

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

**SAMOVREDNOVANJE
SREDNJIH ŠKOLA**

**POGLED NA KVALITETU
OBRAZOVANJA IZNUTRA**

SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

POGLED NA KVALITETU OBRAZOVANJA IZNUTRA

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
Samovrednovanje srednjih škola – pogled na kvalitetu obrazovanja iznutra

Nakladnik:

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika:

Maja Jukić, ravnateljica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Urednici:

dr. sc. Jasmina Muraja
mr. sc. Biljana Vranković

Autori:

mr. sc. Biljana Vranković, dr. sc. Jasmina Muraja, prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović,
prof. dr. sc. Antonija Žižak, Irena Matoić, Kristina Svalina, Sandra Antulić, Maja Drvodelić,
Bojana Bodin Petrov, Suzana Hitrec, Vehid Ibraković, mr. sc. Marija Rašan-Križanac,
Nevenka Lončar, Dinko Sekula

Recenzenti:

prof. dr. sc. Vlatka Domović
prof. dr. sc. Zvezdan Penezić

Lektura:

Služba Lektura Centra

Korektura:

Kristina Svalina

Grafičko oblikovanje:

Maxdizajn, Zagreb

Naslovnica:

Mario Fabekovec

Tisak:

AKD, Zagreb

Naklada:

500 komada

ISBN:

ISBN 978-953-7556-43-3

CIP zapis:

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 870518

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

POGLED NA KVALITETU OBRAZOVANJA IZNUTRA

Zagreb, kolovoz 2014.

SADRŽAJ

RIJEČ VODITELJICE PROJEKTA.....	11
UVOD.....	13
I. DIO: PROJEKT SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA – OD IDEJE DO REALIZACIJE	
1. O PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA	19
1.1. OD PILOT-PROJEKTA DO SUSTAVNOGA SAMOVREDNOVANJA	20
1.1.1. SAMOVREDNOVANJE – VAŽAN PROCES ZA RAZVOJ ŠKOLE	20
1.1.2. RAZVOJ PROCESA SAMOVREDNOVANJA U SREDNJIM ŠKOLAMA REPUBLIKE HRVATSKE OD 2006. DO 2013. GODINE.....	20
1.1.3. SAMOVREDNOVANJE ŠKOLA U ZAKONSKIM AKTIMA	23
1.2. TIJEK PROVEDBENIH AKTIVNOSTI U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA	24
2. PRIORITETNA PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA	27
2.1. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA POGLAVLJA	28
2.2. PRIORITETNA PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA NAKON PRVE ANALIZE ŠKOLSKIH RAZVOJNIH PLANOVA	29
2.3. REDEFINIRANJE PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA I NJIHOVI OPISI.....	31
3. PRIKAZ ODABRANIH PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA	37
3.1. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA POGLAVLJA	38
3.2. KVALITETA NASTAVE	38
3.2.1. PROCJENA KVALITETE NASTAVE.....	39
3.2.2. OBILJEŽJA POUČAVANJA.....	40
3.2.3. UNAPREĐENJE KVALITETE NASTAVE	42
3.3. UVJETI RADA.....	44
3.3.1. PROCJENA KVALITETE UVJETA RADA	44
3.3.2. OBILJEŽJA UVJETA RADA.....	45
3.3.3. UNAPREĐENJE UVJETA RADA.....	46
3.4. SURADNJA S RAZLIČITIM DIONICIMA ODGOJNO-OBRAZOVNOGA PROCESA	47
3.4.1. SURADNJA S RODITELJIMA.....	47
3.4.1.1. PROCJENA KVALITETE SURADNJE ŠKOLE I RODITELJA.....	47

3.4.1.2. OBILJEŽJA SURADNJE ŠKOLE I RODITELJA	48
3.4.1.3. UNAPREĐENJE SURADNJE ŠKOLE I RODITELJA	49
3.4.2. SURADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM	50
3.4.2.1. PROCJENA KVALITETE SURADNJE ŠKOLE I LOKALNE ZAJEDNICE	50
3.4.2.2. OBILJEŽJA SURADNJE ŠKOLE I LOKALNE ZAJEDNICE	51
3.4.2.3. UNAPREĐENJE SURADNJE ŠKOLE I LOKALNE ZAJEDNICE	52
3.5. RAZVOJ ŠKOLE	54
3.5.1. PROCJENA KVALITETE OPĆEGA NAPREDOVANJA ŠKOLE U POSLJEDNJIM TRIMA GODINAMA	54
3.5.2. INDIKATORI OPĆEGA NAPREDOVANJA ŠKOLE I KAPACITET ŠKOLE ZA DALJNI RAZVOJ	55
3.5.3. PROCJENA KVALITETE RADA ŠKOLE	56
3.5.4. UNAPREĐENJE RAZVOJA ŠKOLE	58
II. DIO: NOSITELJI SAMOVREDNOVANJA I VANJSKI SURADNICI ŠKOLA PROJEKTA SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA	
4. ŠKOLSKI TIMOVI ZA KVALITETU-ULOGA, ZADATCI I EDUKACIJE	63
4.1. ULOGA I ZADATCI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU	64
4.2. EDUKACIJE ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU	65
5. SURADNICI MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA – ULOGA, ZADATCI I EDUKACIJE	69
5.1. ULOGA I ZADATCI SURADNIKA MREŽE	70
5.2. EDUKACIJE SURADNIKA MREŽE	72
5.2.1. TEORIJSKA UTEMELJENOST PROGRAMA	72
5.2.2. PRVI MODUL – TEMELJNA EDUKACIJA ZA SURADNIKE MREŽE	75
5.2.3. DRUGI MODUL – OSNAŽIVANJE SURADNIKA MREŽE U KOMUNIKACIJSKIM KOMPETENCIJAMA	77
5.2.4. TREĆI MODUL – ASERTIVNOST I MODELI UČENJA ODRASLIH	78
5.2.5. ZAKLJUČNO O EDUKACIJSKOME PROGRAMU	79
6. SURADNJA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA	81
6.1. ŠKOLSKI TIMOVI ZA KVALITETU – OČEKIVANJA OD SASTANAKA SA SURADNICIMA MREŽE	82
6.2. NAJVAŽNIJA PODRUČJA POMOĆI SURADNIKA MREŽE ŠKOLSKIM TIMOVIMA ZA KVALITETU	83

6.3. OKVIRNE TEME SASTANAKA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE.....	83
6.4. OSVRTI SURADNIKA MREŽE NA RAZVOJNE PLANOVE ŠKOLA U PROJEKTU <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i>	85
6.5. NAČINI DOPRINOSA SURADNIKA MREŽE KONSTRUKTIVNIM PROMJENAMA U RADU ŠKOLE	87
6.6. GLAVNI ZAKLJUČCI SA SASTANAKA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE	88
6.7. OSVRTI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE NA OSTVARENU MEĐUSOBNU SURADNJU	90
6.8. OSVRTI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE NA PROJEKT <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i>	94
III. DIO: ŠKOLE U PROJEKTU <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i>	
7. KARAKTERISTIKE ŠKOLA U PROJEKTU <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i> I OSVRTI NA PROJEKT	101
7.1. BROJ I PROSTORNI RASPORED ŠKOLA U PROJEKTU <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i>	102
7.2. OSVRTI I ISKUSTVA POJEDINI RAVNATELJA SREDNJIH ŠKOLA NA PROCES SAMOVREDNOVANJA	106
7.3. KARAKTERISTIKE ŠKOLA KOJE SU SUDJELOVALE U PROJEKTU <i>SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA</i>	110
IV. DIO: SURADNICI MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA	
8. KARAKTERISTIKE SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA	177
8.1. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE SURADNIKA MREŽE.....	178
8.2. OSVRTI, ISKUSTVA I PROMIŠLJANJA NEKIH SURADNIKA MREŽE O PROCESU SAMOVREDNOVANJA	180
8.3. ŽIVOTOPISI SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA.....	184
9. REZULTATI I PREPORUKE	205
10. ZAKLJUČAK	209
PREPORUČENA LITERATURA	214
IZVORI PODATAKA	217
PRILOZI	218

*Škola koja se samovrednuje, a time i poboljšava otvorena je prema promjenama,
a ima mogućnosti i znanje kako procijeniti prednosti i slabosti i kako na tim
temeljima graditi svoj razvojni plan.*

Riley i Macbeath

ZAHVALA

svim srednjim školama, suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola i ostalim dionicima koji su pridonijeli provedbi projekta *Samovrednovanje srednjih škola*

Dajemo posebno priznanje školama koje su prepoznale vrijednost sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* jer su šest godina uz koordinaciju Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja surađivale sa suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola i promišljali o kvaliteti svojega rada. Škole koje su u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* kontinuirano sudjelovale od početka njegova uvođenja u hrvatski obrazovni sustav su:

SREDNJA ŠKOLA PREGRADA, PREGRADA
SREDNJA ŠKOLA IVANA TRNSKOGA, HRVATSKA KOSTAJNICA
SREDNJA ŠKOLA PETRINJA, PETRINJA
TEHNIČKA ŠKOLA KUTINA, KUTINA
OBRTNIČKA I TEHNIČKA ŠKOLA OGULIN, OGULIN
SREDNJA ŠKOLA AMBROZA HARAČIĆA, MALI LOŠINJ (PODRUČNI OBJEKT NA CRESU)
SREDNJA ŠKOLA OTOČAC, OTOČAC
SREDNJA ŠKOLA STJEPANA IVŠIĆA, ORAHOVICA
GIMNAZIJA NOVA GRADIŠKA, NOVA GRADIŠKA
OBRTNIČKA ŠKOLA GOJKA MATULINE, ZADAR
GRADITELJSKO-GEODETSKA ŠKOLA, OSIJEK
I. GIMNAZIJA OSIJEK, OSIJEK
ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA, OSIJEK
OBRTNIČKA ŠKOLA ANTUNA HORVATA, ĐAKOVO
SREDNJA ŠKOLA IVANA LUCIĆA, TROGIR
GOSPODARSKA ŠKOLA ISTITUTO PROFESSIONALE, BUJE
GIMNAZIJA I STRUKOVNA ŠKOLA JURJA DOBRILE, PAZIN
ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA, ZAGREB
PRVA EKONOMSKA ŠKOLA, ZAGREB
HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA U ZAGREBU.

RIJEČ VODITELJICE PROJEKTA

Svaki put započinje prvim korakom.

Konfucije

Monografija *Samovrednovanje srednjih škola – pogled na kvalitetu obrazovanja iznutra* rezultat je višegodišnjega zajedničkog rada brojnih dionika obrazovnog sustava koji svakodnevno potiču razvoj škola i osiguravaju kvalitetu obrazovanja i obrazovnog sustava.

Bilo mi je zadovoljstvo surađivati sa svim vanjskim suradnicima, a osobito s dugogodišnjim suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola koji su bili naši „ambasadori” u školama. Razvoj projekta i naš rad pratile su prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak koje su pripremale edukacije za suradnike mreže podrške samovrednovanju škola. Projekt se mogao ostvariti samo suradnjom s brojnim školama koje su nam povjerile podatke o procesu samovrednovanja i o tome na koji način sagledavaju sebe te na koji način vide ulogu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u tom procesu.

Informacije koje smo dobili od suradnika mreže podrške samovrednovanju škola omogućile su nam da zajedničkim promišljanjem kontinuirano unapređujemo materijale i način rada tijekom projekta. Svako promišljanje o pojedinim sastavnicama kvalitete rada škole započinje od pojedinca koji to dalje prenosi na najbliže suradnike i zatim na cijelu školu. Taj put najčešće nije lak jer istinski pogled na vlastiti rad zahtijeva iskrenost i konstruktivnu kritiku na osobnoj i općoj društvenoj razini.

Naša se snaga može očitovati kroz manje ili veće prepreke i izazove s kojima se susrećemo, a upravo nam samovrednovanje može pomoći u sagledavanju i rješavanju tih prepreka i izazova. Samovrednovanje je prepoznato u brojnim sferama poslovanja, a od kraja 20. stoljeća prati i unapređuje kvalitetu rada škole. U Republici je Hrvatskoj usporedno s uvođenjem vanjskoga vrednovanja obrazovanja započeo proces samovrednovanja srednjih škola, a idejni je začetnik dr. sc. Petar Bezinović koji je osmislio model i pripremio sve popratne materijale za provedbu procesa samovrednovanja u srednjim školama.

Obrazovanje nije priprema za život, već za život sam po sebi.

J. Dewey

Početak mojega rada u Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja prvenstveno je vezan uz koordinaciju i vođenje projekata samovrednovanja u srednjim školama, a kasnije i u osnovnim školama. Temeljna ideja projekta *Samovrednovanje srednjih škola* ostvarena je u nekoliko godina. Prepoznali su ga svi dionici obrazovnog sustava i nadležne institucije, zaživio je u školama i upisan je u Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2016.

Zahvaljujem svim školama i suradnicima koji su sudjelovali u projektu i unapređivali kvalitetu odgoja i obrazovanja. Sve povratne informacije, komentari, pitanja i prijedlozi od škola utjecali su na razvoj projekta i na nas koji smo pratili i koordinirali poslove iz jedne druge perspektive. Predani rad škola i suradnika na projektu *Samovrednovanje srednjih škola* omogućio je Nacionalnomu centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja da i dalje nastavi unapređivati kvalitetu obrazovanja.

dr. sc. Jasmina Muraja

UVOD

/ Jasmina Muraja /

Najveća nada svake zemlje leži u primjerenu školovanju mladosti.

E. Rotterdamski

Živimo u razdoblju velikih tehnoloških i znanstvenih promjena koje se prije svega očituju u načinu na koji se uči i poučava. Sustav odgoja i obrazovanja u mnogim se zemljama Europske unije iz temelja mijenjao i prilagođavao novim zahtjevima za razvojem i unapređenjem kvalitete. Europska unija donijela je brojne dokumente koji strateški planiraju razvoj obrazovanja, ali i prateće mehanizme osiguranja kvalitete. *Deklaracija bečke konferencije* iz 1998. godine, *Lisabonska deklaracija* iz 2000. godine, UNICEF-ov *Defining Quality in Education* iz 2000. godine i *Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast* (Europa 2020.) iz 2010. godine su dokumenti koji su omogućili da obrazovanje postane jedan od najvažnijih elemenata u planiranju budućnosti svake zemlje i u globalnome razvoju gospodarstva i društva. Navedeni dokumenti govore o kvaliteti obrazovanja kao osnovi obrazovnoga sustava s težištem na pojedincu čiji razvoj pridonosi njegovu osobnomu napretku, ali i društvu u cjelini. Također govore o procesu samovrednovanja kao potencijalu promjene i razvoja škole te o dionicima odgojno-obrazovnoga procesa i sustava.

Budućnost naše zemlje i svijeta ovisi o djeci, učenicima i studentima koji imaju pravo na kvalitetno obrazovanje i na jednake mogućnosti za vlastiti razvoj, što pridonosi društvenomu i gospodarskomu rastu svake zemlje. Obrazovanje je kompleksan sustav uklopljen u politički, kulturni i ekonomski život jedne zemlje. Zahtjevno je povezati sve parametre koji čine kvalitetu obrazovanja i za to su potrebni potencijali, znanje, predanost i želja za promjenom. Unapređenje kvalitete obrazovanja za učenike osnovnih i srednjih škola omogućuje razvoj ljudskih potencijala važnih za gospodarski rast te za tehnološke i društvene potrebe 21. stoljeća. Unapređenje kvalitete obrazovanja uključuje razvoj i unapređenje kurikuluma, nastavnih sredstava i pomagala i unapređenje kvalitete nastavnoga procesa, učenja i poučavanja te motivacije nastavnika, učenika i drugih indikatora koji tumače kvalitetu. Jačanje škole pridonosi napretku svakoga pojedinog elementa rada škole i na taj način osigurava najbolje uvjete za razvoj pojedinca u jednome od najvažnijih segmenata društva, a to su odgoj i obrazovanje.

U Republici Hrvatskoj najnovije promjene u sustavu obrazovanja započele su *Planom razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010.* To je strateški i razvojni dokument koji je donijelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u rujnu 2005. godine, a oslanja se na načela i ciljeve *Lisabonske deklaracije* iz 2000. godine. Vrlo je važno cjeloživotno učenje koje donosi veliku odgovornost osiguranja kvalitetne nastave u školama u cijeloj vertikali obrazovnoga sustava s mogućnostima mijenjanja i prilagodbe nacionalnim, ali i svjetskim trendovima i kriterijima. U sklopu toga potrebno je razviti objektivan sustav provjere postignuća učenika, ali i kvalitete nastave i nastavnoga procesa.

Jedan je od prioriteta u razvoju odgojno-obrazovnoga sustava i uvođenje vanjskoga vrednovanja obrazovnih ishoda kako bi se potaknula rasprava o kvaliteti nastave i poduzeli koraci u poboljšanju i

unapređenju nastavnih planova i programa. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja osnovan je kao neovisna javna ustanova koja organizira i provodi ispite vanjskoga vrednovanja u srednjim i osnovnim školama, obrađuje i analizira rezultate ispita, predlaže promjene i educira sve dionike na koji način trebaju upotrebljavati dobivene rezultate.

Ispiti vanjskoga vrednovanja imaju dvostruko značenje. Državna matura predstavlja standardizirani ispit na kraju četverogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja i ima sumativnu ulogu. Nacionalni ispiti imaju formativnu ulogu u procjeni kvalitete, a dobiveni se rezultati upotrebljavaju za procjenu i vrednovanje kurikulumu i mogu poslužiti kao preporuka za promjene u obrazovnoj politici. Tijekom procesa uvođenja vanjskoga vrednovanja u obrazovni sustav Republike Hrvatske provedeni su nacionalni ispiti iz nekoliko predmeta na cijeloj populaciji učenika u svim školama i ti su rezultati korišteni u procesu samovrednovanja škola kao poticaj rasprave o kvaliteti rada škole. Centar je provedbom nacionalnih ispita u srednjim školama Republike Hrvatske započeo s radom na projektu *Samovrednovanje srednjih škola*. Samovrednovanje škola je i zakonska obveza škola (Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, 2008.) te su Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta u njegovim strateškim planovima¹ ciljevi vanjsko vrednovanje i samovrednovanje škola.

Danas je pojam kvalitete prisutan u različitim područjima života i rada. U sustavu odgoja i obrazovanja to znači kontinuirano praćenje rada i funkcioniranje škole u raznim dimenzijama i područjima djelovanja. Rad na kvaliteti započinje poticanjem otvorenoga razgovora na temelju osnovnih dokumenata škole i postavljanjem ključnoga pitanja *Koliko je dobra naša škola?* Rasprava se zatim nastavlja s pitanjem *Kako to znamo?*, pri čemu su rezultati ispita vanjskoga vrednovanja vrlo značajni. Pitanje *Što učiniti da rezultati budu još bolji?* potiče na daljnje razmišljanje i na unapređenje kvalitete. Kada se promišlja o pitanju što učiniti da rezultati rada škole budu bolji, to se ne odnosi isključivo na rezultate ispita vanjskoga vrednovanja, već na zbroj svih aktivnosti i postignuća jedne škole. U raspravi sudjeluju ravnatelj, nastavnici i stručni suradnici, ali također mogu sudjelovati i učenici, roditelji, predstavnici lokalne zajednice itd. Kvaliteta je integracija rada i odgovornosti i uključivanjem svih dionika obrazovnoga sustava u raspravu podiže se svijest o vlastitu djelovanju, ali i djelovanju društva u cjelini.

Naslov monografije *Samovrednovanje srednjih škola –pogled na kvalitetu obrazovanja iznutra* ističe vrijednost projekta jer su svi prikazani rezultati dobiveni iz prakse, iz baze „iznutra”, odnosno od nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika koji zajedno s učenicima i roditeljima pridonose kvaliteti obrazovanja. Centar je projektom *Samovrednovanje srednjih škola* ostvario suradnju sa školama i tijekom cijeloga procesa pružao je podršku školama održavajući edukacije i dajući im sve podatke i popratne materijale.

¹ Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2012. – 2014. godine
Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2014. – 2016. godine
Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2014. – 2016. godine

Ova je monografija namijenjena svim zainteresiranim dionicima obrazovnog sustava jer prikazuje podatke o uvođenju sustavnoga procesa samovrednovanja škola uključenih u projekt, ali i svih ostalih škola koje samostalno na svoj način promišljaju o kvaliteti. Namijenjena je također i agencijama u obrazovanju i nadležnim ustanovama koje na temelju nje mogu imati dobar uvid u razvoj projekta i u stanje na terenu.

Monografija se sastoji od četiriju dijelova. Prvi i drugi dio opisuju projekt i prikazuju rezultate analiza. U trećemu su dijelu predstavljene škole, a u četvrtome suradnici mreže podrške samovrednovanju škola.

U prvome je dijelu detaljno opisan projekt *Samovrednovanje srednjih škola* od 2006. do 2013. godine. Taj je projekt ostvaren suradnjom Centra, školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže podrške samovrednovanju škola. Zatim su predstavljena prioritetna područja unapređenja koja su u nekoliko godina rada proizišla iz prakse škola, a analizirana su i definirana u Centru te predložena svim zainteresiranim stranama. Nastavno su prikazane analize odabranih područja iz samoevaluacijskih izvješća škola, a to su kvaliteta nastave, uvjeti rada, suradnja s vanjskim partnerima (dionicima) i razvoj škole.

U drugome su dijelu predstavljeni nositelji i vanjski suradnici samovrednovanja škola. U nekoliko je poglavlja detaljno prikazan njihov rad, suradnja i iskustva. Opisana je uloga i zadatci školskih timova za kvalitetu te njihova edukacija u procesu samovrednovanja škola. Predstavljeni su i suradnici mreže podrške samovrednovanju škola, njihova uloga, zadaće i temeljita edukacija koju provodi Centar u suradnji s vanjskim suradnicima. U ovome dijelu prikazani su rezultati proizišli iz analiza izvješća suradnika mreže, primjeri i iskustva u radu sa školama.

U trećemu su dijelu predstavljene škole koje su surađivale s Centrom na projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od 2006. do 2012. godine. Prikazan je broj i prostorni raspored škola, iskustva ravnatelja pojedinih škola i karakteristike škola u projektu. Iako je većina srednjih škola prvo dostavila izvješće o samovrednovanju, neke su zahtijevale daljnje smjernice od Centra i suradnika mreže podrške samovrednovanju škola. Navedena suradnja i uključenost u projekt trajala je, ovisno o interesu i mogućnostima škola, jednu ili više godina.

U četvrtome su dijelu navedeni i opisani svi suradnici mreže koji su tri do pet godina surađivali s Centrom u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*. Njihovi kratki životopisi i osvrti na proces samovrednovanja predstavljeni su u cijelosti kako bi svi čitatelji upoznali stručnjake koji su, uključivši se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* i u proces samovrednovanja škola, svojim znanjem, vještinama i iskustvom pomogli brojnim školama Republike Hrvatske u unapređenju njihova rada.

Samovrednovanje poboljšava rad svake škole i pruža novi pogled na prepreke koje su se činile nesavladivima.

Uspjeh bilo kojega pothvata, uključujući i učenje u školi, razmjeran je kvaliteti odnosa koji imaju ljudi uključeni u taj pothvat.

W. Glasser

I. DIO

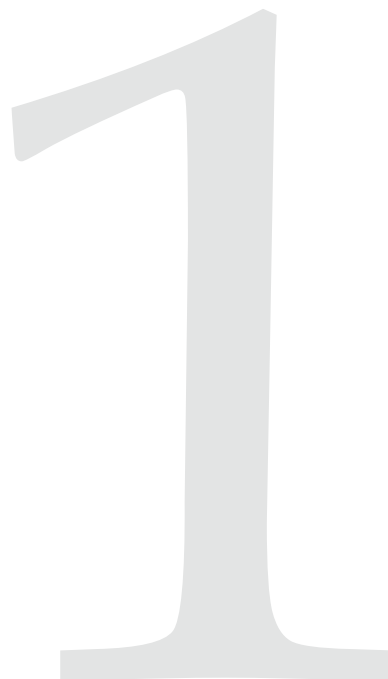
PROJEKT SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA – od ideje do realizacije

Prvi se dio sastoji od triju poglavlja: *O projektu Samovrednovanje srednjih škola*, *Prioritetna područja unapređenja rada škola* i *Prikaz odabranih prioritetnih područja unapređenja rada škola*. U tim se poglavljima opisuje razvoj projekta od 2007./2008. školske godine do 2012./2013. školske godine, tijekom provedbenih aktivnosti u procesu samovrednovanja u jednoj školskoj godini i rezultati analiza odabranih tematskih dijelova iz samoevaluacijskih izvješća.

O PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

/ Biljana Vranković /

U ovome je poglavlju opisan model prema kojemu srednje škole u suradnji s Centrom provode samovrednovanje. Uz kratki teorijski osvrt i prikaz samovrednovanja u zakonskim aktima, opisan je i razvoj projekta od 2007./2008. do 2012./2013. školske godine. Detaljno je opisan tijek aktivnosti u procesu samovrednovanja škola u jednoj školskoj godini.

1.1. OD PILOT-PROJEKTA DO SUSTAVNOGA SAMOVREDNOVANJA

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* provodi se kontinuirano od 2006. godine nakon provedbe prvih nacionalnih ispita u koordinaciji Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Tadašnji pilot-projekt provodio se pod nazivom *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola*. U njemu su sudjelovale 23 srednje škole iz različitih dijelova Republike Hrvatske kojima je bio cilj promišljati o kvaliteti svojega rada, a potaknute su rezultatima nacionalnih ispita iz 2006. godine. Vrlo je važno stalno jačati unutarnje kapacitete škole i pružiti snažnu vanjsku podršku školama kako bi se unaprijedio njihov rad. Posebnost je toga pilot-projekta što su škole po prvi put dobile vanjsku podršku, odnosno ostvarile su suradnju sa suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola². Nositelji procesa samovrednovanja u svakoj su školi školski timovi za kvalitetu³. Od školske godine 2008./2009. projekt nosi naziv *Samovrednovanje srednjih škola* i u njega su se mogle uključiti sve srednje škole u Republici Hrvatskoj. Centar potiče škole na samovrednovanje, pruža im podršku, savjetuje ih, organizira potrebne edukacije iz područja vanjskoga vrednovanja i samovrednovanja, izrađuje upitnike, obrasce i ostale materijale za potrebe samovrednovanja te koordinira posjete suradnika mreže školama.

1.1.1. Samovrednovanje – važan proces za razvoj škole

Samovrednovanje škola je proces sustavnoga i kontinuiranoga praćenja, analiziranja i procjenjivanja uspješnosti vlastita rada koji pridonosi jačanju kapaciteta škole i omogućuje napredak, razvoj i uspjeh svih dionika odgojno-obrazovnoga procesa. Proces samovrednovanja temelji se na odgovorima triju ključnih pitanja: *Koliko je dobra naša škola?*, *Kako to znamo?* i *Što učiniti da budemo još bolji?* Takav pristup unapređenju rada škola temelji se na ideji da se najvažnije promjene u obrazovanju događaju „odozdo” ili „iznutra”. Škole, odnosno djelatnici škola koji najbolje poznaju svoje snage, ali i svoje slabosti najkompetentniji su pokretači aktivnosti kojima je krajnji cilj unapređenje rada svih djelatnika škole i njihovih učenika. Samovrednovanje škola uz vanjsko vrednovanje postaje integralni dio sustava za unapređenje kvalitete obrazovanja. Samovrednovanje je, prema MacBeathu i MacGlynnu (2002.), sistematičan i transparentan proces koji se reflektira na praksu s ciljem poboljšanja rada učenika i profesionalnoga razvoja djelatnika škole.

² Opširnije o ulozi i zadacima suradnika mreže podrške samovrednovanju škola u drugome dijelu monografije pod nazivom: „Nositelji samovrednovanja i vanjski suradnici škola projekta *Samovrednovanje srednjih škola*.”

³ Opširnije o ulozi i zadacima školskih timova za kvalitetu u drugome dijelu monografije pod nazivom: „Nositelji samovrednovanja i vanjski suradnici škola projekta *Samovrednovanje srednjih škola*”.

1.1.2. Razvoj procesa samovrednovanja u srednjim školama Republike Hrvatske od 2006. do 2013. godine

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja proveo je prve nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika u svibnju 2006. godine za učenike gimnazija.

Nakon provedenih ispita školski timovi za kvalitetu su u sklopu procesa samovrednovanja analizirali postignute rezultate svojih učenika i popunili obrazac za samoevaluacijsko izvješće⁴. Rezultati nacionalnih ispita poslužili su školama kao jedan od poticaja za raspravu o kvaliteti njihova rada. Prilikom provedbe samovrednovanja analizira se i procjenjuje uspješnost svih segmenata rada škole. Dijelovi samoevaluacijskoga izvješća predstavljali su različite cjeline koje se odnose na kvalitetu nastave, materijalno-tehničke uvjete rada, podršku učenicima, suradnju s vanjskim dionicima i dr. Nadalje, škole su izradile školski razvojni plan u kojemu su definirale područja rada koja se smatraju prioritetnima za njihov budući razvoj.

U školskoj godini 2007./2008. započela je provedba pilot-projekta *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola* koji se temeljio na kolegijalnoj podršci i suradnji „izvana”. Oformljena je mreža stručnjaka koji su aktivni dionici odgojno-obrazovnoga procesa (nastavnici, pedagozi, psiholozi, ravnatelji škola). Ti se stručnjaci nazivaju suradnici mreže podrške samovrednovanju škola ili skraćeno suradnici mreže koji surađuju s Centrom i pružaju podršku školama prilikom rasprave o svim sastavnicama kvalitete njihova rada. Oni pomažu školama u prepoznavanju prednosti i nedostataka njihova rada, u provedbi aktivnosti koje pridonose općemu unapređenju rada, u postavljanju smjernica za daljnji razvoj i u praćenju ostvarivanja ciljeva iz školskoga razvojnog plana. U prvoj je godini eksperimentalnoga djelovanja mrežu činilo devetnaest vrlo motiviranih srednjoškolskih nastavnika, stručnih suradnika ili ravnatelja škola.

Pilot-projekt *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola* provodio se u školskoj godini 2007./2008. u 23 srednje škole iz različitih dijelova Republike Hrvatske (slika 1.).

⁴ Samoevaluacijsko izvješće je obrazac koji su popunjavale škole u sklopu procesa samovrednovanja nakon provedbe prvih nacionalnih ispita u svibnju 2006. godine, a koji je osmislio dr. sc. Petar Bezinović. U njemu su škole interpretirale rezultate nacionalnih ispita, analizirale svoj rad kroz niz pitanja i postavile školski razvojni plan s ciljem unapređenja budućega rada. Spomenuto samoevaluacijsko izvješće sastojalo se od pet dijelova u kojima je obuhvaćena analiza rezultata nacionalnih ispita, opća procjena funkcioniranja škole, SWOT analiza, školski razvojni plan i vrednovanje samoevaluacijskoga procesa.

SLIKA 1. Prostorni raspored škola uključenih u pilot-projekt *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola* u školskoj godini 2007./2008.

Nacionalni su ispiti 2007. godine provedeni i u strukovnim školama pa su i one započele s procesom samovrednovanja u sklopu kojega su se također osvrnule na rezultate nacionalnih ispita svojih učenika te su, prema istome obrascu kao gimnazije, popunile svoje samoevaluacijsko izvješće. U školskoj se godini 2008./2009. projekt nastavio pod nazivom *Samovrednovanje srednjih škola*. U tome su projektu sudjelovale 83 srednje škole Republike Hrvatske. Centar je, prema istome modelu i uz podršku suradnika mreže, poticao škole na samovrednovanje i osigurao im svu potrebnu pomoć (edukacije, popratne materijale, obrasce za pisanje izvješća, mrežu podrške i sl.). Povećanje broja škola uključenih

u projekt dovelo je do povećanja broja suradnika mreže pa je u školskoj godini 2008./2009. u projekt bilo uključeno njih 35.

Provedba projekta nastavila se i u sljedećim školskim godinama. U školskoj godini 2009./2010. 65 škola odabralo je svojega suradnika mreže, a u školskoj godini 2010./2011. 55 škola odabralo je svojega suradnika mreže. U školskoj godini 2011./2012. u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uz podršku suradnika mreže prijavile su se 62 škole. Aktivnih je suradnika mreže četrdeset (slika 2.).

SLIKA 2. Broj škola i suradnika mreže uključenih u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* od 2007./2008. do 2012./2013. školske godine

Školama su u školskoj godini 2012./2013. ponuđene dvije mogućnosti uključivanja u projekt. Jedna je otvorena komunikacija sa suradnicima mreže, a druga provedba samovrednovanja bez suradnika mreže i to samo uz suradnju s Centrom. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2012./2013. bilo je uključeno 96 škola od kojih su 63 odabrale svojega suradnika mreže.

Pilot-projekt *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola* potaknut provedbom prvih nacionalnih ispita u Republici Hrvatskoj 2006. godine pokazao se održivim. Idejno rješenje za provedbu projekta dao je dr. sc. Petar Bezinović, a voditeljica projekta bila je dr. sc. Jasmina Muraja, načelnica Odjela za promicanje kvalitete obrazovanja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

1.1.3. Samovrednovanje škola u zakonskim aktima

U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2008.) piše da se u školskim ustanovama radi unapređenja kvalitete odgojno-obrazovne djelatnosti provodi vanjsko vrednovanje i samovrednovanje⁵. „Škole su obvezne koristiti se rezultatima nacionalnih ispita i svim drugim pokazateljima uspješnosti odgojno-obrazovnoga rada za analizu i samovrednovanje radi trajnoga unapređivanja kvalitete rada škole⁶” (Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, 2008.).

⁵ NN 087/2008. Članak 88., st. (1)

⁶ NN 087/2008. Članak 88., st. (4)

Dosadašnji su učinci procesa samovrednovanja na odgojno-obrazovne ustanove pozitivni, a provedbu samovrednovanja podupire i Nacionalni okvirni kurikulum (2011.). „Samovrednovanje pomaže snažnomu povoljnom razvoju odgojno-obrazovnog plana i time nužno pridonosi razvoju odgojno-obrazovnih ustanova i unapređenju kvalitete odgojno-obrazovnog sustava. Također pridonosi podizanju standarda učenja i poučavanja i pomaže učenicima u stjecanju potrebnih znanja i kompetencija, a time i boljega uspjeha u ispitima. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja provodi ispite i dostavlja rezultate školama te potiče škole na samovrednovanje pružajući im pomoć i podršku u obliku popratnih materijala, savjetodavnoga rada i potrebnih osposobljavanja u području vanjskoga vrednovanja i samovrednovanja” (NOK, 2011.). Zakonom o strukovnome obrazovanju (2009.) propisana je provedba procesa samovrednovanja. Samovrednovanje je propisano i Strateškim planom razvoja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta 2014. – 2016.

1.2. TIJEK PROVEDBENIH AKTIVNOSTI U PROJEKTU *SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA*

Iako su glavni nositelji procesa samovrednovanja svake škole školski timovi za kvalitetu, proces samovrednovanja pretpostavlja i uključenost ostalih dionika škole (učenika, djelatnika škole, roditelja itd.) te njihovu motiviranost, predanost i težnju za stalnim poboljšanjem vlastita rada i razvoja škole i „omogućuje iskorištavanje unutarnjih snaga kojima osigurava učinkovitost i kontinuitet procesa” (Muraja i dr., 2010.).

SLIKA 3. Sažeti prikaz provedbe projekta *Samovrednovanje srednjih škola* u jednoj školskoj godini

Samovrednovanje je ciklični proces koji svaka škola provodi s punom odgovornošću i samostalno. Sažeti prikaz provedbe projekta *Samovrednovanje srednjih škola* u jednoj školskoj godini obuhvaća prijavu i edukaciju novih škola, imenovanje i odabir suradnika mreže, posjete suradnika mreže školama, sastanke i razmjenu iskustava suradnika mreže i škole te analize svih prikupljenih materijala u tekućoj školskoj godini (slika 3.). Rezultati skupnih analiza prikupljenih materijala prezentiraju se na sastancima i edukacijama koje Centar organizira za suradnike mreže i škole.

Tijek provedbenih aktivnosti u sklopu samovrednovanja škola (slika 4.) koje provodi Centar sastoji se od nekoliko faza. U prvoj se fazi na početku školske godine imenuju suradnici mreže. Škole se potom prijavljuju za sudjelovanje u projektu i odabiru suradnika mreže za tekuću školsku godinu nakon čega slijedi edukacija. U sljedećoj se fazi škole u obrascu za izvješće o samovrednovanju osvrću na rezultate vanjskoga vrednovanja i na sva područja kvalitete. Obrazac za izvješće o samovrednovanju⁷ je osnovni instrument koji škole upotrebljavaju u procesu samovrednovanja. On je osnova za pojedinačne i grupne analize prikupljenih podataka, ali predstavlja i prikaz stanja u školi te rada koji je školski tim za kvalitetu uložio u projekt samovrednovanja te školske godine. Zatim slijede posjeti suradnika mreže školama. Suradnici mreže se sa školskim timovima za kvalitetu sastaju dva puta u jednoj školskoj godini. Nakon svakog sastanka (prema obrascima Centra) školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže izvještavaju Centar o rezultatima ostvarene suradnje. Krajem nastavne godine Centar organizira razmjenu iskustava suradnika mreže, a planirana je i razmjena iskustava za sve škole u projektu.

SLIKA 4. Tijek provedbenih aktivnosti u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* u jednoj školskoj godini

⁷ Poslana popunjena izvješća o samovrednovanju pojedinih škola potpuno su zaštićena. Uvid u njih imaju isključivo djelatnici Odjela za promicanje kvalitete obrazovanja koji zaprimaju izvješća od škola i suradnici mreže podrške samovrednovanju škola koji komuniciraju i surađuju sa školama. Obrazac za izvješće o samovrednovanju srednjih škola može se preuzeti s mrežnih stranica Centra (www.ncvvo.hr).

PRIORITETNA PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA

/ Jasmina Muraja// Biljana Vranković// Maja Drvodelić/

U ovome su poglavlju prikazani rezultati analiza školskih razvojnih planova iz samoevaluacijskih izvješća gimnazija i strukovnih škola (iz školske godine 2006./2007. i 2007./2008.). Analizirani su razvojni ciljevi iz školskih razvojnih planova i definirana su prioritetna područja kao veće tematske cjeline koje predstavljaju segmente rada škole za koje su se školski timovi za kvalitetu dogovorili da ih žele unaprijediti u toj školskoj godini. Nakon analize prvih materijala u okviru provedbe samovrednovanja definirana su 22 prioritetna područja, a kasnije su neka od njih objedinjena u ukupno 10 područja. U ovome je poglavlju prikazano i opisano tih 10 prioritetnih područja koja danas predstavljaju okvir pri definiranju prioritetnih područja u školskim razvojnim planovima.

2.1. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA POGLAVLJA

Analiza prioriteta područja napravljena je na uzorku od 137 gimnazija i 144 strukovne škole čiji su školski timovi za kvalitetu 2007. i 2008. godine poslali Centru popunjeno samoevaluacijsko izvješće. Analizirani su razvojni ciljevi unutar 281 školskoga razvojnog plana. U procesu samovrednovanja školski razvojni plan „služi kao vodič za ostvarivanje željenih ciljeva, kao sredstvo za planiranje razvoja i kao mjera dinamike razvoja te pruža jasan i lako razumljiv pregled ciljeva i aktivnosti koje treba poduzeti da bi se podigla kvaliteta rada škole” (Bezinović, 2006.). Školski razvojni plan sastoji se od sedam stupaca: prioriteta područje, ciljevi, metode i aktivnosti, nužni resursi, datum do kojega će se cilj ostvariti, nadležna osoba i mjerljivi pokazatelji ostvarivanja ciljeva. U prvim dvama ciklusima samovrednovanja (u školskoj godini 2006./2007. i 2007./2008.) škole nisu imale definirana prioriteta područja unapređenja, već su u svoje školske razvojne planove postavile razvojne ciljeve za koje su samostalno navodile prioriteta područja. S obzirom da su škole za iste ili slične razvojne ciljeve različito imenovala prioriteta područja ili su ih često miješale s razvojnim ciljevima, nametnula se potreba za definiranjem i imenovanjem prioriteta područja. To je realizirano na način da je sadržaj svakoga razvojnog cilja grupiran u veću tematsku cjelinu, tj. u tzv. prioriteta područje. Na taj je način dobivena okvirna slika srednjih škola⁸ o područjima koja treba unaprijediti da bi se podigla kvaliteta njihova rada. Nakon prvih analiza definirana su i imenovana 22 prioriteta područja i istražene su razlike u postavljanju prioriteta područja unutar školskih razvojnih planova gimnazija i unutar školskih razvojnih planova strukovnih škola. Rezultati tih analiza prikazani su u nastavku teksta.

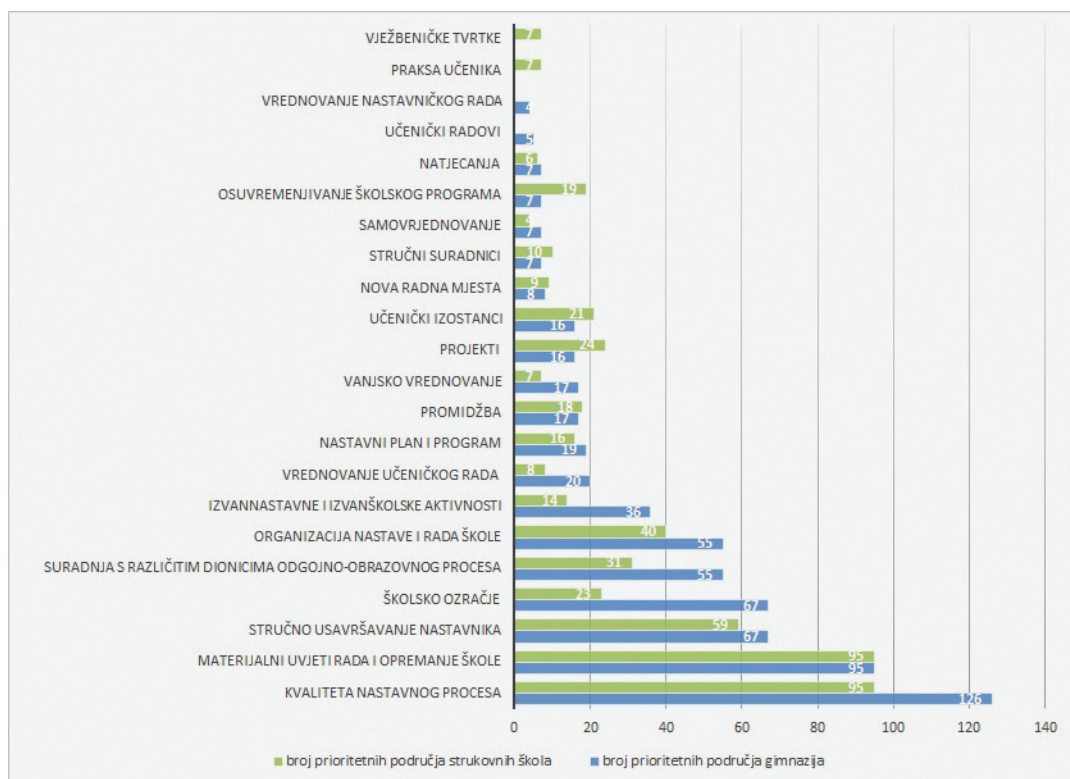
Tako definirana prioriteta područja poslužila su i razvoju metodologije samovrednovanja osnovnih škola čiji je prvi ciklus proveden nakon provedbe vanjskoga vrednovanja obrazovnih postignuća učenika osnovnih škola 2008. godine, odnosno u školskoj godini 2008./2009.

U suradnji s vanjskim stručnjacima i školama, a na temelju dosadašnjega iskustva i rada u području samovrednovanja škola neka od postavljena 22 prioriteta područja objedinjena su u njih 10. Tih 10 prioriteta područja sastavni su dio obrasca za izvješće o samovrednovanju srednjih škola koji je bio primijenjen u školskoj godini 2012./2013.

⁸ Odnosi se na one srednje škole koje su dostavile Centru svoje izvješće o samovrednovanju.

2.2. PRIORITETNA PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA NAKON PRVE ANALIZE ŠKOLSKIH RAZVOJNIH PLANOVA

Prioritetna područja unapređenja predstavljaju segmente rada škole za koje su se školski timovi za kvalitetu dogovorili da ih žele unaprijediti. Definiranje prioritetnih područja polazište je za strateško planiranje budućega razvoja škole. Definirane su 22 tematske cjeline: *materijalni uvjeti rada i opremanje škole, organizacija nastave i rada škole, suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga procesa, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, projekti, promidžba škole, osuvremenjivanje školskoga programa, nastavni plan i program, vanjsko vrednovanje, samovrednovanje, stručni suradnici, nova radna mjesta, školsko ozračje, kvaliteta nastavnoga procesa, stručno usavršavanje nastavnika, vrednovanje rada nastavnika, vrednovanje rada učenika, izostanci učenika, radovi učenika, natjecanja, praksa učenika i vježbeničke tvrtke* (slika 5.).

SLIKA 5. Broj postavljenih prioritetnih područja unutar školskih razvojnih planova gimnazija (iz školske godine 2006./2007.) i školskih razvojnih planova strukovnih škola (iz školske godine 2007./2008.) prema podjeli na 22 prioritetna područja

Najveći se broj razvojnih ciljeva u školskim razvojnim planovima gimnazija odnosi na prioritetno područje kvalitete nastavnoga procesa. Postavljeni ciljevi unutar toga područja odnose se na tradicionalne, ali istodobno i na aktualne elemente suvremene nastave kao što su promišljanja o kvaliteti nastave, primjena različitih nastavnih metoda i oblika rada i različite strategije učenja i poučavanja. Škole su također kao važna područja unapređenja rada prepoznale vrednovanje rada

učenika i vanjsko vrednovanje. Škole su kroz razne oblike unapređenja nastave i praćenja postignuća učenika pokazale da pripremanjem učenika za nastavak školovanja stavljaju učenika i njegova postignuća na prvo mjesto. Prioritetna područja koja se prema redoslijedu učestalosti najčešće pojavljuju u školskim razvojnim planovima gimnazija⁹ su:

- *kvaliteta nastavnoga procesa*
- *materijalni uvjeti i opremanje škola*
- *stručno usavršavanje nastavnika*
- *školsko ozračje (slika 5.).*

Strukovne škole prvenstveno pripremaju učenike za tržište rada stoga su prepoznata i istaknuta ona područja koja koreliraju s otvorenosti prema navedenom tržištu rada. Školski timovi za kvalitetu strukovnih škola temelje razvoja pronalaze u osuvremenjivanju škola novim programima i projektima, u praksi učenika i u vježbeničkim tvrtkama pa zbog toga naglašavaju suradnju s tvrtkama i/ili lokalnom zajednicom. Unatoč specifičnostima u programima strukovnih škola i gimnazija, školski timovi za kvalitetu strukovnih škola kao i školski timovi za kvalitetu gimnazija prepoznaju i ističu kvalitetu nastave kao važno prioritetno područje koje se može stalno, kontinuirano i trajno unapređivati.

Prioritetna područja koja se prema redoslijedu učestalosti najčešće pojavljuju u školskim razvojnim planovima strukovnih škola¹⁰ su:

- *kvaliteta nastavnoga procesa*
- *materijalni uvjeti i opremanje škola*
- *stručno usavršavanje nastavnika*
- *organizacija nastave i rada škole (slika 5.).*

⁹ Odnosi se na one gimnazije koje su dostavile Centru svoje izvješće o samovrednovanju.

¹⁰ Odnosi se na one strukovne škole koje su dostavile Centru svoje izvješće o samovrednovanju.

2.3. REDEFINIRANJE PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA I NJIHOVI OPISI

Prioritetna područja unapređenja definirana nakon prvih analiza školskih razvojnih planova redefinirana su zbog velikoga broja područja. Suradnjom s vanjskim suradnicima¹¹, a na temelju dosadašnjega iskustva i rada definirano je 10 prioritetnih područja: *učenje i poučavanje, organizacija nastave i rada škole, materijalno-tehnički uvjeti, ljudski resursi, školsko ozračje, praćenje i vrednovanje, suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga procesa, nastavni plan i program, upravljanje školom i ostalo*. U tablici 1. vidljivo je koja su prioritetna područja u prvoj fazi definiranja spojena i objedinjena novoimenovanim prioritetnim područjima. Na temelju toga sastavljen je i novi obrazac za izvješće o samovrednovanju srednjih škola koji je primijenjen u školskoj godini 2012./2013.

TABLICA 1. Popis novoimenovanih prioritetnih područja

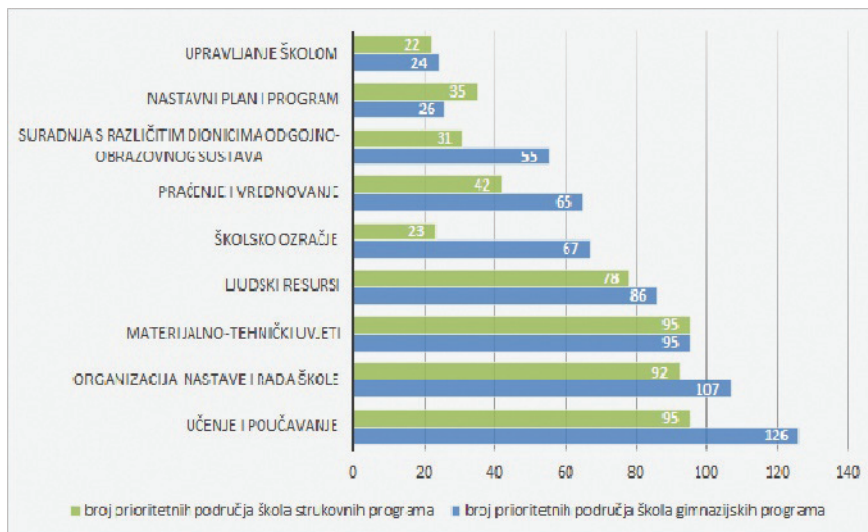
NOVOIMENOVANA PRIORITETNA PODRUČJA	PRIORITETNA PODRUČJA NAKON ANALIZE ŠKOLSKIH RAZVOJNIH PLANOVA 2008. godine
UČENJE I POUČAVANJE	Kvaliteta nastavnoga procesa
	Radovi učenika
ORGANIZACIJA NASTAVE I RADA ŠKOLE	Organizacija nastave i rada škole
	Izvanastavne i izvanškolske aktivnosti
	Praksa učenika
	Vježbeničke tvrtke
	Projekti
MATERIJALNO-TEHNIČKI UVJETI	Materijalni uvjeti rada i opremanje škole
LJUDSKI RESURSI	Stručno usavršavanje nastavnika
	Nova radna mjesta
	Stručni suradnici
	Vrednovanje rada nastavnika
ŠKOLSKO OZRAČJE	Školsko ozračje
PRAĆENJE I VREDNOVANJE	Vrednovanje rada učenika
	Vanjsko vrednovanje
	Izostanci učenika
	Natjecanja
	Samovrednovanje
SURADNJA S RAZLIČITIM DIONICIMA ODGOJNO-OBRAZOVNOGA PROCESA	Suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga procesa
NASTAVNI PLAN I PROGRAM	Nastavni plan i program
	Osvremenjivanje školskoga programa
UPRAVLJANJE ŠKOLOM	Promidžba
OSTALO	

Rezultati analize prioritetnih područja unutar školskih razvojnih planova gimnazija i strukovnih škola prema novoj klasifikaciji prioritetnih područja prikazani su na slici 6. Unatoč razlikama u

¹¹ Dvadeset i dva definirana prioritetna područja predstavljena su suradnicima mreže i konzultantici projekta prof. dr. sc. Vlasti Vizek Vidović te su neka područja objedinjena tako da ih sada imamo devet, odnosno deset (devet definiranih i deseto „ostalo” u kojemu škole samostalno definiraju područja koja nisu obuhvaćena predloženom podjelom).

obrazovnim programima gimnazija i strukovnih škola redoslijed učestalosti odabira prioriternih područja u njihovim školskim razvojnim planovima je gotovo jednak.

U gimnazijama je na prvome mjestu prioriterno područje *učenje i poučavanje*, a u strukovnim su školama uz *učenje i poučavanje* na prvome mjestu i *materijalno-tehnički uvjeti*. I u gimnazijama i u strukovnim školama je na drugome mjestu *organizacija nastave i rada škole*. Na trećemu su mjestu u gimnazijama *materijalno-tehnički uvjeti*, a u strukovnim školama *ljudski resursi* (slika 6.).

SLIKA 6. Broj postavljenih prioriternih područja unutar školskih razvojnih planova gimnazija (iz školske godine 2006./2007.) i strukovnih škola (iz školske godine 2007./2008.) prema podjeli na devet/deset prioriternih područja

Novoimenovana prioritetna područja koja se prema redoslijedu učestalosti najčešće pojavljuju u školskim razvojnim planovima gimnazija¹² su:

- *učenje i poučavanje*
- *organizacija nastave i rada škole*
- *materijalno-tehnički uvjeti*
- *ljudski resursi* (slika 6.).

Novoimenovana prioritetna područja koja se prema redoslijedu učestalosti najčešće pojavljuju u školskim razvojnim planovima strukovnih škola¹³ su:

- *učenje i poučavanje*
- *materijalno-tehnički uvjeti*
- *organizacija nastave i rada škole*
- *ljudski resursi* (slika 6.).

¹² Odnosi se na one gimnazije koje su dostavile Centru svoje izvješće o samovrednovanju.

¹³ Odnosi se na one strukovne škole koje su dostavile Centru svoje izvješće o samovrednovanju.

Popis prioriternih područja (iz tablice 1.) i objašnjenje koje proizlazi iz spomenutih istraživanja pomaže školama i usmjerava ih tijekom definiranja prioriternih područja prilikom izrade budućih školskih razvojnih planova ili prilikom redefiniranja postojećih razvojnih planova.

Učenje i poučavanje uključuje ciljeve usko vezane uz planiranje i pripremanje nastave, izvedbu nastave, korelaciju s drugim nastavnim predmetima, nastavničke vještine i potporu koju nastavnici pružaju učenicima. To se područje odnosi i na učenikove vještine učenja, motivaciju, angažiranost na nastavi, stilove i tehnike učenja i zajedničku interakciju koja utječe na kvalitetu učenja, unapređenje nastave i uspjeh u nastavi.

Organizacija nastave i rada škole uključuje ciljeve koji se odnose na cjelokupnu organizaciju rada škole, primjerice, na formiranje razrednih odjela, rad u smjenama, zaduženja nastavnika i učenika (raspored sati, dežurstva nastavnika i učenika), upise i nove nastavne smjerove, organizaciju ostalih vrsta nastave osim redovite nastave (dodatna, dopunska, izborna, fakultativna, izvannastavna), praksu učenika, vježbeničke tvrtke i ostale organizacijske poslove (stručna i nastavnička vijeća, prijevoz učenika putnika itd.).

Materijalno-tehnički uvjeti uključuju sve ciljeve vezane uz vanjski i unutarnji prostor škole (gradnja i preuređenje prostora, opremanje učionica, kabineta, školske dvorane i zajedničkih prostorija), uz nabavu opreme (informatizacija, nastavna sredstva i pomagala, didaktička oprema, potrošni materijal) i uz financiranje škole.

Ljudski resursi odnose se na sve djelatnike škole (nastavnici, administrativno-tehničko osoblje, stručni suradnici, ravnatelji). Vrlo je važno da su u svakoj školi zaposleni stručni i metodički osposobljeni nastavnici. Oni pridonose kvaliteti nastave i preduvjet su za kvalitetno osposobljavanje budućega kadra. Osim nastavnika dobrom funkcioniranju škole pridonosi i rad ravnatelja i stručnih suradnika (pedagog, psiholog, socijalni pedagog, školski knjižničar i dr.), ali i rad administrativno-tehničkoga osoblja. To područje podrazumijeva i ciljeve koji se odnose na stručna usavršavanja nastavnika i profesionalni razvoj svih djelatnika škole.

Školsko ozračje uključuje ciljeve koji se odnose na međuljudske odnose (nastavnik – nastavnik; učenik – nastavnik; nastavnik – ravnatelj; učenik – učenik) i na ponašanje učenika. Podrazumijeva ljudske moralne i duhovne vrijednosti i utječe na ponašanje svih članova škole.

Praćenje i vrednovanje odnosi se na redovito praćenje rada učenika unutar škole (unutarnje vrednovanje) i na praćenje izostanaka učenika, rezultata u ispitima vanjskoga vrednovanja i na natjecanjima.

Suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga procesa uključuje ciljeve vezane uz suradnju s roditeljima i poticanje da se uključe u rad škole i u učenje svojega djeteta. Odnosi se i na suradnju s članovima školskoga odbora i članovima lokalne zajednice, na formiranje uloge i statusa škole u zajednici te na partnerstvo s drugim školama, institucijama i pravnim osobama.

Nastavni plan i program uključuje ciljeve vezane uz nastavni plan i program. Iako je jasno da škole ne mogu izravno utjecati na promjene nastavnoga plana i programa, one mogu osvijestiti njegove dobre strane, ali i nedostatke, tj. mogu istaknuti potrebu za promjenama i osvrnuti se na opseg, dubinu i sadržaj nastavnoga programa pojedinoga predmeta. To područje također podrazumijeva i postavljanje ciljeva kroz koje se iskazuje potreba za novim smjerovima različitih zanimanja (npr. različita poljoprivredna zanimanja, ekonomski smjer itd.) u nekoj školi.

Upravljanje školom uključuje ciljeve vezane uz rukovodeće strukture, vrednovanje i unapređenje njihova rada, samoprocjenu ravnatelja škole i promidžbu škole. Ravnatelj zauzima posebno mjesto u školi i mnoge aktivnosti, kao i školsko ozračje, ovise o njegovim kvalifikacijama i osobnim karakteristikama i kvalitetama.

Ostalo

Svaka škola ima kompleksnu strukturu i sličnosti, ali i specifičnosti koje definira unutarnji ustroj škole (vrsta škole, struktura nastavnika, profil i interesi učenika). Stoga je moguće da škola istakne novo područje koje ovdje nije imenovano.

PRIKAZ ODABRANIH PRIORITETNIH PODRUČJA UNAPREĐENJA RADA ŠKOLA

*/ Biljana Vranković// Kristina Svalina// Irena Matoić// Sandra
Antulić/*

U ovome su poglavlju detaljno prikazani rezultati analize odabranih prioritetnih područja unapređenja rada škola. To su: kvaliteta nastave, uvjeti rada i suradnja s vanjskim partnerima prema podacima iz samoevaluacijskih izvješća gimnazija i iz samoevaluacijskih izvješća strukovnih škola (iz školske godine 2006./2007. i školske godine 2007./2008.). Također su prikazani rezultati analize samoevaluacijskih izvješća za obje vrste škola koji se odnose na razvoj škole.

3.1. METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA POGLAVLJA

/ Biljana Vranković /

S obzirom na postavljanje velikoga broja razvojnih ciljeva u školskim razvojnim planovima iz područja koja se odnose na učenje i poučavanje, materijalno-tehničke uvjete rada i suradnju s različitim dionicima odgojno-obrazovnog sustava, donose se rezultati analiza upravo tih prioriteta područja iz samoevaluacijskih izvješća škola. Istražena su samoevaluacijska izvješća 137 gimnazija i samoevaluacijska izvješća 144 strukovne škole i napravljene su analize. Školski timovi za kvalitetu dostavili su ta izvješća Centru nakon provedenih nacionalnih ispita 2006. i 2007. godine. Iako je prošlo više godina od popunjavanja tih izvješća, smatramo da su vrijedan izvor spoznaja pojedinih sastavnica odgojno-obrazovnog rada svake škole.

Za svako prioriteta područje unapređenja rada prikazani su rezultati kvantitativne procjene školskih timova za kvalitetu o kvaliteti rada. Te su procjene školski timovi za kvalitetu donosili na ljestvici od 1 (jako loše) do 5 (izvrsno) uz opise pokazatelja na kojima se temelje te procjene. U nastavku su, na temelju mišljenja i procjena školskih timova za kvalitetu, opisana najbolja obilježja poučavanja, najbolji uvjeti za rad s učenicima i za učenje i najsnažnija obilježja suradnje s različitim dionicima odgojno-obrazovnog procesa te je detektirano u čemu je ostvaren najveći napredak.

Za svako prioriteta područje analizirana su pitanja iz samoevaluacijskih izvješća o tome što najviše treba poboljšati i o tome kako to poboljšati te kakav je kapacitet analiziranih škola za daljnji razvoj. Odgovori na postavljena pitanja kategorizirani su u veće sadržajne cjeline, a rezultati analiza prikazani su prema učestalosti pojavljivanja pojedinih izjava unutar veće sadržajne cjeline.

3.2. KVALITETA NASTAVE

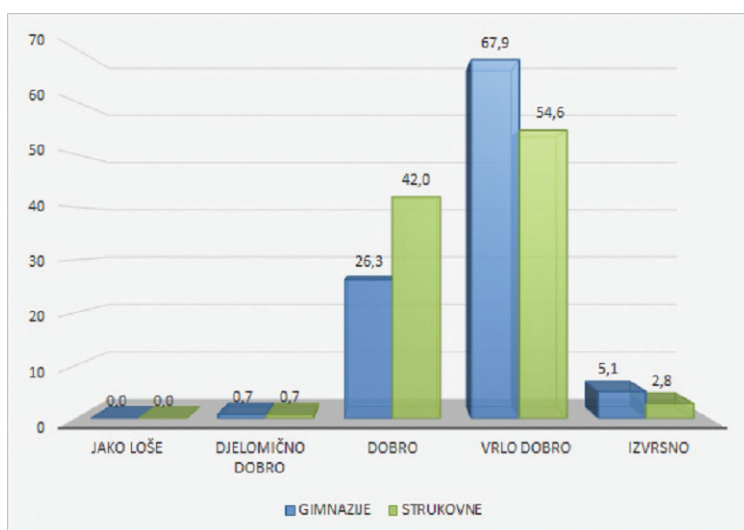
/ Biljana Vranković /

Školski timovi za kvalitetu gimnazija i školski timovi za kvalitetu strukovnih škola u svojim školskim razvojnim planovima samoevaluacijskoga izvješća postavili su najveći broj razvojnih ciljeva koji se odnose na prioriteta područje kvalitete nastave, što je opisano u prethodnome poglavlju. Kasnije je, redefiniranjem naziva prioriteta područja, prioriteta područje kvalitete nastave nazvano učenjem i poučavanjem (tablica 1.). Kvalitetu nastave treba stalno pratiti i analizirati te predlagati smjernice za njezino poboljšanje i nastojati sve predloženo primijeniti kako bi nastava bila što učinkovitija.

3.2.1. Procjena kvalitete nastave

Školski timovi za kvalitetu su na temelju postavljenoga pitanja u samoevaluacijskome izvješću *Koliko je u vašoj školi općenito dobra i učinkovita nastava, poučavanje i poticanje učenika?* i na temelju dodatnih pitanja *Koliko nastava zadovoljava individualne potrebe učenika?*, *Koliko je nastava zanimljiva i koliko motivira učenike na učenje?* i *Koliko se upotrebljavaju principi aktivnoga učenja?* procijenili kvalitetu nastave na ljestvici od 1 (jako loše) do 5 (izvrsno).

Najveći je postotak školskih timova za kvalitetu procijenio kvalitetu nastave¹⁴ u svojim školama vrlo dobrom (oko 68 % gimnazija i oko 55 % strukovnih škola). Relativno je mali postotak školskih timova za kvalitetu procijenio kvalitetu nastave u svojim školama izvrsnom (oko 5 % gimnazija i 2,8 % strukovnih škola). To ukazuje na visoku razinu samokritičnosti i na to da postoje mogućnosti za poboljšanje (slika 7.).

SLIKA 7. Procjene kvalitete nastave u gimnazijama (137 škola) i strukovnim školama (144 škole) izražene u postotcima

Zainteresiranost i motivacija učenika za pojedine predmete, pedagoške analize, neposredan uvid u rad nastavnika, svakodnevno individualno praćenje učenika, sudjelovanje učenika u izvannastavnim aktivnostima, projektna nastava, podatci o dobrim rezultatima učenika na natjecanjima i u ispitima vanjskoga vrednovanja, dobar uspjeh učenika u školi, povratne informacije od bivših učenika, roditelja i poslodavaca učenika, stručno zastupljena nastava i stalne edukacije nastavnika pridonijeli su takvoj procjeni škola. Školski timovi za kvalitetu koji su procijenili kvalitetu nastave izvrsnom i vrlo dobrom smatraju da je nastava u njihovim školama usmjerena ka postizanju trajnih znanja i ka aktivnomu učenju, organizira se dodatna i dopunska nastava te se učenici na kvalitetan način pripremaju za studij. U tim školama nastava zadovoljava individualne potrebe učenika, zanimljiva je i motivira učenike, a principi aktivnoga učenja su apsolutno primijenjeni.

¹⁴ Ukupno je 137 gimnazija i 144 strukovne škole odgovorilo na ovo pitanje.

Oko 42 % strukovnih škola i oko 26 % gimnazija procijenili su kvalitetu nastave u svojim školama dobrom. Školski timovi za kvalitetu smatraju da su takvoj procjeni kvalitete nastave pridonijeli manja prolaznost i slabiji uspjeh učenika na kraju školske godine, manji postotak upisa učenika na fakultete, veći broj izostanaka učenika, slabiji rezultati u ispitima vanjskoga vrednovanja, nedostatak prostora i pomagala za rad, rad u dvjema smjenama, veliki broj učenika putnika i nemotiviranost nastavnika zbog niskih primanja.

Manje od 1 % gimnazija i manje od 1 % strukovnih škola procijenilo je kvalitetu nastave djelomično dobrom i to zbog nezadovoljstva učenika. Niti jedna škola nije ocijenila kvalitetu nastave jako lošom.

3.2.2. Obilježja poučavanja

Školski timovi za kvalitetu su u samoevaluacijskim izvješćima srednjih škola za područje kvalitete nastave odgovarali na pitanje: *Koja su najbolja obilježja poučavanja u vašoj školi i zašto?* Neki školski timovi za kvalitetu opisali su najbolja obilježja poučavanja u svojim školama, a neki predujete za dobro poučavanje i ono što pridonosi dobromu poučavanju (obilježja nastavnika, uvjeti rada i sl.).

S namjerom da učenicima olakša razumijevanje i usvajanje predviđenih nastavnih sadržaja, nastavnik primjenjuje najučinkovitije metode i oblike rada i koristi se različitim nastavnim sredstvima, pomagalicama, izvorima znanja i različitim strategijama poučavanja. Izjave kojima su školski timovi za kvalitetu nastojali opisati **najbolja obilježja poučavanja** u svojim školama odnose se na sljedeće teme navedene prema učestalosti pojavljivanja:

- nastavne strategije
- nastavna sredstva i pomagala
- praktična nastava
- ostalo (korelacija nastavnih sadržaja s drugim nastavnim predmetima, motivacija učenika i vještine učenja).

Nastavne strategije odnose se na načine rada nastavnika i učenika, pri čemu učenici stječu znanja i razvijaju kompetencije. Školski timovi za kvalitetu ističu da se najbolja obilježja poučavanja u njihovim školama odnose na raznolikost nastavnih metoda i oblika rada i na njihovu međusobnu kombinaciju, pri čemu posebno ističu primjenu individualizirane nastave i rad u skupinama sa što manje frontalne nastave. Kombinacija različitih nastavnih metoda na jednome satu pridonosi razumijevanju nastavnih sadržaja, motivaciji učenika, uspješnijemu učenju i poučavanju i višoj razini usvojenih znanja i vještina, odnosno učeničkih kompetencija na kraju obrazovnih ciklusa.

Nastavna sredstva i pomagala su izvori znanja koji u učenju i poučavanju učenicima omogućuju usvajanje znanja, a učitelju olakšavaju ulogu voditelja toga složenog procesa. Školski timovi za kvalitetu prepoznaju važnost i ulogu suvremenih nastavnih sredstava i pomagala pa kao najbolja obilježja poučavanja ističu i njihovu primjenu (korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija, didaktička oprema, materijalna opremljenost kabineta itd.). Školski timovi za kvalitetu strukovnih škola često poistovjećuju izvođenje *praktične nastave* s najboljim poučavanjem, pri čemu naglašavaju važnost

povezivanja teorijskih i praktičnih znanja, povezanost nastave s radioničkim vježbama, vježbe i samostalan rad u laboratorijima i opremljenim praktikumima i sl. Školski timovi za kvalitetu kao najbolja obilježja poučavanja ističu i *korelaciju nastavnih sadržaja* s drugim nastavnim predmetima, motivaciju učenika i vještine učenja.

U **preduvjetima za dobro poučavanje** školski timovi za kvalitetu navode izjave koje se odnose:

- na nastavničke kompetencije
- na odnose učenik – nastavnik
- na organizaciju rada
- na vrednovanje rada učenika.

Dobromu poučavanju pridonose obilježja nastavnika iz kojih se prepoznaju temeljne *nastavničke kompetencije*: stručnost, angažiranost, motivacija, odgovornost prema radu, dosljednost, opuštenost, tolerancija, sistematičnost, kvalitetna priprema nastavnoga sata, sustavna obrada nastavnih jedinica te poticanje individualnosti učenika. Školski timovi za kvalitetu ističu kako je dobro poučavanje u njihovim školama posljedica kvalitetne komunikacije između učenika i nastavnika, dobre radne atmosfere i razumijevanja nastavnika te potpore koju nastavnici pružaju učenicima.

Školski timovi za kvalitetu opisuju *odnos učenik – nastavnik* kao partnerski, topao, dobar, podržavajući, prijateljski, fleksibilan i opušten.

Organizacija rada također pridonosi dobromu poučavanju. Izjave školskih timova za kvalitetu koje se odnose na organizaciju rada škole su: rad u jednoj smjeni, manji broj učenika u razrednim odjelima, stručna zastupljenost nastavničkoga kadra, mogućnost dodatnih konzultacija za učenike i roditelje, uključivanje učenika u izbornu, dodatnu i dopunsku nastavu, sudjelovanje u projektima, organiziranje terenske nastave i priprema učenika za natjecanja.

Iako se *vrednovanje rada učenika* ne može ubrojiti u obilježja poučavanja, školski timovi za kvalitetu su ga isticali kao jedno od dobrih obilježja poučavanja. To je podrazumijevalo pravedno ocjenjivanje, redovito i intenzivno praćenje i provjeravanje i ocjenjivanje učenika. Kontinuirano praćenje napredovanja učenika i vrednovanje rada učenika je u izravnoj korelaciji s kvalitetom poučavanja i može pridonijeti uspješnijemu poučavanju i učinkovitosti nastave.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o najboljim obilježjima poučavanja, odnosno o preduvjetima dobrog poučavanja u njihovim školama su:

- *otvorenost prema primjeni suvremenih metoda kod većine nastavnika*
- *raznovidnost metoda poučavanja*
- *kombinacije novih i klasičnih metoda i oblika rada*
- *težnja da se nastava individualizira, uvođenje oblika problemske istraživačke i projektne nastave*
- *kvalitetno prožimanje stručno-teorijske nastave i praktične nastave*
- *zorna nastava, mnoštvo vježbi, terenska nastava koja njeguje interdisciplinarni pristup te povezuje teorijska znanja sa stvarnošću*

- *stručna zastupljenost nastave*
- *predavanja su jasna, učenicima se na početku godine govori što će se i kako učiti, domaće zadaće su dobro osmišljene i učenici ih ne doživljavaju kao opterećenje*
- *stručnost, temeljitost, kompetentnost i pristupačnost nastavnika*
- *mali razredni odjeli dopuštaju primjenu kvalitetnijega individualnog rada.*

3.2.3. Unapređenje kvalitete nastave

Školski timovi za kvalitetu odgovarali su na sljedeće pitanje o unapređenju kvalitete nastave: *Što traži poboljšanja i što se poduzima?* Oni smatraju da bi trebalo poboljšati:

- materijalne i prostorne uvjete rada
- nastavne strategije
- nastavničke kompetencije
- stručno usavršavanje nastavnika
- organizaciju rada
- motivaciju učenika i nastavnika
- odnose učenik – nastavnik – roditelj
- nastavni plan i program.

Materijalni i prostorni uvjeti rada se, prema mišljenju školskih timova za kvalitetu, trebaju najviše poboljšati kako bi se unaprijedio proces poučavanja i poticanja učenika na učenje. Gotovo svaka četvrta izjava odnosi se na prostorne uvjete, izgradnju specijaliziranih učionica, opremanje kabineta, povećanje radnoga prostora, sustavno opremanje nastavnim sredstvima i pomagalicama, informatizaciju nastave i uvođenje novih tehnologija.

Osviještena je potreba za unapređenjem *nastavnih strategija*. Naglašava se potreba za učestalijim timskim radom, radom u manjim skupinama i individualiziranom nastavom te potreba za korištenjem različitih nastavnih metoda i oblika rada kako bi nastava bila učinkovitija i kvalitetnija.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da dinamika nastave ovisi o umijećima i kompetencijama nastavnika. Navode da se nastavni proces može poboljšati u onome segmentu u kojemu *nastavničke kompetencije* dolaze do izražaja. Da bi nastava bila kvalitetnija, nastavnici trebaju mijenjati načine poučavanja, uvoditi mentorski rad, poticati učenike na osobni angažman u samostalnome radu, razvijati strategije aktivnoga učenja, poticati učenike na kontinuirani i redoviti rad te povezivati nastavne sadržaje sa stvarnim životom.

Potreba za stalnim *stručnim usavršavanjem nastavnika* također je jedan od elemenata koji treba poboljšati s ciljem da se unaprijedi kvaliteta nastave. Promišljajući o tome elementu školski timovi za kvalitetu uglavnom navode neke općenite izjave, primjerice, educirati nastavnike. Navode i vrlo konkretne prijedloge kao što su educirati nastavnike za rad s novim tehnologijama i novim generacijama učenika, educirati nastavnike za nove suvremene oblike nastave i nove načine vođenja razrednih odjela i educirati nastavnike u području komunikacijskih vještina i u području metodike nastave.

Organizacija rada također zahtijeva poboljšanje kako bi se unaprijedio nastavni proces. Školski timovi za kvalitetu smatraju da treba smanjiti broj učenika u razrednim odjelima, osigurati blok-satove za pojedine predmete, dodati više izbornih predmeta i više praktične nastave, težiti upisima učenika s višom razinom znanja, organizirati nastavu u jednoj smjeni, kvalitetnije organizirati tjedni raspored sati nastavnika, povećati broj sati dopunske i dodatne nastave u svakoj školi, organizirati rad s darovitim učenicima, provoditi školska natjecanja i terensku nastavu i obogatiti rad s učenicima ostalim oblicima neformalne nastave.

Mnogo školskih timova za kvalitetu ističe da posebnu pozornost treba posvetiti *motivaciji učenika* i većoj uključenosti učenika u nastavu. Treba ih motivirati za stjecanje dodatnih znanja, osvijestiti im koliko je važno da budu spremni na dodatni angažman te poticati njihovu kreativnost.

Kvaliteti nastavnoga procesa pridonijeli bi i bolji *odnosi učenik – nastavnik – roditelj*. Školski timovi za kvalitetu ističu da bi se trebala poboljšati komunikacija na relaciji nastavnik – učenik, ali i na relaciji nastavnik – roditelj te da bi trebalo dodatno poticati učenike na učenje i stjecanje znanja, uvažavati njihovu osobnost i razvijati njihovu kreativnost. Kvaliteti nastavnoga procesa pridonio bi poboljšan odnos roditelja prema školi i kvaliteti znanja.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da treba *osuvremeniti nastavni plan i program*, odnosno promijeniti nastavni plan i program kako bi nastava bila zanimljiva i kako bi zadovoljavala sve kriterije suvremene nastave.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o elementima koji se trebaju poboljšati kako bi nastava bila učinkovitija i kvalitetnija su:

- *manje učenja napamet, više logičkoga zaključivanja i upotrebljivoga znanja*
- *više praktičnoga rada i praktičnih sadržaja*
- *poticanje kreativnosti*
- *češća primjena suvremenih nastavnih strategija: rad u skupinama, timski rad, projektna nastava*
- *poticanje usvajanja i primjene tehnika učenja*
- *praćenje i poticanje učenika u cilju motivacije*
- *stalno poticanje kreativnosti nastavnika u cilju motivacije*
- *poticanje nastavnika za što kvalitetnijim korištenjem nastavne opreme i pomagala.*

Jedna škola ističe sljedeće:

Treba stalno provoditi samovrednovanje i vanjsko vrednovanje te aktivno sudjelovati u projektu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, treba nabaviti bolju didaktičku opremu za kabinete i učionice, informatizirati nastavu, osuvremeniti metodičko-didaktička sredstva i pomagala u nastavi, težiti kvalitetnijemu timskom radu nastavnika i učenika i uključiti SVE nastavnike u proces edukacije provedbe interdisciplinarne nastave.

3.3. UVJETI RADA

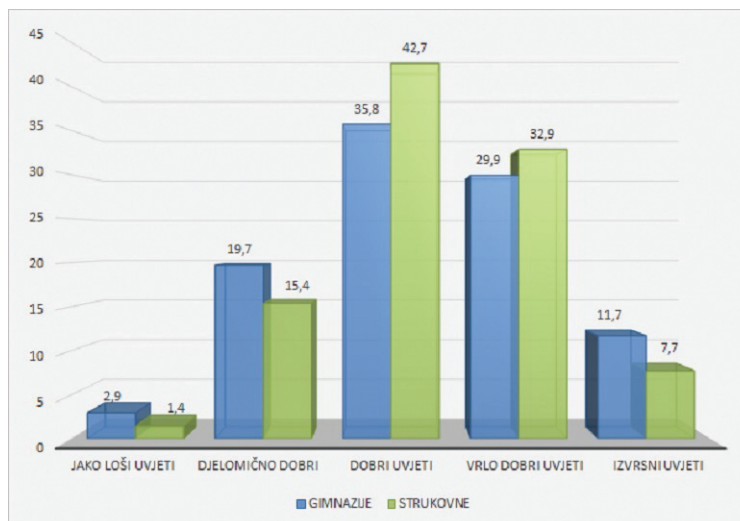
/ Kristina Svalina /

Uvjeti rada su područje kvalitete rada škole vezano uz vanjski i unutarnji prostor škole (gradnja i preuređenje prostora, opremanje učionica, kabineta, školske dvorane, zajedničkih prostorija), uz nabavu opreme (informatizacija, nastavna sredstava i pomagala, didaktička oprema, potrošni materijal) i uz financiranje škole. U obrascu za izvješće o samovrednovanju srednjih škola u školskoj godini 2012./2013. to je područje nazvano *materijalno-tehnički uvjeti* (tablica 1.).

3.3.1. Procjena kvalitete uvjeta rada

Školski su timovi za kvalitetu na temelju postavljenoga pitanja *Koliko su dobri uvjeti prostora, smještaja i opremljenosti škole?* i dodatnoga pitanja *Na temelju kojih ste pokazatelja tako procijenili?* procijenili kvalitetu uvjeta rada na ljestvici od 1 (jako loši uvjeti) do 5 (izvršni uvjeti).

Oko 12 % gimnazija i oko 8 % strukovnih škola ocijenilo je uvjete prostora, smještaja i opremljenosti škole izvrsnima, a oko 30 % gimnazija i oko 33 % strukovnih škola ocijenilo je uvjete prostora, smještaja i opremljenosti škole vrlo dobrima (slika 8.).

SLIKA 8. Procjene kvalitete uvjeta rada u gimnazijama (137 škola) i u strukovnim školama (144 škole) izražene u postotcima

Školski timovi za kvalitetu koji su svoje uvjete rada ocijenili izvrsnima ističu odlične radne uvjete u novoizgrađenim školskim zgradama, odličnu tehničku opremljenost učionica i kabineta i raspolaganje nastavnim sredstvima, pomagalicama i potrebnom didaktičkom opremom. Školski timovi za kvalitetu koji su svoje uvjete rada ocijenili vrlo dobrima navode optimalnu opremljenost učionica za izvođenje nastave, ali uz nedostatak prostorija za izvannastavne aktivnosti, primjenu suvremenih tehnologija i još uvijek rad škole u dvjema smjenama. Oko 36 % gimnazija i oko 43 % strukovnih škola ocijenilo

je uvjete prostora, smještaja i opremljenosti dobrima zbog prosječne opremljenosti učionica i prostornih uvjeta u kojima se očituje nedostatak prostora za nastavnike i učenike. U djelomično dobrim uvjetima radi oko 20 % gimnazija i oko 15 % strukovnih škola, a u jako lošim uvjetima oko 3 % gimnazija i oko 1 % strukovnih škola. Školski timovi za kvalitetu su tako procijenili zbog nedostatnoga i neprimjerenoga prostora, nedovoljne i zastarjele opremljenosti učionica i kabineta, dotrajalosti školskih zgrada, nepovoljne lokacije škola i nezadovoljstva nastavnika i učenika postojećom situacijom.

3.3.2. Obilježja uvjeta rada

Pitanje o najboljim uvjetima za rad u školi glasilo je: *U čemu se u školi nude najbolji uvjeti za rad s učenicima i za učenje?* Najbolji uvjeti za rad s učenicima i za učenje, prema mišljenjima školskih timova za kvalitetu, nude se:

- u kabinetskoj nastavi (nastavi iz pojedinih predmeta)
- u tehničkoj i informatičkoj opremljenosti
- u uvjetima rada školske knjižnice
- u uvjetima rada u sportskoj dvorani
- u lokaciji škola i u vanjskome okruženju
- u ostalome (stručnost i rad nastavnika i *dobri organizacijski uvjeti*).

Najveći broj izjava koje školski timovi za kvalitetu navode kao najbolje uvjete za rad s učenicima i za učenje odnose se na uvjete rada u *kabinetskoj* nastavi, odnosno na nastavi iz pojedinih predmeta. U gimnazijama su najčešće najbolje opremljeni kabineti stranih jezika i informatike, a u strukovnim su školama najbolje opremljeni kabineti stručnih predmeta. Praktikumima su opremljeni suvremenim nastavnim pomagalicama, a dobri su uvjeti rada i u školskim laboratorijima.

Tehnička i informatička opremljenost odnosi se na korištenje suvremene tehnologije i na prilagođavanje prostornih i radnih uvjeta potrebama škole. Škole koje nude najbolje uvjete za rad vezane uz opremljenost učionica imaju specijalizirane učionice za održavanje nastave iz određene struke i dostupna su im nastavna sredstva i pomagala kojima se nastavnici mogu koristiti.

Najbolje uvjete za rad s učenicima, prema nekim školskim timovima za kvalitetu, nude *školske knjižnice* jer nude mnogo literature i imaju pristup internetu. Učenici mogu cijeli dan raditi u knjižnici. Škole koje tvrde da imaju najbolje uvjete za rad u školskim knjižnicama redovito opremaju svoje knjižnice stručnom literaturom i potrebnom lekturom.

Neki školski timovi za kvalitetu smatraju da najbolje uvjete nudi nastava Tjelesne i zdravstvene kulture zbog toga što imaju nove *sportske dvorane*. Sportske su dvorane dobro opremljene i u njima se provode različite sportske aktivnosti.

Nešto manje školskih timova za kvalitetu smatra da *lokacija škole i vanjsko okruženje* osiguravaju najbolje uvjete za rad s učenicima. Škole koje su u centru grada smatraju da imaju prednost jer učenici mogu obilaziti kulturno-povijesne znamenitosti. Neke škole svoj smještaj izvan prometnica smatraju vlastitom prednošću zbog manjih gužvi i zbog manje buke, što ide u korist njihovim učenicima i omogućuje uspješniji rad.

Ostali uvjeti za rad s učenicima odnose se na *stručnost i rad nastavnika* i na *organizacijske uvjete* u kojima mnoge škole ističu rad u jednoj smjeni. Nastavnici su stručni, motivirani za rad i pružaju potporu učenicima. U školama koje imaju manje učenika rad je kvalitetniji jer nastavnici imaju mogućnost individualnoga pristupa učenicima i rada u skupinama i parovima, čime se povećava komunikacija između nastavnika i učenika. Nastava organizirana u jednoj smjeni omogućuje školama bolje uvjete rada nego nastava organizirana u dvjema smjenama.

3.3.3. Unapređenje uvjeta rada

Odgovori školskih timova za kvalitetu na pitanje *Što treba najviše poboljšanja vezano za uvjete rada i kakvi su vaši planovi da ih ostvarite?* odnose se:

- na materijalnu, tehničku i informatičku opremljenost
- na stručnost nastavnika
- na suradnju s lokalnom zajednicom i ostalim dionicima
- na ostalo.

Materijalna, tehnička i informatička opremljenost koja je vezana uz uvjete rada škola trebala bi se najviše poboljšati. Treba opremiti učionice, kabinete i praktikume modernijim nastavnim sredstvima, pomagalicama i potrošnim materijalima i treba informatizirati učionice. Najveći broj škola smatra da treba opremiti specijalizirane učionice, ali treba i bolje opremiti sportske dvorane i školske knjižnice. Poboljšanja u uređenosti škole uključuju obnovu školskih zgrada i školskih prostorija, dogradnju škole, klimatizaciju, sustav grijanja u školi i sl.

Potrebno je poboljšati i *stručnost nastavnika* i način rada s učenicima. Potrebno je sustavno educirati nastavnike i motivirati ih za rad i za primjenu suvremene tehnologije. Škole smatraju da bi se rad s učenicima poboljšao ako bi razredni odjeli bili manji jer bi to omogućilo više individualnoga rada i rada u skupinama.

Škole ne mogu sve svoje nedostatke riješiti na razini škole. Potrebna im je podrška i *suradnja s lokalnom zajednicom i ostalim dionicima* te njihova financijska pomoć. Školski timovi za kvalitetu smatraju da škole trebaju surađivati i dobivati financijski poticaj od grada, županije i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta kako bi se poboljšala njihova materijalna opremljenost i prostorni uvjeti rada.

Ostali faktori koji bi pridonijeli boljim uvjetima rada škola su rad u jednoj smjeni, projekti i suradnja s drugim školama, prijevoz učenika i dopune i izmjene nastavnih planova i programa.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o unapređenju uvjeta rada u njihovoj školi

Potreban je aneks školske zgrade i rad u jednoj smjeni (jutarnjoj), potrebno je opremiti učionice i kabinete sponzorskim donacijama i formirati školske knjižnice jer je škola upravo dobila Rješenje za zapošljavanje stručnoga suradnika knjižničara na pola radnoga vremena, a određeni fond knjiga (literature) već postoji.

Potrebno je urediti multimedijalnu učionicu u školi, opremiti ostale kabinete, stalno nabavljati stručnu i pedagošku literaturu i provoditi cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje svih, a osobito nastavnika. Potrebno je što prije izraditi mrežnu stranicu škole i maksimalno informatizirati rad i svakodnevno poslovanje i komuniciranje sa školom i unutar škole. Potrebno je izgraditi vlastitu sportsku dvoranu.

3.4. SURADNJA S RAZLIČITIM DIONICIMA ODGOJNO-OBRAZOVNOGA PROCESA

/ Irena Matoić /

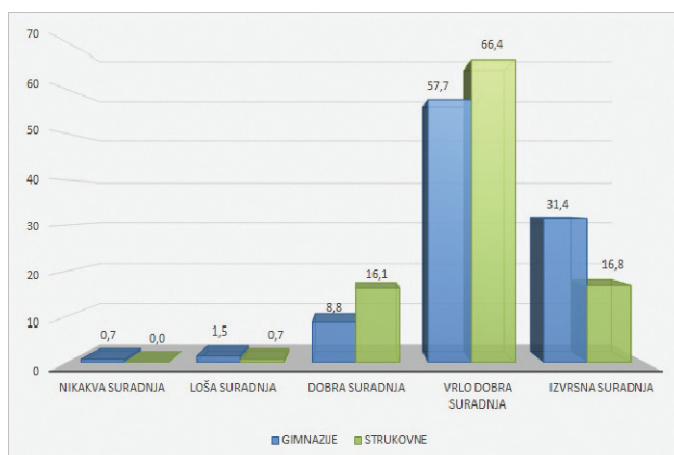
Suradnja škole s različitim dionicima odgojno-obrazovnog procesa temelji se na suradnji s roditeljima i s članovima školskoga odbora i lokalne zajednice i na partnerstvu s drugim školama, institucijama i pravnim osobama. Takva suradnja potiče roditelje i ostale dionike odgojno-obrazovnog procesa da sudjeluju u upravljanju, ali isto tako omogućuje i financijsku potporu školi. Stoga je važno razmotriti obilježja i mogućnosti suradnje škole s roditeljima i lokalnom zajednicom.

3.4.1. Suradnja s roditeljima

Suradnja škole i roditelja preduvjet je kvalitetnoga odgoja i obrazovanja svakoga pojedinog učenika. Dobra suradnja ostvaruje se zajedničkim poticanjem učenika u radu i sudjelovanjem roditelja u odlučivanju o važnim pitanjima vezanima uz rad škole. Otvorenom komunikacijom lakše se rješavaju problemi učenika, a iz toga proizlaze pozitivni rezultati.

3.4.1.1. Procjena kvalitete suradnje škole i roditelja

Školski timovi za kvalitetu procijenili su kvalitetu uvjeta rada na ljestvici od 1 (nikakva suradnja) do 5 (izvršna suradnja). Školski timovi za kvalitetu ocijenili su suradnju s roditeljima na temelju učestalosti dolazaka roditelja na roditeljske sastanke i informacije. Oko 31 % gimnazija i oko 17 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s roditeljima izvršna, a oko 58 % gimnazija i oko 67 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s roditeljima vrlo dobra (slika 9.). U školama koje su ocijenile da je suradnja s roditeljima izvršna i vrlo dobra roditelji redovito dolaze na roditeljske sastanke i informacije i aktivno sudjeluju u školskim aktivnostima.

SLIKA 9. Procjene kvalitete suradnje s roditeljima u gimnazijama (137 škola) i strukovnim školama (144 škole) izražene u postotcima

U školama koje su ocijenile da je suradnja s roditeljima dobra (oko 9 % gimnazija i oko 16 % strukovnih škola) roditelji rjeđe dolaze na roditeljske sastanke i informacije i manje sudjeluju u školskim aktivnostima. Oko 2 % gimnazija i oko 1 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s roditeljima loša zbog rjeđih dolazaka roditelja učenika neprihvatljiva ponašanja na roditeljske sastanke i informacije. U tim školama neki roditelji se čak ni ne odazivaju na pozive razrednika i premalo surađuju s njima.

3.4.1.2. Obilježja suradnje škole i roditelja

Najsnažnija obilježja suradnje¹⁵ škole i roditelja vidljiva su:

- u individualnim razgovorima s roditeljima
- u roditeljskim sastancima
- u aktivnome sudjelovanju roditelja u radu škole
- u individualnome pristupu učenicima.

Najsnažniji oblik suradnje s roditeljima škola ostvaruje *individualnim razgovorima s roditeljima*¹⁶. Školski timovi za kvalitetu smatraju da individualnim razgovorima roditelj dobiva najbolji uvid u uspjeh i vladanje svojega djeteta. Individualni razgovori podrazumijevaju česte kontakte roditelja i djelatnika škole (razrednik, pedagog ili ravnatelj), bilo telefonski, pismeno ili primanjem roditelja u školi. Više od polovice školskih timova za kvalitetu smatra da su individualni razgovori važni za suradnju i da oni potiču otvorenu komunikaciju jer iz uzajamnoga povjerenja proizlaze pozitivni rezultati, lakše se rješavaju problemi prilagodbe učenika i najbolje se obaveštava roditelje o postignućima učenika.

Jedno od snažnih obilježja suradnje je i dolazak roditelja na *roditeljske sastanke* na kojima ih se obavještava o uspjehu učenika, ali se i definiraju problemi te iznose prijedlozi za poboljšanje rada škole. Roditeljski sastanci mogu biti i tematski osmišljeni pa se na njima održavaju i predavanja i radionice za roditelje.

¹⁵ Pitanje u samoevaluacijskome izvješću vezano uz suradnju roditelja i škole je *Koja su najsnažnija obilježja suradnje i zašto?*

¹⁶ Oko 70 % tvrdnja u samoevaluacijskim izvješćima gimnazija i 52 % tvrdnja u samoevaluacijskim izvješćima strukovnih škola odnosi se upravo na individualne razgovore.

Aktivno sudjelovanje roditelja u radu škole se također pokazalo kao važan oblik suradnje, i to podjednako u gimnazijama i u strukovnim školama. Ta se suradnja ostvaruje kroz Vijeće roditelja i školski odbor, a poboljšava rad škole i potiče učenike da napreduju. Na taj su način roditelji intenzivnije uključeni u rad škole i mogu zajednički rješavati probleme i donositi odluke. Potiče ih se na sudjelovanje u radu škole kroz edukacijske programe (organiziranjem predavanja i radionica za roditelje) i kroz zajedničke aktivnosti (organizacija školskih priredbi i izleta, predavanja roditelja gospodarstvenika u strukovnim školama itd.).

Individualni pristup učenicima odnosi se na brigu razrednika i pedagoga za svakoga učenika i na probleme učenika, što roditelji izuzetno cijene. Odnosi se i na stručnu pomoć tijekom suradnje s ostalim dionicima odgojno-obrazovnog procesa, primjerice, sa socijalnom službom, s liječnikom i sl. Ovo je obilježje zastupljenije u izjavama strukovnih škola, a u gimnazijama nije toliko zastupljeno.

3.4.1.3. Unapređenje suradnje škole i roditelja

Školski timovi za kvalitetu smatraju da je potrebno poboljšati suradnju s roditeljima¹⁷ radi boljega funkcioniranja rada škole i radi boljega obavještanja o uspjehu i problemima učenika. Ta bi se suradnja trebala usmjeriti osobito:

- na angažiranost roditelja u radu škole
- na obavještanje roditelja
- na edukaciju roditelja.

Angažiranost roditelja u radu škole je kategorija koja traži da se najviše poboljša suradnja s roditeljima i da se roditelji više uključe u školske aktivnosti. Nezainteresiranost roditelja smanjuje se upornim pozivanjem na suradnju i osmišljavanjem zanimljivih projekata (izleti, Dani kruha itd.) u kojima roditelji mogu pokazati svoja znanja i vještine. I Vijeće roditelja se treba više angažirati u planiranju rada škole, a to se postiže čestim sazivanjem Vijeća roditelja i raspravljanjem o svim segmentima rada škole.

Veći postotak strukovnih škola nego gimnazija traži da se poboljša *obavještanje roditelja*. Kako bi se uspostavila bolja suradnja s roditeljima, nastavnici češće organiziraju individualne razgovore (radi boljega praćenja uspjeha učenika i radi smanjenja broja izostanaka) i roditeljske sastanke na kojima sudjeluju i učenici i nastavnici. Na taj se način postiže veća odgovornost roditelja prema obvezama učenika, odnosno veća briga za njegova postignuća i za njegovo ponašanje.

Edukacije roditelja se također trebaju češće provoditi, osobito u strukovnim školama. Da bi se roditelje bolje educiralo, škole u suradnji sa stručnim službama organiziraju predavanja sa zanimljivim temama i radionice za roditelje (tehnike učenja, prevencija ovisnosti, upis na fakultete itd.). Najveći je problem komunikacija koja se pokušava poboljšati pismenim pozivima ili pozivima putem interneta.

¹⁷ Pitanje *Što najviše traži poboljšanja i što poduzimate?* iz samoevaluacijskoga izvješća vezano je uz planove poboljšanja suradnje između roditelja i škole.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o najsnažnijim obilježjima suradnje škole i roditelja su:

- *dostupnost nastavnika u svakome trenutku*
- *uspostavljeno međusobno povjerenje kroz individualni rad s roditeljima*
- *dobro osmišljeni roditeljski sastanci*
- *redovito održavanje roditeljskih sastanka*
- *stručna predavanja za roditelje*
- *podrška roditelja na projektu smanjenja izostajanja učenika s nastave*
- *uvažavanje roditeljskih prijedloga*
- *suradnički rad nastavnika i roditelja*
- *česti roditeljski sastanci, otvoreni odnos roditelj – razrednik, stalne informacije*
- *susret roditelja i ravnatelja*
- *uvijek otvorena vrata roditeljima*
- *redovito sastajanje Vijeća roditelja*
- *moгуćnost osobnoga razgovora sa svim djelatnicima škole.*

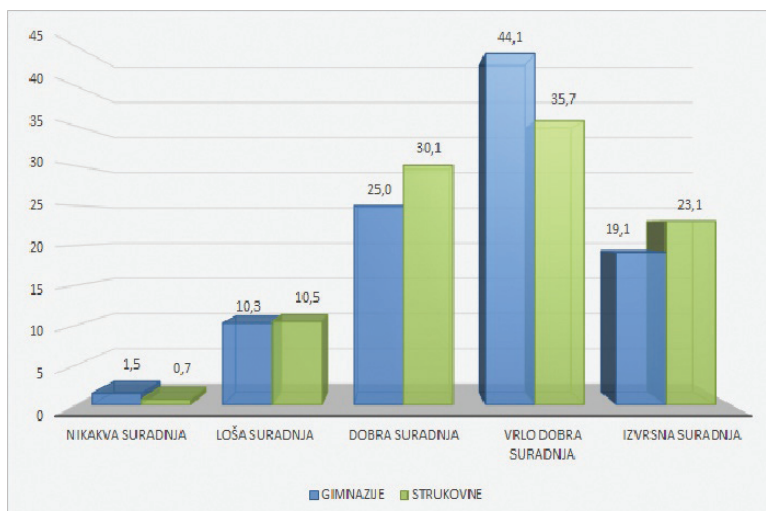
3.4.2. Suradnja s lokalnom zajednicom

Svaka je škola nedjeljivi dio zajednice u kojoj živi. Djelatnosti škole pridonose razvoju zajednice isto kao što zajednica pridonosi razvoju škole. Suradnja se ostvaruje provedbom zajedničkih aktivnosti i projekata u različitim područjima, ali i kroz financijsku pomoć zajednice školi u različitim područjima s ciljem zadovoljenja potreba učenika i njihovih obitelji i izvan škole.

3.4.2.1. Procjena kvalitete suradnje škole i lokalne zajednice

Školski timovi za kvalitetu procijenili su suradnju s lokalnom zajednicom na ljestvici od 1 (nikakva suradnja) do 5 (izvrsna suradnja). Izjave su donosili na temelju spremnosti lokalne zajednice da financijski pomogne školi i da se uključi u zajedničke projekte.

Oko 19 % gimnazija i oko 23 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s lokalnom zajednicom izvrsna (slika 10.). Tim školama lokalna zajednica redovito financijski pomaže u opremanju nastavnim sredstvima i pomagalicama, u praćenju i financiranju programa i u dodjeli stipendija i nagrada učenicima, a škola sudjeluje u događanjima lokalne zajednice. Strukovne škole dodatno surađuju s lokalnom zajednicom tijekom organizacije praktične nastave.

SLIKA 10. Procjene kvalitete suradnje s lokalnom zajednicom u gimnazijama (137 škola) i strukovnim školama (144 škole) izražene u postocima

Oko 44 % gimnazija i oko 36 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s lokalnom zajednicom vrlo dobra i navode da škola surađuje s lokalnom zajednicom u većini aktivnosti. Oko 30 % strukovnih škola i 25 % gimnazija ocijenilo je da je suradnja s lokalnom zajednicom dobra. Te škole navode da je suradnja relativno dobra, ali da lokalna zajednica ne prepoznaje u dovoljnoj mjeri potrebe i zahtjeve škola. Oko 11 % gimnazija i oko 11 % strukovnih škola ocijenilo je da je suradnja s lokalnom zajednicom loša, a to objašnjavaju nedovoljnom zainteresiranošću i skromnom financijskom potporom lokalne zajednice.

3.4.2.2. Obilježja suradnje škole i lokalne zajednice

Školski timovi za kvalitetu odgovarali su na pitanja otvorenoga tipa *Koja su najsnažnija obilježja suradnje i zašto?* da bi opisali obilježja suradnje škole i lokalne zajednice. Školski timovi za kvalitetu navode najsnažnije oblike suradnje škole i lokalne zajednice:

- organiziranje zajedničkih aktivnosti i projekata
- financijska potpora lokalne zajednice.

Najvažniji čimbenik *organiziranja zajedničkih aktivnosti i projekata* škole i lokalne zajednice je međusobna otvorenost za komunikaciju i spremnost na suradnju i pomoć u ostvarivanju različitih aktivnosti. Međusobna je suradnja važna radi ostvarenja zajedničkih ciljeva i interesa i radi ostvarenja boljih rezultata, a odvija se u nekoliko područja: *humanitarno, kulturno, obrazovno-sportsko i ekološko područje i suradnja s gospodarskim subjektima*.

U *humanitarnome području* najčešće se provode akcije darivanja krvi i donacije beskućnicima, siromašnim obiteljima i dječjim domovima, uvode se savjetovališta za mlade, organiziraju se dobrotvorni koncerti za socijalno ugrožene i surađuje se s vrtićima i domovima za nezbrinutu djecu.

U *kulturnome području* najčešće se obilježava dan škole, održavaju se kulturne manifestacije u suradnji s KUD-ovima i klapama, održavaju se književne večeri, posjećuju se kazališta, muzeji, izložbe i gradska knjižnica.

U *obrazovnome području* organiziraju se različiti tečajevi, edukacije, radionice, seminari i natjecanja te različita predavanja i akcije u suradnji s policijom i zdravstvenim ustanovama.

U *sportskome području* organiziraju se različite sportske manifestacije i sportska natjecanja u suradnji sa školskim klubovima, s gradskim i županijskim sportskim klubovima i s udrugama.

U *ekološkome području* škole uključivanjem u projekte lokalnih ekoloških udruga provode akcije čišćenja i uređivanja eko-staza i školskoga dvorišta.

Navedene vrste suradnje zajedničke su i gimnazijama i strukovnim školama. Strukovne škole radi ostvarivanja praktične nastave učenika ostvaruju i *suradnju s gospodarskim subjektima*. Stručnjaci iz gospodarstva u školi održavaju predavanja i radionice, a učenici posjećuju tvrtke.

Financijska potpora lokalne zajednice odnosi se na ulaganja lokalne zajednice u razvoj škole kako bi se poboljšali uvjeti rada. Lokalna zajednica školama najčešće daje financijsku potporu u nekoliko područja, a to su: *školski projekti, opremanje škole, stipendije učenicima i izvannastavni programi te stručna usavršavanja*.

Školski projekti odnose se na financiranje organiziranja različitih natjecanja i ostalih aktivnosti i na financiranje organiziranoga prijevoza učenika radi boljšeg funkcioniranja škole.

Opremanje škole odnosi se na financiranje tijekom opremanja škole i na kupnju nastavnih pomagala te na financiranje građevinskih i komunalnih radova kao što su nadogradnja škole i izgradnja sportske dvorane i školskoga igrališta kako bi se poboljšali uvjeti rada.

Stipendije učenicima i izvannastavni programi odnose se na financiranje darovitih učenika i učenika s teškoćama, na poticanje upisa u deficitarna zanimanja i na pomoć za inovatorstvo u strukovnim školama. Strukovnim školama osim lokalne zajednice pomažu i gospodarski subjekti izdvajanjem sredstava za ostvarenje novih atraktivnih zanimanja.

Stručna usavršavanja odnose se na financiranje stručnoga usavršavanja nastavnika i na financiranje stručne prakse učenika u strukovnim školama.

3.4.2.3. Unapređenje suradnje škole i lokalne zajednice

Iako su se zajedničke aktivnosti i projekti te financijska potpora pokazali kao najsnažnija obilježja suradnje škole i lokalne zajednice, ta su ista područja na popisu planova za poboljšanje nastavka suradnje¹⁸ škole i lokalne zajednice. Većina izjava u samoevaluacijskim izvješćima vezanih uz poboljšanje suradnje škole i lokalne zajednice odnosi se na *zajedničke aktivnosti i projekte* koji podrazumijevaju:

- kvalitetniju suradnju i komunikaciju škole s lokalnom zajednicom radi upoznavanja s najčešćim problemima škole; kako bi se suradnja poboljšala, škole često održavaju sjednice Školskoga odbora i redovito obavještavaju lokalnu zajednicu o aktivnostima škole, a suradnja se ostvaruje i radom ravnatelja u tijelima lokalne zajednice

¹⁸ Ne temelju postavljenoga pitanja *Što treba najviše poboljšati i što poduzimate u vezi s time?* škole su razmišljale o planovima za poboljšanje suradnje škole i lokalne zajednice.

- povećanje aktivnosti u zajedničkim projektima škole i lokalne zajednice, primjerice, u organizaciji prijevoza učenika, u sprečavanju društveno neprihvatljiva ponašanja mladih, u uključivanju škole u društvene i kulturne sadržaje u lokalnoj zajednici i u uključivanju lokalne zajednice u rad škole

- odnos lokalne zajednice prema školi; kako bi se promijenilo gledište prema školi i kako bi taj odnos bio bolji, potrebna je kvalitetnija promocija rada škole i razvijanje svijesti lokalne zajednice o važnosti obrazovanja

- poboljšanje u suradnji i komunikaciji u strukovnim školama i poboljšanje aktivnosti u zajedničkim projektima i odnosa lokalne zajednice prema školi u gimnazijama.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da je, osim zajedničkih aktivnosti i projekata, potrebno poboljšati *financijsku potporu* lokalne zajednice. Ta se financijska potpora najviše odnosi na opremanje i održavanje škola, na stipendiranje učenika slabijih ekonomskih mogućnosti i na pomoć u financiranju školskih projekata.

Uspješnija suradnja nastoji se ostvariti stalnim kontaktima s lokalnom zajednicom i kontinuiranim inicijativama prema lokalnoj zajednici te podnošenjem zahtjeva za financiranje škole.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o najsnažnijim obilježjima suradnje škole i lokalne zajednice su:

- *suradnja s nekim institucijama unutar lokalne zajednice (Otvoreno učilište, Turistička zajednica, Eko-društvo)*
- *suradnja sa sportskim klubovima grada i županije*
- *uključenost u razne humanitarne akcije (Crveni križ)*
- *uključenost učenika u rad župske zajednice*
- *sudjelovanje škole u kulturnim manifestacijama*
- *financijska potpora pojedinim projektima i stručnom usavršavanju nastavnika*
- *sudjelovanje u humanitarnim akcijama.*

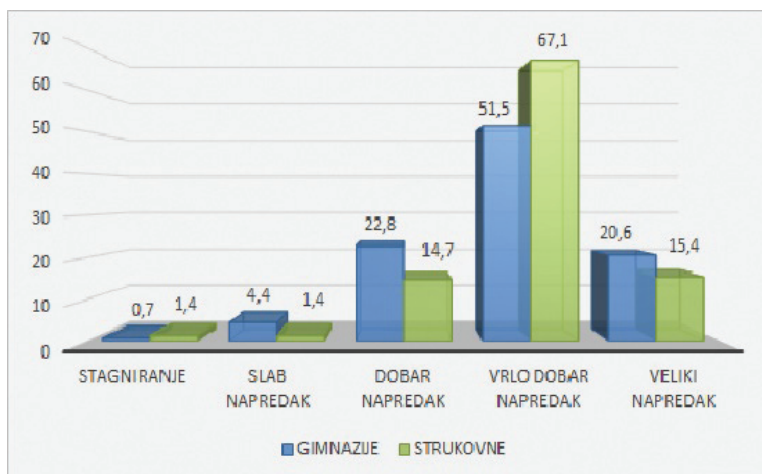
3.5. RAZVOJ ŠKOLE

/ Sandra Antulić/

Kvaliteta odgojno-obrazovnog sustava ovisi o kvaliteti svake pojedine škole. Odgojno-obrazovni sustav kao i svi ostali sustavi treba odgovarati na realne potrebe društva i mijenjati se u skladu sa svakodnevnim promjenama na različitim razinama. Pitanje razvoja škole ključno je za svakodnevni rad škole i za proces samovrednovanja. Razvoj škole može se interpretirati kao potencijal za promjenu, odnosno potencijal za odgovaranje realnim potrebama društva.

3.5.1. Procjena kvalitete općega napredovanja škole u posljednjim trima godinama

Školski timovi za kvalitetu procijenili su kvalitetu općega napredovanja škole na skali od 1 (stagniranje) do 5 (veliki napredak) odgovarajući na sljedeća pitanja: *Kako procjenjujete opće napredovanje škole u posljednjim trima godinama?* i *Na temelju čega tako procjenjujete?*. Školski timovi za kvalitetu procijenili su stupanj općega napredovanja škole na temelju procjena stanja u proteklom trima godinama u različitim područjima djelovanja. Škole svoje procjene, osim na osobnome dojmu, rezultatima anketa i povratnim informacijama ključnih dionika, temelje na objektivnim pokazateljima, primjerice, na unapređenju materijalnih i prostornih uvjeta rada, na kvaliteti rukovođenja školom ili na rezultatima učenika, na povećanju interesa za upis u školu i dr. Na slici 11. prikazani su postotci procjena kvalitete općega napredovanja gimnazija u odnosu na strukovne škole u posljednjim trima godinama.

SLIKA 11. Procjene kvalitete općega napredovanja gimnazija (136) i strukovnih škola (144) u posljednjim trima godinama izražene u postocima

Oko 67 % strukovnih škola i oko 51 % gimnazija opće napredovanje škole u posljednjim trima godinama najčešće procjenjuju vrlo dobrim (slika 11.). Zanimljivo je da, prema procjenama školskih timova za kvalitetu, u niti jednoj gimnaziji u posljednjim trima godinama nije bilo stagnacije u općemu

napredovanju škole. Stagnacija u općemu napredovanju škole u posljednjim trima godinama bilježi se u tek 1,4 % strukovnih škola. Do velikoga napretka u općemu napredovanju u posljednjim trima godinama, prema procjenama školskih timova za kvalitetu, dolazi u 21 % gimnazija i u 15 % strukovnih škola (slika 11.).

3.5.2. Indikatori općega napredovanja škole i kapacitet škole za daljnji razvoj

Indikatori općega napredovanja škole u posljednjim trima godinama odnose se na područja kvalitete rada škole u kojima je ostvaren najveći napredak. Školski timovi za kvalitetu odgovarali su u samoevaluacijskome izvješću na sljedeća pitanja: *U čemu je ostvaren najveći napredak i zašto?, Kakav je kapacitet vaše škole za daljnji razvoj? i Što i nadalje traži poboljšanja i što se poduzima?* Indikatori su kategorizirani i prikazani prema redoslijedu zastupljenosti u izjavama školskih timova za kvalitetu gimnazija i strukovnih škola. To su:

- unapređenje materijalnih uvjeta rada
- rezultati učenika na različitim razinama
- povećanje interesa učenika za upis u školu
- kvaliteta rukovođenja školom i školsko ozračje
- kontinuirano ulaganje u nastavni kadar
- realizacija nastavnoga plana i programa
- uvođenje suvremenih nastavnih metoda i oblika rada
- sudjelovanje škole u projektima
- suradnja škole i lokalne zajednice.

Unapređenje materijalnih uvjeta rada škole jedan je od najčešćih indikatora općega napredovanja u posljednjim trima godinama. Unapređenje materijalnih uvjeta rada odnosi se na ulaganje u opremljenost učionica, kabineta i knjižnice, na izgradnju ili sanaciju zgrade škole, odnosno školske dvorane i na informatizaciju škole. Iako je unutar ovoga područja zabilježen veliki napredak, još se uvijek traži financijsko ulaganje u škole. Poboljšanje materijalnih uvjeta škole navodi se kao nužan faktor za podizanje kvalitete rada.

Rezultati učenika na različitim razinama odnose se na uspjeh učenika u nastavnim aktivnostima (opći školski uspjeh, uspjeh u nacionalnim ispitima) i izvannastavnim aktivnostima (natjecanja i smotre na državnoj i županijskoj razini) i na uspješan upis na željeni fakultet.

Školski timovi za kvalitetu kao indikator općega napredovanja navode i *povećanje interesa učenika za upis u školu*, pri čemu ističu visoki postotak upisa u prve razrede, upis novih smjerova i zanimanja te povećanje broja učenika. Područje koje treba poboljšati i u kojemu školski timovi za kvalitetu vide veliki kapacitet za daljnji razvoj je povećanje interesa učenika za upis pojedinih programa (posebno za deficitarna zanimanja) kroz promociju škole i suradnju s lokalnom zajednicom.

Školski timovi za kvalitetu kao indikator općega napredovanja navode i *kvalitetu rukovođenja školom i školsko ozračje*. Navode da škole teže radu u jednoj smjeni i smanjenju broja učenika u razrednim odjelima. Unapređenje kvalitete rukovođenja školom usmjereno je na ravnomjerniju

raspodjelu i organizaciju poslova među nastavnicima, na ulaganje u kadar i na otvorenost prema promjenama. Školski timovi za kvalitetu smatraju da ljepše školsko ozračje stvara bolje međuljudske odnose, veću suradnju među nastavnicima i kvalitetniju komunikaciju.

Kontinuirano ulaganje u nastavni kadar predstavlja indikator procjene općega napredovanja, no ujedno je i područje koje treba kontinuirano poboljšavati ulaganjem u edukaciju i stručno usavršavanje kadra i zapošljavanjem stručnoga i kompetentnoga nastavnog kadra koji nedostaje u nekim školama.

Realizacija nastavnoga plana i programa je indikator koji je usko povezan s indikatorom *uvođenja suvremenih nastavnih metoda i oblika rada*. Školski timovi za kvalitetu naglašavaju potrebu za korištenjem suvremenih nastavnih metoda i oblika rada koji će osigurati kvalitetniju realizaciju nastavnoga plana i programa te pružiti učenicima dodatne vještine, znanja i kompetencije.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da *sudjelovanje škole u projektima i suradnja škole i lokalne zajednice* omogućuju dodatno unapređenje kvalitete rada škole.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o napredovanju škola

Najveći napredak ostvaren je u razvijanju svijesti kod većine nastavnika i drugih djelatnika o vlastitoj vrijednosti i spoznaji o važnosti promjena.

Napredak je vidljiv u postotku učenika koji su upisali željene fakultete, izvrsnim rezultatima na natjecanjima, osuvremenjivanju nastavnih sredstava i pomagala i u tome što je škola dobila status eko-škole.

Najveći napredak ostvaren je u pedagoškome radu s djecom, provođenju preventivnih programa, edukaciji nastavnika i pozitivnoj radnoj klimi.

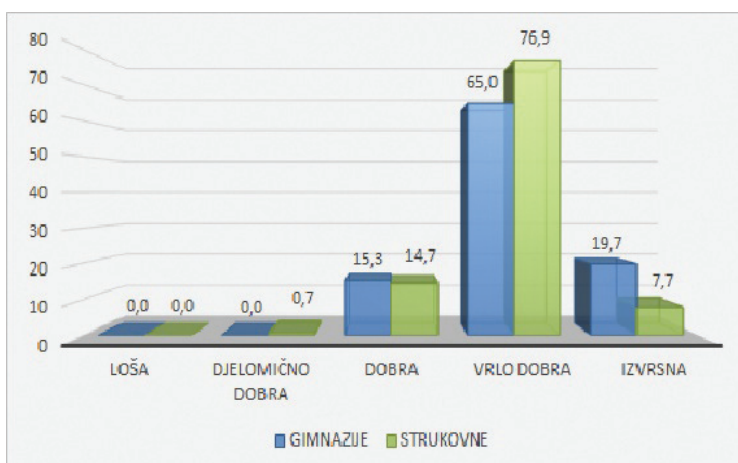
Potrebno je stalno poboljšavati uvjete rada i aktivnije poticati suradnju škole i javnosti.

Naša škola ima optimalne uvjete za razvoj u postojećim programima i želi podići kvalitetu nastave većom angažiranošću nastavnika, učenika i roditelja.

3.5.3. Procjena kvalitete rada škole

Školski timovi za kvalitetu procijenili su kvalitetu rada škole na skali od 1 (loša) do 5 (izvrsna) odgovarajući na pitanje: *Koliko je vaša škola dobra?* Odgovarali su i na dodatna pitanja: *Kako to znate?, Čime potkrepljujete vašu tvrdnju?, Što čini vašu školu posebnom, a što je razlikuje od drugih škola? i Što činite i što planirate činiti da vaša škola bude još bolja?*

Školski timovi za kvalitetu procjenjivali su na temelju podataka prikupljenih analiza, statističkih podataka i anketa, procjena učenika, roditelja i nastavnika, usporedbe s drugim školama i na temelju ostvarenih rezultata.

SLIKA 12. Procjene kvalitete rada u gimnazijama (136) i strukovnim školama (144) izražene u postotcima

Oko 77 % strukovnih škola i oko 65 % gimnazija ocijenilo je kvalitetu rada vrlo dobrom. Zanimljivo je da ni strukovne škole ni gimnazije nisu ocijenile kvalitetu rada lošom. Gimnazije nisu ocijenile kvalitetu rada djelomično dobrom, a tek nešto manje od 1 % strukovnih škola ocijenilo je kvalitetu rada djelomično dobrom. Oko 20 % gimnazija i oko 8 % strukovnih škola ocijenilo je kvalitetu rada izvrsnom. Škole na temelju različitih indikatora procjenjuju koliko je dobra njihova škola. Mnoge škole izdvajaju proces samovrednovanja kao glavni indikator procjene, odnosno kao alat kojim stječu uvid u to koliko je uistinu dobra njihova škola. Te procjene donesene su na temelju rezultata anketa, upitnika i razgovora s ključnim dionicima odgojno-obrazovnog sustava, ali i na temelju gledišta lokalne zajednice i objektivnih pokazatelja, primjerice, uspjeha učenika, uspješnosti realizacije nastavnog plana i programa i ostalih pokazatelja koji su prethodno navedeni u indikatorima općega napredovanja škole.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o kvaliteti rada škole

Visoka procjena o kvaliteti naše škole utvrđena je na temelju kontakata s osnivačima, kolegama iz drugih škola, učenicima i roditeljima i na temelju postignute međunarodne suradnje (AEHT) i rada s djecom s teškoćama u razvoju.

Procjena o kvaliteti naše škole proizlazi iz dobre suradnje učenika i nastavnika, smanjene količine stresa, poticanja kreativnosti i učenika i nastavnika, uspješnoga upisa učenika na željene fakultete i mogućnosti usavršavanja nastavnika.

Naša je škola posebna po tome što je sjedište šest županijskih stručnih vijeća, posebna je i po postotku upisa učenika na željene fakultete, po rezultatima natjecanja, jako dobrim međuljudskim odnosima i po horizontalnoj i vertikalnoj komunikaciji.

3.5.4. Unapređenje razvoja škole

Školski timovi za kvalitetu su za pitanje *Što činite da vaša škola bude još bolja?* naveli sva ona područja koja imaju kapacitet za poboljšanje. Područja su kategorizirana i prikazana prema redoslijedu zastupljenosti u izjavama školskih timova za kvalitetu strukovnih škola i gimnazija. To su:

- realizacija nastavnoga plana i programa
- materijalni uvjeta rada i opremljenost škole
- nastavni kadar i menadžment škole
- suradnja s lokalnom zajednicom i uključenost škole u projekte
- organizacija nastave i rada
- motivacija i kreativnost učenika i nastavnika
- samovrednovanje i unapređenje kvalitete rada.

Realizacija nastavnoga plana i programa jedno je od najzastupljenijih područja na kojemu škole planiraju raditi kako bi bile još bolje. Navedeno područje, prema tvrdnjama školskih timova za kvalitetu, obuhvaća osuvremenjivanje nastavnih metoda i oblika rada, kreativni pristup nastavi te individualni pristup učenicima. Školski timovi za kvalitetu smatraju da je potrebno više suradnje i timskoga rada. Potrebna je i prilagodba i rasterećenje postojećih programa te otvaranje novih i atraktivnih smjerova i programa koji će biti u skladu s potrebama tržišta.

Školski timovi za kvalitetu naglašavaju da je potrebno ulagati u *materijalne uvjete rada i opremljenost škole* (opremu učionica i kabineta). Također je potrebno informatizirati škole i ulagati u informatičko opismenjavanje kadra. Materijalni uvjeti rada i opremljenost škole su nužan preduvjet za unapređenje kvalitete nastave i nastavnoga procesa.

Školski timovi za kvalitetu unutar ovoga područja naglašavaju da je potrebno stručno usavršavati *nastavni kadar i menadžment škole* (suvremene metode i oblici rada, informatičko opismenjavanje i sl.) i omogućiti da nastava bude u potpunosti stručno zastupljena.

Školi je potrebna kvalitetnija *suradnja s lokalnom zajednicom i uključenost u projekte*. Školski timovi za kvalitetu smatraju da će uključivanjem različitih struktura grada i županije u rad škole i stalnim kontaktima s privredom i ključnim institucijama ostvariti kvalitetniju suradnju škole i lokalne zajednice. Potrebno je surađivati i s drugim školama unutar i izvan Republike Hrvatske kako bi se stekla nova znanja i iskustva. Potrebno je više promovirati školu i specifične programe kako bi se privuklo više učenika i povećalo interes za pojedina zanimanja, odnosno programe. Školski timovi za kvalitetu smatraju da sudjelovanje u projektima omogućuje daljnji razvoj i unapređenje rada.

Organizacija nastave i rada je područje koje se, prema izjavama školskih timova za kvalitetu, odnosi na rad škole u jednoj smjeni, smanjenje broja učenika unutar razrednoga odjela, povećanje interesa učenika za pojedine programe i smanjenje izostanaka učenika.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da će njihove škole biti još bolje ako će se poticati *motivacija i kreativnost učenika i nastavnika* i zbog toga im stalno pružaju podršku kako bi bili što kvalitetniji.

Posljednje, ali ne i najmanje važno je područje *samovrednovanja i unapređenja kvalitete rada*.

Školski timovi za kvalitetu smatraju da će rad škola biti još bolji i kvalitetniji ako nastave s procesom samovrednovanja i vrednovanja. Također ističu koliko su važni školski razvojni plan i realizacija postavljenih razvojnih ciljeva za kontinuirano praćenje i unapređenje kvalitete rada. Tijekom procesa samovrednovanja i na temelju objektivnih pokazatelja škole su na sustavan način stekle uvid u trenutno stanje kvalitete rada škole. Školski timovi za kvalitetu su kroz pripremu samoevaluacijskoga izvješća interpretirali ključna područja kvalitete i vrlo se detaljno osvrnuli na trenutno stanje kvalitete rada škole. Proces samovrednovanja je važan jer je školama omogućio uvid u to koliko imaju potencijala za razvoj i unapređenje kvalitete rada.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o planovima za daljnji razvoj škole

Planiramo ulagati u nova iskustva i znanja nastavnika, planiramo stimulirati kreativne nastavnike i ponuditi djelatnicima škole nove programe cjeloživotnoga obrazovanja.

Nastojimo smanjiti broj sati nestručno zastupljene nastave, povećati broj učenika u trogodišnjim zanimanjima i opremiti praktikume i radionice suvremenim nastavnim sredstvima i pomagalicama.

Planiramo preurediti školu, opremiti je nastavnim pomagalicama i sredstvima, organizirati više slobodnih aktivnosti i na razini stručnih aktiva razmotriti kako poboljšati nastavu pojedinih predmeta.

II. DIO

NOSITELJI SAMOVREDNOVANJA I VANJSKI SURADNICI ŠKOLA PROJEKTA SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

Drugi se dio sastoji od triju poglavlja: *Školski timovi za kvalitetu*, *Suradnici mreže podrške samovrednovanju škola* i *Suradnja školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže podrške samovrednovanju škola*. U tim su poglavljima opisani zadatci, uloga i edukacija školskih timova za kvalitetu koji su glavni nositelji samovrednovanja škola te zadatci i uloga suradnika mreže koji su vanjski suradnici škola u procesu samovrednovanja. Također je prikazana suradnja između školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže te njihova mišljenja o ostvarenim sastancima i o projektu i korisnosti sudjelovanja u njemu.

4

ŠKOLSKI TIMOVI ZA KVALITETU – ULOGA, ZADATCI I EDUKACIJE

/ Jasmina Muraja // Biljana Vranković /

U ovome su poglavlju opisani zadatci, uloga i edukacija školskih timova za kvalitetu. Školski timovi za kvalitetu su glavni nositelji samovrednovanja škola, ali su u samovrednovanje uključeni i ostali dionici škole (učenici, djelatnici škole, roditelji itd.). Opisana je njihova motiviranost, predanost i težnja za stalnim poboljšanjem vlastita rada i za daljnjim razvojem škole.

4.1. ULOGA I ZADATCI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU

/ Jasmina Muraja /

Školski tim za kvalitetu zadužen je za provedbu procesa samovrednovanja škole. Čine ga stručnjaci i suradnici koji zajednički promišljaju o kvaliteti škole u svakome segmentu poslovanja. Centralni dio školskoga tima za kvalitetu čine djelatnici škole, ravnatelj, nastavnici, stručni suradnici, učenici, roditelji i predstavnici lokalne zajednice.

Poželjno je da članovi školskoga tima za kvalitetu budu zainteresirani za rad u području samovrednovanja kako bi mogli predano i motivirano provesti proces samovrednovanja. Školski tim za kvalitetu formira se na početku školske godine i ubrzo nakon formiranja započinje s radom i kreira okvir za plan rada, utvrđuje korake i dijeli zadatke. Ne postoje zapisana pravila o načinu rada i o podjeli uloga jer je model koji Centar predlaže i provodi otvoren i fleksibilan.

Školski timovi za kvalitetu nositelji su procesa samovrednovanja. Njihova je zadaća provedba procesa samovrednovanja, planiranje, pisanje i realizacija školskoga razvojnog plana. Svi školski timovi za kvalitetu odabiru voditelja i nakon početnoga plana utvrđuju vremenske rokove aktivnosti i redovitih sastanaka. Temelj je svakoga timskog rada ideja, ali i realizacija postavljenih zadataka.

Tijekom projekta *Samovrednovanje srednjih škola* školski timovi za kvalitetu surađuju sa suradnicima mreže koji su motivirani i educirani i koji unapređuju kvalitetu rada. Uloga i zadatci suradnika mreže detaljno su opisani u petome poglavlju.

Zadatci školskoga tima za kvalitetu su:

- održavanje sastanaka
- planiranje provedbe procesa samovrednovanja škole
- provedba procesa samovrednovanja škole uz korištenje svih dostupnih materijala i rezultata
- pisanje izvješća o samovrednovanju
- pisanje i praćenje realizacije školskoga razvojnog plana
- suradnja sa svim djelatnicima škole, vanjskim suradnicima i suradnicima mreže
- implementacija procesa samovrednovanja u redoviti rad škole
- prilagodba procesa samovrednovanja potrebama i specifičnostima škole
- izvještavanje o procesu samovrednovanja i suradnji sa suradnicima mreže
- predstavljanje rada školskoga tima za kvalitetu svim djelatnicima škole i prema potrebi vanjskim suradnicima.

Gdje postoji timski rad i suradnja, mogu se ostvariti predivne stvari.

Zajedništvo je snaga...

M. Stepanek

4.2. EDUKACIJE ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU

/ Biljana Vranković /

Od početka uvođenja procesa samovrednovanja Centar organizira i provodi edukacije za školske timove za kvalitetu iz područja samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja. U školskoj godini 2006./2007. održani su stručni skupovi namijenjeni ispitnim koordinatorima i ravnateljima srednjih škola o korištenju nacionalnih ispita za samovrednovanje škola. Na tim je edukacijama predstavljen priručnik autora dr. sc. Petra Bezinovića *Korištenje rezultata nacionalnih ispita za samovrednovanje škola* u kojemu je opisana metodologija i plan provedbe samovrednovanja. U školskoj godini 2007./2008. i strukovne se škole priključuju samovrednovanju, a Centar je za njih pripremio publikaciju *Vodič kroz samovrednovanje i samoevaluacijsko izvješće*. U tablici 2. je popis stručnih skupova, konferencija i edukacija za školske timove za kvalitetu na temu samovrednovanja koje je organizirao Centar, a u Prilogu 2. je detaljan program navedenih skupova. Nakon prve godine provedbe projekta samovrednovanja uz podršku suradnika mreže održana je konferencija *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola: Koraci u unapređenju kvalitete obrazovanja* u okviru koje je bio i okrugli stol *Samovrednovanje kao trajan proces poticanja i unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja*. Konferencija o samovrednovanju organizirana je i u 2009. godini, a s intenzivnijom edukacijom školskih timova za kvalitetu započelo se 2010. godine kada je održana edukacija *Učinkovitost škole, razvoj školske strategije i osobine timskoga rada*. Edukacija je održana za osamdesetak članova školskih timova za kvalitetu iz 39 škola. Voditeljice edukacije bile su prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak. U školskoj godini 2011./2012. održana je edukacija za školske timove za kvalitetu za škole koje su se prvi put prijavile za sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* uz podršku suradnika mreže. U toj je edukaciji sudjelovalo 27 članova školskih timova za kvalitetu iz 17 škola. U školskoj godini 2012./2013. organizirana je edukacija za članove školskih timova za kvalitetu također za škole koje su se u toj školskoj godini prvi put uključile u projekt *Samovrednovanje srednjih škola*. Školski timovi za kvalitetu su tijekom te edukacije¹⁹, uz osnovne informacije o novome ciklusu samovrednovanja, educirani kako ispravno interpretirati rezultate vanjskoga vrednovanja, odnosno rezultate ispita državne mature.

¹⁹ Opširnije o edukacijama školskih timova za kvalitetu u Prilogu 2.

SLIKA 13. Stručni skup za ispitne koordinatore i ravnatelje, 15. i 16. listopada 2007., Šibenik

SLIKA 14. Stručni skup za ispitne koordinatore i ravnatelje, 15. i 16. listopada 2007., Šibenik

SLIKA 15. Konferencija Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola: Koraci u unapređenju kvalitete obrazovanja, 2008. godine

SLIKA 16. Okrugli stol na temu *Samovrednovanje kao trajan proces poticanja i unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja*, 2008. godine

TABLICA 2. Popis održanih stručnih skupova, konferencija i edukacija na temu samovrednovanja srednjih škola koje je organizirao Centar

VRSTA SKUPA	TEMA SKUPA	MJESTO I DATUM
Stručni skup za ispitne koordinate i ravnatelje	Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola	Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, rujan 2006.
Stručni skup za ispitne koordinate i ravnatelje	Vanjsko vrednovanje i samovrednovanje škola	Šibenik, 15. i 16. listopada 2007.
Stručni skup za ispitne koordinate i ravnatelje	Vanjsko vrednovanje i samovrednovanje škola	Šibenik, 11. ožujka 2008.
Konferencija	Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola: Koraci u unapređenju kvalitete obrazovanja	Zagreb, 1. i 2. listopada 2008.
Konferencija	Uvođenje vanjskoga vrednovanja i samovrednovanja škola u obrazovni sustav Republike Hrvatske	Zagreb, 23. rujna 2009.
Edukacija školskih timova za kvalitetu	Učinkovitost škole, razvoj školske strategije i osobine timskoga rada	Zagreb, 29. i 30. travnja 2010.; 5. i 6. svibnja 2010.
Edukacija školskih timova za kvalitetu	Samovrednovanje srednjih škola u školskoj godini 2011./2012.	Zagreb, 2. prosinca 2011.
Edukacija školskih timova za kvalitetu	Samovrednovanje srednjih škola u školskoj godini 2012./2013.	Zagreb, 29. listopada 2012.

5

SURADNICI MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA – ULOGA, ZADATCI I EDUKACIJE

/ Vlasta Vizek Vidović // Antonija Žižak // Biljana Vranković /

U ovome su poglavlju opisani suradnici mreže, vanjski suradnici koje škole mogu odabrati kako bi im pomogli unaprijediti kvalitetu njihova rada. Opisana je njihova uloga i zadatci u procesu samovrednovanja. Prikazan je detaljan program edukacije kroz tri modula koji su suradnici mreže polazili tijekom svojega profesionalnog razvoja u području unapređenja kvalitete rada.

5.1. ULOGA I ZADATCI SURADNIKA MREŽE

/ Biljana Vranković /

Mreža kolegijalne podrške po uzoru na zapadnoeuropska iskustva, koja se često naziva „kritički prijatelj“, pokrenuta je da se pomogne školama u njihovu procesu razvoja i da se podrže školski timovi za kvalitetu u unapređenju rada škola. Pojam „kritički prijatelj“ se prvi put spominje osamdesetih godina prošloga stoljeća s ciljem da se unaprijedi rad škola. Osnovna je ideja bila da se ne može napraviti uspješna promjena bez trajnoga i refleksivnoga odnosa onih koji su najviše uključeni u proces promjene.

Mreža kolegijalne podrške u Republici Hrvatskoj u početku njezina uvođenja u školskoj godini 2007./2008. nazivala se „kritičkim prijateljima“. Termin je preveden s engleskoga jezika. Budući da je ovaj termin izazvao i neke negativne konotacije, on je u istoj školskoj godini zamijenjen novim terminom „suradnik mreže podrške samovrednovanju škola“. Bez obzira na korištenu terminologiju, „oni su prijatelji škola, dobronamjerni su i njihova je funkcija pomagati školama u ostvarivanju visokih standarda učenja i poučavanja. Oni su istodobno nezavisni vanjski promatrači koji s kritičkim otklonom prate proces analize, vrednovanja i planiranja razvoja koje provodi škola te svoja zapažanja prenose na poticajan način“ (Bezinović, 2007.).

Suradnici mreže podrške samovrednovanju škola su aktivne osobe u odgojno-obrazovnome procesu koje je škola odabrala da joj pomognu unaprijediti kvalitetu njezina rada. To su „motivirani prosvjetni djelatnici koji dobro poznaju opće funkcioniranje škola i razumiju smisao i važnost unapređenja kvalitete škola“ (Muraja i dr., 2010.).

Škola mora i može sama najbolje kreirati svoj razvoj. Suradnik mreže treba poticati, podržavati i osnaživati školski tim za kvalitetu koji mora pronaći najučinkovitije načine unapređivanja kvalitete rada škole. Uloga je suradnika mreže potaknuti članove školskoga tima za kvalitetu na preispitivanje njihovih mišljenja kako bi jasnije vidjeli trenutačno stanje u školi i u skladu s time donijeli zaključke i odluke.

Suradnici mreže podrške samovrednovanju škola²⁰ iz „vanjske“ perspektive prate procese samoanalize, samovrednovanja i planiranja razvoja škola te o svojim zapažanjima razgovaraju sa školama na poticajan način.

²⁰ Opširnije o ulozi suradnika mreže podrške samovrednovanju škola u *Priručniku za samovrednovanje srednjih škola* (Muraja i dr., 2010.).

Zadatci suradnika mreže su:

- analiziranje rezultata ispita vanjskoga vrednovanja
- pomaganje školi u dobivanju realnoga uvida u postignuća učenika
- propitivanje područja prednosti i slabosti u organizaciji rada škole
- propitivanje postojećih i mogućih resursa i strategija za ostvarivanje razvojnih prioriteta
- raspravljanje o ciljevima i razvojnim prioritetima škole u tekućoj i sljedećoj školskoj godini
- procjenjivanje jasnoće školskoga razvojnog plana, njegove strukturiranosti i ostvarivosti
- praćenje provedbe školskoga razvojnog plana i preispitivanje ostvarivosti postavljenih razvojnih ciljeva
- praćenje, komentiranje i vrednovanje procesa samovrednovanja te pisanje izvješća nakon svakog posjeta školi.

SLIKA 17. Suradnica mreže podrške samovrednovanju škole o iskustvima u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* (Konferencija: Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola: Koraci u unapređenju kvalitete obrazovanja, 2008. godine)

SLIKA 18. Edukacija suradnika mreže podrške samovrednovanja škola 2012. godine

5.2. EDUKACIJE SURADNIKA MREŽE

/ Vlasta Vizek Vidović // Antonija Žižak /

Opći cilj edukacije bio je osposobiti dionike edukacije za ulogu suradnika mreže podrške samovrednovanju škola postupnim razvijanjem složenih kognitivnih i interpersonalnih kompetencija. Pritom je polazna pretpostavka bila da se u edukaciju trebaju uključiti školski djelatnici (nastavnici, ravnatelji, stručni suradnici) s duljim iskustvom rada u školi i s dodatnim edukacijama u području vrednovanja i specifičnih socijalnih vještina u radu s pojedincima i skupinama. Program edukacije osmišljen je kao nadogradnja ranije stečenim kompetencijama u sustavu trajnoga profesionalnog usavršavanja, a odvijao se kroz tri modula: temeljni, napredni i napredni za buduće trenere.

5.2.1. Teorijska utemeljenost programa

Program je utemeljen na suvremenim spoznajama edukacijskih znanosti o učinkovitim pristupima učenju i poučavanju. Jedan je od ključnih koncepata, koji je posebno važan za područje trajnoga profesionalnog usavršavanja, koncept „adaptivne kompetencije” koja se definira kao sposobnost fleksibilne i kreativne primjene smisleno usvojenoga znanja i vještina u različitim situacijama (Bransford i sur., 2006.). Koncept „adaptivna kompetencija” prepoznaje se u ishodima poučavanja za novu ulogu koja uključuje analitičko razmatranje rezultata vanjskoga vrednovanja škola, prepoznavanje pojedinih organizacijskih aspekata funkcioniranja škola i strateško planiranje poboljšanja škola primjereno kontekstu konkretne škole. Na to se nadovezuju i specifične interpersonalne vještine suradnika mreže vezane uz motiviranje, vođenje, savjetovanje i poticanje refleksije kod školskih timova za kvalitetu u procesu strateškoga planiranja i praćenja provedbe razvojnih planova.

Podloga za razvoj „adaptivne kompetencije” je primjena suvremenih shvaćanja o učenju u planiranju poučavanja. Četiri teorijska pristupa na kojima počiva učinkovito učenje, tzv. KSSS okvir, prema De Corteu (2010.), jesu:

- konstruktivizam
- samoregulirano učenje
- situacijski određeno učenje
- suradničko učenje.

Glavna je značajka *konstruktivističkoga pristupa* da se učenje odvija kroz proces uključivanja učenika u smislene aktivnosti i pronalaženja (konstrukcije) osobnoga značenja na temelju vlastita iskustva.

Samoregulirano učenje podrazumijeva razvijenost specifičnih strategija kojima učenik nadgleda proces učenja i samostalno ga korigira kako bi postigao željene ciljeve.

Situacijski određeno učenje stavlja naglasak na razvijanje adaptivnoga ponašanja u rješavanju problema u specifičnome sociokulturnom kontekstu.

Suradničko učenje ističe prednost i važnost socijalnoga obilježja učenja u kojemu druge osobe i odnosi s njima djeluju poticajno na razvoj kognitivnih sposobnosti, kritičkoga mišljenja i motivacije za učenje.

Autori koji se bave obrazovanjem odraslih ističu da, osim o postavkama općih teorija učenja pri planiranju i izvedbi edukativnih programa, treba voditi računa i o specifičnim motivacijskim i emocionalnim aspektima funkcioniranja odraslih u učenju. Elementi o kojima treba voditi računa imajući na umu te specifičnosti (Knowles i sur., 1998., Jarvis, 2006.) su:

- *Svrha učenja* – odraslima je važno da shvate kakvu korist mogu imati od učenja, odnosno zašto moraju nešto naučiti prije nego što odluče hoće li uložiti napor u učenje.
- *Svijest o sebi* – odraslima je važno da ih druge osobe u obrazovnome okruženju prepoznaju kao sposobne za preuzimanje odgovornosti i za samousmjerenje u učenju.
- *Životno iskustvo* – odrasli se uključuju u proces učenja s velikom količinom znanja i vještina, specifičnim životnim iskustvom i izgrađenim mentalnim sklopovima.
- *Spremnost na učenje* – odrasli su spremni na novo učenje kada se značajno promijene životne ili radne okolnosti.
- *Usmjerenost u učenju* – odrasli uspješnije uče u problemskim situacijama i s pomoću situacijski određenih primjera te kada mogu svoje iskustvo uspoređivati s iskustvom ostalih odraslih suučenika.
- *Motivacija* – iako se odrasle osobe uključuju u obrazovni proces očekujući da će od toga imati i praktičnu korist (napredovanje, veća plaća i sl.), njihova uspješnost u učenju povezana je s motivom osobnoga razvoja i usavršavanja.

David Kolb je uspješno povezao komponente KSSS okvira za učinkovito učenje s emocionalnim i motivacijskim komponentama u svojem modelu iskustvena učenja koji se sustavno razvijao u posljednjih tridesetak godina i pokazao se učinkovitim u različitim profesionalnim okruženjima.

Kolb (1984.) u svojem ključnom djelu *Iskustveno učenje* na sljedeći način opisuje razvoj svojega modela: „Teorija iskustvenoga učenja nudi pristup obrazovanju i cjeloživotnomu učenju koji je utemeljen na intelektualnoj tradiciji socijalne psihologije, filozofije i kognitivne psihologije. Model iskustvena učenja nudi okvir za ispitivanje i jačanje veza između obrazovanja, rada i osobnoga razvoja”. U tome djelu Kolb nudi sljedeću definiciju iskustvena učenja: „Učenje je proces u kojemu se spoznaja stvara kroz transformaciju iskustva”. Model iskustvena učenja obuhvaća i kognitivne i motivacijsko-socijalne aspekte učenja, što je vidljivo i iz šest aksiomatskih pretpostavki koje su ugrađene u temelje modela:

- Učenje je proces kontinuirane transformacije iskustva.
- Svako učenje uključuje i preispitivanje već naučenoga.
- Učenje je stalno osciliranje između polova dimenzija doživljaja i razmišljanja, refleksije i akcije.
- Učenje je holistički adaptivni proces koji uključuje cijelu osobu.
- Učenje je transakcijski proces između osobe i okoline.
- Ishod učenja su konstrukcije osobne spoznaje o svijetu.

Kolb (Kolb i sur., 2000.) razvoj svojega cikličnoga modela iskustvenoga učenja temelji na određivanju dviju ključnih dimenzija o kojima ovisi proces učenja. To su način pristupa informacijama te način transformacije informacija. Dimenzija pristupa informacijama omeđena je s jedne strane pristupom informacijama kroz konkretno iskustvo, a s druge strane pristupom informacijama kroz simboličku reprezentaciju ili apstraktno razmišljanje. Druga dimenzija koja opisuje načine transformiranja iskustva suprotstavlja dva načina obrade informacija: kroz refleksivno promatranje ili kroz aktivno eksperimentiranje i provjeru. Ti elementi ujedno predstavljaju i faze ciklusa iskustvena učenja. Konkretno je iskustvo, prema ovome modelu, temelj za promatranje i refleksiju. Ta se refleksija pročišćuje i pretvara u apstraktne pojmove i načela na temelju kojih se stvara plan za provjeru izvedenih pretpostavki ili načela. Rezultati te empirijske provjere služe kao podloga za osmišljavanje novoga konkretnog iskustva. Zatvaranjem jednoga ciklusa ostvaruje se novi smisao koji potiče na otvaranje novoga kruga.

Imajući u vidu ove teorijske smjernice, razrađen je program koji slijedi procese opisane u Kolbovu modelu iskustvena učenja. Svaki će modul biti ukratko opisan s obzirom na sadržaj i procese u podlozi.

5.2.2. PRVI MODUL – TEMELJNA EDUKACIJA ZA SURADNIKE MREŽE

Opći je cilj edukacije suradnika mreže stjecanje osnovnih znanja i kompetencija koje su mu potrebne za ostvarivanje uspješne suradnje sa školskim timovima za kvalitetu u procesu samovrednovanja škola.

Suradnici mreže će nakon edukacije moći:

- objasniti osnovne značajke projekta *Samovrednovanje srednjih škola*
- opisati ulogu suradnika mreže u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*
- kritički pročitati samoevaluacijsko izvješće škole i pripremiti plan za vođenje grupnoga razgovora
- primijeniti komunikacijske vještine: postavljanje pitanja, aktivno slušanje, vođenje skupine
- poticati izradu realističnoga i relevantnoga akcijskog plana za poboljšanje kvalitete rada u školi.

Temeljni je program, sukladno modelu iskustvena učenja, izveden u četiri koraka:

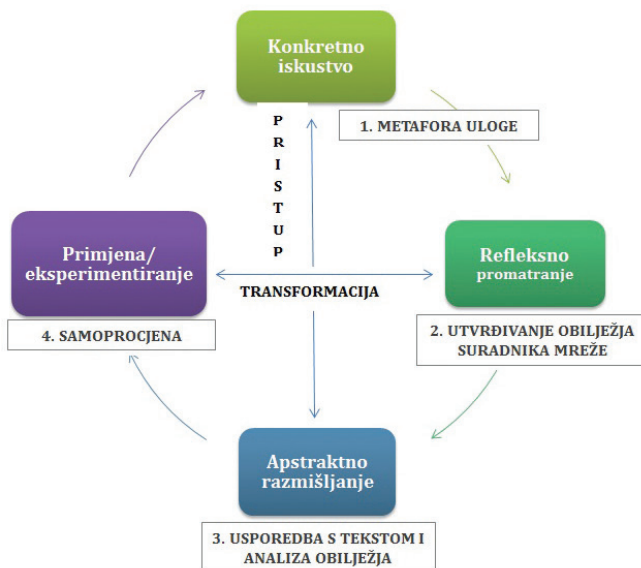
1. odgovor na pitanje TKO? ili upoznavanje s projektom, ulogom/zadacima
2. odgovor na pitanje ŠTO? ili komunikacijske vještine
3. odgovor na pitanje ZAŠTO? ili planiranje pristupa školi
4. odgovor na pitanje KAKO? ili uvježbavanje kompetencija.

Temeljna edukacija trajala je dva i pol dana uz sudjelovanje dvaju trenera, a ponovljena je za tri skupine polaznika. Kao ilustraciju primjene Kolbova modela iskustvena učenja u nastavku će detaljnije biti prikazana sva četiri koraka.

U prvome je koraku (TKO?) sadržaj bio posvećen razumijevanju uloge suradnika mreže i prepoznavanju ključnih kompetencija potrebnih za tu ulogu. U realizaciji tih sadržaja upotrijebljene su različite tehnike i metode učenja i poučavanja primjerene pojedinim fazama modela iskustvena učenja s naglaskom na konstruktivističkome pristupu (tablica 3.).

TABLICA 3. Sadržaji i metode (tehnike) modela iskustvena učenja – prvi korak

Proces iskustvena učenja	Sadržaji	Metode/tehnike
ISKUSTVO	Metafora za ulogu suradnika mreže	Individualna impresija (holistički aspekt)
REFLEKSIJA	Utvrdjivanje obilježja suradnika mreže	Grupna rasprava (analitički aspekt)
APSTRAHIRANJE	Usporedba zaključaka s tekstom o zadacima suradnika mreže	Izlaganje i plenarna rasprava
PRIMJENA	Procjena vlastitih kompetencija	Samoopažanje: upitnik samoprocjene

SLIKA 19. Ciklus iskustvena učenja: 1. korak Prikaz načina na koji se koraci uklapaju u model iskustvena učenja

U drugome koraku (ŠTO?) analizirane su i demonstrirane interpersonalne vještine važne za provedbu razgovora s članovima školskoga tima za kvalitetu. Sljedeći Kolbov ciklični model, sadržaji o interpersonalnim vještinama za provedbu razgovora s članovima školskoga tima za kvalitetu obrađeni su u četiri koraka, pri čemu su varirane metode učenja i poučavanja, a podloga je ponovno konstruktivistički pristup kombiniran sa suradničkim učenjem (tablica 4.).

TABLICA 4. Sadržaji i metode (tehnike) modela iskustvena učenja – drugi korak

Proces iskustvena učenja	Sadržaji	Metode/tehnike
ISKUSTVO	Doživljaj triju pristupa intervjuiranju	Igranje uloga
REFLEKSIJA	Iznošenje zapažanja o ulogama	Plenarna rasprava
APSTRAHIRANJE	Pregled specifičnih vještina vođenja grupnoga razgovora	Izlaganje
PRIMJENA	Priprema za izvedbu: moguće teškoće u vođenju skupine	Grupna rasprava

U trećemu je koraku (ZAŠTO?) cilj bio poticanje planiranja svrhovite primjene naučenih koncepata i vještina u realnome školskom okruženju. U ovome su koraku posebno prepoznatljivi elementi situiranoga pristupa kombiniranoga sa suradničkim učenjem. U tablici 5. prikazani su sadržaji i metode (tehnike) prema fazama Kolbova modela iskustvena učenja.

TABLICA 5. Sadržaji i metode (tehnike) modela iskustvena učenja – treći korak

Proces iskustvena učenja	Sadržaji	Metode/tehnike
ISKUSTVO	Individualno određenje svrhe posjeta	Introspekcija
REFLEKSIJA	Usporedba individualnih izvješća	Grupna rasprava
APSTRAHIRANJE	Uočavanje ključnih tema	Kritičko čitanje slučaja
PRIMJENA	Strukturiranje hipotetskoga akcijskog plana	Grupna rasprava

U četvrtome je koraku (KAKO?) cilj bio uvježbavanje vještina u socijalnome okruženju tako da je sadržajno naglasak stavljen na integraciju i primjenu stečenih znanja i vještina. Taj je korak proveden u pet faza jer je završetak seminara uključivao i integraciju i osvrt na iskustvo i učenje. Naglasak je bio na oslanjanju na samoregulaciju u učenju. U tablici 6. prikazano je kako su organizirane faze uvježbavanja vještina u socijalnome okruženju.

TABLICA 6. Sadržaji i metode (tehnike) modela iskustvena učenja – četvrti korak

Proces iskustvena učenja	Sadržaji	Metode/tehnike
ISKUSTVO	Upoznavanje sa slučajem	Individualno čitanje teksta
REFLEKSIJA	Analiza ključnih tema	Grupna rasprava
APSTRAHIRANJE	Definiranje ključnih zadataka u razgovoru i planiranje razgovora	Grupna rasprava
PRIMJENA	Višekratna simulacija posjeta školi	Igranje uloga na način da svaki član skupine jednom bude u ulozi člana školskoga tima za kvalitetu
ZAVRŠNA REFLEKSIJA	Ocjena uspješnosti provedbe zadatka	Plenarna rasprava

5.2.3. Drugi modul – osnaživanje suradnika mreže u komunikacijskim kompetencijama

Cilj ovoga modula odnosio se na unapređivanje specifičnih komunikacijskih kompetencija suradnika mreže vezanih uz razumijevanje dinamike timskoga rada i poticanje uvida u osobne stilove komunikacije i profesionalnu kulturu škola. Program ovoga naprednog modula osmišljen je na temelju povratnih informacija suradnika mreže o prvim iskustvima u radu sa školskim timovima za kvalitetu i o prepoznatim potrebama u području razvoja interpersonalnih vještina. Očekivani ishodi temeljne edukacije definirani su u nastavku teksta.

Suradnici mreže će nakon edukacije moći:

- upotrijebiti specifične komunikacijske vještine facilitatora u razgovoru sa školskim timom za kvalitetu
- razumjeti koncept voditeljstva skupine te prepoznati i objasniti dinamiku timskoga rada, aspekte timske klime i raspodjelu uloga u timu
- razumjeti i prepoznati osobni komunikacijski stil i svrhu
- prepoznati i procijeniti razvijenost dimenzija zajednice koja uči u školama u kojima djeluju.

Modul je trajao jedan i pol dan, facilitirale su ga dvije voditeljice. Ponovno je oblikovan prema koracima procesa iskustvena učenja, a ključni sadržaji obuhvatili su sljedeće teme: analizu uloga u timu, vođenje tima, osobne stilove komuniciranja te odnos školske kulture i komunikacijskih procesa na organizacijskoj razini. Polaznici su savladali program u skladu s načelima konstruktivističkoga i suradničkoga učenja uz primjenu metoda rada u malim skupinama (rasprave, igranje uloga, reflektiranje uz davanje povratnih informacija).

5.2.4. Treći modul – asertivnost i modeli učenja odraslih

Treći modul programa edukacije suradnika mreže također se temeljio na iskazanome interesu suradnika mreže za dodatnim produbljivanjem i jačanjem njihovih interpersonalnih vještina potrebnih za pružanje učinkovite savjetodavne podrške školskim timovima za kvalitetu. S obzirom na širenje opsega suradnika mreže potrebno je osposobljavati dodatni broj edukatora za nove suradnike mreže. Polaznici ovoga modula osposobljeni su za vođenje temeljne edukacije. Ciljevi modula uključivali su dvije razine:

- unapređivanje interpersonalnih vještina suradnika mreže u području asertivnoga komuniciranja
- upoznavanje s pristupima učenja odraslih u svrhu smisljena i učinkovita vođenja edukacijskih programa vezanih uz samovrednovanje škola.

Očekivani ishodi ovoga modula definirani su u nastavku teksta.

Suradnici mreže će nakon edukacije moći:

- objasniti temeljne pojmove u području asertivna komuniciranja
- primijeniti pravila i obrasce asertivna komuniciranja u svakodnevnome i profesionalnome životu
- navesti glavne postavke pojedinih pristupa i modela učenja odraslih
- prepoznati u edukacijskome programu ključne pojmove i obrasce učenja odraslih
- primijeniti spoznaje vezane uz učenje odraslih u planiranju i izvedbi edukacijskih programa za odrasle.

Modul je trajao jedan dan, a realiziran je uz facilitaciju dviju voditeljica. Modul je bio utemeljen na modelu iskustvena učenja primijenjenoga u dvjema cjelinama. U prvoj cjelini obrađena je tema asertivna komuniciranja metodom suradničkoga učenja u kojoj suradnici mreže uče prepoznati značajke i svrhu asertivna komuniciranja, samoevaluiraju svoju asertivnost te u malim skupinama uvježbavaju učinkovite obrasce asertivna ponašanja.

Drugi dio modula bio je usmjeren na osnaživanje kompetencija dionika za vođenje edukacijskih programa, odnosno bavio se „edukacijom edukatora”. U teorijskome su se dijelu dionici upoznali s glavnim pristupima i konceptima vezanim uz učenje i poučavanje odraslih, a stečene spoznaje dodatno su ilustrirane na konkretnome primjeru prvoga dijela modula. Polazeći od postavki situiranoga i samoregularanoga učenja u teorijskome dijelu polaznici edukacije su u malim skupinama analizirali prethodno izvedenu radionicu o asertivnosti iz perspektive voditelja, a zatim su uz podsjetnik o temeljnome modulu razvili vlastite primjere edukacije suradnika mreže na temelju spoznaja o učinkovitome učenju odraslih.

5.2.5. Zaključno o edukacijskome programu

Razvoj ovoga edukacijskog programa primjer je dobre prakse koja, polazeći od postavki suvremene obrazovne znanosti, uspijeva uskladiti sadržaj s primijenjenim metodama poučavanja vodeći pritom računa o iskazanim potrebama polaznika za unapređivanjem vlastitih kompetencija.

O uspješnosti ovoga programa u razvoju „adaptivnih kompetencija” potrebnih za uspješno obavljanje zadaća suradnika mreže svjedoče visoke ocjene koje je program dobio od polaznika, ali i zadovoljstvo škola kvalitetom pružene podrške suradnika.

6

SURADNJA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

/ Biljana Vranković // Bojana Bodin Petrov /

U ovome su poglavlju prikazani rezultati analiziranih izvješća suradnika mreže i školskih timova za kvalitetu o posjetima suradnika mreže školi u školskoj godini 2011./2012. Prikazani rezultati nekih pitanja iz izvješća odnose se na očekivanja školskih timova za kvalitetu od sastanaka sa suradnicima mreže, na najvažnija područja pomoći suradnika mreže školskim timovima za kvalitetu, na okvirne teme sastanaka školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže, na osvrte suradnika mreže na školske razvojne planove, na načine doprinosa suradnika mreže konstruktivnim promjenama u radu škole, na glavne zaključke sa sastanaka školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže i na osvrte školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže na ostvarenu međusobnu suradnju i na projekt *Samovrednovanje srednjih škola*.

6.1. ŠKOLSKI TIMOVI ZA KVALITETU – OČEKIVANJA OD SASTANAKA SA SURADNICIMA MREŽE

Tijekom jedne školske godine školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže imaju dva sastanka. Nakon posjeta suradnika mreže školi i suradnik mreže i školski tim za kvalitetu pišu izvješće o rezultatima sastanka. Jedno je od pitanja u izvješću školskih timova za kvalitetu o posjetu suradnika mreže školi: *Koja su vaša očekivanja od prvoga sastanka sa suradnikom mreže?*

Općenita očekivanja školskih timova za kvalitetu odnose se na razmjenu iskustava i njihovo mišljenje o aktualnim događajima u školstvu i projektu *Samovrednovanje srednjih škola* te se odnose na konkretne smjernice za ostvarivanje njihovih ciljeva. Školski timovi za kvalitetu očekuju da ih suradnici mreže potiču u napredovanju i da im daju podršku u njihovim nastojanjima.

Škole koje su se prvi put uključile u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* očekuju od suradnika mreže da članovima školskoga tima za kvalitetu objasne koja je uloga procesa samovrednovanja u razvoju škole i koja je uloga školskoga tima za kvalitetu te da ih uputi kako započeti s procesom samovrednovanja. Očekuju da im suradnik mreže detaljnije objasni koncepciju školskoga razvojnog plana, da im ukaže na nedostatke koje je uočio u njihovu razvojnom planu te na metode i aktivnosti koje su izostavili kako bi uspješno ostvarili ciljeve, da im osvijesti ostvarivost postavljenih ciljeva, da im daje korisne i praktične savjete o vanjskome vrednovanju škola i izvješća, da ih uputi u rad s anketama i u njihovo korištenje radi unapređivanja rada, da im daje korisne savjete za izradu školskoga razvojnog plana, da im daje podršku u planiranju ciljeva i razmjeni korisnih iskustava, da im pomaže u uspoređivanju s iskustvima iz drugih škola sa sličnim problemima, da im daje osvrt na dosadašnji rad školskoga tima za kvalitetu, da ih usmjerava i da im daje upute i prijedloge za daljnji rad i suradnju. Škole na sastanku sa suradnikom mreže očekuju motivirajući razgovor o procesu samovrednovanja, ugodnu i prijateljsku atmosferu, razmjenu iskustava i procjenu kvalitete njihova rada.

6.2. NAJVAŽNIJA PODRUČJA POMOĆI SURADNIKA MREŽE ŠKOLSKIM TIMOVIMA ZA KVALITETU

Školski timovi za kvalitetu su u izvješću o posjetu suradnika mreže²¹ školi istaknuli da od suradnika mreže očekuju pomoć iz sljedećih ključnih područja:

- *KREDA analiza*²²

• *Prioritetna područja unapređenja rada škole* – škole ističu potrebu za pomoći i podršku suradnika mreže oko točna određivanja prioritetnih područja u školskome razvojnom planu, a koja proizlaze iz KREDA analize škole.

• *Školski razvojni plan* – savjeti i korekcije u izradi školskoga razvojnog plana i realizaciji postavljenih ciljeva iz školskoga razvojnog plana.

Škole očekuju da će sa suradnicima mreže razmjenjivati mišljenja i iskustva, da će im oni davati sugestije te da će ih poticati na ostvarivanje planiranih sadržaja.

6.3. OKVIRNE TEME SASTANAKA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE

Školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže su na sastancima raspravljali o brojnim temama²³ koje se odnose na odgojno-obrazovni sustav i o temama koje se tiču funkcioniranja škole u cjelini. Prema podacima iz 44 izvješća školskih timova za kvalitetu o prvome posjetu suradnika mreže školi u školskoj godini 2011./2012. najviše se tema odnosilo na raspravu o školskome razvojnom planu (slika 20.). Uglavnom se razgovaralo o postavljenim ciljevima (npr., *Jesu li postavljeni ciljevi proizašli iz rezultata KREDA analize i provedenih upitnika?*), o zadanim aktivnostima koje su dio školskoga razvojnog plana i o mjerljivim pokazateljima ostvarivanja ciljeva i načinima ostvarenja plana.

²¹ U izvješću o posjetu suradnika mreže školi školski timovi za kvalitetu odgovarali su na sljedeće: *Navedite ključna područja na kojima očekujete pomoć suradnika mreže.*

²² KREDA analiza je metoda analize stanja škole i utjecaja okruženja na njezin rad. Uključuje analizu unutarnjih čimbenika koji pridonose budućem razvoju škole ili ga otežavaju i analizu vanjskoga okruženja koje utječe na rad i razvoj škole. KREDA analiza razvijena je u Centru (autorice: Drvodelić, M., Muraja, J. i Vranković, B.) kao modifikacija SWOT analize prilagođena zahtjevima samovrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova. KREDA analiza je za razliku od SWOT analize namijenjena prvenstveno školama i ostalim odgojno-obrazovnim organizacijama koje provode proces samovrednovanja i žele spoznati sve unutarnje i vanjske čimbenike koji utječu na njihovo djelovanje s ciljem poduzimanja koraka za unapređenje kvalitete rada. Na temelju analize odgovara se na sljedeće pitanje: *Koliko je dobra naša škola?* i stvara se preduvjet za prepoznavanje i definiranje prioritetnih područja unapređenja kvalitete rada. Opširnije o KREDA analizi u *Priručniku za samovrednovanje srednjih škola* (Muraja i dr., 2010.).

²³ U izvješću o posjetu suradnika mreže školi školski timovi za kvalitetu odgovarali su na sljedeće: *Navedite teme o kojima ste raspravljali sa suradnikom mreže.*

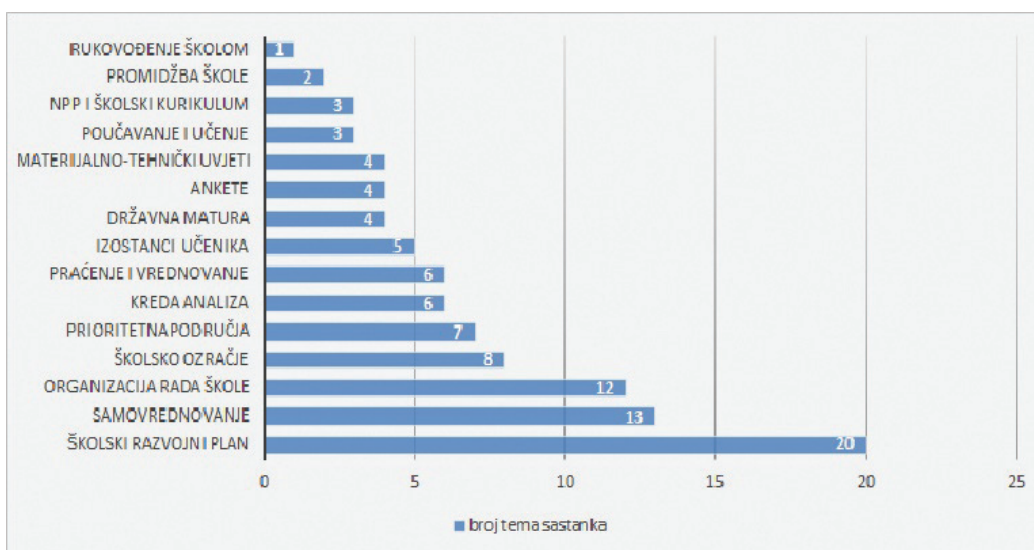
U nekim se školama razgovaralo o izradi novoga redefiniranog školskog razvojnog plana. U školama u kojima se školski razvojni plan nastavlja na prošlogodišnji i u kojemu nije sve planirano i realizirano, razgovaralo se o definiranju novih rokova za njegovo ostvarenje. Detaljnije se raspravljalo o izradi školskoga razvojnog plana sa školama koje su prvi put u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*.

Prema analiziranim je izvješćima druga tema o kojoj se razgovaralo *samovrednovanje*. Na sastancima se raspravljalo o popunjavanju izvješća o samovrednovanju, o *Priručniku o samovrednovanju* i o tome kako organizirati daljnji rad u procesu samovrednovanja. Razgovaralo se o školskim timovima za kvalitetu (zaduženja, struktura rada, raspodjela poslova, pojedinačna odgovornost) i o očekivanjima i mogućnostima pomoći suradnika mreže.

Školski timovi za kvalitetu su sa suradnicima mreže često raspravljali o temama koje se odnose na *organizaciju rada škole* (praktična nastava strukovnih zanimanja, veliki broj različitih zanimanja, uvođenje novih zanimanja sukladno potrebama tržišta rada, problemi financiranja prilikom odlazaka na natjecanja, rad škola s obzirom na veličinu škole, projektna, dopunska i dodatna nastava, veliki broj učenika s teškoćama u razvoju, upis velikoga broja učenika sa slabim uspjehom iz osnovne škole i sl.).

Teme vezane uz *školsko ozračje* su, prema učestalosti, sljedeće u izvješćima o posjetima suradnika mreže školama. Na sastancima se razgovaralo o unapređivanju rada stručnih vijeća u školi, o suradnji među učeničkim vijećima i suradnji među nastavnicima unutar škole, o komunikaciji među nastavnicima i jačanju jakih strana škole, o atmosferi i disciplini u školi i o motivaciji nastavnika i učenika.

Školski timovi za kvalitetu su sa suradnikom mreže razgovarali o postavljenim *prioritetnim područjima* i razlozima njihova odabira. Škole koje su dulje godina u projektu raspravljale su zašto su promijenile neka prioritetna područja u odnosu na prošlu školsku godinu.

SLIKA 20. Broj tema sastanaka suradnika mreže i školskih timova za kvalitetu u školskoj godini 2011./2012. (Izvor: prema podacima iz 44 izvješća školskih timova za kvalitetu o prvome posjetu suradnika mreže školi u školskoj godini 2011./2012.)

Od ostalih tema često se razgovaralo o *KREDA analizi*, tj. o analizi postojećega stanja u školi i ukazivalo se na prednosti, nedostatke i neiskorištene potencijale te o provedbi i analizi rezultata KREDA analize. *Praćenje i vrednovanje* je tema u okviru koje se razgovaralo o objektivnosti u ocjenjivanju, kriterijima i elementima ocjenjivanja, o izjednačavanju kriterija ocjenjivanja i o uspjehu učenika na kraju školske godine.

Izostanci učenika česta su tema razgovora između školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže. U mnogim je školama najčešći problem veliki broj izostanaka pa se razgovara o mogućnostima smanjenja neopravdanih izostanaka.

Teme vezane uz *državnu maturu, ankete i materijalno-tehničke uvjete* također su vrlo česte na sastancima školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže. Školske timove za kvalitetu zanima analiza rezultata državne mature i rasprava o uspjehu učenika njihove škole na državnoj maturi. Zanima ih kako će se koristiti rezultatima anketa. Ističu da je važno raspravljati o poboljšanju uvjeta rada i uređenju okoliša škole, ali ističu i nemogućnost realizacije materijalno-tehničkih uvjeta zbog financijskih problema.

U izvješćima školskih timova za kvalitetu o posjetima suradnika mreže spominju se i ostale teme koje se odnose na *učenje i poučavanje, nastavne planove i programe i školski kurikulum, promidžbu škole i rukovođenje školom*. Razgovaralo se o nastavnim planovima i programima i o razlikama između novih i starih obrazovnih programa.

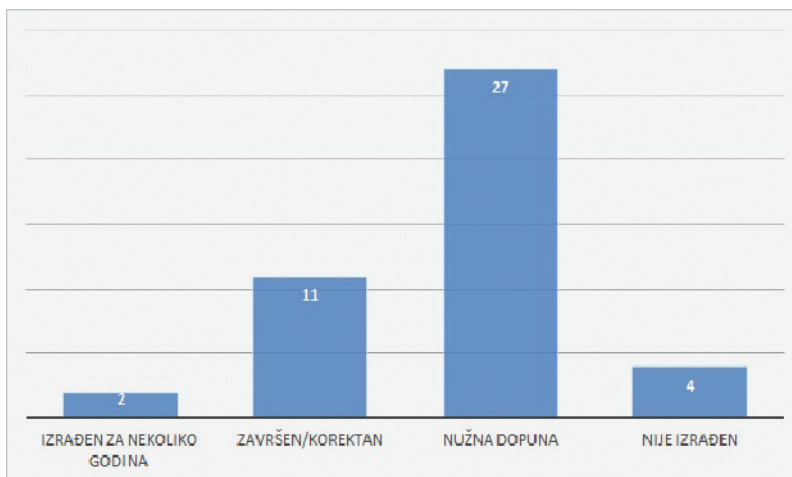
6.4. OSVRTI SURADNIKA MREŽE NA RAZVOJNE PLANOVE ŠKOLA U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

Tijekom prvoga i drugoga posjeta školi suradnici mreže i školski timovi za kvalitetu su najviše razgovarali o školskome razvojnom planu, što ne iznenađuje s obzirom na činjenicu da se radi o strategiji poboljšanja kvalitete rada škole. Riječ je o dokumentu koji služi kao osnovno sredstvo planiranja razvoja, a ujedno pruža jasan pregled ciljeva i aktivnosti koje treba poduzeti u određenome vremenskom razdoblju. Važno je da školski razvojni plan bude u svim svojim dijelovima jasno strukturiran i ostvariv. Analiza izvješća suradnika mreže školi²⁴ pokazala je da je većini školskih timova za kvalitetu zahtjevno izraditi školski razvojni plan.

Škole s kraćim iskustvom sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*, u želji da unaprijede što više područja, katkada postave preveliki broj ciljeva ili ih nedovoljno jasno definiraju, zadaju si nerealne vremenske rokove i planiraju neprimjerene metode i resurse. Može se reći da sve škole od suradnika mreže očekuju povratne informacije i potvrdu da rade dobro, odnosno očekuju da im suradnici mreže ukažu na pogreške i da im daju odgovarajuće sugestije. Svima je u interesu, a najviše školama da isplanirane aktivnosti i mjere koje poduzimaju poluče očekivane rezultate u predviđenome vremenu.

²⁴ U izvješću suradnika mreže o prvome posjetu školi suradnici mreže dali su *Opći komentar školskoga razvojnog plana*.

Kada se na sastancima suradnika mreže i školskih timova za kvalitetu razgovara o školskome razvojnom planu, rješavaju se pitanja vezana uz planiranje, ciljeve, aktivnosti, odabir prioritetnih područja, provedbu, procjenu uspješnosti i mjerljive pokazatelje. Na sastancima suradnika mreže i školskih timova za kvalitetu najviše se razgovaralo o školskome razvojnom planu.

SLIKA 21. Izrada školskih razvojnih planova do prvoga sastanka suradnika mreže sa školskim timovima za kvalitetu (prema podacima iz školske godine 2011./2012.)

U većini slučajeva škole imaju izrađen školski razvojni plan do dolaska suradnika mreže na prvi sastanak (slika 21.). Od ukupno analiziranih 44 izvješća suradnika mreže najviše je onih iz kojih se iščitava da su školski razvojni planovi nepotpuni i da ih treba doraditi, izmijeniti ili u pojedinim segmentima precizirati. Manje je škola koje uopće nisu izradile školski razvojni plan. Kao razlog neizrađivanja školskoga razvojnog plana navode kratkoću sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* te nesigurnost i nesnalaženje u prvim koracima. Te škole do prvoga sastanka sa suradnikom mreže nisu poduzimale konkretne aktivnosti, a od njega su očekivale da ih usmjeri i unaprijedi njihov daljnji rad. No, treba istaknuti da je među školama i značajan broj onih koje su u potpunosti ovladale formuliranjem plana vlastita razvoja te su na prvome sastanku prezentirale jasno definiran plan s objašnjenim ciljevima, metodama, aktivnostima, mjerljivim pokazateljima napretka, realnim vremenskim rokovima i resursima. Suradnici mreže su u svojem izvješću o prvome posjetu školi na pitanje vezano uz komentar školskoga razvojnog plana dali vrlo iscrpne odgovore u kojima opisuju razinu prihvatljivosti plana.

Iskustva suradnika mreže – što i kako pišu suradnici mreže

Neke izjave suradnika mreže o školskim razvojnim planovima

Razvojni plan je djelomično nejasno strukturiran (neki su od ciljeva zapravo aktivnosti), neki rokovi nisu precizirani, nositelji aktivnosti nisu posve precizno određeni. Razvojni je plan napravljen krajem prošle školske godine na temelju ozbiljno napravljene SWOT analize. Razvojni plan u sadržajnome smislu logično proizlazi iz te analize iako bi mogao biti jasnije strukturiran.

U razvojnome planu važno mjesto ima vrednovanje nastave.

Razvojni je plan baš onakav kakav bi trebao biti – jasan, strukturiran, ostvariv, nije postavljeno previše ciljeva, ciljevi su realni i proizlaze iz KREDA analize, ostvarivi su, sve što će se napraviti razrađeno je po etapama, a aktivnosti su pravilno raspoređene u više mjeseci tako da se bolje može pratiti ostvarenje pojedinih ciljeva. Smatram također da je dobro što je više osoba zaduženo za provedbu različitih aktivnosti jer to jamči bolju provedbu pojedinih ciljeva, tj. ostvarenje školskoga razvojnog plana. Škola je nastavila s nekim aktivnostima od prošle školske godine, a tiču se praćenja i vrednovanja, točnije izostanaka učenika, nastavila je provoditi aktivnosti koje će dovesti do smanjenja broja izostanaka jer, prema riječima voditeljice tima, izostanci se nisu smanjili, već su se povećali. Mnogo je uzroka tomu, no oni će se truditi pronaći uzroke i otkloniti ih.

Školski razvojni plan nije megalomanski, a pokriva odabrana prioritetna područja. Iz KREDA analize ne proizlaze neka prioritetna područja koja prvo treba poboljšati, npr. nastavni plan i program, a uvrštena su u školski razvojni plan. Osobe odgovorne za provedbu aktivnosti navedene su općenito (osim ravnatelja). Mjerljivi pokazatelj zadovoljstva učenika i nastavnika slabe je mjerljivosti. U KREDA analizi razmatrali su se samo unutarnji čimbenici, tj. čimbenici na koje može utjecati škola. Nema čimbenika na koje ne može utjecati škola.

6.5. NAČINI DOPRINOSA SURADNIKA MREŽE KONSTRUKTIVNIM PROMJENAMA U RADU ŠKOLE

Suradnici mreže su u izvješću o drugome posjetu školi na pitanje *Na koji ste način pridonijeli otvorenosti konstruktivnim promjenama škole?* opisali subjektivan doživljaj svoje uloge s obzirom na pozitivne promjene koje je proces samovrednovanja potaknuo u školi koju su posjetili. Suradnici mreže su u gotovo apsolutnoj većini prepoznali niz konstruktivnih promjena i vrlo su često i sami kroz razgovor sa školskim timovima za kvalitetu prepoznavali potencijale za unapređenje koje posjeduje pojedina škola.

Suradnici mreže su pridonijeli konstruktivnim promjenama škole jer su imali važnu ulogu u razmjeni primjera dobre prakse, poticali su nove ideje i poticali su provedbu procesa samovrednovanja.

Suradnici mreže su:

- poticali pozitivne promjene
- pomagali u izradi školskoga razvojnog plana
- isticali postignuća škole i ulagali sustavne napore u podizanje kvalitete rada i osvještavanje komparativnih prednosti
- dali opći uvid u procese u cjelokupnome odgojno-obrazovnom sustavu
- otvoreno razgovarali i slušali
- vrlo dobro komunicirali sa školama
- dali svoje sugestije i prijedloge
- pomagali pri artikulaciji prioriteta područja unapređenja
- dali konkretne odgovore na konkretna pitanja
- širili entuzijazam i ohrabivali se za analizu vlastita rada
- pomagali u pripremi predavanja i radionica za nastavnike i učenike te omogućavali stalni kontakt
- pomagali u rješavanju administrativnih poslova.

Suradnici mreže svoju ulogu shvaćaju vrlo ozbiljno i odgovorno. To je vidljivo iz izvješća o posjetima školama, ali i iz njihovih iskustava koja rado međusobno dijele na edukacijama koje organizira Centar. Primarna je zadaća suradnika mreže pomoći školi i osvijestiti joj koliko je važno podići kvalitetu njezina rada u okvirima mogućnosti svake škole posebno.

6.6. GLAVNI ZAKLJUČCI SA SASTANAKA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE

Nakon analize glavnih zaključaka suradnika mreže postaje vidljiv opći dojam suradnika mreže o procjeni realizacije samovrednovanja u školskoj godini 2011./2012. Iz svih se zaključaka iščitava optimizam, odgovornost i zadovoljstvo zbog poboljšanja kvalitete rada naših škola.

Glavni zaključci suradnika mreže nakon drugoga posjeta školama usmjereni su na tri različita aspekta procesa samovrednovanja, a to su:

- realizacija školskih razvojnih planova
- ostvarena suradnja sa školom i školskim timovima za kvalitetu
- učinci provedbe samovrednovanja.

U nastavku je za svaki aspekt izdvojeno nekoliko preuzetih tvrdnja iz izvješća suradnika mreže o posjetima školi.

Iskustva suradnika mreže – što i kako pišu suradnici mreže

Neke izjave suradnika mreže o realizaciji školskih razvojnih planova

Škola je ponovno izradila vrlo ambiciozan razvojni plan kao i prethodnih godina. Škola pridaje iznimno veliku važnost provedbi samovrednovanja. Članovi školskoga tima za kvalitetu su vrlo motivirani i imaju niz konkretnih ideja za rad u sljedećoj školskoj godini koje će razraditi u sljedećemu razvojnog planu. Žele se povezati s nekim drugim školskim timom za kvalitetu pa sam im u skladu s tim dala podatke o školama koje su također zainteresirane za takvu suradnju. Na kraju posjeta pokazali su veliko zadovoljstvo svojim sudjelovanjem u projektu.

Analiza provedbe školskoga razvojnog plana, s posebnim osvrtom na provedenu anketu o kvaliteti odgojno-obrazovnog rada među učenicima i nastavnicima, otvara mogućnosti daljnjega napretka škole. Ispravno planiranje razvoja škole i korektno ostvarivanje planiranih zadataka donijelo je vidljive rezultate naročito u plasmanu učenika na županijskim i državnim natjecanjima.

Škola je, nakon što je postavila relevantne, jasne i realne ciljeve, kontinuirano i predano radila na njihovoj realizaciji. U tome je škola bila vrlo uspješna, a jedini ciljevi koji su ostali nerealizirani su oni čija je realizacija u presudnome ovisila o drugima, a ne o školi.

Neke izjave suradnika mreže o ostvarenoj suradnji sa školom i školskim timovima za kvalitetu

Uočljiva je aktivnost i predanost svih članova školskoga tima za kvalitetu i uključenost gotovo svih učenika i nastavnika u aktivnosti s ciljem trajnoga poboljšanja kvalitete rada škole. Time se rijetke škole mogu pohvaliti.

Osobito je pozitivno što se sve više ljudi uključuje u projekt, čak i nastavnici koji nisu članovi školskoga tima za kvalitetu.

Svi su shvatili da je samovrednovanje važno za razvoj škole i da je svima u interesu da škola bude što bolja.

Naravno, škola namjerava ostati u projektu i odgovara im ovaj način rada u kojemu se njima ništa ne nameće, nego sami biraju tempo i način rada jer žele ići malim koracima naprijed.

Neke izjave suradnika mreže o učincima provedbe samovrednovanja

Samovrednovanje je potrebno nastaviti i u drugim prioritetnim područjima analizom rada i djelovanja škole.

Potrebno je iskoristiti rezultate projekta – ujednačavanje kriterija opravdavanja izostanaka i aktivnosti u kontinuiranome praćenju smanjenja broja izostanaka u sljedećoj školskoj godini.

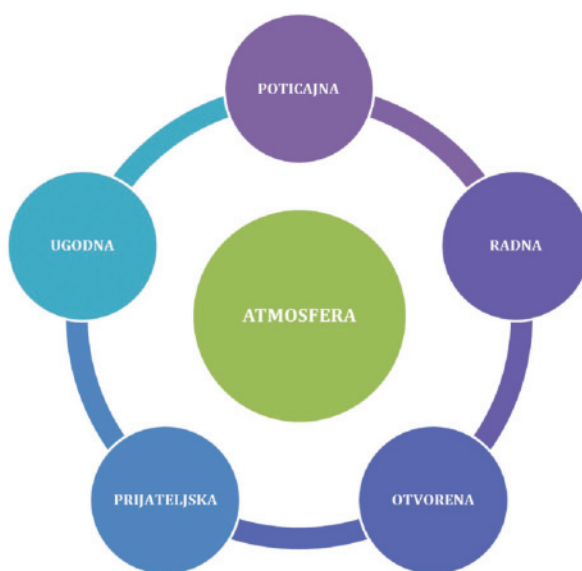
Osobito je važno da se samovrednovanje u školi ne svodi na dva jednokratna događaja, već da je uspostavljeno kao kontinuiran proces koji je sastavni dio redovitih školskih aktivnosti.

Samovrednovanje je svakako potrebno i škola je spremna raditi na strategijama unapređenja kvalitete svojega rada s pomoću suradnika mreže, uočena je potreba aktivnijega uključivanja većega broja nastavnika (pa i učenika i roditelja) u proces samovrednovanja.

Projekt je prepoznat kao učinkovit alat.

6.7. OSVRTI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE NA OSTVARENU MEĐUSOBNU SURADNJU

Školski timovi za kvalitetu su tijekom sastanka sa suradnikom mreže većinom opisivali **atmosferu** tijekom sastanka, komunikaciju sa suradnikom mreže²⁵ i zadovoljstvo suradnjom i definirali su karakteristike suradnje sa suradnikom mreže. Školski timovi za kvalitetu su za atmosferu tijekom posjeta suradnika mreže školi rekli da je poticajna, otvorena, ugodna, radna i prijateljska (slika 22.). *Susret je bio srdačan, kontakt je lako uspostavljen i tijekom cijeloga sastanka osjećala se spontanost, iskrenost i opuštenost.*²⁶

Slika 22. Karakteristike atmosfere tijekom sastanka školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže

Školski timovi za kvalitetu su **suradnju** sa suradnicima mreže opisali vrlo uspješnom, korisnom, vrlo učinkovitom, potpuno ostvarenom, bez teškoća, korektnom, neophodnom i odličnom (slika 23.).

²⁵ U izvješću o posjetu suradnika mreže školi školski timovi za kvalitetu osvrnuli su se na *Opći komentar suradnje sa suradnikom mreže*.

²⁶ izjava iz izvješća jedne škole

SLIKA 23. Karakteristike suradnje tijekom sastanka školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže

Škole ističu zadovoljstvo **stručnošću, komunikacijom i razumijevanjem** suradnika mreže.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Školski timovi za kvalitetu su u svojem osvrtnu na suradnju sa suradnicima mreže istakli sljedeće:

- *Suradnja se odvija bez teškoća. Svi su razgovori korisni, a prijedlozi i primjedbe idu u smjeru podizanja kvalitete rada.*
- *Suradnja je vrlo korisna i učinkovita, pomaže nam da još jasnije sagledamo našu viziju i misiju i konkretiziramo naše ideje s ciljem što boljeg razvoja.*
- *Suradnja sa suradnikom mreže bila je vrlo uspješna i dobra, svi članovi školskoga tima za kvalitetu bili su spremni na suradnju i rad, što je suradnica uočila i pohvalila.*
- *Suradnja je bila ugodna, sadržajna, jasna i realna.*
- *Nadamo se da će se dobra suradnja i dalje nastaviti.*
- *Suradnja sa suradnikom mreže se dosada pokazala uspješnom i potrebnom jer izmjenjivanje iskustva i podrška u radu omogućuje lakše i uspješnije ostvarivanje kratkoročnih, ali i dugoročnih ciljeva.*
- *Smatramo da je samovrednovanje sa suradnikom mreže u svakome slučaju korisnije i učinkovitije nego samovrednovanje bez suradnika mreže upravo zbog već spomenute razmjene iskustava. Suradnica mreže daje nam neki „drugi” pogled na rad naše škole, objektivan. Svaki se korak u radu detaljno analizira i uvijek se dođe do najboljih rješenja koja su temeljena na iskustvima drugih škola sa sličnim ciljevima u radu.*

- *Sretni smo i zadovoljni jer osjećamo da imamo nekoga tko je na našoj strani i tko je tu da nam pomogne i zaista našu suradnicu shvaćamo kao našega prijatelja i prijatelja naše škole. Suradnja je kvalitetna – suradnik u potpunosti prati i podržava naš rad i u svakome je trenutku dostupan i spreman izaći ususret.*

- *Smatramo da je suradnja sa suradnikom mreže nužna zbog koordiniranja i potpore kako bi se projekt što uspješnije realizirao i kako bi postigao svoju svrhu.*

- *Suradnja je bila jako korisna. Suradnica mreže nam je jako pomogla savjetima i praktičnim radom. Smatramo da je suradnja neophodna.*

Suradnici mreže su u izjavama vezanim uz opći komentar suradnje sa školom²⁷ komentirali zadovoljstvo ostvarenom suradnjom i njezine karakteristike, atmosferu koja je vladala tijekom sastanka te odnos i stav školskoga tima za kvalitetu, odnosno škole prema projektu *Samovrednovanje srednjih škola*.

Pri opisivanju **ostvarene suradnje** sa školom suradnici mreže upotrebljavali su brojne, ali sadržajno vrlo bliske atribute. Iz njih se razaznaje niz pozitivnih dojmova o suradnji sa školom. Najčešći atributi koje su upotrebljavali su:

- konstruktivna
- iskrena
- uspješna
- kolegijalna
- izazovna
- praćena osjećajem zadovoljstva zbog napredovanja škole, ali i zbog napredovanja suradnika mreže
- osvijestena kao okosnica zajedničkoga razvoja.

Atmosferu tijekom posjeta školi suradnici mreže opisuju:

- izrazito ugodnom
- prijateljskom
- poticajnom
- otvorenom
- suradničkom.

Opći dojmovi o stavu i odnosu škola prema projektu su jednako afirmativni i poticajni. Školski timovi za kvalitetu pokazali su visoki stupanj zainteresiranosti za projekt, želju za učenjem i razvojem, spremnost na objektivno sagledavanje svojega rada i prihvaćanje promjena i želju da budu još uspješniji i samostalniji u radu.

²⁷ U izvješću o posjetu suradnika mreže školi suradnici mreže osvrnuli su se na *Opći komentar suradnje sa školom*.

Iskustva suradnika mreže – što i kako pišu suradnici mreže

Suradnici mreže su u svojem osvrtnu na suradnju sa školom istakli sljedeće

- *Zadovoljan sam prijamom, od početka je vladalo suradničko i prijateljsko ozračje.*

• *Dočekana sam i primljena izuzetno ljubazno i toplo. Osjećala sam se zaista ugodno tijekom cijeloga boravka. Školski tim za kvalitetu vrlo dobro surađuje i međusobno se nadopunjava, osjeća se pozitivna atmosfera u međuljudskim odnosima. Bio je užitak provesti vrijeme s njima, izmijeniti iskustva i pomoći im na konstruktivan način.*

- *Ozračje suradnje je iznimno prijateljsko i vrlo je ugodno boraviti u ovoj školi.*

• *Mislim da je naša suradnja naprosto proizlazila iz predodžbe škole o samovrednovanju. Na početku sam se osjećao kao nevješti trgovački putnik koji pokušava prodati stroj za pranje posuđa glavi obitelji koja bi eventualno bila spremna razmisliti o zamjeni pipe na sudoperu. Trenutačno razgovaramo o tome koji bi deterdžent bio najpogodniji za pranje čaša iz kojih se pilo crno vino. Malo drugačije rečeno, mislim da je naša suradnja prošla kroz nekoliko etapa tijekom kojih je škola osjetno napredovala i unaprijedila kvalitetu svojega rada. Za mene je ta suradnja u nekim trenucima bila vrlo izazovna i zahtjevna, no jednako tako bila je praćena i osjećajem zadovoljstva zbog napredovanja škole, naše suradnje, a vjerojatno i mene samoga.*

• *Suradnja je otvorena i konstruktivna. Članovi školskoga tima za kvalitetu, usprkos brojnim obvezama u školi, odvajaju svoje slobodno vrijeme kako bi pridonijeli unapređenju kvalitete rada škole.*

• *Suradnja sa školom je vrlo uspješna i dobra, atmosfera koja je vladala tijekom cijeloga posjeta bila je vrlo poticajna, otvorena i prijateljska, a članovi školskoga tima za kvalitetu bili su spremni na suradnju i rad i sve je proteklo u vrlo pozitivnome ozračju.*

6.8. OSVRTI ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU I SURADNIKA MREŽE NA PROJEKT SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

Školski timovi za kvalitetu uključeni u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* smatraju²⁸ da je taj projekt višestruko koristan školi, pojedincu i cijelomu društvu. Taj je projekt koristan jer:

- potiče na otkrivanje loših i dobrih strana škole
- pomaže u objektivnome sagledavanju i procjeni rada te mogućnostima unapređenja kvalitete rada škole
- potiče na sagledavanje aktualne situacije u školi i na aktivnosti koje će školu učiniti boljom za učenike i djelatnike
- pridonosi da rezultati rada škole postaju transparentniji i da svi postaju svjesniji nedostataka u radu, ali i pozitivnih rezultata
- predstavlja jedan od načina „samoodržanja” škole.

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* omogućuje školi i svim njezinim „subjektima” (nastavnicima/pružateljima usluga i učenicima/korisnicima usluga) uvid u postojeću kvalitetu rada s namjerom kontinuiranoga poboljšanja i razvijanja kvalitete. Na taj način škola postaje transparentnija u radu i prema osnivaču, ali, što je još važnije, i prema korisnicima njezinih usluga, tj. prema učenicima. *Kroz projekt Samovrednovanje srednjih škola analiziramo svoje rezultate, razmišljamo strukturirano o pojedinim aspektima naše djelatnosti i planiramo konkretne i realistične promjene na konstruktivan način.* (Izjava iz izvješća jedne škole)

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* nije važan samo za unapređenje rada škola, nego i za unapređenje kvalitete obrazovnoga sustava uopće jer je najvažnije spoznati gdje smo i što trebamo učiniti da bismo bili bolji. Kada se to osvijesti, lakše je doći do cilja koji smo sami sebi postavili, ali i do rezultata koje svi očekuju od škola (od učenika, roditelja, nastavnika, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, ali i ukupne javnosti). *Projekt Samovrednovanje srednjih škola je u svakome slučaju nešto što je potrebno školama, što može samo poboljšati kvalitetu rada škole i što može imati samo pozitivne, a ne loše posljedice.* (Izjava iz izvješća jedne škole)

Međutim, neki školski timovi za kvalitetu ističu i nedostatke projekta *Samovrednovanje srednjih škola*. Iako školski timovi za kvalitetu surađuju sa suradnicima mreže, neki ističu da žele više povratnih informacija od Centra. Ističu i da je potrebno razmjenjivati iskustva sa ostalim školama, čime bi interes i motiviranost za sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* porasli.

Škole smatraju da je projekt koristan i dobro zamišljen, a kao nedostatak ističu veliku količinu administracije za koju smatraju da bi trebala biti smanjena.

²⁸ U izvješću školskih timova za kvalitetu o posjetu suradnika mreže školi školski timovi za kvalitetu dali su *Opći komentar na projekt Samovrednovanje srednjih škola*.

Iskustva škola – što i kako pišu škole

Neke izjave školskih timova za kvalitetu o projektu *Samovrednovanje srednjih škola*

- *Projekt Samovrednovanje srednjih škola je jako koristan. Ako svi rade s puno entuzijazma i zadovoljstva, tada je pomak u radu siguran i postavljeni će ciljevi dati dobre rezultate.*
- *Projekt je dobro zamišljen i provedba je napredovala do visoke razine. Posebno sam zadovoljna omjerom okvira za provedbu samovrednovanja škole i slobode kreacije razvojnoga plana svake škole prema njihovim potrebama i mogućnostima.*
- *Projekt je vrlo izazovan, potiče nas na otkrivanje naših loših i dobrih strana, na sagledavanje aktualne situacije u školi i na aktivnosti koje će školu učiniti boljom za učenike i djelatnike.*
- *Smatramo da se poboljšanja u kvaliteti pojedinih škola moraju transparentnije pokazati institucijama nadležnim za školstvo u svrhu unapređenja kvalitete školstva u Republici Hrvatskoj uopće.*
- *Kod strukovnih bi škola trebalo uskladiti rad ASOO-a i Centra na samovrednovanju jer na terenu postoje nejasnoće i metodološki se razlikuju. Otežano je sudjelovanje u zakonski obveznome samovrednovanju i u projektu.*
- *Trebalo bi uskladiti proces samovrednovanja u gimnazijama i strukovnim školama jer tu postoji dosta nejasnoća. To je posebno problematično u školama koje imaju gimnazijski i strukovni program.*
- *Dobro je zamišljeno i zasad se uključuje manji broj nastavnika. Općenito je problematično motivirati većinu nastavnika da se uključe u projekte koji traže njihovo dodatno vrijeme, a nisu dodatno plaćeni. Možda bi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u obliku službenoga dokumenta moglo ponuditi svim školama neke od načina motiviranja nastavnika za uključivanje u ovaj projekt i slične projekte (ovako se stvara loša klima u zbornicama – svi smo jednako plaćeni, a ne radimo svi isto). Sve pozitivne strane ovoga projekta neće se moći dovoljno iskoristiti dok neke stvari ne budu službeno propisane, tj. dok samovrednovanje ne postane obvezatno za sve i dok oni koji se više trude ne budu i na neki način nagrađeni.*
- *Smatramo da je projekt Samovrednovanje srednjih škola vrlo koristan. Sudjelovanje u tom projektu dovodi školu u situaciju da postane svjesna realnih mogućnosti i unutarnjih resursa i da još više aktivira unutarnje snage. Također smatramo da je taj projekt vrlo važan za unapređenje rada škola. Važno je da proces samovrednovanja zaista zaživi u praksi svih škola jer je to i njihova zakonska obveza (Zakon o odgoju i obrazovanju, Zakon o strukovnome obrazovanju i Nacionalni kurikulum to navode kao obvezu svih škola), a kada se provodi na način kako ga provodi Centar, kao poticajnu suradnju bez onoga „inspeksijskoga“ nadzora, projekt se doista realizira na obostrano zadovoljstvo i škola i suradnika mreže.*
- *Cilj je projekta Samovrednovanje srednjih škola unaprijediti rad škola i zbog toga smatramo da je izuzetno kvalitetan i poželjan i da bi ga trebale prihvatiti sve srednje škole na području Republike Hrvatske.*

Suradnici mreže smatraju²⁹ da je projekt *Samovrednovanje srednjih škola* vrlo koristan školama, ali i za cjelokupan sustav obrazovanja. Veliki se broj suradnika mreže nada da će projekt što prije zaživjeti u svim srednjim školama u Republici Hrvatskoj.

Ističu da je školama samovrednovanje bilo iznimno značajno jer nudi prikladan konceptualni okvir i organizacijski model u pokušaju unapređenja kvalitete rada. Također pomaže školi pri osvještavanju njezinih realnih mogućnosti i pri aktiviranju unutarnje snage za samostalnu, kritičku i objektivnu provedbu kontinuiranoga procesa poboljšanja rada.

Svi suradnici mreže smatraju da samovrednovanje pridonosi unapređenju rada škole, ali i osvještuje važnost stalnoga unapređenja kvalitete rada. Jednako tako, pridonosi i profesionalnomu i osobnomu razvoju suradnika mreže. Posebnost i prednost samovrednovanja je upravo taj pogled na stvari iz druge perspektive. Neki suradnici mreže upravo iz te svoje pozicije sagledavaju prostor za ostvarenje potencijala i izražavanje kreativnosti svih uključenih.

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* je posebno pridonio:

- međusobnoj povezanosti škola u kojoj su poveznice suradnici mreže i članovi školskih timova za kvalitetu
- osvještavanju stanja/razine postignuća i kvalitete u srednjim školama
- osvještavanju mogućnosti rasta i razvoja unutar škola
- stvaranju odnosa razumijevanja i suradnje među dionicima sustava
- osvještavanju činjenice da je učenik središte procesa učenja te da je nužno stalno osluškivati njegove potrebe i poticati njegove razvojne mogućnosti za nepoznatu budućnost.

²⁹ U izvješću suradnika mreže o posjetu školi suradnici mreže dali su *Opći komentar na projekt Samovrednovanje srednjih škola*.

Iskustva suradnika mreže – što i kako pišu suradnici mreže

Neke izjave suradnika mreže o projektu *Samovrednovanje srednjih škola*:

- *Projekt pomaže školama u promišljanju i sagledavanju trenutačnoga stanja i razvojnih potencijala škole. Stoga je vrlo koristan i hvalevrijedan, ali istodobno i zanimljiv način upoznavanja života svake pojedine škole.*
- *Projekt je poticajan i kada zaživi u nekoj školi, donosi samo napredak.*
- *Projekt je izvrstan i možda jedini u Republici Hrvatskoj kojemu je cilj poticati škole na unapređenje na jedini mogući način: iznutra.*
- *Mislim da je projekt izuzetno važan i da zaista u velikoj mjeri pridonosi poboljšanju kvalitete rada škola koje sudjeluju u njemu.*
- *Postoje nedostatci i prepreke na razini sustava koje ograničavaju mogućnosti za uspjeh. Prvenstveno se ističe da su ASOO i Centar neusklađeni u radu na samovrednovanju.*

III. DIO

ŠKOLE U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

Ovaj dio odnosi se na škole koje su sudjelovale u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2007./2008. do 2012./2013.

KARAKTERISTIKE ŠKOLA U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA I OSVRTI NA PROJEKT

/ Biljana Vranković // Marija Rašan Križanac // Nevenka
Lončar // Dinko Sekula /

U ovome je dijelu prikazan broj i prostorni raspored škola koje su sudjelovale u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2007./2008. do školske godine 2012./2013. Također su opisana osobna promišljanja ravnatelja nekih srednjih škola o ovome za školu važnome procesu. Prikazane su i karakteristike škola koje su se odazvale pozivu Centra da se predstave u ovoj monografiji i da se osvrnu na proces samovrednovanja proveden u njihovoj školi.

7.1. BROJ I PROSTORNI RASPORED ŠKOLA U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

/ Biljana Vranković /

U pet godina provedbe projekta *Samovrednovanje srednjih škola* (od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012.) u koordinaciji Centra sudjelovalo je ukupno 137 škola iz svih županija Republike Hrvatske osim iz Međimurske i Požeško-slavonske županije. Od svih prijavljenih škola 15 % ih je ostvarivalo kontinuiranu suradnju sa suradnikom mreže od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012. To su: Srednja škola Pregrada u Krapinsko-zagorskoj županiji, Srednja škola Ivana Trnskoga iz Hrvatske Kostajnice, Srednja škola Petrinja i Tehnička škola Kutina u Sisačko-moslavačkoj županiji, Obrtnička i tehnička škola Ogulin u Karlovačkoj županiji, Srednja škola Ambroza Haračića, Mali Lošinj – područni objekt na Cresu u Primorsko-goranskoj županiji, Srednja škola Otočac u Ličko-senjskoj županiji, Srednja škola Stjepana Ivšića, Orahovica u Virovitičko-podravskoj županiji, Gimnazija Nova Gradiška u Brodsko-posavskoj županiji, Obrtnička škola Gojka Matuline, Zadar u Zadarskoj županiji, Graditeljsko-geodetska škola Osijek, I. gimnazija Osijek, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Graditeljsko-geodetska škola Osijek i Obrtnička škola Antuna Horvata, Đakovo u Osječko-baranjskoj županiji, Srednja škola Ivana Lucića, Trogir u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Gospodarska škola Istituto Professionale, Buje i Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile, Pazin u Istarskoj županiji te Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Prva ekonomska škola i Hotelijersko-turistička škola u Zagrebu u Gradu Zagrebu (slika 24.).

SLIKA 24. Prostorni raspored škola Republike Hrvatske ovisno o broju godina sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012.

S obzirom na vrstu škola može se zaključiti da je veći broj strukovnih škola uključen u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* u svim godinama provedbe projekta, a manji broj gimnazija ostvaruje suradnju sa suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola (tablica 7.).

TABLICA 7. Škole u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012. prema vrsti škola

Školska godina	Ukupan broj škola	Broj gimnazija	Broj strukovnih škola
2007./2008.	23	11	12
2008./2009.	81	8	73
2009./2010.	65	7	58
2010./2011.	56	9	47
2011./2012.	63	15	48
2012./2013.	96	32	64

U školskoj godini 2012./2013. u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelovalo je 96 škola i to iz svih županija. Broj je škola uključenih u projekt po županijama neravnomjeran, npr. iz Međimurske i Ličko-senjske županije sudjelovala je po jedna škola, a iz županije Grad Zagreb 20 škola. Neke su škole uz koordinaciju Centra sudjelovale prvi put u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*, a neke su sudjelovale i više godina. Slika 25. prikazuje škole koje su bile uključene u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2012./2013. Popis škola koje su sudjelovale u projektu od 2007./2008. školske godine do 2012./2013. školske godine nalazi se u Prilogu 1.

SLIKA 25. Prostorni raspored srednjih škola Republike Hrvatske koje su sudjelovale u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2012./2013. ovisno o broju godina sudjelovanja u njemu

7.2. OSVRTI I ISKUSTVA POJEDINIH RAVNATELJA SREDNJIH ŠKOLA NA PROCES SAMOVREDNOVANJA

Uloga, iskustva i značenje ravnatelja škole u procesu samovrednovanja škole

/ Marija Rašan-Križanac, ravnateljica Hotelijersko-turističke škole u Zagrebu /

Šestogodišnje prakticiranje procesa vrednovanja i samovrednovanja u srednjim školama Republike Hrvatske daje drugačiji pogled na sustav obrazovanja i na njegovo okruženje.

Model za proces vrednovanja i samovrednovanja škola koji je za hrvatski školski sustav osmislio Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja predstavlja veliki iskorak u sustavu obrazovanja. Budući da se temelji na ideji prema kojoj procjenjivanje treba postati kontinuirani proces za dublji pogled u školska postignuća, te metode procjenjivanja postaju važan čimbenik pozitivnih promjena. Sustavnim propitivanjem stanja unutar svake škole i procjenom njezinih postignuća osvješćuju se svi naši razvojni potencijali i otvaraju se nove vizije i ciljevi obrazovnoga djelovanja.

Smisao procesa samovrednovanja škola nije to da se postigne elitističko stajalište o najboljoj školi, tj. o školi koja ima najbolju zgradu i najsuvremeniju opremu, u koju se upisuju učenici s najboljim ocjenama i iz koje se odlazi na najprestižnija sveučilišta. Ako bismo prihvatili takav pristup poimanja najboljih škola, isključili bismo većinu škola iz rasta i razvoja. Brojne su različitosti među ljudima, različiti su putovi do naših životnih postignuća i beskrajne su mogućnosti rasta i razvoja svakoga pojedinca i društva u cjelini. To je činjenica na kojoj se treba temeljiti smisao škole koju treba procjenjivati u svim njezinim segmentima. Škola je ključna društvena institucija koja kroz proces zajedničkoga učenja treba poticati i razvijati sve ljudske potencijale.

Za društvo kao zajednicu različitosti iznimno je važno spoznati vrijednost i smisao svakoga pojedinca i potrebno ga je usmjeriti prema vrijednostima društvenoga života u kojemu će biti prepoznati njegovi talenti. Škola treba prepoznavati i poticati rast i razvoj različitih talenata učenika i svih koji sudjeluju u procesu učenja. Da bi u tom smislu mogla uspješno odgovoriti na sve izazove suvremenoga života, ona svakako treba samu sebe neprestano propitivati, treba promišljati o svojem stanju i smišljati nove i drugačije razvojne korake.

Smisao je procesa samovrednovanja procijeniti stanje u školi i njezinu okruženju, vrednovati sadašnja postignuća, prepoznati razvojne mogućnosti škole i osmisliti i realizirati ciljeve koji će pridonositi njezinu ukupnom rastu i razvoju. Svaka škola prema tomu treba proces samovrednovanja. Svaka škola treba osvijestiti svoja postignuća i kontinuirano propitivati razvojne mogućnosti u svim područjima svojega rada i djelovanja. Škola stvara čovjeka.

Proces učenja je stvaralački put otkrića različitih razina istine. U njemu sudjeluju svi i u tome se procesu svi mijenjaju. Zbog toga i svi uključeni trebaju zajedničku komunikaciju, vrijednosno propitivanje i usuglašavanje stajališta. Uključivanje različitih dionika iz procesa odgoja i obrazovanja u vrednovanje i samovrednovanje omogućuje širi pogled u školska postignuća. Procjenjivanje različitih

područja rada i djelovanja škole omogućuje potpuniji i dublji pogled u školska postignuća. Rast i razvoj škole kao ključne društvene odgojno-obrazovne institucije pretpostavlja:

- kontinuirani komunikacijski proces svih dionika
- osviještenost vizije i misije škole
- razumijevanje postojećega stanja i razvojnih mogućnosti
- zajedničku usmjerenost djelovanja prema dogovorenim ciljevima.

Kao ravnateljica škole smatram da je izuzetno važno tijekom procesa samovrednovanja zajednički u kolektivu osmišljavati korake do cilja i učiniti put do cilja smislenim ispunjenjem zajedničke svrhe jer svaki je korak jedan mali cilj. Potrebno je zajednički provjeravati proces koji traje, stalno ga propitivati i popravljati, propitivati međusobne odnose i usmjeriti što više dionika na proces stvaranja. Krajnji je cilj da svi budu svjesni svoje uloge i njezine važnosti u zajedničkome procesu rada/učenja.

Svrhovito i vrijednosno propitano djelovanje svakoga pojedinca trebalo bi osmišljavati svako ljudsko postojanje. Upravo zbog toga sanjam školu koja svim dionicima omogućuje da svjesno uče i da su zadovoljni činjenicom što svojim radom pridonose zajedničkomu cilju stvaranja i osmišljavanja čovjeka.

Osvrt na projekt *Samovrednovanje srednjih škola* i njegova uloga u poboljšanju kvalitete rada škole

/ Nevenka Lončar, ravnateljica Gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva, Đurđevac /

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* pomogao nam je u osmišljavanju nastave i rukovođenju, u međuljudskim odnosima i u organizaciji materijalnih i ljudskih resursa. To je uvođenje sustava upravljanja kvalitetom za koje smo pretpostavili da će nam pomoći u ostvarivanju bolje kvalitete obrazovanja u našoj školi. Iskustvo zajedničkoga rada u školskome timu za kvalitetu je neprocjenjivo jer su, osim ravnatelja, i članovi školskoga tima za kvalitetu zagovaratelj zajedničkih projekata, što je od samih početaka za mene novo i korisno iskustvo.

I prije 2005. godine samoinicijativno smo s pomoću upitnika za učenike, nastavnike i roditelje dobili ocjenu rada nastavnika, ravnatelja i cijele naše škole, što je ujedno bio i poticaj za promjene. U početku smo morali savladati i određene otpore nekih nastavnika, ali uvođenje nacionalnih ispita i ispita državne mature kao sustava vanjskoga praćenja i vrednovanja pomoglo nam je u nastojanjima da svake godine iznova u školskome timu za kvalitetu izrađujemo razvojne planove do čije nam je realizacije jako stalo. Uključivanje suradnika mreže podrške samovrednovanju škole te njihova sustavna pomoć pokazali su se vrlo konstruktivnima i u našoj školi i ovim putem zahvaljujem gospođi Suzani Hitrec iz Zagreba, našoj višegodišnjoj suradnici mreže na konstruktivnim prijedlozima i strpljivome slušanju. Ista očekivanja imamo i od nove suradnice mreže gospođe Snježane Konopek iz Orahovice.

Danas je sasvim uobičajeno da razvijamo vještine međusobnoga praćenja rada i da procjenjujemo

primjenu kreativnih metoda u nastavi i aktivnosti učenika na satu. Usklađujemo kriterije razrednika na razini škole koji se tiču opravdavanja izostanaka i radimo na njihovu smanjenju. Prošle je godine razred s najmanjim brojem izostanaka u školi nagrađen izletom. Školski tim za kvalitetu se redovito angažira u planiranju rada i kreiranju anketnih pitanja za upitnike te izvještava o projektu *Samovrednovanje srednjih škola*.

Kao ravnateljica škole mogu ovu težnju za unapređenjem kvalitete obrazovanja putem projekta *Samovrednovanje srednjih škola* smatrati svojim osobnim vodičem u kreiranju vizije škole. Vanjsko je vrednovanje pokazalo da su svi učenici položili ispite s prosjecima koji su u skladu s općim uspjehom u školi i da su svi mogli upisati fakultet, a u velikome je postotku to bio njihov prvi ili drugi izbor. Ono što čini našu malu školu školom po mjeri učenika su aktivnosti i projekti u koje su uključeni naši učenici i koji omogućuju maksimalan razvoj njihovih sposobnosti, znanja i vještina. To su: *Dan drugačije nastave*, Comenius projekt Agencije za mobilnost i programe EU, pojačano učenje njemačkoga jezika organizacijom fakultativne nastave u suradnji sa ZfA (Zentralstelle für Auslandschulwesen), sudjelovanje na natjecanjima (Djevojački zbor – prvak države, prvo mjesto u županiji iz Matematike, Informatike, Engleskoga jezika, Povijesti, Geografije i Njemačkoga jezika), učenička zadruga Zajik, školski list Jurek, tematski plesnjaci, vršnjačka podrška POINT, projekti *Šafran* i *Zajedno protiv pušenja* te humanitarni projekti vijeća učenika koji oplemenjuju kulturu škole.

Projektom *samovrednovanje srednjih škola* do kvalitetne i prepoznatljive škole

/ Dinko Sekula, ravnatelj Srednje škole Otočac /

Srednja škola Otočac u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* je od samoga početka njegove provedbe. To je projekt s kojim treba nastaviti jer njegovom provedbom ravnatelj škole doista dobiva puno jasniju sliku o stanju škole u svakome segmentu rada, dobiva uvid u kvalitetu ustanove i nastave koja se provodi i u kvalitetu zaposlenika jer jasno može odrediti ključna područja koja treba unaprijediti postavljajući kroz školski razvojni plan jasne ciljeve i zadaće za ostvarivanje tih ciljeva. U provedbi projekta *Samovrednovanje srednjih škola* pomogli su nam postojeći priručnici za samovrednovanje rada obrazovnih ustanova, odnosno srednjih škola. Isto tako, puno nam je pomogla odabrana suradnica mreže svojim iskustvom, stručnošću i susretljivošću.

Školski tim za kvalitetu sudjelovao je u izradi školskoga razvojnog plana, u analizi popunjenih upitnika od strane nastavnika, učenika, roditelja, ostalih djelatnika, članova Vijeća roditelja i članova školskoga odbora i u analizi ostalih mjerljivih pokazatelja kako bi se kvalitetno proveo projekt *Samovrednovanje srednjih škola*.

S obzirom da će se ubuduće postupak samovrednovanja, odnosno postupak anketiranja učenika, njihovih roditelja i djelatnika škole provoditi elektroničkim putem, znatno će se skratiti vrijeme potrebno za dobivanje povratnih informacija, što će školi olakšati provedbu samovrednovanja.

Cilj nam je i dalje nastaviti s projektom *Samovrednovanje srednjih škola* kako bi školu učinili još kvalitetnijom i prepoznatljivijom i na lokalnoj i na regionalnoj razini, ali i šire.

7.3. KARAKTERISTIKE ŠKOLA KOJE SU SUDJELOVALE U PROJEKTU SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA

U nastavku su prikazane karakteristike škola koje su se odazvale pozivu Centra da se predstave u ovoj monografiji, a koje su sudjelovale bar jednu godinu u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* i ostvarile suradnju sa suradnicima mreže i to od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012. Škole su se u svojim prikazima osvrnule na glavna obilježja i specifičnosti svoje škole (smještaj škole, broj učenika i nastavnoga osoblja, vrste obrazovnih programa koje škola provodi, viziju škole i posebnosti) i dale su kratki osvrt na sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

GINNAZIJA VELIKA GORICA, VELIKA GORICA

ZNANJE JE MOĆ.

Gimnazija Velika Gorica počela je s radom u školskoj godini 1991./1992. Škola ima program opće gimnazije i prirodoslovno-matematičke gimnazije. Nastavu su u školskoj godini 2011./2012. realizirala 34 nastavnika. Puno radno vrijeme radilo je 27 nastavnika, a 7 ih je radilo nepuno radno vrijeme. Gimnazija zapošljava dva stručna suradnika, pedagoginju, knjižničarku i ravnateljicu. Školu pohađa 469 učenika.

Kako bismo oslobodili stvaralačke potencijale, potičemo kreativnost, razvijamo toleranciju i potičemo stvaranje pozitivne slike o sebi nudeći učenicima različite izvannastavne aktivnosti: recitatorsku skupinu, novinarsku skupinu, novinarsku skupinu na stranim jezicima, WEB dizajnere, estetsko uređenje škole, vjeronaučnu skupinu i dramsku družinu. Škola je angažirana u gospodarskome, kulturnome i društvenome životu. Naš je grad prepoznao trud i zalaganje nastavnika i učenika i dobili smo priznanje grada Velike Gorice s likom Franje Lučića za iznimna dostignuća u području društvenih djelatnosti. Učenicima koji žele produbiti i proširiti svoja znanja nudimo dodatnu nastavu iz Geografije, Povijesti, Biologije, Kemije, Vjeronauka, Talijanskoga jezika, Njemačkoga jezika i Latinskoga jezika te zbor. U ovoj školskoj godini uspješno smo realizirali čak osam projekata: *Velika Gorica – prijatelj djece, Spolni odgoj, Samovrednovanje srednjih škola, Dan otvorenih vrata, Koncert glazbenika polaznika Umjetničke škole i Gimnazije Velika Gorica* te *Medijacija i promocija znanja, intelektualnih sposobnosti i kreativnosti učenika Gimnazije Velika Gorica*. U dvadeset godina rada učenici i nastavnici stvarali su školu prema mjeri učenika. Gimnazija je zahtjevna škola koja traži od učenika i nastavnika maksimalno zalaganje, odgovornost, aktivno učenje i partnerske odnose. Ponosni smo što negujemo otvorenu dvosmjernu komunikaciju. Učenici i nastavnici su aktivni dionici odgojno-obrazovnoga procesa. Relevantnu ulogu imaju i roditelji koji su preko Vijeća roditelja i roditeljskih sastanaka aktivno uključeni u stvaranje školskoga ozračja. Već deset godina provodimo samovrednovanje. Učenici, roditelji i nastavnici imaju priliku vrednovati svoj rad, sami sebe i školu. Ravnateljica, pedagoginja i školski tim za kvalitetu kreiraju rad Gimnazije Velika Gorica na temelju informacija dobivenih samovrednovanjem.

Vođeni motom naše škole *Znanje je moć* i dalje ćemo osluškivati potrebe učenika i djelovati zajedno kako bi naši učenici usvojili kompetencije potrebne za život. Misija je naše škole popularizacija znanja na svim razinama i isticanje izvrsnih učenika. Vizija je naše škole stvaranje pozitivnoga ozračja, individualna i grupna podrška učenicima i nastavnicima, humana i suvremena škola, otvorena komunikacija svih dionika odgojno-obrazovnoga procesa te korištenje suvremenih metoda i načina poučavanja uz podršku novih tehnologija. Osnaženi za nove izazove dobili smo potvrdu kvalitete postignuća i potvrdu od suradnika mreže kako bismo nastavili s raznovrsnim projektima i bili što konkurentniji i kvalitetniji novim učenicima koji žele upisati našu školu.

Gimnazija Velika Gorica treću godinu aktivno sudjeluje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* koji koordinira Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Sudjelovanje u projektu

Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja rezultiralo je još većim napretkom naše škole u svim područjima. Učenici, roditelji i nastavnici te šira društvena zajednica vrednovali su projekte visokom ocjenom.

SREDNJA ŠKOLA BAN JOSIP JELAČIĆ, ZAPREŠIĆ

Srednja škola Ban Josip Jelačić, Zaprešić moderan je polivalentan obrazovni centar koji pokriva cjelokupan zapreški kraj sa 60 000 stanovnika. Škola nudi različita četverogodišnja i trogodišnja usmjerenja: opća gimnazija, hotelijersko-turistički tehničar, ekonomist, tehničar za računalstvo, prodavač, frizer, kuhar, konobar i slastičar. U školi je 880 učenika i 63 nastavnika. S obzirom da je škola otvorena 2003. godine, laboratoriji i praktikumi su moderno opremljeni, a u nastavi se upotrebljava i suvremena tehnologija. U sklopu škole nalazi se velika sportska dvorana s vanjskim terenima. Škola ima i dizalo i zbog toga pripadamo mreži škola bez arhitektonskih barijera.

Učenici naše škole zapaženo sudjeluju na natjecanjima znanja i na sportskim natjecanjima gdje postižu izvrsne rezultate na državnoj i županijskoj razini. Škola također razvija međunarodnu suradnju kroz projekt ACES (*Academy of Central European Schools*). Sudjelujući u projektu, učenici putuju i razmjenjuju znanja i iskustva sa svojim vršnjacima u Europi. Također smo partnerska škola Savezne Republike Njemačke – DSD (*Deutsches Sprachdiplom*), što našim učenicima omogućuje stjecanje njemačke jezične diplome. U školi se velika pozornost pridaje humanitarnom radu. Naši učenici volontiraju u Centru za socijalnu skrb pomažući starijim osobama, surađuju s Dječjim domom *Laduč* i organiziranjem Uskršnjega sajma prikupljaju materijalna sredstva za štíćenike doma te tutorstvom pomažu učenicima u svojoj školi, a kumstvima učenicima u dalekome Kongu. Škola također svake godine organizira i humanitarnu aukciju slika. Želimo biti škola koja će i dalje uspješno obrazovati i pripremati učenike za studij i za rad ne zaboravljajući pritom i na ljudske vrijednosti.

Škola sudjeluje u samovrednovanju od samoga početka. Tri joj je godine pomagao suradnik mreže, a dvije godine samostalno sudjeluje u samovrednovanju. Iako smo i prije samovrednovanja postavljali i izvršavali ciljeve u svrhu poboljšanja, samovrednovanje nam je pomoglo sistematično osvijestiti i sagledati sve naše prednosti i nedostatke. Zahvalni smo i suradnicima mreže na svim prijateljskim savjetima, razmjeni iskustava i na riječima ohrabrenja.

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA

SREDNJA ŠKOLA KRAPINA, KRAPINA

SUVREMENA ŠKOLA ZA SUVREMENO DRUŠTVO.

Srednja škola Krapina je s više od tisuću učenika i gotovo stotinu nastavnika najveća škola u mreži škola Krapinsko-zagorske županije i jedna od većih srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Nastava se odvija na 12 000 m² suvremeno opremljenoga prostora. Škola ima tri gimnazijska programa, četiri četverogodišnja strukovna programa i sedam trogodišnjih programa. Godine 2007. obilježena je 100. obljetnica postojanja krapinske Gimnazije, a tradicija strukovnoga obrazovanja seže u davnu 1846. godinu.

Odlike po kojima želimo biti prepoznatljivi su stoljetna tradicija poučavanja, suvremena kvalitetna nastava, stručnost nastavnika i suradnika, novi i ugodni školski prostori, opremljenost specijaliziranih učionica, moderna sportska dvorana, savjetovališni rad za mlade, karijerni kutak za profesionalno savjetovanje, raznovrsne izvanučioničke i izvannastavne aktivnosti te projekti i uspjesi učenika na županijskim, međužupanijskim, državnim i međunarodnim natjecanjima i susretima.

Učenici naše škole predstavljali su Republiku Hrvatsku na zasjedanjima Europskoga parlamenta mladih u Bruxellesu, Parizu, Potsdamu, Dublinu, Stockholmu i Portugalu, a sudjelovali su i na Svjetskoj olimpijadi znanja i vještina 2007. godine u Japanu. U okviru programa međunarodne suradnje srednjoškolci iz Krapine ostvaruju susrete s učenicima i mladima iz SAD-a, Velike Britanije i Švedske, a kao polaznici nastave za njemačku jezičnu diplomu sudjeluju u radu jezičnih kampova i radionica u Republici Hrvatskoj, Njemačkoj i Sloveniji.

U okviru projekta *Implementacija novih kurikulumata* sudjelovali smo kao partneri u provedbi projekta *Stvaranje novih prilika za gospodarstvo temeljeno na znanju u području računalstva i računalnoga inženjeringa* (2010./2011.).

U Srednjoj školi Krapina realiziraju se sljedeći programi redovnoga srednjoškolskog obrazovanja:

- gimnazijski programi: opća gimnazija, jezična gimnazija i prirodoslovno-matematička gimnazija
- četverogodišnji strukovni programi: tehničar za računalstvo, tehničar za mehatroniku, hotelijersko-turistički tehničar i komercijalist
- trogodišnji strukovni programi: CNC operater, bravar, automehaničar, elektroinstalater, elektromehaničar, prodavač i frizer.

Tijekom školske godine 2011./2012. Srednja škola Krapina dopunjuje svoju odgojno-obrazovnu djelatnost provedbom programa obrazovanja odraslih. U obrazovnome sektoru strojarstva programi obrazovanja odraslih omogućuju kandidatima stjecanje srednje stručne spreme, odnosno prekvalifikaciju za neko od šest različitih zanimanja (autolimar, automehaničar, bravar, strojobravar, tokar i strojarski tehničar), kao i usavršavanje za zanimanja CNC operatera i CNC programera, a u obrazovnome sektoru računalstva programi obrazovanja odraslih omogućuju im osposobljavanje za

poslove računalnoga operatera i usavršavanje za poslove računalnoga programera internetskih aplikacija, specijalista uredske primjene računala i web dizajnera.

Naša je škola dvije godine sudjelovala u projektu *Samovrednovanje srednjih strukovnih škola* i surađivala je s dvjema suradnicama mreže, Suzanom Hitrec i Nevenom Šanjek. U tome smo projektu analizirali naša prethodna iskustva, promišljali o daljnjemu razvoju, potvrdili naše kvalitete i jačali timski rad. Od školske godine 2011./2012. provodimo samovrednovanje kao integralni dio našega rada kroz definirana područja osiguranja kvalitete rada u strukovnome obrazovanju.

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

INDUSTRIJSKO-OBRTNIČKA ŠKOLA, SISAK

Industrijsko-obrtnička škola, Sisak nalazi se u industrijskoj zoni grada Siska pokraj Rafinerije nafte INA i nekadašnje Željezare Sisak za čije je potrebe obrazovala kadrove. Nalazi se u ulici Marijana Cvetkovića 2 u Sisku. Prostor škole od 11 776 m² čine Odjel za teorijsku nastavu, Odjel za praktičnu nastavu (koji čine osam radionica), sportska dvorana i Odjel za administraciju. U školi je zaposleno 63 djelatnika, a trenutačno imamo 271 učenika. To je srednja strukovna škola u kojoj se učenici obrazuju za strojarska i elektrotehnička zanimanja. Učenike obrazujemo za niz zanimanja u području strojarstva (tokar, strojobravar, plinoinstalater, vodoinstalater, instalater grijanja i klimatizacije, autolimar, automehaničar, limar, automehatroničar, instalater kućnih instalacija, obrađivač na numerički upravljanim alatnim strojevima i CNC operater) i u području elektrotehnike (autoelektričar, elektromehaničar, elektroinstalater).

Našim učenicima omogućujemo teorijsku i praktičnu nastavu (bilo u školskoj radionici, bilo kod obrtnika) kako bi postali kvalitetni majstori u svojoj struci. Teorijsku nastavu realiziramo u klasičnim i specijaliziranim učionicama, a u školskoj radionici realiziramo svu praktičnu nastavu za sljedeća zanimanja: plinoinstalater, strojobravar i CNC operater. Školska radionica je dobro opremljena i imamo kvalitetne strojeve, a iz vlastitih smo sredstava 2007. godine kupili CNC tokarilicu, a ove godine i obradni centar. Stalno nabavljamo novu opremu kako bi naši učenici bili osposobljeni za tržište rada i kako bi bili konkurentni u raznim firmama.

Organiziramo i stručne ekskurzije kako bi vidjeli i stvarne uvjete rada u proizvodnji. Osim što ih poučavamo u teorijskim i praktičnim sadržajima, trudimo se na njih djelovati i odgojno kako bi postali odgovorni i samostalni mladi ljudi i dobri radnici.

U školi su organizirane sportske aktivnosti i učenici sudjeluju na natjecanjima u malome nogometu, badmintonu, stolnome tenisu, krosu i bicikljadama, a posebno su zainteresirani za projektnu nastavu koju je pokrenula profesorica Hrvatskoga jezika.

Vrlo su zainteresirani i za natjecanja iz struke na kojima postižu dobre rezultate, a uključuju se i u rad knjižnice (sudjelovanje u eko-susretima, Tulum slova itd.). Budući da su učenici i njihovo obrazovanje naš najveći prioritet, svoje ciljeve u radu podređujemo upravo njima. Zato blisko surađujemo s roditeljima učenika kako bismo zajedničkim trudom od tih mladih osoba stvorili obrazovane, radišne i odgovorne osobe. Oni to pokazuju svojim djelima jer aktivno sudjeluju u svim manifestacijama škole, a postižu i zavidne rezultate na natjecanjima iz struke. Visoki je plasman na državnim natjecanjima dokaz njihova i našega rada.

Da bismo unaprijedili kvalitetu rada, provodimo unutarnje vrednovanje kroz kontrolne ispite u drugoj godini i kroz pomoćničke ispite i samovrednovanje u koje smo uključeni od 2009./2010. školske godine. U školskoj godini 2009./2010. naše suradnice mreže bile su Nataša Perković i Dijana Dijanić, a u školskim godinama 2010./2011. i 2011./2012. suradnica mreže bila nam je Nataša Perković. Budući da su naši učenici većinom putnici (preko 80 %), problem nam je organizacija nastave zbog

neprimjerno riješenoga prijevoza. Prioritetna područja su nam smanjenje izostanaka učenika s nastave jer smatramo da bi redovitošću pohađanja nastave učenici postizali još bolje rezultate. Smatramo da bi im motivacija za ostvarivanje boljšeg uspjeha bila organiziranje državne mature kako bi nakon završene trogodišnje škole mogli konkurirati za upis na veleučilišta. Polaganje četvrtoga razreda za njih je produžetak školovanja jer izgube jednu godinu dok pološe razliku predmeta iz prvih triju godina obrazovanja, a onda još jednu godinu dok završe četvrti razred. Nadamo se da ćete osmisliti način kako bi se i oni nakon položenoga pomoćničkog i završnog ispita mogli upisivati na veleučilišta. To bi im dalo mogućnost napredovanja i uvjereni smo da bi bilo više zainteresiranih učenika za upis u trogodišnje škole. Nadamo se da ćete se složiti s nama da ovoj državi treba dobrih majstora i dobrih inženjera bez kojih nema proizvodnje. Nadamo se da ćete nešto napraviti i za naš opstanak kako pri upisu učenici ne bi „zaobilazili“ trogodišnje škole. Zahvaljujemo na dosadašnjoj suradnji i nadamo se da će naša suradnja u budućnosti biti još boljša.

SREDNJA ŠKOLA IVANA TRNSKOGA, HRVATSKA KOSTAJNICA

KAD JE RODU U NAPREDAK PUNE, PUNE DAJ PREGRŠTI... (Ivan Trnski)

Srednja škola Ivana Trnskoga nalazi se u Hrvatskoj Kostajnici u Ulici hrvatskih branitelja 14 neposredno uz osnovnu školu Davorina Trstenjaka te sa sportskom dvoranom čini jedan arhitektonski kompleks. Pravni je slijednik Srednjoškolskoga centra „Nina Maraković“ osnovanoga 1958. godine. Škola se nalazi sjeverno od glavne gradske prometnice u relativno mirnome dijelu grada. Okružena je kultiviranim zelenim površinama koje zajednički osmišljavaju i uređuju učenici, nastavnici i tehničko osoblje.

Školska je zgrada izgrađena 1991. godine, a useljena u svibnju 1991. godine. Već 31. srpnja 1991. godine učenici i nastavnici Hrvatske Kostajnice napustili su školu i grad zbog rata. Prema svjedočenjima u školskoj se zgradi odvijala nastava tijekom okupacije, a nakon oslobođenja školska je zgrada zatečena u dosta lošem stanju, osobito što se tiče krovišta, pojedinih učionica (izravno pogođenih projektilima), centralnoga grijanja i elektroinstalacija. Tijekom 1996. godine školska je zgrada obnovljena i od tada je u dobrome stanju.

Školu danas pohađaju 292 učenika u 15 razrednih odjela, a od ukupno 43 djelatnika je 30 nastavnika. U školi se, prema vrsti obrazovnih programa, obrazuju gimnazijalci, ekonomisti, šumarski tehničari, stolari i krojači.

Posebnost i ponos škole je desetogodišnja uključenost u program međunarodnih Eko-škola, a četvrti je put obnovljeni status Eko-škole prestižno priznanje, izazov i obveza. Škola se ponosi uspjesima svojih učenika, naročito prvim i drugim mjestima osvojenim na državnim natjecanjima iz tekstilne i šumarske struke.

Nastava se odvija u jednoj smjeni, a pozitivno ozračje, dobra organizacija rada, stručna zastupljenost nastavničkoga kadra i mogućnost redovitoga stručnog usavršavanja nastavnika preduvjeti su kvalitetne nastave, ali i dobrih učeničkih postignuća.

Škola u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjeluje od 2006. godine, a provodi ga u suradnji

s Centrom i uz podršku suradnika mreže. Školski tim za kvalitetu osvjeđuje svim nastavnicima koliko je važno i potrebno procjenjivanje i ocjenjivanje vlastita rada, ali i poboljšanje uvjeta odgojno-obrazovnog rada, što pridonosi unapređenju kvalitete rada škole i zajedničkim izvrsnim rezultatima.

Donošenjem školskoga razvojnog plana postavljen je prioritetni cilj, a to je smanjenje izostanaka. Na kraju prvoga polugodišta ove školske godine zajedničkim smo nastojanjima smanjili ukupni broj izostanaka za 18 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Javljajući se na različite natječaje, uspjeli smo podignuti opremljenost škole na višu razinu, naročito nabavom informatičke opreme i opreme za strukovne programe. Škola ima četiri nastavnika mentora, šest nastavnika koji su ocjenjivači ispita državne mature i dvije nastavnice koje su suradnice mreže. Oni svojom stručnošću i iskustvom pridonose novim saznanjima koja koriste svima u svakodnevnome odgojno-obrazovnom radu.

SREDNJA ŠKOLA NOVSKA, NOVSKA

U Novskoj je odlukom o otvaranju Ekonomskoga tehnikuma 1. rujna 1955. godine započelo obrazovanje učenika ekonomske struke. Sljedeće godine osnovala se Srednja ekonomska škola u Novskoj, a njoj se u školskoj godini 1963./1964. pridružuje i gimnazija. Od školske godine 1967./1968. postoji i Zanatska škola za kvalificirane radnike sa sljedećim usmjerenjima: frizeri brijači i tekstilci. Srednjoškolski centar u čiji su sustav ušle postojeće škole osnovan je 10. ožujka 1970. godine. Škola pod tim nazivom djeluje do 1. siječnja 1984. godine kada Srednjoškolski centar mijenja naziv u Centar usmjerenoga obrazovanja u Novskoj. Njegov je pravni slijednik današnja Srednja škola Novska koja postoji od 1. rujna 1993. godine.

Danas je u Srednjoj školi Novska zaposleno 50 djelatnika. Upisano je 17 razrednih odjela, a školu pohađa 450 učenika. U školi se obrazuju učenici iz sljedećih obrazovnih područja: opća gimnazija i ekonomija (u trajanju četiri godine) te prodavači, bravari, automehaničari, vodoinstalateri i stolari (u trajanju tri godine).

Nakon Domovinskoga rata preselili smo u novu školsku zgradu gdje imamo bolje uvjete rada. Nastojimo svakodnevno poboljšati kvalitetu rada, nastave i međuljudskih odnosa. Uvodimo nove nastavne sadržaje koje prenosimo učenicima s pomoću tehnologije bez koje ne možemo zamisliti napredak u odgoju i obrazovanju. Dobro nam je opremljena školska knjižnica. Imamo dvije specijalizirane učionice za rad na računalima, a mnoge učionice imaju projektore za suvremeno izvođenje nastave. To nam svakako olakšava rad.

Svakodnevno treba ulagati, prepreke su velike, ali zalaganjem nastavnika te prepreke postaju manje. Mnogobrojnim izletima, ekskurzijama, terenskom nastavom, projektima i drugim oblicima rada dopunjujemo obvezatni nastavni plan i program rada škole.

U tim nam nastojanjima pomaže i samovrednovanje koje je u našoj školi zaživjelo od samoga početka i zahvaljujući podršci suradnika mreže („kritičkih prijatelja“) iz dana u dan unapređujemo kvalitetu obrazovanja. Školski tim za kvalitetu vrijedno radi, analizira pomake i nastoji potaknuti sve članove kolektiva da svojim sugestijama i radom pridonese boljoj kvaliteti rada škole. Zadovoljni smo postignutim i nadamo se daljnjoj suradnji s Centrom.

SREDNJA ŠKOLA PETRINJA, PETRINJA

Srednja škola Petrinja smještena je u „gradu učitelja“, a ponosni smo što smo prije dvije godine proslavili 150. obljetnicu postojanja. Živimo i radimo na području od posebne državne skrbi, što znači da smo suočeni s brojnim poteškoćama, posljedicama rata i poslijeratnih migracija, nezaposlenosti i odraza promjena na obitelj i zajednicu. U takvim je okolnostima škola mjesto učenja, susreta, stvaralaštva, druženja, kvalitetnoga provođenja slobodnoga vremena i radosti.

U školskoj godini 2011./2012. upisano je 506 učenika u sljedeće obrazovne programe: opća gimnazija, veterinarski i prehrambeni tehničar, mesar, cvječar i voćar-vinogradar-vinar. U školi je zaposleno 76 djelatnika, a od toga je 51 nastavnik, ravnatelj i tri stručne suradnice (pedagoginja, psihologinja koja radi pola radnoga vremena i knjižničarka).

U školu svakodnevno putuje 168 učenika, a 23 učenika rade prema individualiziranome odgojno-obrazovnom programu.

Posebno smo ponosni na toleranciju i uvažavanje različitosti, empatiju i brojne humanitarne akcije koje su uspješno provedene u našoj školi.

Škola je specifična po proizvodnji zdrave hrane (sir, čips od jabuka, sušeno voće, ocat, pekarski proizvodi), po enološkome laboratoriju, vinskome podrumu, cvječarskome praktikumu te vrtu i voćnjaku u kojima učenici stječu kompetencije za samozapošljavanje. Također radi i učenička zadruga *Bratovština*.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelujemo od 2006. godine i pomogao nam je unaprijediti kvalitetu rada škole, što je i bio naš cilj.

Već smo u prvoj godini prilikom pokušaja odgovora na pitanja: *Koliko je dobra naša škola?*, *Kako to znamo?* i *Što učiniti da budemo bolji?* proveli samoanalizu s pomoću upitnika dr. sc. Petra Bezinovića, a obuhvatili smo sve učenike od drugih do četvrtih razreda, njihove roditelje, ravnatelja, nastavnike i stručne suradnice. Osnovali smo školski tim za kvalitetu.

Nakon rezultata prvih nacionalnih ispita i popratnih upitnika, vođeni uputama Centra, analizirali smo te podatke i podatke o općemu funkcioniranju škole. Sljedeći korak bila je SWOT analiza i izrada školskoga razvojnog plana. Nije bilo lako, ali dolazili su nam pomagači, naši „kritički prijatelji“ Eni Surić Faber i Tomislav Reškovic. Znali smo zašto smo baš njih odabrali i svaki nas je susret oduševio i ohrabrio. Nakon odluke da svaka škola mora imati jednoga suradnika, Tomislav Reškovic ostao je „kritički prijatelj“ naše škole do danas te iskren, dobronamjeran i nadasve stručan suradnik.

Svake godine prikupljamo podatke o rezultatima vanjskoga vrednovanja. KREDA analizom dolazimo do prioritetnih područja samovrednovanja, izrađujemo školski razvojni plan škole i vrednujemo samovrednovanje na Nastavničkom vijeću, Vijeću učenika i Vijeću roditelja te na sastancima školskoga tima za kvalitetu s našim „kritičkim prijateljima“. Sve naše korake prati Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja kojemu redovito šaljemo izvješće.

TEHNIČKA ŠKOLA, KUTINA

Tehnička škola Kutina smještena je u samome središtu grada Kutine. Nastavni se proces odvija u dvjema zgradama u prijedpodnevnoj smjeni (zgrada teorijske nastave i zgrada praktične nastave). Školu pohađa 553 učenika u 22 razredna odjela. U školi je zaposleno 43 nastavnika, četiri nastavnika praktične nastave, šest suradnika u nastavi i dva stručna suradnika.

U školi se obrazuju učenici u sljedećim sektorima:

- elektrotehnika i računalstvo (tehničar za mehatroniku, tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom, tehničar za računalstvo, elektromehaničar, autoelektričar i elektroinstalater)
- strojarstvo, brodogradnja i metalurgija (računalni tehničar za strojarstvo, industrijski mehaničar, plinoinstalater i instalater grijanja i klimatizacije)
- geologija, rudarstvo, nafta i kemijska tehnologija (kemijski tehničar).

Naša je škola kao sedma generacija uključena u program međunarodne Eko-škole Republike Hrvatske. Škola je u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* koji je provodio Centar uključena od školske godine 2007./2008.

Uz vanjsko vrednovanje i samovrednovanje škola postaje integralni dio sustava za unapređenje kvalitete obrazovanja. Svim srednjim školama omogućena je podrška za uspješniju provedbu procesa samovrednovanja, a time i za unapređenje kvalitete njihova rada, a tu im podršku daju suradnici mreže podrške samovrednovanju škola. Kao rezultat petogodišnje sustavne i kontinuirane provedbe projekta *Samovrednovanje srednjih škola* u školi su pokrenuti brojni razvojni procesi s ciljem unapređenja kvalitete obrazovanja.

TEHNIČKA ŠKOLA, SISAK

Tehnička škola Sisak smještena je u južnome dijelu grada Siska na području između rijeka Kupe i Save. U bližemu okruženju nalaze se veliki industrijski objekti INA-e Sisak i Željezare Sisak. Uz školu se nalazi i velika gradska sportska dvorana *Brezovica*.

Tehnička škola Sisak nastala je nakon Prijedloga o preobrazbi centara za usmjereno obrazovanje, a osnovala ju je nekadašnja Skupština općine Sisak nakon što je škola 9. svibnja 1991. godine dobila suglasnost tadašnjega Ministarstva prosvjete i športa. Odlukom Skupštine općine Sisak ukinut je tadašnji Centar usmjerenoga obrazovanja *Norbert Weber* i osnovana je Tehnička škola Sisak. Tehnička škola Sisak je u takvoj organizaciji i pod tim imenom počela s radom 1. rujna 1991. godine.

U Tehničkoj školi Sisak zaposlena su 43 nastavnika, jedan stručni suradnik pedagog, dva stručna suradnika knjižničara (na pola radnoga vremena) i tri suradnika u nastavi. Tehnička škola Sisak obrazuje učenike u području strojarstva, elektrotehnike i međustrukovnih programa za sljedeća zanimanja: računalni tehničar za strojarstvo, tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom, tehničar za elektroniku, tehničar za računalstvo i ekološki tehničar. Realiziraju se i programi obrazovanja odraslih u programima usavršavanja operatera na robotu, specijalista za solarne sustave, specijalista za CAD računalne programe i operatera za rad na CNC strojevima.

Od 2004. godine u Tehničkoj školi Sisak djeluje Centar za nove tehnologije. Namjena je Centra za nove tehnologije praćenje novih tehnologija iz područja CNC tehnologije, CAD-a, automatizacije, robotike, hidraulike i pneumatike. Centar za nove tehnologije je na usluzi učenicima škole, ali i učenicima drugih škola Sisačko-moslavačke županije, ali i poduzećima u okruženju.

Od školske se godine 2006./2007. škola koristi fondovima Europske unije i provodi projekte važne za nastavu. Dosad je proveden jedan projekt u vrijednosti 270 000 eura (CARDS 2003.).

Od 2012. godine u školi djeluje i Učenički servis koji pruža redovnim učenicima srednjih škola s područja Sisačko-moslavačke županije uslugu posredovanja za povremeni rad.

Tehnička škola Sisak ima viziju da školu treba oblikovati kao centar izvrsnosti utemeljen na vrijednostima Nacionalnoga okvirnog kurikulumu, strukovnoga kurikulumu i Školskoga kurikulumu i da škola treba biti otvorena prema vanjskim partnerstvima kroz programe koji potiču razvoj obrazovnih i kreativnih sposobnosti pojedinaca koje motiviraju za procese cjeloživotnoga učenja. Cilj je oblikovanje kvalitetne škole u kojoj je ugodno učiti i raditi i u kojoj se svi ponašaju odgovorno pridonoseći radnoj i prijateljskoj atmosferi i međusobnomu uvažavanju i poštivanju dionika odgojno-obrazovnoga procesa kako bi u radu postizali svoj maksimum.

Suradnja je Tehničke škole Sisak s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja uspješna. Nastavnici škole uključeni su u ocjenjivanje ispita državne mature već od 2006. godine. Suradnja je sa suradnicom mreže podrške samovrednovanju škola otvorena i iskrena. Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* potreban je i kvalitetno je napravljen.

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

GIMNAZIJA KARLOVAC, KARLOVAC

SLOBODA, ODGOVORNOST, LJUBAV, POVJERENJE I CJELOŽIVOTNO UČENJE.

Gimnazija Karlovac utemeljena je prije 246 godina s ciljem obrazovanja i odgajanja građanske inteligencije. Uspješnost u ostvarivanju toga cilja dokazuju brojni znameniti učenici: Nikola Tesla, Stjepan Radić, Juraj Dobrila, Slavko Mihalić, Josip Vaništa i Georgij Paro. Uvjereni smo da i među sadašnjim generacijama učenika ima izuzetnih pojedinaca koji će obilježiti godine koje dolaze.

Vizija škole je:

Uzorna smo institucija po izvrsnosti, predanosti i strasti svih njezinih ljudi i kontinuirano zajednički rastemo i razvijamo se sada i za osamnaest godina.

Misija škole je:

Svrha je postojanja Gimnazije Karlovac u afirmativnome i konstruktivnome odnosu prema svim dionicima odgojno-obrazovnoga procesa (učenicima, roditeljima, nastavnicima i lokalnoj zajednici), prema odgojno-obrazovnome sadržaju i nastavi i prema tehnologiji kojom podržavamo ostvarenje zadanih ciljeva.

Vrijednosti škole su:

Sloboda, odgovornost, ljubav, povjerenje i cjeloživotno učenje vrijednosti su koje ocrtavaju svojstven i osebujan identitet Gimnazije Karlovac. Naša je posebnost kvalitetan i kreativan odgoj i obrazovanje budućih studenata koji će uspješno studirati na željenim fakultetima. Pružamo drugačije viđenje nastave, usmjereni smo na potrebe svakoga učenika, poticajno učenje i obostranu motivaciju – učenici uče od nastavnika, a nastavnici uče od učenika. U Gimnaziju Karlovac dolaze najbolji učenici koji nastavljaju razvijati svoju kreativnost, otvorenost i inicijativu. Sami su osmislili školsku zastavu te napisali i uglazbili himnu. Imaju slobodu izbora i odlučivanja, samostalno biraju izborne sadržaje, osmišljavaju izvannastavne aktivnosti, u školi provode dio svojega slobodnog vremena, bave se humanitarnim radom i volonterstvom i tako stvaraju *školu za sretne učenike*.

Sudjelovali smo u pilot-projektu *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola*. Školski tim za kvalitetu nakon analize prvih nacionalnih ispita definirao je školski razvojni plan i odredio razvojne ciljeve koji se odnose na: *komunikaciju, darovite učenike, nastavne metode, izostanke učenika i pedagoško-psihološku izobrazbu nastavnika*. Ovdje ćemo ukratko predstaviti dva projekta kroz koje smo nastojali realizirati postavljene razvojne ciljeve vezane uz *izostanke učenika i nastavne metode*.

1. IZOSTANCI UČENIKA

Školski tim za kvalitetu usmjerio se na izostanke učenika koji nisu posljedica bolesti ili drugih opravdanih razloga, a koji su u porastu. Svrha projekta koji se naziva *Ciljani izostanci* bila je osvijestiti problem tih „neopravdano opravdanih” izostanaka i donijeti kodeks koji bi potaknuo učenike da manje ciljano izostaju i redovito pohađaju nastavu. O problemima ciljanih izostanaka raspravljalo se u svakome razrednom odjelu i na roditeljskim sastancima svih razrednih odjela. Prijedlozi i ideje razmatrani su na Vijeću učenika, Vijeću roditelja i Nastavničkome vijeću. Na temelju njihova rada školski tim za kvalitetu sastavljen od dvaju učenika, dvaju roditelja i triju nastavnika donio je kodeks

kojim su regulirane mjere sprečavanja ciljanih izostanaka i poticajne mjere za učenike koji ne izostaju. Posebna je vrijednost toga kodeksa što je nastao kao rezultat zajedničkoga i neposrednoga rada svih učenika, roditelja i nastavnika.

2. INTERAKTIVNE NASTAVNE METODE/TEHNIKE

Cilj projekta bio je osuvremeniti nastavni proces i podići kvalitetu i uspješnost nastave. U pedagoškim radionicama nastavnici su međusobno predstavili nastavne metode/tehnike s kojima su se upoznali na raznim seminarima i koje primjenjuju u svojem radu. To su:

- vođeno čitanje po RWCT-u (vođeno čitanje, grozdovi, petominutni sastav)
- kako dinamizirati rad na tekstu (čitanje teksta, analiza teksta, problemski zadatci i moguća rješenja, analiza rezultata)
- oluja mozgova, KWL tablica i mreža diskusija
- debate.

Interaktivnim nastavnim metodama/tehnika još ćemo više usmjeriti nastavu na učenike u kojoj nastavnik vlastitom kreativnošću budi želju za znanjem. Željeli smo i nastavnike potaknuti da stalno istražuju, otkrivaju i stvaraju vlastiti način rada.

OBRTNIČKA I TEHNIČKA ŠKOLA OGULIN, OGULIN

SVI MUDRI I RAZBORITI LJUDI IMAJU JEDNU ZAJEDNIČKU CRTU: UVIJEK NOVU ŽELJU ZA ZNANJEM.

Obrtnička i tehnička škola Ogulin smještena je u središtu grada. Čine je dva spojena objekta: stara zgrada i novoizgrađeni objekt. Škola je utemeljena davne 1885. godine i tada je imala svega 93 učenika. U školskoj godini 2011./2012. imali smo 435 učenika (315 muškaraca i 120 djevojaka). U školi radi 50 djelatnika od kojih je 41 nastavnik. Od 18 razrednih odjela 12 ima tehnički četverogodišnji program, a šest ima obrtnički trogodišnji program. Četverogodišnja zanimanja su: elektrotehničar, tehničar za računalstvo i tehničar za željeznički program. Trogodišnja zanimanja su: automehaničar, strojobravar, vodoinstalater, stolar i frizer.

Nastava se odvija u jednoj smjeni u specijaliziranim učionicama, kabinetima i radionicama. Škola je kvalitetno opremljena s nastavnim audiovizualnim sredstvima i ostalim pomagalicama koji podižu razinu prezentacije nastavnih sadržaja. Raspoložemo sa 105 kompjutera, pet interaktivnih (pametnih) ploča, šest LCD projektora, osam prijenosnih računala i nizom drugih pomagala koja su raspoređena po svim učionicama i kabinetima.

Posebnosti škole

Škola pripada osmoj generaciji Eko-škola u Republici Hrvatskoj. Jedina smo srednja škola u Karlovačkoj županiji uključena u taj međunarodni projekt. Imamo veliki broj izvannastavnih aktivnosti i time su pokrivena gotovo sva interesna područja učenika. Niz godina imamo uspješne učenike na državnim natjecanjima i redovito osvajamo jedno od triju prvih mjesta. Školski preventivni program (program prevencije ovisnosti) realiziramo kroz zajedničke aktivnosti razrednika, roditelja, učenika i udruga grada Ogulina koje se bave tom problematikom. U planu i programu škole su također jednodnevne stručne ekskurzije jer su vrlo važne u ostvarivanju i usavršavanju strukovnih sadržaja.

Škola ostvaruje dobru i uspješnu suradnju sa svim važnim dionicima u svojem okruženju. Iz godine u godinu ta se suradnja proširuje i nadopunjuje. Partnerski odnos s lokalnom zajednicom izgrađen je na temelju obostranoga razumijevanja i promišljanja, pri čemu zajednički razmišljamo jedino o dobrobiti svih učenika naše škole. Grad Ogulin i Metis d.o.o. su naši sponzori u projektu Eko-škola. Gotovo sve obrtničke radionice u gradu Ogulinu su naši bliski i značajni partneri jer naši učenici obavljaju praksu koja je sastavni dio obrtničkoga programa u njihovim radionicama i pod njihovim stručnim vodstvom.

Vizija razvoja škole

Škola sebe u budućnosti vidi kao sigurno i ugodno mjesto za nastavnike, učenike i roditelje i kao mjesto u kojemu će učenici stjecati temeljne kompetencije za život. Školsko je ozračje kreativno i poticajno, a suvremene metode pomažu mladim ljudima u daljnjim obrazovnim, profesionalnim i životnim izazovima. Odgojno-obrazovni proces odvija se u koraku s vremenom i zbog toga se treba koristiti modernom tehnologijom i metodama učenja i treba razvijati informatičku pismenost učenika i nastavnika. Treba poticati zdrav način života radom na ekološkim sadržajima i sportom. Da bismo ostvarili svoju viziju razvoja škole, trebamo unapređivati i razvijati različita područja rada: kvalitetu nastave, upotrebu moderne tehnologije i novih metoda učenja, izvrsnu opremljenost škole, rad s nadarenim učenicima, odgoj za toleranciju, rad na razvoju samopouzdanja, samopoštovanja i odgovornosti učenika, komunikacijske vještine, ekološku osviještenost učenika i zdrav pristup životu. Kod učenika treba razvijati odgovornost za vlastiti uspjeh, ali i odgovornost prema općemu dobru, radu i životu općenito.

Nakon upoznavanja s projektom *Samovrednovanje srednjih škola* na Nastavničkome je vijeću prvi korak bio provedba samoanalize, odnosno procjena sadašnjega stanja škole. KREDA analizom koju smo proveli s učenicima, roditeljima, nastavnicima i školskim timom za kvalitetu dobili smo informaciju o prednostima, nedostacima i mogućnostima napretka u određenim područjima rada. Uvođenjem niza mjera i aktivnosti zajedno s roditeljima i učenicima uspjeli smo smanjiti broj neopravdanih i ukupnih izostanaka.

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

PRIVATNA VARAŽDINSKA GIMNAZIJA S PRAVOM JAVNOSTI, VARAŽDIN

KOD NAS ĆETE UVIJEK DOBITI ONO ŠTO SMO OBEĆALI, A VJEROJATNO I VIŠE...

Privatna varaždinska gimnazija s pravom javnosti osnovana je 2004. godine. Od te godine provodi program opće gimnazije, a već 2006. godine stječe dopuštenje za provedbu programa jezične gimnazije.

Škola provodi dvojezičnu nastavu nekoliko predmeta (Hrvatski jezik – Engleski jezik). Uz obvezatni dio programa škola provodi nastavu fakultativnih predmeta: govorništvo, filmsku umjetnost, treći strani jezik te povremeno ekonomiju i medijsku kulturu. Privatna varaždinska gimnazija s pravom javnosti smještena je u zgradi koja je u vlasništvu Škole stranih jezika – Žiger u starome dijelu grada u ulici S. Vraza 37. Privatna varaždinska gimnazija s pravom javnosti koristi se učioničkim prostorom Škole stranih jezika sa svim dostupnim resursima (učionice, zbornica, tajništvo, klupe, stolice, kompjuteri, internet i knjižnica).

Svaka učionica opremljena je multimedijalnom opremom, a škola raspolaže kabinetima za nastavu Informatike, Biologije i Kemije. U podrumskome dijelu zgrade nalazi se dvorana za nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture te za razne manifestacije.

Vizija je škole pružanje kvalitetnoga obrazovanja učenicima u programima opće i jezične gimnazije, a to je moguće stvaranjem povoljnih uvjeta (mali broj učenika u razredu, individualni pristup svakom učeniku, maksimalna posvećenost nastavnika, poticanje redovitoga rada, poticanje kreativnosti, druželjubivosti i kolegijalnosti, poticanje tradicionalnih vrijednosti kao što su obitelj te stvaranje atmosfere poštivanja drugih osoba).

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključeni smo od samoga početka jer smo željeli provjeriti rad naše škole i izvrnuti se objektivnomu promatranju i primanju sugestija za sudjelovanje u njemu. Smatrali smo da nam u tome najviše može pomoći škola sličnoga profila kao, primjerice, Privatna klasična gimnazija, Zagreb. Njihovi su nam predstavnici dali ideju za uključivanje učenika u međunarodne projekte i za bolje uključivanje nastavnika u proces odlučivanja, dali su nam korisne savjete o načinu suradnje s roditeljima itd.

SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA VARAŽDIN, VARAŽDIN

Povijest naše škole vezuje se uz 10. listopada 1886. godine kada je Varaždin dobio Šegrtsku školu. Bilo je velikih promjena u školi, primjerice, selidba, dograđivanje, proširivanje i izmjena naziva. Ono što je ostala konstanta jest obrazovanje za obrtnička i radnička zanimanja. Godine 1921. Trgovačka zadružna škola spojila se sa Šegrtskom školom u Opću zanatsku školu koja je od školske godine 1935./1936. djelovala kao Stručna škola grada Varaždina. Naziv se zadržao do kraja Drugoga svjetskog rata kada je škola dobila novo ime – Škola učenika u privredi. Naziv se u školskoj godini 1967./1968. promijenio u Škola za obrazovanje KV i VKV radnika mješovitih struka, a 15. svibnja 1973. godine u Srednjoškolski centar „XXXII divizija“. Taj naziv škola nosi do devedesetih godina, odnosno do

demokratskih promjena u Republici Hrvatskoj kada dobiva svoje današnje ime, Srednja strukovna škola Varaždin.

U sklopu škole djeluje i zaštitna radionica. Varaždinska županija je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i Srednjom strukovnom školom Varaždin u srpnju 2006. godine pokrenula projekt osnivanja zaštitne radionice s ciljem iznalaženja mogućnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom i smanjenim radnim sposobnostima, što je bio prvi takav projekt u Republici Hrvatskoj.

Djelatnost je škole odgoj i obrazovanje učenika u redovitome programu i posebnome programu za stjecanje srednje stručne spreme i niže stručne spreme. Obrazovanje traje tri ili četiri godine i to u različitim sektorskim područjima rada: prehrana, obrada drva, osobne i ostale usluge, grafički i odjevni dizajn i tehnička zanimanja.

U školskoj godini 2011./2012. upisano je 615 učenika raspoređenih u 32 razredna odjela u trogodišnjim programima obrazovanja (frizer, kozmetičar, krojač, galanterist, stolar, soboslikar-ličilac, pomoćni stolar, pekar, krojač, kuhar) i u četverogodišnjim programima obrazovanja (grafički dizajner, odjevni dizajner, drvodjeljski tehničar-dizajner i tehničar zaštite osoba i imovine). Škola ima 51 nastavnika i stručne suradnike (pedagog, defektolog, organizator nastave i knjižničar).

Vizija je škole:

- osigurati uvjete za uspjeh svakoga učenika
- otvoreno komunicirati sa svim subjektima (poticanje aktivnoga uključivanja učenika, roditelja i lokalne zajednice u aktivnost škole te rješavanje problema)
- osuvremenjivati i optimalno se koristiti nastavnom tehnologijom u funkcionalnome prostoru tako da bude dostupna svakomu nastavniku
- podizati svijest učenika o važnosti pohađanja nastave i izvršavanja obveza
- osuvremenjivati nastavni proces kako bi učenike kvalitetno pripremila za uključivanje na tržište rada i za nastavak obrazovanja
- uskladiti nastavne planove i programe te godišnji plan i program sa suvremenim trendovima u tehnologiji struka za koje škola osposobljava
- kontinuirano se zalagati za dignitet obrtničkih zanimanja u strukovnoj školi
- prepoznati važnost obiteljske tradicije koja je često jedan od glavnih razloga nastavka školovanja u obrtničkim zanimanjima.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelovali smo od školske godine 2007./2008.

Naši su razvojni ciljevi:

- *poboljšanje kvalitete nastave*

Nakon provedenih nacionalnih ispita i analize rezultata dobili smo značajne pokazatelje u kojim bi se područjima i na koji način trebalo pomoći učenicima. Uspjeli smo im pomoći uvođenjem dodatne i dopunske nastave za pojedine predmete, poboljšavanjem timskoga rada, uvođenjem dodatne nastave iz Matematike već od trećega razreda i uvođenjem individualnoga pristupa.

- *prostor i oprema*

Ovaj cilj ostvaren je u potpunosti. Sudjelovali smo u IPA projektu i na taj način opremili pet učionica modernom računalnom opremom za potrebe djece s teškoćama u razvoju.

SREDNJA ŠKOLA „ARBORETUM OPEKA” MARČAN, VINICA

SVAKI PROBLEM IMA BAREM JEDNO RJEŠENJE.

Srednja škola „Arboretum Opeka” iz Marčana, općina Vinica, osnovana je 1958. godine u neposrednoj blizini najvećega i najstarijega arboretuma u Republici Hrvatskoj – arboretum „Opeka” po kojemu škola nosi i ime. Ta predivna priroda i okruženje jamče svima da će se osjećati posebno, da će sve negativnosti koje netko u tome trenutku nosi „nestati” i da će se „baterije napuniti čistom pozitivom”.

Na početku je to bila vrtlarska škola koja je tijekom svih ovih godina razvila mnoga zanimanja iz poljoprivredne struke, veterinarske struke te turizma i ugostiteljstva. Zaposleno je 73 osobe, a od toga je 55 nastavnika od kojih četvrtina radi nepuno radno vrijeme. Škola ima žive životinje (krave, kobile, koze, perad i košnice), veliki rasadnik dendrološkoga bilja, voćnjak s 500 stabala, staklenike, plastenike i oranice koje služe proizvodnji hrane za životinje. Zbog svega toga živimo 365 dana u godini i naša su vrata uvijek otvorena za sve posjete i suradnju ako ih netko želi. Također imamo vrhunsko opremljene praktikume u kojima učenici stječu vještine u struci, ali i uče za život (aranžerski, kuharski, pčelarski praktikum). Obrazovanje se odvija na četverogodišnjoj i trogodišnjoj razini, a imamo i zanimanja za učenike s teškoćama (pomoćni vrtlar i kuhar-slastičar).

Vizija škole

Vizija je škole da bude kvalitetna i sigurna, da u njoj bude ugodno učiti i raditi, da se svi odgovorno ponašaju, da atmosfera bude obiteljska i prijateljska, da se nesuglasice (kojih naravno ima) rješavaju dogovorno i da se svi dionici međusobno uvažavaju i poštuju. Mi smo škola koja zna da svaki problem ima barem jedno rješenje.

U posljednjih 10 godina u našu se školu većinom upisuju učenici sa slabijim predznanjem i slabijim uspjehom iz osnovne škole i s lošim iskustvima tijekom prethodnoga školovanja. No, velikim zalaganjem nastavnika i školske psihologinje, motiviranjem učenika kroz nastavu i praksu i sudjelovanjem na raznim manifestacijama uspijevamo potaknuti razvoj i napredovanje učenika tako da već niz godina imamo državne prvake, one koji uspješno polažu državnu maturu i upisuju i završavaju fakultete i one koji se uključuju u radnu sredinu ili se samozapošljavaju. Cilj nam je obrazovati kompetentnoga stručnjaka za određeno područje te zajedno s roditeljima/udomiteljima aktivno sudjelovati u odrastanju i razvoju cjelovite ličnosti naših učenika. U tome nam je pomoglo uključivanje i edukacija svih koji su sudjelovali u UNICEF-ovim projektima *Stop nasilju* i *Škole za Afriku*.

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključili smo se jer nam je potrebno stalno provjeravanje i dobivanje povratnih informacija radimo li dobro i što postižemo. Samoprocjenom dobivamo uvid u to koje su nam slabe točke, no isto tako smo kroz superviziju dobili i neke ideje i podršku, odnosno uvid u rješenje nekoga problema koji je imao netko drugi. Postignuća dodatno motiviraju u radu.

Proces samovrednovanja nije jednostavan za nastavnike. Ponekad je potreban dodatni vanjski impuls za osobne promjene u pristupu, metodama i radu s učenicima da bi se ostvarili zahtjevi i ciljevi koje si je škola postavila. Zahvaljujući samouvidu u naš rad i naše mogućnosti, uključili smo se u mnoge projekte koji su nam donijeli materijalnu osnovu za osuvremenjivanje nastavnoga procesa i omogućili edukacije nastavnika.

Sudjelovanjem u nekim projektima pružili smo priliku našim učenicima da pokažu što mogu i znaju. To pozitivno utječe na njihovo samopouzdanje i pomaže im pri zapošljavanju. U našoj ćete školi biti zadovoljni zbog zelenila i lijepe prirode u kojoj se nalazi i zbog izvrsnih međuljudskih odnosa svih zaposlenih.

KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

GIMNAZIJA DR. IVANA KRANJČEVA, ĐURĐEVAC

NIJE MALA ZA VELIKE USPIJEHE.

Gimnazija Dr. Ivana Kranjčeva postoji 50 godina (od školske godine 1962./1963.). Vrijednosti koje ističemo su profesionalnost, pošten i iskren odnos prema učenicima, kreativnost, objektivnost i dosljednost. Timskim pristupom (učenici, nastavnici, roditelji) razvijamo odgovornost prema radu i učenju i socijalne kompetencije. Orijentirani smo na maksimalno vlastito postignuće i na dobru i stimulirajuću radnu klimu i identificiramo se s jezikom i kulturom Podravine.

Zbog upornosti i temeljitoga i marljivoga rada gimnazijalci su školsku godinu 2011./2012. završili općom ocjenom izvrstan. Već je druga generacija maturanata uspješno položila ispite državne mature s prosječnom ocjenom vrlo dobar i upisala je fakultete koji su u 70 % slučajeva bili i njihov prvi izbor. Smatramo to zajedničkim uspjehom učenika, profesora i roditelja.

U školskoj godini 2011./2012. gotovo 150 učenika sudjelovalo je u školskim natjecanjima iz svih nastavnih predmeta, a preko 50 njih pozvano je na županijska natjecanja. Tridesetak je učenika osvojilo prvo, drugo ili treće mjesto u Koprivničko-križevačkoj županiji (prva mjesta iz Povijesti, Matematike, Njemačkoga jezika, Geografije i Informatike, drugo mjesto iz Engleskoga jezika, četiri učenika na LIK-u u Zagrebu i četiri učenice s projektom *Očuvanje kulturne baštine na smotri iz Odgoja za demokratsko građanstvo*).

Gimnazija Dr. Ivana Kranjčeva je ove godine aplicirala za dodjelu sredstava Europske unije preko dva Comenius projekta za školska partnerstva i jedan IPA projekt. Rotary ogranak Koprivnica je i ove godine dodijelio dvije stipendije odličnim učenicama naše škole.

Već je druga generacija učenika polagala ispite iz Deutsches Sprachdiplom II, a ove je godine 35 učenika trećih razreda polagalo Deutsches Sprachdiplom. Rezultat je dodatnoga bavljenja njemačkim jezikom i jedna jednomjesečna ljetna stipendija za učenje njemačkoga jezika u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Učenici i nastavnici provode puno vremena u školi i to ne samo na redovitoj nastavi, već su uključeni i u raznovrsne izvannastavne aktivnosti. Osim u slobodnim aktivnostima poput dramske grupe, djevojačkoga zbora, sportskih grupa i recitatora sudjeluju i u radu desetak projekata.

Primjerice, djevojački zbor Gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva koji broji 40 članica prvoplasiran je na županijskome natjecanju zborova i na 55. glazbenim svečanostima hrvatske mladeži. Mentorica zbora je Ivana Jaklin.

Škola je u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključena od 2007. godine. Nakon anketiranja učenika, nastavnika i roditelja i SWOT analize školski tim za kvalitetu izradio je školski razvojni plan kojim se planira unapređenje kvalitete nastave, poštivanje pravilnika o ocjenjivanju i smanjenje broja izostanaka učenika. Realizirane su aktivnosti koje se odnose na korelaciju među sadržajima pojedinih predmeta, aktualizaciju nastavnoga gradiva, suradnju s vanjskim suradnicima, kolegijalno praćenje nastave, pravodobno planiranje pisanih provjera znanja i pridržavanje vremenika, upoznavanje svih

nastavnika, učenika, roditelja i stručne službe s elementima ocjenjivanja i njihova analiza unutar stručnih vijeća, anketiranje učenika o razlozima izostajanja s nastave, ujednačavanje kriterija za ispričavanje izostanaka i donošenje pedagoških mjera među razrednicima te izbor i nagrađivanje razreda s najmanjim brojem izostanaka prema zajednički utvrđenim kriterijima (Vijeće roditelja, Vijeće učenika i Nastavničko vijeće). Indikatori kvalitete su razgovor s nastavnikom nakon uvida, samoprocjena održanoga sata, samovrednovanje predmeta na kraju godine, uvid u razrednu dokumentaciju, razgovor s vijećima o djelotvornosti akcije, usporedba broja izostanaka s prethodnim godinama i dr. Suradnica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja Suzana Hitrec, prof. je tijekom čitavoga proteklog razdoblja, kao prijatelj mreže škola u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*, razgovorom, primjerima dobre prakse i sugestijama pridonosila provedbi toga projekta u našoj školi.

OBRTNIČKA ŠKOLA KOPRIVNICA, KOPRIVNICA

DJECA SU NAŠA BUDUĆNOST.

Obrtnička škola Koprivnica osnovana je 1886. godine i dobila je naziv Šegrtska škola. Godine 1969. preimenovana je u Školu za kvalificirane radnike, a kasnije je dobila naziv Škola za obrazovanje kadrova u privredi. Godine 1974. škola se udružuje u Školski centar „Ivo Marinković“. Reorganizacijom školskoga centra 1990. godine osamostalile su se tri škole: Gimnazija „Fran Galović“, Srednja škola i Obrtnička škola Koprivnica.

Djelatnost škole je odgoj i obrazovanje redovnih učenika, učenika s teškoćama i odraslih za stjecanje srednje stručne spreme s trogodišnjim i četverogodišnjim trajanjem u sektorima: *Elektrotehnika i računalstvo*, *Strojarstvo*, *Graditeljstvo*, *Prehrana*, *Obrada drva*, *Turizam i ugostiteljstvo* te *Ostale usluge*. U području *Elektrotehnika i računalstvo* izvode se četverogodišnji programi sljedećih zanimanja: elektrotehničar i tehničar za računalstvo i tri trogodišnja programa. U području *Strojarstvo* izvodi se šest trogodišnjih programa, u području *Turizam i ugostiteljstvo* izvode se tri trogodišnja programa i jedan program za pomoćno zanimanje, u području *Graditeljstvo*, *Obrada drva* i *Ostale usluge* izvodi se jedan trogodišnji program, a u području *Prehrana* izvode se dva trogodišnja programa. Školu pohađa 773 učenika, a od toga je 22 učenika s teškoćama i 48 učenika integriranih u redovne razredne odjele. Škola ima 91 djelatnika, a od toga je 80 nastavnika, četiri stručna suradnika i sedam administrativno-tehničkih djelatnika.

Glavna je karakteristika naše škole raznoliko socijalno i ekonomsko okruženje. Školu pohađaju djeca roditelja slabijega imovinskog i socijalnog statusa pa se posebna pozornost posvećuje socijalno ugroženim skupinama učenika.

Od 2007. godine škola je uključena u proces samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja koje je organizirao Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. U tu je svrhu formiran školski tim za kvalitetu od sedam članova koji je koordinirao sve aktivnosti u procesu samovrednovanja. Bio je to izuzetno koristan proces za školu, proces u kojemu su aktivno uključeni nastavnici, učenici i roditelji i iziskivao je promjenu načina razmišljanja. Utvrđivane su prednosti i nedostaci i ostvarena su brojna

unapređenja. Povećana je zastupljenost suvremenih oblika i metoda rada, uvedena je projektna i terenska nastava, organizirani su stručni posjeti učenika i nastavnika, obogaćene su izvannastavne aktivnosti, kontinuirano se provodilo međusobno praćenje nastave i samovrednovanje nastavnika, osnažena je suradnja između stručnih vijeća, ostvareno je bolje povezivanje nastavnih sadržaja i razmjena nastavnih materijala i iskustava, redovito su se pratila i analizirala postignuća učenika i broj izostanaka i realizirani su brojni projekti u sklopu Programa za cjeloživotno učenje Europske unije:

- projekt *Dobri dusi starine* (2009./2010.) – trojica su učenika (zanimanje stolar i soboslikar-ličilac) tri tjedna obavljala praksu u Leipzigu
- projekt *Pladnjem preko granice* (2010./2011.) – petorica učenika (zanimanje konobar) odrađuju stručnu praksu u Budimpešti
- projekt *Elektroni brišu granice* (2011./2012.) – pet elektrotehničara i pet tehničara za računalstvo borave u Granadi u Španjolskoj.

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

GIMNAZIJA DARUVAR, DARUVAR

Gimnazija Daruvar mala je škola u Daruvaru, drugomu po veličini gradu Bjelovarsko-bilogorske županije. Upisujemo u prosjeku oko 220 učenika u 12 razrednih odjela s kojima radi 33 nastavnika. Obrazovni program koji izvodimo je program opće gimnazije. Velika je prednost to što smo isključivo gimnazija zbog kvalitete rada te usklađivanja očekivanja i kriterija u radu s učenicima. Program opće gimnazije odgovara potrebama i sklonostima učenika u našoj lokalnoj sredini. Nudimo izbornu i dodatnu nastavu, što našu školu čini posebnom i pokušavamo zadovoljiti individualne interese naših učenika. Zbog takva pristupa naši učenici svake godine imaju iznimne rezultate na županijskim i pogotovo državnim natjecanjima. Rezultati na prvoj državnoj maturi su naš ponos jer smo se po uspješnosti našli na vrlo visokome mjestu.

Potičemo učenike na bavljenje dramskim i literarnim stvaralaštvom, istraživačkim radom i sportskim aktivnostima kako bi razvijali svoje individualne sposobnosti. Dosad smo objavili dvije zbirke pjesama naših učenika: *Šum mladosti* i *Moje vrijeme tek dolazi*.

Naša je najveća posebnost program opće gimnazije za učenike češke nacionalne manjine. Učenici čeških odjela obrazuju se po B modelu, što podrazumijeva učenje Češkoga jezika četiri sata tjedno i Geografije, Povijesti, Likovne umjetnosti i Glazbene umjetnosti na češkome jeziku. Na taj se način pridružujemo njegovanju kulture i jezika češke manjine u Daruvaru.

Težimo napredovanju i promjenama koje će dovesti do kvalitetnijeg rada. Zbog toga nam se uključivanje u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* tijekom školske godine 2008./2009. činilo kao logičan slijed naših težnji i prilika za podizanje kvalitete u učenju i poučavanju. Prilikom provedbe procesa samovrednovanja iskristaliziralo se nekoliko područja za koja smo smatrali da imamo mogućnost i da je potrebno na njima dodatno raditi. Školski tim za kvalitetu osmislio je školski razvojni plan sastavljen od triju dijelova koji su se logično nadopunjavali. Prvi dio našega razvojnog plana odnosio se na problem izostanaka učenika, odnosno na aktivan rad na smanjenju izostanaka. Drugi dio našega razvojnog plana odnosio se na poboljšanje suradnje s roditeljima. Gimnazija Daruvar djeluje u zajedničkoj školskoj zgradi s još dvjema srednjim školama. Treći dio našega razvojnog plana odnosio se na osiguranje zaštitarske službe na ulazu u školu kako bi se više kontroliralo kretanje učenika tijekom nastave, tj. kako bi se smanjili nedopušteni odlasci iz škole i kako bi se poboljšala sigurnost djelatnika i učenika u školi. Iznijeli smo svoje planove i njihovo izvođenje pratili zajedno s našim „kritičkim prijateljima”, kolegicom Ines Konjevod i kolegom Zoranom Kovačem. Neki postupci koje smo osmislili u sklopu samovrednovanja u potpunosti su zaživjeli i kontinuirano se provode u našoj školi. Od 2008. godine redovito tijekom školske godine dva puta organiziramo susrete roditelja i nastavnika. Svaki je nastavnik, a ne samo razrednik obavezan organizirati redovito vrijeme primanja roditelja. Učenike prvih razreda obvezatno poučavamo tehnikama i vještinama učenja jer smo uočili da nam dolaze učenici koji imaju ozbiljnih poteškoća s učenjem kao procesom.

Sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* i rad na razvojnim planovima nama je bilo vrlo pozitivno iskustvo. Osvijestili smo svoje prednosti i snage koje nam omogućuju napredak, razvojnim smo planiranjem strukturirano definirali svoje ciljeve, mjerljivim smo kriterijima pratili promjene i svoj rad, potaknuli smo timski rad i, što je najvažnije, polučili smo rezultate s kojima smo bili zadovoljni i ponosni. Za nas je najveća dobit sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* jasno definiranje ciljeva koji su ostvarivi i čiji su krajnji ishodi mjerljivi. Zaštita u školi i oko nje je trajni proces. Samovrednovanje i razvojno planiranje postali su sastavni dio kulture naše škole.

KOMERCIJALNA I TRGOVAČKA ŠKOLA, BJELOVAR

AKO NEŠTO MOŽEŠ ZAMISLITI, ONDA TO MOŽEŠ I OSTVARITI.

Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar šezdeset godina odgaja i obrazuje učenike za zanimanje prodavača, a zadnjih 15 godina za zanimanje komercijalista. Danas škola ima 354 učenika u 13 razrednih odjela. U školi je zaposleno 37 nastavnika. Ponosni smo na naša postignuća, aktivnosti i programe koje provodimo u školi: vježbeničke tvrtke, istraživačka i terenska nastava, sudjelovanje na natjecanjima, organizacija i domaćinstvo brojnih natjecanja i seminara, suradnički sati, kreativne radionice, dramsko stvaralaštvo, sportske aktivnosti, pedagoške radionice, suradnja s užom i širom zajednicom, školski ljetopis i mrežne stranice škole. Škola je informatizirana (računala i internet u svim učionicama), a u knjižnici se održavaju brojne izložbe, radionice, književni susreti, stručni skupovi itd. Posebna pozornost posvećuje se ulaganju u stručna usavršavanja nastavnika i obrazovanju odraslih (učenicima programa „prodavač” omogućen je završetak 4. stupnja u programu „komercijalist”).

Misija je škole kvalitetnim odgojem i obrazovanjem u sigurnome i poticajnome okruženju omogućiti stjecanje općeobrazovnih i strukovnih kompetencija i osobni rast i razvoj svakoga učenika.

Vizija je škole da škola bude prepoznatljiva po kvaliteti i ozračju u kojemu vlada tolerancija, odgovornost i suradnja.

Sretni smo što je briga za dobrobit učenika i naših djelatnika prepoznata i u procesu samovrednovanja. *Koliko je naša škola dobra? i Što možemo učiniti da bude još bolja?* pitanja su koja smo često postavljali i puno prije uvođenja obvezatnoga samovrednovanja. Od školske godine 2007./2008. redovito analiziramo rezultate državne mature, uspjeh, izostanke i prijedloge učenika i nastavnika te tražimo mjere za poboljšanje. Stalno traženje puta koji vodi poboljšanju dovelo nas je do suradnje s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja i u školskoj godini 2009./2010. uključili smo se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola*.

Bila je to prilika da još otvorenije razgovaramo, da se međusobno čujemo i da čujemo mišljenja roditelja i učenika. Željeli smo dobiti povratnu informaciju o prednostima, nedostacima i daljnjim mogućnostima. Izradili smo SWOT analizu, odredili prioritete i izradili školski razvojni plan.

Iako nije bilo lako, puno smo dobili. Postali smo samokritičniji, počeli smo otvorenije izražavati svoja stajališta i prepoznali smo vlastite prednosti i nedostatke. Tijekom susreta s Marijom Rot, našom suradnicom mreže samovrednovanja, raspravljali smo o ciljevima i prioritetima i procjenjivali jasnoću školskoga razvojnog plana, njegovu strukturiranost i ostvarivost.

Sve je više osoba (učenici, roditelji, nastavnici, lokalna zajednica) uključeno u proces samovrednovanja. Obogaćeni smo novim spoznajama i nastavljamo proces samovrednovanja.

SREDNJA ŠKOLA BARTOLA KAŠIĆA, GRUBIŠNO POLJE

ŽELIMO ŠKOLU U KOJOJ SU SVI ZADOVOLJNI, MOTIVIRANI I MAKSIMALNO USPJEŠNI.

Škola je polivalentnoga karaktera i nalazi se na području posebne državne skrbi. Nastava se održava u jednoj smjeni. Škola provodi sljedeće obrazovne programe: opća gimnazija, tehničar za računalstvo, automehaničar, instalater grijanja i klimatizacije, elektroničar-mehaničar, autolimar, kuhar, konobar, cvječar, poljoprivredni gospodarstvenik, zidar, mehaničar poljoprivredne mehanizacije i mesar. Ponos je škole Učenička zadruga *Kockavica* sa 145 učenika, djelatnika škole i vanjskih podupirućih članova.

Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje ima suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za osposobljavanje odraslih za obavljanje sljedećih poslova: ratar, voćar, vinar-podrumar, uzgajivač i prerađivač ljekovitoga i aromatičnoga bilja, uzgajivač gljiva, mesar-kobasičar, mljekar-sirar, proizvođač mlijeka, stočar-uzgajivač svinja, kozar, stočar, pčelar, zidar, tesar, krovopokrivač, keramičar-oblagač, zavarivač REL postupkom, zavarivač MIG-MAG postupkom, zavarivač plinskim postupkom, konobar i kuhar.

Od školske godine 2008./2009. do danas škola je, sukladno iskazanomu interesu, osposobljavala polaznike u programima osposobljavanja odraslih za obavljanje poslova stočar, ratar, mesar-kobasičar, mljekar-sirar i vinar-podrumar. Škola redovito usavršava svoje djelatnike, obnavlja nastavnu opremu, uređuje okoliš škole, uključuje se u što više europskih projekata i održava sve obrazovne programe koje provodi.

Sudjelujemo:

- u popularizaciji prirodnih znanosti u svojstvu suradnika Bjelovarsko-bilogorske županije s partnerima: Sveučilište Kapošvar i Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica
- u projektu Srednje škole Pitomača, Slatina i Grubišno Polje
- u projektu prekogranične suradnje socijalno potrebnih osoba Učenička zadruga Kockavica partner Zaklada MIOK Ha.He.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelovali smo školske godine 2008./2009. i školske godine 2009./2010. Zadovoljni smo postignutim i ostvarenim nakon toga.

PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA

SREDNJA ŠKOLA AMBROZA HARAČIĆA, CRES

Škola djeluje kao dio Srednje škole Ambroza Haračića iz Maloga Lošinja. U Cresu se nalaze četiri odjela opće gimnazije od prvoga do četvrtoga razreda. U razrednim je odjelima prosječno od 15 do 20 učenika. Učenike poučava 18 nastavnika odgovarajuće stručne spreme i s višegodišnjim iskustvom. Uvjeti rada su jako dobri jer je ove godine nadograđena zgrada Osnovne škole Frane Petrića u Cresu pa sada imamo na raspolaganju četiri učionice samo za gimnazijalce. Naši se učenici koriste još i sportskom dvoranom, kabinetom glazbene kulture, kabinetom geografije, kabinetom informatike, školskom knjižnicom, školskom kuhinjom, dvama sanitarnim čvorovima i holom za okupljanje.

Za potrebe učenika s Cresa u Cresu su jednom tjedno knjižničarka te pedagog i psihologinja škole. Voditeljica područnih odjela brine o tome da se nastava redovito održava, pomaže učenicima i roditeljima u kontaktima s administrativnim osobljem, brine o suradnji škole i lokalne zajednice te različitih udruga u Cresu, brine o radu slobodnih aktivnosti, realizaciji nastavnoga plana i programa i suradnji sa školskom liječnicom i Zavodom za javno zdravstvo, organizira svečanu podjelu maturalnih svjedodžbi i brine o uređenju škole, dobroj suradnji s roditeljima i slično.

S učenicima se provodi niz aktivnosti: sudjelovanje na natjecanjima znanja, posjeti kazališnim predstavama i likovnim izložbama, stručne ekskurzije, sudjelovanje u različitim projektima (*Mi u kazalište, kazalište k nama, Volontiram, a ne moram, Matematika je svuda oko nas, Klok an bez granica* itd.), sudjelovanje u slobodnim aktivnostima (Web grupa, Mladi matematičari, Filološka družina, radionice u suradnji s udrugom Ruta, Odbojka, Glazbena grupa, Grupa za glagoljicu itd.).

Planirane buduće aktivnosti su: uređenje okoliša škole, oprema učionica i zbornice klima uređajima, daljnji rad na osuvremenjivanju metoda poučavanja i učenja, izdavanje školskoga lista, rad u lokalnoj zajednici (dobrovoljni darivatelji krvi, suradnja s Domom umirovljenika, humanitarne aktivnosti), povećanje učinkovitosti učenja i primjene naučenoga, suradnja s Osnovnom školom Cres, rad na projektima (glagoljica, zavičajni rječnik i razlikovna gramatika, matematika u mojemu gradu) i suradnja s matičnom školom.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelujemo od samoga početka. Iako nam je suradnja s matičnom školom jako dobra, kao maloj otočnoj školi izuzetno nam je važno stalno pratiti sve što je vezano uz srednjoškolsko obrazovanje, razmjenjivati ideje s drugim školama i uspoređivati pojedine segmente kako bi rezultati našega rada bili što bolji, a učenici što uspješniji na fakultetu.

Veliku pozornost posvećujemo svakom učeniku i nastojimo mu pomoći u svakoj situaciji. Vrlo smo zadovoljni i suradnjom s roditeljima koji su nam velika podrška. Vjerujemo da ostvarujemo zajednički cilj, a to su zadovoljni učenici koji vole svoju školu, svoj grad i svoj otok.

TEHNIČKA ŠKOLA ZA STROJARSTVO I BRODOGRADNJU, RIJEKA

Na vrhu brijega Plase, odakle se pruža lijep pogled na Kvarner, nalazi se zgrada Tehničke škole za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka. Secesijski dekor pročelja oblikovan strogo geometrijski i reduciran na elementarne geometrijske oblike čini je dekorativnom, veoma elegantnom i lijepom.

Projektom za regulaciju i proširenje grada Rijeke, koji je u općinskome Građevinskom uredu izradio mladi i talentirani arhitekt Paolo Grassi 1904. godine, na plasinskome je brijegu predviđena izgradnja velike vojarne. Pozicija je bila izazovna, a da bi gradnja mogla početi trebalo je urbanizirati divljinu brijega. Projekt je od 1904. godine imao viziju izgradnje vojarne, a aktualiziran je odlukom Ministarstva rata Austro-Ugarske države da bi se bataljun regimente „Barun Jelačić” trajno preselio u Rijeku. Tvrtka zagrebačkih poduzetnika Emila Eisnera i Adolfa Erlich izradila je projekt i predračun izgradnje 1906. godine, a gradska uprava grada Rijeke 1909. godine, na temelju projekta zagrebačke tvrtke Eisner-Ehrlich, raspisala je natječaj za izgradnju.

Gradske vlasti (Magistrat) na sugestiju vojnih vlasti odlučile su povjeriti gradnju projektantskoj tvrtki Eisner-Ehrlich. Tvrtka je gradnju započela krajem 1910. godine, a završila je 1912. godine. Na platou pred veličanstvenom novogradnjom 16. svibnja 1912. godine obavljen je vjerski obred blagoslova, a gradonačelnik je tom prigodom, stojeći ispred velike građevine koja majestetično stoji na vrhu brijega s pogledom na Kvarner, zaželio da građevina ostane stalno boravište mira.

Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju je s radom na plasinskome brijegu započela 1945. godine u Ulici narodnoga ustanka 58. U školi su se 28 godina obrazovali tehničari iz područja strojarstva, brodogradnje i elektrotehničke struke. Tehnički školski centar se u školskoj godini 1972./1973. integrirao s Metalsko-saobraćajnim školskim centrom u Centar usmjerenoga obrazovanja industrijsko-tehničkih kadrova. U Centru usmjerenoga obrazovanja industrijsko-tehničkih kadrova objedinjeno je školovanje za metalsku, brodograđevnu, kemijsku i saobraćajnu industriju Rijeke i šire zajednice. Centar usmjerenoga obrazovanja industrijsko-tehničkih kadrova bio je jedan od najvećih centara u Republici Hrvatskoj. Imao je pripremni i završni stupanj obrazovanja, a obrazovanje je trajalo od 2 do 4 godine.

Gigant centar, Centar usmjerenoga obrazovanja industrijsko-tehničkih kadrova razdvojio se 1. siječnja 1984. godine na Tehnički školski centar i Tehnološko-saobraćajni školski centar. Tehnički školski centar nastavio je rad na dvjema lokacijama: Ulica Johe Vlahovića 10 i Ulica Olge Ban 11. Tehnološko-saobraćajni školski centar ostao je raditi u zgradi na Plasama u Ulici narodnoga ustanka 58. U novootvorenome Tehničkom školskom centru školovali su se strojarski i brodograđevni tehničari i brodograđevna, metalska i drvoprerađivačka zanimanja za industriju Rijeke i šire.

Odlukom Skupštine općine Rijeka od 25. lipnja 1992. ukinuo se Tehnički školski centar i osnovale su se Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka, Srojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja i Srojarsko-brodograđevna škola za industrijska i obrtnička zanimanja. Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka vratila se u školskoj godini 1992./1993. u zgradu u kojoj je počela raditi 1945. godine. Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka vratila se u zgradu na Plasama,

u zgradu sagrađenu davne 1912. godine za potrebe regimente „Barun Jelačić” u Vukovarsku ulicu 58. Prostor je dijelila s Prirodoslovnom i kemijsko-grafičkom školom.

U školskoj godini 2011./2012. u školi su se obrazovali strojarski tehničari, tehničari za energetiku, brodograđevni tehničari, tehničari za vozila i vozna sredstva i računalni tehničari za strojarstvo. Škola je imala devet razrednih odjela, a nastavu je pohađalo 180 učenika. Nastavu je izvodio 31 nastavnik. U školi su zaposlena dva stručna suradnika i 10 djelatnika izvan nastave.

Kurikulum škole orijentiran je na stvaranje ozračja škole u koju će učenici dolaziti s radošću i ugodno se osjećati u školskim prostorima. Uvođenjem samovrednovanja i orijentacijom škole na stvaranje pozitivnoga ozračja smanjeni su izostanci učenika, bolji je uspjeh u učenju, kvalitetnija je izvedba obvezatne, dodatne, dopunske i izborne nastave, više je izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti i uspostavljen je dobar odnos s lokalnom zajednicom.

LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA

SREDNJA ŠKOLA OTOČAC, OTOČAC

ŽELIMO ŠKOLU U KOJOJ SU SVI ZADOVOLJNI, MOTIVIRANI I MAKSIMALNO USPJEŠNI.

Srednja škola Otočac nalazi se u Ličko-senjskoj županiji u malome gradiću Otočcu s oko 5400 žitelja koji je središte cijele pokrajine Gacke. Prvi se put spominje na Bašćanskoj ploči (1100. godine), no povjesničari smatraju da je Otočac mnogo stariji te da je vjerojatno i knez Borna početkom 9. stoljeća (818. godine) imao jedno od svojih sjedišta u Otočcu, a postoje tragovi življenja čovjeka iz davnih vremena – kasno brončano doba u 9. i 8. stoljeću prije Krista gdje je svoje nastambe imalo ilirsko pleme Japodi.

Srednja škola Otočac je u školskoj godini 2011./2012. imala 465 učenika raspoređenih u 21 razredni odjel. Nastavni plan i program realiziralo je 45 nastavnika. Škola je također imala četiri stručna suradnika (pedagoga, psihologa, satničara i knjižničara).

Škola je polivalentnoga karaktera i kao takva najveća je u županiji. To je jedinstvena škola koja ima dvije didaktičke cjeline:

- četverogodišnji program obrazovanja koji čine:
 - gimnazija – opća
 - ekonomska škola – zanimanje „ekonomist“
 - upravno-pravna škola – zanimanje „poslovni tajnik“
 - šumarska škola – zanimanje „šumarski tehničar“
- trogodišnji program obrazovanja koji čine obrtnički programi:
 - iz područja rada strojarstva – zanimanja „tokar“, „strojobravar“ i „automehaničar“
 - iz područja rada ekonomije i trgovine – zanimanje „prodavač“
 - iz područja rada elektrotehnike – zanimanja „elektromehaničar“ i „autoelektričar“
 - iz područja rada poljoprivrede – zanimanja „poljoprivredni gospodarstvenik“, „ratar“ i „cvjećar“ (program koji je odobren 2008. godine, ali za koji dosada nije bilo zainteresiranih učenika).

Škola osim redovnoga obrazovanja provodi i program obrazovanja odraslih za stjecanje srednje stručne spreme za već spomenute programe zanimanja, a provodi se i program usavršavanja za poslove trgovačkoga poslovođe i osposobljavanje u informatici za zvanje računalnoga operatera kao i tečaj engleskoga jezika.

Vizija škole

Želimo školu u kojoj su svi zadovoljni, motivirani i maksimalno uspješni. Želimo da učenici tijekom srednjoškolskoga obrazovanja steknu sve potrebne kompetencije, znanja i vještine za daljnje školovanje, za konkurentnost na tržištu rada i za život i da iz škole izađu kao kvalitetne osobe.

Srednja škola Otočac je od 2007. godine međunarodna Eko-škola te je, osim realizacije svojega programa rada, vrlo aktivna u ostalim projektima koji se temelje na zaštiti prirode i očuvanju biološke raznolikosti užega zavičaja.

Škola ima svoj školski list *Sto na sat* koji izlazi jednom godišnje i u kojemu se evidentiraju sve značajnije aktivnosti naše škole. Učenici naše škole sa svojim mentorima postižu zavidne rezultate u županijskim i državnim natjecanjima. Već nekoliko godina zaredom naša škola dobiva priznanje za jedno od najljepših školskih vrtova u kontinentalnome dijelu Republike Hrvatske.

Srednja škola Otočac od samoga početka sudjeluje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* (od školske godine 2006./2007.) te ga smatra vrlo korisnim zbog dobivanja svih potrebnih pokazatelja kojima se koristi radi unapređenja svojega rada i postizanja boljih rezultata svojih učenika. Ostvarena je dobra suradnja sa suradnikom mreže koji svojim posjetima pridonosi unapređenju cjelokupnoga rada škole.

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

GINNAZIJA PETRA PRERADOVIĆA, VIROVITICA

ZAJEDNO I KVALITETNO = ZADOVOLJNI I USPIJEŠNI.

Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica smještena je u samome središtu grada Virovitice u zgradi koja je izgrađena 1914. godine. Gimnazijsko školovanje započelo je 1918. godine otvaranjem prvih triju razreda realne gimnazije. Monografijom *90 godina Gimnazije u Virovitici* obilježili smo obljetnicu gimnazijskoga školovanja u Virovitici.

Gimnazija od 1991. godine kontinuirano izvodi programe opće, prirodoslovno-matematičke i jezične gimnazije. U Gimnaziji Petra Preradovića se, uz redoviti nastavni plan i program koji uključuje i izbornu nastavu, svake godine izvodi i fakultativna nastava iz Talijanskoga jezika, izvannastavne aktivnosti, stručne ekskurzije i različiti školski projekti.

Za svoj je rad škola dobila različita priznanja i nagrade, a najznačajnije su ministrovo priznanje (2001.) i Državna nagrada za sport „Franjo Bučar” (2002.). Gimnazija Petra Preradovića je 11 godina članica međunarodnih Eko-škola i tri je godine uključena u međunarodni projekt *Škole – partneri budućnosti* u suradnji s Goethe Institutom (PASCH projekt). Ove godine uključeni smo u IPA-in projekt prekogranične suradnje sa Sveučilištem u Kapošvaru: CrossBorderScience (HUHR/1001/2.2.1/0006).

Gimnazija je u školskoj godini 2011./2012. imala 466 učenika u 18 razrednih odjela: 10 odjela opće gimnazije, četiri odjela prirodoslovno-matematičke gimnazije i četiri odjela jezične gimnazije. Zaposleno je 38 nastavnika, tri stručna suradnika, ravnateljica i pet osoba u administrativno-tehničkoj službi. Status profesora savjetnika ima osam nastavnika, a profesora mentora tri nastavnika.

Misija je škole odgoj i obrazovanje za daljnje školovanje i za razvoj kompetencija učenika, a vizija je biti najbolja škola u širem društvenom okruženju.

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključili smo se u školskoj godini 2008./2009., a pomogle su nam suradnice mreže podrške samovrednovanju škola Ivana Biljan i Marijana Grubić. Imenovali smo školski tim za kvalitetu i sa suradnicama mreže obavili smo samovrednovanje škole i napravili plan unapređivanja kvalitete rada. Koristili su nam materijali Centra kao i savjeti i pomoć suradnica mreže pa je sljedećih školskih godina školski tim za kvalitetu koristeći se materijalima Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja napravio analizu rada i školski razvojni plan te ih u školskoj godini 2010./2011. poslao Centru. Prioritetna su područja kvalitete za čije smo se poboljšanje odlučili ovih godina: *učenje i poučavanje i praćenje i vrednovanje*. Ove je godine školski tim za kvalitetu analizirao rad škole na kraju polugodišta, a na kraju nastavne godine ponovno će vrednovati rad škole i Nastavničkomu vijeću predložiti novi razvojni plan. Mislimo da nam projekt *Samovrednovanje srednjih škola* pomaže u unapređivanju kvalitete odgojno-obrazovnoga rada.

SREDNJA ŠKOLA STJEPAN IVŠIĆ, ORAHOVICA

ZAJEDNO VIŠE – ZAJEDNO BOLJE.

Srednja škola Stjepan Ivšić u Orahovici osnovana je 1965. godine kao Gimnazija, a 1967. godine osnovana je i Škola učenika u privredi s brojnim zanimanjima u obrtništvu i uslugama. Godine 1968. škole se objedinjavaju u Srednjoškolski centar i u sličnome obliku škola djeluje i danas. Opremljenost škole je na visokoj razini, postoje radionice, praktikumi i kabineti za opće i stručne predmete te programe strojarstva, poljoprivrede, ugostiteljstva i ekonomije.

U školi je trenutačno 380 učenika u 17 razrednih odjela u programima: opća gimnazija, komercijalist, prodavač, strojobravar, vodoinstalat, automehaničar, kuhar, konobar, voćar-vinogradar-vinar i cvjećar.

Učenici postižu vrlo dobre rezultate na svim natjecanjima (desetak državnih prvaka), svi su učenici položili državnu maturu, a većina ih se upisuje na željene visoke škole i fakultete. U školi su organizirane brojne skupine izvannastavnih aktivnosti (kulturne, obrazovne, zabavne i sportske) i priređuju se susreti s književnicima, glumcima, sportašima i poznatim osobama iz kulturnoga i javnoga života. Škola je 2006. godine stekla status međunarodne Eko-škole.

Brojni učenici ove škole nastavili su znanstvenu karijeru na sveučilištima u Osijeku i Zagrebu. Neki imaju uspješnu karijeru i vlastite tvrtke u našoj zemlji, ali i u svijetu, no većina ih živi i radi u našoj sredini.

U školi radi 38 nastavnika i stručnih suradnika. Stručna je zastupljenost nastave potpuna. Većina nastavnika koji rade u ovoj školi su bili njezini učenici.

Vizija je škole „Zajedno više – zajedno bolje“. Ta se vizija i ostvaruje. Radimo na brojnim projektima na lokalnoj i državnoj razini (Eko-škola, Škole za Afriku, akcije Caritasa i Lige za borbu protiv raka itd.), a uključeni smo i u IPA projekt prekogranične suradnje.

U proces samovrednovanja uključeni smo od početka, a ciljevi razvojnoga plana su nam bili da svi učenici polože državnu maturu, da upis na željene fakultete bude preko 85 % i da smanjimo broj izostanaka po učeniku za 10 %. Naši su ciljevi dosada i ostvareni.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

ELEKTROTEHNIČKA I EKONOMSKA ŠKOLA, NOVA GRADIŠKA

ŽELIMO UČENJE RADI ZNANJA, A NE UČENJE ZA OCJENU.

Elektrotehnička i ekonomska škola je javna ustanova koja obrazuje i odgaja učenike. Svrha i cilj obrazovanja u području elektrotehnike, osim završetka srednjoškolskoga obrazovanja, jesu i osposobljavanje za sudjelovanje u projektiranju, pripremi i vođenju u pojedinim područjima elektrotehnike. U školi se učenici školuju za sljedeća zanimanja: elektrotehničar, tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom, tehničar za računalstvo i komercijalist.

Vizija i posebnosti škole:

- Cijenimo trajno i primjenjivo znanje u struci i cjeloživotno učenje.
- Pri prenošenju znanja želimo učenicima pružiti priliku da vježbaju pozitivne životne vrijednosti i životne vještine kroz različite oblike timskoga rada i suradnje.
- Želimo učenje radi znanja, a ne učenje za ocjenu.
- Potičemo učenike na razvoj radnih navika.
- Njeguemo stvaralaštvo i kreativnost i pružamo svu dostupnu stručnu pomoć za što kvalitetniji osobni razvoj svakoga učenika.
- Trudimo se osuvremeniti nastavu i pružiti učenicima užitek zanimljivoga, kontinuiranoga i istraživačkoga učenja uz primjenu najnovijih tehnologija.

Izvanastavne aktivnosti:

- Mladež Crvenoga križa
- Pokret prijatelja prirode Lijepa naša
- školska natjecanja iz nogometa, košarke, odbojke i rukometa.

Materijalno-tehnička opremljenost škole je dobra (15 učionica za teorijsku nastavu, pet laboratorija fizike, osnova elektrotehnike i mjerenja u elektrotehnici, laboratorij elektronike i digitalne elektronike, laboratoriji računalstva, jedna elektroradionica, dvije radionice za mehaničku tehnologiju, multimedijalna dvorana, knjižnica i sportska dvorana).

Dodatna nastava:

- priprema za natjecanje iz osnova elektrotehnike i fizike
- priprema maturanata za upis na fakultete – priprema za državnu maturu.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelujemo tri godine. U tome smo razdoblju nastojali osvijestiti svoje prednosti i nedostatke, unaprijediti nastavni rad i poboljšati uvjete rada u školi. I dalje radimo prema školskome razvojnome planu i nastojimo ga poboljšati i ostvariti. Zbog specifičnosti struke u području elektrotehnike i računalstva te komercijalnoga smjera moramo pratiti najnovija dostignuća iz obaju područja i to nam je prioritet.

GINNAZIJA NOVA GRADIŠKA, NOVA GRADIŠKA

NEKA BUDE SVJETLO! FIAT LUX!

Gimnazija Nova Gradiška osnovana je 1919. godine. Od svojega postanka do danas bila je izvoršte obrazovanja i centar kulturnih zbivanja u novogradiškome kraju. Današnji učenici i nastavnici čuvaju tradiciju Gimnazije Nova Gradiška kao opće obrazovne ustanove, ali i stvaraju nešto novo i uče za budućnost.

Mi smo opća gimnazija koju polazi 452 učenika, a za ostvarenje nastavnoga plana i programa brine se 34 nastavnika. Imamo veliki broj izbornih programa iz prirodoslovnoga i matematičkoga te jezičkoga i društveno-humanističkoga područja. Orijentirani smo prema visokim standardima rada

u struci i izvan nje. Izvodimo istraživačke radove iz Biologije i Kemije i izdajemo školski list *Zvono* koji je među najboljima u kategoriji srednjoškolskih školskih listova.

Naša posebnost su izvannastavni programi. To su:

- odgoj i obrazovanje za okoliš – mi smo međunarodna Eko-škola
- odgoj i obrazovanje za ljudska prava
- nastava bez školskoga zvona
- planiranje i izvođenje suradničke nastave (projekt u kojemu sudjeluju tri gimnazije).

Naši učenici sudjeluju u odlučivanju i preuzimanju odgovornosti, a roditelje uključujemo u školsku svakodnevnicu.

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključeni smo od školske godine 2007./2008. Ravnateljica škole potaknula je na Nastavničkome vijeću raspravu o projektu *Samovrednovanje srednjih škola* koji bi pridonio poboljšanju kvalitete nastave i škole općenito. Formirali smo školski tim za kvalitetu i tako je počelo. Odrekli smo se naših standarda kvalitete s naglaskom na odgoj i obrazovanje i provjerili trenutačno stanje primjerenim upitnikom za učenike, roditelje i nastavnike. Rezultate smo analizirali na sastanku školskoga tima za kvalitetu, na stručnim skupovima i na Nastavničkome vijeću. Potom smo proveli SWOT analizu, izradili školski razvojni plan i definirali prioritetna područja. „Kritički prijatelji” su nas prvi put posjetili 2008. godine. Suradnja s „kritičkim prijateljima” bila je vrlo dobra. Od uključivanja u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* značajno smo unaprijedili kvalitetu rada i naše standarde kvalitete. Proširili smo školski tim za kvalitetu predstavnikom učenika, roditelja i lokalne zajednice. Nastavnici i učenici u školi su dobro prihvatili projekt. Preispitali smo sve aspekte funkcioniranja škole. Sve što smo zajednički naučili i spoznaje do kojih smo sudjelovanjem u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* došli pomoći će nam u ostvarenju vizije naše škole.

Želimo da se Gimnazija Nova Gradiška razvija u smjeru kvalitetne škole s puno mogućnosti u kojoj bi učenici mogli proširiti svoje znanje ili bi se mogli uže specijalizirati. Želimo da Gimnazija Nova Gradiška zauzme mjesto prepoznatljive odgojno-obrazovne ustanove u našem kraju.

TEHNIČKA ŠKOLA, SLAVONSKI BROD

KVALITETNOM ŠKOLOM DO KOMPETENTNOGA UČENIKA.

Tehnička škola u Slavonskome Brodu, gradu metalske industrije, ima tradiciju staru 64 godine. U školskoj godini 2011./2012. imala je 60 nastavnika i 751 učenika koji se obrazuju za osam zanimanja u pet područja rada: strojarstvo, elektrotehnika, graditeljstvo, cestovni i pomorski promet te riječki i lučki promet.

Naša je misija razvijati cjeloživotno učenje i odgajati za život, suradnju i humanost.

Orijentirani smo prema visokim standardima kvalitete rada, čemu svjedoče rezultati natjecanja, rezultati državne mature, međunarodna suradnja i projekti EU fondova kao i odgojno djelovanje škole. Naša su posebnost izvannastavni programi: projekt *Kvalitetna škola*, projekt *Samovrednovanje srednjih škola*, projekt *LdV Young & Europe* – projekt mobilnosti učenika (Njemačka), projekt *LdV* – projekt mobilnosti nastavnika (Italija, Velika Britanija, Irska), IPA projekt SIMDEC (SB solarni

demonstracijski centar), Centar za nove tehnologije, Školski preventivni program i projekt *Vježbeničke tvrtke*.

Prepoznatljivi smo:

- po kontinuiranome procesu unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnog rada
- po Centru za nove tehnologije i suvremeno opremljenoj školi
- po konceptu cjeloživotnoga učenja (pet savjetnika i pet mentora)
- po rezultatima natjecanja učenika i inovacija u struci
- po međunarodnim projektima suradnje i mobilnosti učenika i nastavnika
- po odgojnome djelovanju škole (13 izvannastavnih aktivnosti) i po kulturnoj, javnoj, socijalnoj

i zdravstvenoj djelatnosti

- po humanitarnim projektima (kumstvo djeci Benina)
- po obrazovanju, usavršavanju i osposobljavanju odraslih
- po demokratizaciji odnosa učenik – roditelj – škola.

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključeni smo od 2008. do 2011. godine. Školski tim za kvalitetu je na temelju školskoga razvojnog plana izabrao prioriteta područja rada u proteklom trima godinama: *učenje i poučavanje, samovrednovanje rada nastavnika i praćenje i vrednovanje*. Polazne osnove za izradu školskoga razvojnog plana bile su: KREDA analiza, SWOT analiza, izvješća školskih stručnih vijeća, rezultati državne mature i rezultati samoevaluacijskoga upitnika. Ciljevi razvojnih planova bili su unapređenje kvalitete nastavnoga procesa, vrednovanje rada učenika, samovrednovanje rada nastavnika i usavršavanje metodičke kompetencije nastavnika. U provedbu projekta *Samovrednovanje srednjih škola* pomagale su nam suradnice mreže Kristina Gugić i Ivana Ivančić. Taj je projekt ispunio naša očekivanja. Unaprijedio je kvalitetu rada škole, povećao je razinu znanja i vještina učenika, potaknuo je profesionalni rast i razvoj nastavnika i uključio je veći broj nastavnika u planiranje i provođenje promjena.

ZADARSKA ŽUPANIJA

KLASIČNA GIMNAZIJA IVANA PAVLA II. S PRAVOM JAVNOSTI, ZADAR

UNA MELIOREM MUNDUM AEDIFICEMUS – ZAJEDNO STVARAJMO BOLJI SVIJET.

Klasična gimnazija Ivana Pavla II. s pravom javnosti je katolička srednja škola smještena na zadarskome poluotoku u staroj jezgri grada u neposrednoj blizini zadarske prvostolnice katedrale sv. Stošije uz Biskupski dvor i Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“. Školu koja radi u jednoj smjeni pohađa 230 učenika (150 učenica i 80 učenika) u osam razrednih odjela.

Dio učenika stanuje u različitim mjestima zadarske županije te svakodnevno putuje u školu. Veći dio živi u gradu, a nekolicina njih živi u sjemeništu. U školi je zaposleno 29 djelatnika, 19 profesora, pedagog, knjižničar, ravnatelj i 6 osoba u administrativno-tehničkoj službi. Klasična gimnazija Ivana Pavla II. s pravom javnosti ima program opće gimnazije s razlikom da klasična u svojem programu ima klasične jezike, latinski i grčki, kroz sve četiri godine. Klasično se obrazovanje ne ograničava samo na učenje klasičnih jezika, već učenicima pruža uvid u temelje antičke kulture i civilizacije čiji utjecaj i saznanja sežu sve do našega vremena. To obrazovanje ide u prilog razumijevanju življenja u sadašnjosti i jasnijemu gledanju u duhom bogatiju budućnost.

Posebnost Klasične gimnazije Ivana Pavla II. s pravom javnosti je u odgoju mladih ljudi koji se zasniva na evanđeoskome humanizmu Isusa Krista i na civilizaciji ljubavi koja je izrasla iz Kristova života i učenja te nadživjela sve civilizacije u povijesti. Katolička gimnazija Ivana Pavla II. s pravom javnosti nudi ozračje u kojemu se ljudi poznaju, priznaju, poštuju i uvažavaju jedni druge. U suradnji s roditeljima učenike se upućuje na smislenost i ljepotu života, a posebno na ljepotu života s Bogom, što je najsigurnije jamstvo u obrani od nevrednota.

Vizija je Katoličke gimnazije Ivana Pavla II. s pravom javnosti ravnomjerno razvijati obrazovne, odgojne i duhovne komponente i staviti u prvi plan čovjeka i čovječnost. To znači da aktivnosti u školi trebaju biti što raznovrsnije i da trebaju poticati intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj.

U školi se njeguju sljedeće vrijednosti: znanje, solidarnost, identitet, odgovornost, čovjek, vjera, moral, nada, ljubav, sloboda, odgovornost, dostojanstvo, domoljublje, mudrost itd. i razvija se svijest o vlastitu nacionalnome i vjerskome identitetu i važnosti očuvanja povijesne i kulturne baštine u kojoj su prihvaćene općecivilizacijske vrijednosti kao što su tolerancija, poštivanje ljudskih prava te ljudska i kršćanska solidarnost.

Samovrednujući našu školu došli smo do zaključka da u njoj postoji suradnja, prijateljstvo i konstruktivno međudjelovanje i da se svi djelatnici i učenici uvažavaju. Škola mora odgovoriti potrebama suvremenoga čovjeka u promjenjivu društvenome okružju, mora naučiti kako učiti (mogućnost samoobrazovanja), mora razvijati sklonost timskom radu, cjeloživotnomu obrazovanju i usavršavanju i mora naučiti povezivati podatke iz različitih područja te naglašavati važnost logičkoga razmišljanja. Da bi bila suvremena i funkcionalna, potrebno ju je i nadalje trajno opreмати i tehnološki i kadrovski. Na taj će način moći uspješno osposobljavati mlade ljude za život u multikulturalnome okružju.

OSJEČKO - BARANJSKA ŽUPANIJA

GRADITELJSKO-GEODETSKA ŠKOLA OSIJEK, OSIJEK

OBRAZOVANJE I ODGOJ USPIJEŠNOGA I ZADOVOLJNOGA UČENIKA.

Graditeljsko-geodetska škola Osijek ima sjedište u Osijeku u Drinskoj ulici 16a. Smještena je u južnome dijelu grada Osijeka na zemljištu površine 15 840 m². Zgrada je namjenski građena za školu krajem osamdesetih godina prošloga stoljeća. Škola je useljena i započela je s radom u novoizgrađenoj zgradi 1. rujna 1980. godine. Zgrada površine 5872 m² predstavlja jedinstvenu građevinsku cjelinu sastavljenu od više dilatacija. U središnjemu okruglom dvokatnom dijelu zgrade smještene su učionice, knjižnično-obavijesni centar, kabineti nastavnika, zbornica i kancelarije. U prizemlju se nalaze radionice za praktičnu nastavu i sportska dvorana. Na prostranome okolišu oko školske zgrade su sportska igrališta, parkirališta, prilazne ceste i travnjaci.

Vrste obrazovnih programa u školi su:

- četverogodišnji program obrazovanja za stjecanje srednje stručne spreme u obrazovnome strukovnom sektoru *Graditeljstvo i geodezija* za zanimanja: građevinski tehničar, arhitektonski tehničar i geodetski tehničar

- trogodišnji program obrazovanja za stjecanje srednje stručne spreme u obrazovnome strukovnom sektoru *Graditeljstvo i geodezija* za zanimanja: keramičar-oblagač, monter suhe gradnje, zidar JMO te u obrazovnome strukovnom sektoru *Osobne usluge, usluge zaštite i druge usluge* za zanimanje: soboslikar-ličilac JMO.

Obrazovanje odraslih provodi se na zahtjev gospodarskih subjekata i na temelju javnih natječaja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Vizija je škole obrazovanje i odgoj uspješnoga i zadovoljnoga učenika koji se razvija uz podršku roditelja i djelovanje nastavnika. Ostvarivanjem vizije škole, uz potporu lokalne zajednice, roditelja i nastavnika, osposobljavamo učenika za samostalan i odgovoran život.

Posebности škole su:

- dobra praksa suradnje s bivšim učenicima škole koji pomažu školi u poboljšanju materijalnih i financijskih uvjeta rada

- u školi ima mnogo zaposlenih nekadašnjih učenika škole
- aktivno sudjelovanje u projektima Agencije za mobilnost i programe EU
- stručno zastupljena nastava
- priprema učenika za polaganje državne mature
- dodatna nastava
- sportske aktivnosti
- multimedijски centar škole
- dramska družina uz podršku dramskoga pedagoga
- mnogo izvannastavnih aktivnosti
- dobro opremljeni kabineti informatike i fizike

- naši su učenici sa svojim zanimanjem zastupljeni i na tržištima rada EU.

Graditeljsko-geodetska škola Osijek uključena je u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* već petu godinu. Možemo se pozvati na bogato iskustvo sudjelovanja u njemu. Razgovarali smo o tome koliko je dobra naša škola, kako to znamo i što činimo kako bismo bili još bolji, a podršku nam je pružala gđa Gordana Popović, naša suradnica mreže. U svrhu poboljšanja međusobnih odnosa i postizanja još boljih rezultata u radu o aktivnostima našega Školskoga tima za kvalitetu redovito obavještavamo Nastavničko vijeće, Vijeće učenika i Vijeće roditelja. Dodatni izazov nam je i administracija kojoj baš nismo skloni. Aktivnosti provedbe školskoga razvojnog plana kroz projekt *Samovrednovanje srednjih škola* polazište su za stjecanje iskustva jer boljim upoznavanjem sebe i svoje uloge u razvoju društva te prihvaćanjem različitosti drugih učenici razvijaju samostalnost, osobni integritet te pozitivan odnos s drugim učenicima i okolinom (iz Nacionalnoga okvirnog kurikulumu).

I. GIMNAZIJA OSIJEK, OSIJEK

Prva gimnazija Osijek nalazi se u centru grada u Županijskoj ulici 4. Škola provodi program opće gimnazije u ukupno 25 razrednih odjela sa 672 učenika (od toga su četiri sportska odjela koje pohađaju učenici koji se aktivno bave sportom i koji postižu zapažene rezultate).

U I. gimnaziji Osijek zaposleno je 48 nastavnika koji nastoje učenicima prenijeti znanje iz jezika, iz prirodne i društvene skupine predmeta i iz informatike. Također ih žele poučiti na koji će način učiti i uspješno komunicirati s drugim ljudima, uče ih da budu otvoreni, odgovorni i optimistični i da znaju slušati i pružiti drugima podršku. Na taj ih način pripremaju za nastavak školovanja – studij, odnosno za uspješan život u razvijenome društvu. Većina učenika I. gimnazije Osijek završava fakultet i uspješni su u svojim zanimanjima što je dobar pokazatelj da su nastavnici dobro odradili svoj posao, što im daje motiv i poticaj za budući rad.

Ako težimo biti zemlja znanja, u obrazovanje trebamo kontinuirano ulagati. Učenicima treba pružati mogućnost usvajanja znanja putem suvremenih tehnologija, ali je pritom bitno da usvojena znanja mogu primijeniti u budućnosti. Ne smijemo zanemariti ni odgojnu funkciju škole jer samo odgovorne, samopouzdanе i neopterećene osobe mogu biti uspješne u svojem budućem životu. Takvo viđenje sustava školstva nas je i potaklo da se uključimo u projekt *Samovrednovanje srednjih škola*. Taj nam je projekt pomogao osvijestiti probleme koji se pojavljuju, a pomogao nam je i u njihovu rješavanju i u poboljšanju nastavnoga procesa u cjelini. U proces smo uključili sve dionike odgojno-obrazovnoga procesa (učenike, nastavnike, stručne suradnike), ali i roditelje i društvenu zajednicu. Svi su se oni aktivno uključili u ostvarivanje zadanih aktivnosti i ciljeva pa uspjeh nije izostao. Pomaci nisu veliki, ali bude nadu da ćemo zajedničkim trudom uspjeti poboljšati sve segmente odgojno-obrazovnoga procesa.

III. GIMNAZIJA OSIJEK, OSIJEK

TRADICIONALNI TEMELJI I NOVE TEHNOLOGIJE ČINE NAŠU I VAŠU SIGURNU BUDUĆNOST.

Treća gimnazija Osijek nalazi se u Ulici Kamila Firingera 14 u osječkoj Tvrdi. Škola ima dugu tradiciju. Sljedbenica je muške realne gimnazije i svojim se programom naslanja na njezinu tradiciju. Nismo više „muška” gimnazija jer od 705 učenika u školskoj godini 2011./2012. njih 338 (46 %) bile su djevojke.

Od 705 učenika 666 učenika je u gimnazijskim razredima i raspoređeni su u 22 razredna odjela, a 39 je učenika Srednje glazbene škole i raspoređeni su u četiri razredna odjela. Iako je naš program prirodoslovno-matematički, naši učenici uspješno studiraju na različitim fakultetima. Naši su bivši učenici uspješni književnici, glumci, glazbenici, odvjetnici, sportaši, liječnici, mikrobiolozi, fizičari, inženjeri, sveučilišni profesori, znanstvenici itd. Ako bi ih imenovali, tekst bi bio predug.

U III. gimnaziji Osijek zaposleno je 55 nastavnika i izvode se dva nastavna programa: program prirodoslovno-matematičke gimnazije i program općeobrazovnih predmeta za učenike Srednje glazbene škole. U našoj školi nastavu tih predmeta pohađaju i učenici Srednje glazbene škole F. Kuhača Osijek. Škola ima i 2,5 stručna suradnika (pedagoginju, knjižničarku) i jednu psihologinju.

Uključeni smo u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* i prije nego što je ono postalo obvezatno. Iako nam je srednja ocjena škole već godinama oko vrlo dobar 4, tražili smo odgovore na pitanja možemo li biti bolji i kako to postići. Svjesni smo da uspjeh učenika ovisi i o redovitosti pohađanja nastave i zato nam je tijekom prvoga razdoblja samovrednovanja cilj bio smanjiti broj izostanaka 10 %, što smo i ostvarili. Ohrabreni tim rezultatom od školske godine 2009./2010. radili smo na stručnome usavršavanju nastavnika u školi u okviru stručnih aktivna i Nastavničkoga vijeća. Nastojali smo najnovije spoznaje vezane uz učenje i poučavanje prezentirati svim nastavnicima u svrhu poboljšanja nastave i uspjeha učenika. Potvrdu korisnosti samovrednovanja dobili smo i u vanjskome vrednovanju kroz dobre rezultate naših učenika na državnim natjecanjima i na državnoj maturi i kod upisa najvećega broja naših maturanata na odabrane fakultete.

SREDNJA ŠKOLA DALJ, DALJ

PER ASPERA AD ASTRA – KROZ TRNJE DO ZVIJEZDA.

Srednja škola Dalj smještena je u Osječko-baranjskoj županiji u općini Erdut na rijeci Dunav. Škola je 2013. godine slavila dva desetljeća postojanja. U školi se provodi obrazovanje u dvama obrazovnim područjima:

- ekonomija, trgovina i poslovna administracija (zanimanje: ekonomist)
- poljoprivreda, veterina i prehrana (zanimanja: agroturistički tehničar, poljoprivredni tehničar – opći, poljoprivredni tehničar – fitofarmaceut).

Obrazovanje za zanimanja traje četiri godine, što učenicima omogućuje daljnji nastavak školovanja u sustavu.

Posebnost naše škole je što omogućuje učenicima da se obrazuju na srpskome materinskom jeziku. To je značajno za očuvanje i zaštitu identiteta pripadnika nacionalnih manjina, a svakako i za očuvanje multikulturalnih osobitosti društva u cjelini.

U okviru škole njeguje se učeničko zadrugarstvo koje se bavi proizvodnjom proizvoda upotrebne vrijednosti temeljene na kulturnoj baštini. Učenička zadruga *Dalya* predstavlja model poduzetništva namijenjen učenju, tj. korelaciji nastavnih sadržaja i stručne prakse. Na taj se način odlično povezuju obrazovni sektor poljoprivrede i ekonomije.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* škola uspješno sudjelujemo tri godine. Povjerenstvo za kvalitetu naše škole zajedno s učenicima i nastavnicima bavi se ispitivanjem kvalitete u svim područjima našega rada, a i samovrednovanjem vlastita sudjelovanja u nastavnim i ostalim procesima. Vizija je škole „Znanjem do slobode!” Vrednujemo načela cjeloživotnoga učenja mladih ljudi koji ulaganjem u sebe i svoje znanje mogu postati samostalni i neovisni u postizanju životnih ciljeva.

ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA OSIJEK, OSIJEK

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek jedina u regiji nudi srednjoškolsko obrazovanje u području likovne umjetnosti i dizajna i ima jedinstven profil koji prepoznaju i cijene učenici, roditelji, struka i lokalna zajednica. Našoj školi koja se bavi umjetnošću i dizajnom i koja podučava mlade talente gravitiraju učenici s likovnim senzibilitetom i talentom iz svih pet županija ovoga dijela Republike Hrvatske. Škola trenutačno obrazuje 350 učenika i u njoj radi 53 nastavnika.

Škola učenicima na izbor nudi sedam različitih smjerova: aranžersko-scenografski dizajn, dizajn odjeće, dizajn tekstila, dizajn unutarnje arhitekture, grafički dizajn, kiparski dizajn i slikarski dizajn. Prvi je razred za sve učenike isti (opći smjer) tijekom kojega se učenike uvodi u područje likovne umjetnosti i dizajna te ih se kroz različite nastavne predmete i izvannastavne projekte upoznaje s pojedinim zanimanjima. U drugome razredu učenici biraju jedno od ponuđenih zanimanja.

Kroz specifične zadatke nastavnoga plana i programa učenici uče različite tehnike rada i sudjeluju u osmišljavanju različitih oblika rada u području likovne umjetnosti i dizajna. Već tijekom školovanja imaju priliku pokazati naučene vještine prezentiranjem svojega rada na školskim i izvanškolskim izložbama, natjecanjima, projektima i natjecanjima. Takav pristup omogućuje učenicima i samovrednovanje vlastita rada, što je osobito korisno u razvoju socijalnih i ekonomskih vještina.

Naša škola obrazuje i osposobljava učenike za široki krug djelatnosti. Svi naši programi omogućuju učenicima stjecanje vještina s pomoću kojih oni mogu započeti radni odnos u svojoj struci kao zaposlenici ili samostalni poduzetnici. Ti im programi također omogućuju i daljnje školovanje polaganjem državne mature. Ipak, naši budući učenici moraju imati određeni likovni talent i senzibilitet koji su osnovni preduvjeti za uspjeh i zadovoljstvo u bavljenju ovim zanimanjem.

Učenike tijekom četverogodišnjega obrazovanja poučava kvalitetan i stručan kadar, imaju sve potrebne materijalne uvjete na raspolaganju i mogućnost sudjelovanja u mnogobrojnim izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima i projektima i na terenskoj nastavi.

Dokazi za to su mnogobrojni. Radovi učenika redovito pronalaze svoja mjesta na plakatima, zidovima, izložbama, priredbama, web stranicama, u trgovinama, časopisima i sl. U školi postoji

učenička zadruga L.U.D. (likovna umjetnost i dizajn) koja razvija kreativne sposobnosti i poduzetničke kompetencije učenika.

Učenici izrađuju niz unikatnih suvenira i upotrebljivih predmeta poput platnenih torbi, majica s otiskom, keramičkih vaza, svijećnjaka i raznih ukrasnih predmeta u terakoti te prepoznatljive osječke motive koje maštovito i raznim tehnikama ugrađuju u suvenire (reljefne pločice, ukrasni magneti, torbe s otiskom itd.). U školi se nalazi i suvenirnica u kojoj su izloženi izrađeni predmeti i mogu se kupiti. Pri prodaji vlastitih proizvoda učenici stječu znanja o privređivanju, prihodu, rashodu i ostvarenoj dobiti te razvijaju kreativnost, inicijativnost, timski rad i osviještenost o mogućnostima samozapošljavanja.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelujemo od 2007. godine i naša su iskustva pozitivna. Sve više unapređujemo rad naše škole, nastavnici podižu razinu kvalitete nastave, sve je veći interes učenika za upis u našu školu i ostvarujemo izvrsnu suradnju s lokalnom zajednicom kroz brojne aktivnosti i zajedničke projekte.

UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA ŠKOLA, OSIJEK

ODGOJITI I PRIPREMITI MLADE LJUDE ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE, PRUŽITI IM NAJPOTREBNIJE KOMPETENCIJE.

Od 1956. godine Ugostiteljsko-turistička škola djeluje kao škola regionalnoga značaja. Naša je škola zauzela visoko mjesto u obrazovanju kadrova za ugostiteljstvo.

Preseljenjem u novu školsku zgradu ostvarujemo svoje ciljeve. Zgrada je namjenski građena i obuhvaća prostor od 5330 m² raspoređenih na tri kata i na podrumске prostorije. Škola ima 14 učionica, četiri praktikuma kuharstva, tri praktikuma posluživanja, praktikum slastičarstva, učionicu informatike, knjižnicu i restoran. Svi su prostori opremljeni informatičkom opremom i najsuvremenijim uređajima.

Vrste obrazovnih programa:

- trogodišnja zanimanja (konobar, kuhar, slastičar JMO)
- četverogodišnja zanimanja (turističko-hotelijerski komercijalist, hotelijersko-turistički tehničar)
- obrazovanje odraslih (program stjecanja srednje stručne spreme i prekvalifikacije za zanimanja: kuhar, slastičar, konobar, hotelijersko-turistički tehničar i turističko hotelijerski komercijalist).

Vizija i misija:

- oblikovanje poticajnoga okruženja za učenje
- dinamična suradnja sa srodnim školama (razmjena ljudskih resursa, nastavnika i učenika)
- rad s naprednim učenicima
- uvođenje sustava nagrađivanja nastavnika potaknuto vanjskim vrednovanjem
- poticanje povezivanja s visokoškolskim ustanovama u bližemu okruženju
- izrada i provedba programa cjeloživotnoga učenja.

Posebnosti škole:

- sudionici mnogih strukovnih natjecanja
- stručno zastupljena nastava
- dobro opremljeni kabineti kuharstva, posluživanja i slastičarstva
- priprema učenika za polaganje državne mature
- posebno uspješan rad novinarske skupine (školski list *Cocktail*)
- članica je europske udruge hotelijerskih škola – AEHTA
- jedina srednja škola u gradu sa statusom međunarodne Eko-škole.

Ugostiteljsko-turistička škola Osijek uključila se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola 2010.* godine. Proces samovrednovanja trajao je dvije školske godine. Tijekom toga razdoblja škola je obavila sve preporučene aktivnosti. Uz podršku suradnika mreže, gđe Gordane Popović, prepoznali smo prioritetna područja i izradili kratkoročni plan poboljšanja. Posebno smo ponosni na akciju „vršnjačka pomoć u učenju” kojom smo osnažili dopunsku nastavu. Formirali smo mini-timove koji će izraditi primjer korelacijskih sadržaja. U kriteriju kvalitete „Upravljanje školom i motiviranje nastavnika” ove je školske godine za napredovanje u viša zvanja predloženo sedam nastavnika. O našim aktivnostima redovito smo obavještavali Nastavničko vijeće, Vijeće učenika i Vijeće roditelja.

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA

EKONOMSKA ŠKOLA ŠIBENIK, ŠIBENIK

ZAŠTITNIK ŠKOLE – MERCURIUS, RIMSKI BOG ZAŠTITNIK TRGOVACA.

Ekonomška škola Šibenik je uspješna strukovna škola koja obrazuje učenike za potrebe tržišta rada i zahtjeve gospodarstva u Šibensko-kninskoj županiji, ali i za daljnje obrazovanje i usavršavanje. Škola provodi sljedeće vrste obrazovnih programa: ekonomist, upravni referent i komercijalist. Škola posjeduje odobrenje za obrazovne programe prodavača i poslovnoga tajnika.

Obilježja škole su:

- tradicija (preko 80 godina odgojno-obrazovnoga rada)
- kvalificirani i stručni nastavnici
- zanimljivi programi
- specijalizirane učionice i kabineti
- ugodna atmosfera
- slobodne aktivnosti.

Do 2008. godine provodila je program obrazovanja odraslih koji se ugasio zbog slabijega interesa polaznika.

Usprkos tomu što su programi škole suficitarni, postoji veliki interes učenika završnih razreda osnovne škole za upise u prvi razred zbog posebnoga odnosa prema sportašima i zbog pogodnosti koje im pruža naša škola u pohađanju nastave kako bi uskladili sportske i školske obveze.

Škola se može pohvaliti izuzetnim uspjehom učenika na sportskim natjecanjima i na ostalim natjecanjima i smotrama znanja. Škola je vrlo aktivna u području humanitarnoga rada (suradnja s Caritasom naše biskupije). Možemo se pohvaliti odličnom suradnjom s ustanovama za pomoć učenicima s teškoćama u razvoju (Centar za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek”). U našoj se školi organiziraju i stručni skupovi za nastavnike stručnih predmeta.

U školi se provodi jedan oblik samovrednovanja, MERKUR – izbor najuspješnijega učenika i nastavnika i svečana dodjela svjedodžbi učenicima završnih razreda (jedina škola u županiji).

Kvalitetu poučavanja možemo potkrijepiti sljedećim činjenicama:

- uspjeh učenika na državnoj maturi (srednja je ocjena obvezatnoga dijela državne mature vrlo dobar)
- uspjeh učenika na natjecanjima (stalni sportski uspjesi učenika na državnim natjecanjima – tri godine za redom državni prvaci u košarci (M))
- državni susreti i smotre iz općeobrazovnih i stručnih predmeta
- Europski parlament mladih Republike Hrvatske
- Nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu
- upis učenika na viši stupanj naobrazbe i izbor željenih fakulteta
- stečene vještine potrebne za obavljanje budućega zanimanja.

Ekonomska škola Šibenik uključila se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* školske godine 2009./2010. Odabrala je suradnika mreže gospodina Miru Plavčića iz Šibenika i koristila se materijalima Centra i izvješćem o samovrednovanju. Sudjelovanje u projektu omogućilo nam je:

- pomoć pri detektiranju vlastitih prednosti i nedostataka
- podizanje razine samokritičnosti
- jačanje pozitivnih ljudskih potencijala
- izradu Školskoga razvojnog plana
- višu razinu motivacije za ostvarenje zadanih ciljeva – misija škole.

GIMNAZIJA ANTUNA VRANČIĆA, ŠIBENIK

NJEGOVANJE TOLERANCIJE, SLOBODNOGA IZRAŽAVANJA I MEĐUSOBNOGA RAZUMIJEVANJA.

Gimnazija Antuna Vrančića je škola s dugogodišnjom tradicijom poučavanja i kvalitete prepoznatljive u cijeloj Republici Hrvatskoj. Smješteni smo u središtu Šibensko-kninske županije u gradu Šibeniku. Škola nosi ime Antuna Vrančića, uglednoga šibenskog i hrvatskog humanista koji je djelovao u XVI. stoljeću.

Gimnazija Antuna Vrančića radi u zgradi koja je izgrađena za potrebe gimnazijskoga programa i useljena je 1937. godine. Danas zgradu dijele tri škole i to otežava organiziranje nastave u specijaliziranim učionicama i organiziranje izvannastavnih aktivnosti, što je neophodno za kvalitetnu i uspješnu realizaciju nastavnoga plana i programa.

Škola ima 665 učenika i 24 razredna odjela koja su raspoređena u četiri gimnazijska programa (opća, prirodoslovno-matematička, jezična i klasična gimnazija). Svi su predmeti stručno zastupljeni. U školi je zaposleno ukupno 49 nastavnika.

U skladu s vizijom i misijom škole sva naša nastojanja usmjerena su:

- prema stvaranju suvremene, otvorene i kvalitetne škole
- prema negovanju tolerancije, slobodnoga izražavanja i međusobnoga razumijevanja
- prema individualnome razvoju učenikovih sposobnosti.

Ponosni smo na izvanredne rezultate naših učenika koje postižu na državnim i međunarodnim natjecanjima i na veliki interes i aktivnost učenika u organiziranju mnogobrojnih izvannastavnih aktivnosti. Škola je prepoznatljiva po manifestaciji „Antun” koja je humanitarnoga karaktera i kojom učenici nagrađuju najbolje nastavnike i učenike škole u protekloj školskoj godini. Manifestacija se održava u Hrvatskome narodnom kazalištu u Šibeniku i prepoznata je u lokalnoj zajednici kao izuzetni projekt.

Sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* bilo je vrlo poticajno i motivirajuće za uvođenje kvalitetnijih promjena u organizaciju i izvođenje nastavnoga procesa.

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

EKONOMSKA I TRGOVAČKA ŠKOLA IVANA DOMCA, VINKOVCI

SVAKI UČENIK NE MORA BITI ODLIČAN ĐAK, ALI MOŽE POSTATI ODLIČAN ČOVJEK.

Ekonomska i trgovačka škola Ivana Domca iz Vinkovaca ima 500 m², a školska dvorana 2200 m². U školu je upisano 960 učenika. Učenici su raspoređeni u 32 razredna odjela i školuju se za sljedeća zanimanja: ekonomist, upravni referent, poslovni tajnik i prodavač. Oko 80 djelatnika radi u jednoj smjeni, a od toga je oko šezdeset nastavnika općeobrazovnih i strukovnih predmeta. Naš je cilj pripremiti učenike za tržište rada u obvezatnome i izbornome programu strukovnoga obrazovanja i pripremiti ih za ispite državne mature kako bi se mogli upisati na željene fakultete. Naša škola želi ostvariti suradnički odnos nastavnika i učenika i njegovati pozitivno ozračje koje pridonosi napredovanju i podizanju kvalitete nastave.

Samovrednovanje škola postalo je, uz vanjsko vrednovanje, integralni dio sustava za unapređivanje kvalitete obrazovanja i u našoj školi. Sustavno sudjelujemo u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* i u vanjskome vrednovanju već pet godina. U školi djeluje Školski tim za kvalitetu, suradnica mreže Centra i koordinatorica za samovrednovanje. Školski razvojni plan donijeli smo u veljači 2009. godine. Održali smo sastanak sa suradnicima mreže, profesoricama Vesnom Pavković-Dončević i Majom Kralj Stančec koje su dale kritičke primjedbe i sugestije, ali i podršku našem razvojnom planu.

U našoj se ustanovi možemo pohvaliti visokim postotkom prolaznosti i uspješnosti u završavanju odabranoga programa, visokim postotkom prolaznosti ispita državne mature, sudjelovanjem učenika na natjecanjima iz općeobrazovnih i strukovnih sadržaja na školskoj, županijskoj i državnoj razini, iznadprosječnim postignućima u sportskim aktivnostima na nacionalnoj razini, visokim postotkom učenika četverogodišnjih programa koji upisuju i završavaju fakultete i zadovoljavajućim uvjetima rada u jednoj smjeni. Teškoće na koje nailazimo odnose se na veći broj učenika u razrednim odjelima od propisanoga standarda, na lošiju ili zastarjelu specijaliziranu opremu koja ne zadovoljava potrebe svih učenika i na neredoviti dolazak polaznika na nastavu. Potrebni su nam također novi programi koji mogu omogućiti stjecanje kompetencija za zapošljavanje ili visoko obrazovanje.

Neiskorišteni resursi odnose se na prenamjenu prostora koji bi mogao poslužiti za praktičnu nastavu prodavača, na dodatne prostore koji se mogu preurediti u praktikume i na povlačenje sredstava iz fondova EU. U napredovanju nas najviše koče materijalni uvjeti na koje ne možemo utjecati, zatim neusklađenost programa i satnice obvezatnih predmeta državne mature s gimnazijskim programima. Trebamo se usmjeriti na izbornu, fakultativnu i dodatnu nastavu koje je moguće ostvariti uz postojeće ljudske i materijalne resurse. U napretku nam može pomoći lokalna zajednica (grad, županija, gospodarski subjekti) i sredstva iz fondova EU.

Svi naši uspjesi proizlaze iz dobrog suradničkog odnosa učenika i nastavnika, pozitivnoga ozračja i entuzijazma naših nastavnika i mentora.

TEHNIČKA ŠKOLA NIKOLE TESLE, VUKOVAR

KREATIVNIM UČENJEM DO USPJEŠNOGA I SRETNOGA UČENIKA.

Na istoku Republike Hrvatske u Vukovarsko-srijemskoj županiji nalazi se Tehnička škola Nikole Tesle. Nastava se održava na hrvatskome jeziku i latiničnome pismu i srpskome jeziku i ćirilčnome pismu. U školskoj godini 2011./2012. škola je imala 468 učenika raspoređenih u 36 razrednih odjela (16 razrednih odjela na hrvatskome jeziku i latiničnome pismu i 19 razrednih odjela na srpskome jeziku i ćirilčnome pismu). U školi je zaposleno 85 nastavnika. U školskoj godini 2012./2013. otvorena je obnovljena škola, a njezina je obnova trajala tri godine.

Nastava se izvodi kroz tri sektora i jedanaest obrazovnih programa:

- elektrotehnika i računalstvo (elektrotehničar, tehničar za računalstvo, autoelektričar)
- strojarstvo, brodogradnja i metalurgija (tehničar za vozila i vozna sredstva, automehaničar, autolimar, plinoinstalater, vodoinstalater, tokar, bravar)
- geologija, rudarstvo, nafta i kemijska tehnologija (ekološki tehničar).

U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključili smo se u školskoj godini 2007./2008. Suradnica mreže naše škole je pedagoginja Kristina Gugić, profesorica Poljoprivredno šumarske škole Vinkovci. Naš rad usmjeren je na unapređenje rada škole i stvaranje uspješne zajednice suradničkoga učenja. Cilj nam je promicanje sustava vrijednosti temeljenoga na unapređenju kvalitete obrazovanja kao ključa poboljšanja cjeloživotnoga učenja.

Škola učenicima omogućuje:

- samostalan, suradnički, inovativan i kvalitetan rad temeljen na samovrednovanju
- timski rad, rad u manjim skupinama, kabinetsku nastavu
- razvoj samopoštovanja, međuljudskih odnosa i razvoj svijesti o okolišu
- različite školske i izvanškolske aktivnosti.

Svi planovi unapređenja temelje se na SWOT i KREDA analizi i na anketiranju učenika, roditelja i članova lokalne zajednice. Identificirali smo prioritete i za njih izradili akcijske planove.

Njeguemo temeljne vrijednosti: obrazovanje i stručnost, odgovornost i marljivost, samopoštovanje i kreativnost. Bilo je zaista korisno raditi na samovrednovanju škole. Tijekom sudjelovanja u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* primijetili smo pozitivne pomake u kvaliteti našega rada.

SPLITSKO - DALMATINSKA ŽUPANIJA

ELEKTROTEHNIČKA ŠKOLA, SPLIT

Škola je smještena u Tesloj 2 u Splitu u zgradi sagrađenoj 1904. godine u kojoj je prva generacija elektrotehničara završila školovanje još 1939. godine.

Škola je u školskoj godini 2011./2012. imala 577 učenika koji su bili raspoređeni u 20 razrednih odjela i 41 nastavnika uz ravnatelja, pedagoga i knjižničara. Provodi sljedeće obrazovne programe: elektrotehničar, tehničar za elektroniku i tehničar za računalstvo. Sudjeluje u projektima pod pokroviteljstvom Europske unije:

- program CARDS 2003 – omogućuje nam suvremenu opremu vrijednu oko 50.000 eura i edukaciju nastavnika kroz studijska putovanja u Danski Odense Technical College i u njemačku tvrtku *Siemens* u Berlinu
- program IPA s ciljem poticanja novih inovativnih pristupa obrazovnomu sadržaju i metodama poučavanja u strukovnim školama
- program Leonardo da Vinci – omogućuje usklađivanje obrazovnog sustava s tehnološkim napretkom i tržištem rada.

Škola sudjeluje u provedbi projekta *Samovrednovanje srednjih škola* od 2008. do 2011. godine. Imenovala je Školski tim za kvalitetu koji kreira izvješće o samovrednovanju i napravila je Školski razvojni plan koji se analizira u suradnji sa suradnikom mreže.

Sudjelovanje u tome projektu potaklo je nastavnike i upravu na intenzivnu samoanalizu rada, pomoglo je školi u dobivanju realnoga uvida u postignuća učenika, povećalo je spremnost na promjene i pokrenulo je raspravu o ciljevima i razvojnim prioritetima škole. Taj projekt smatramo vrijednim i nismo iznenađeni što se uvodi kao obvezatan.

PRIRODOSLOVNA TEHNIČKA ŠKOLA, SPLIT

Škola je smještena u atraktivnoj zgradi koju dijeli s još trima školama. Prostor kojim se škola koristi proteže se na 2300 m² i ima 10 učionica, dva kemijska laboratorija sa suvremenom opremom, kabinet biologije i mikrobiologije i kabinet informatike. Škola nema dvoranu za nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture, što smatramo ozbiljnim nedostatkom koji pokušavamo nadoknaditi iznajmljivanjem dvorane kako bi se realizirala nastava Tjelesne i zdravstvene kulture.

U školi radi 50 nastavnika i jedan stručni suradnik pedagog. Školu pohađa 520 učenika. Nastava se odvija u jutarnjoj i popodnevnoj smjeni.

Vrste obrazovnih programa koji se provode u školi su:

- prirodoslovna gimnazija
- kemijski tehničar
- ekološki tehničar
- prehrambeni tehničar.

Škola pripada rijetkim školama u Republici Hrvatskoj u kojima se dio nastave odvija u specijaliziranim laboratorijima i kabinetima. Učenici uz redovitu teoretsku nastavu Kemije u učionicama općega tipa pohađaju i laboratorijske vježbe u specijaliziranim laboratorijima za nastavu Kemije. Teoretska nastava upotpunjena je praktičnim vježbama i u nastavi Biologije i Fizike.

S procesom samovrednovanja započeli smo eksperimentalno u školskoj godini 2007./2008. U sljedećim školskim godinama nismo imali podršku suradnika mreže. U školskoj godini 2012./2013. ponovno smo uključeni u projekt *Samovrednovanje srednjih škola*, ali ovaj put uz podršku suradnika mreže gospodina Mire Plavčića.

Vizija je škole postavljanje visokih standarda edukacije u području prirodoslovlja i ekologije.

Prioritetna područja koja su posebno istaknuta u školskome razvojnom planu su: *učenje i poučavanje i školsko ozračje*.

SREDNJA ŠKOLA BOL, BOL

DO VELIKIH MISLI DOLAZI SE MALIM KORACIMA.

Srednja škola Bol u Bolu vezana je uz Dominikansku gimnaziju koja u Bolu djeluje od 1919. do 1973. godine. Te iste godine odlukom radničkoga savjeta hotelskoga poduzeća *Zlatni rat* otvara se državna gimnazija koja djeluje do 1978. godine.

Reformom u školstvu uvodi se pripremni i završni stupanj obrazovanja. U završnome stupnju škola obrazuje kuhare, konobare i hotelijerske radnike.

Godine 1989. škola počinje s izvođenjem obrazovnoga programa (profila) „suradnik u kulturno-znanstvenim ustanovama”. U školskoj godini 1990./1991. Srednjoj školi Bol odobrava se izvođenje eksperimentalnoga programa opće gimnazije.

Nastavu u Srednjoj školi Bol pohađa 125 učenika. Za turističko-hotelijerskoga komercijalista obrazuju se 72 učenika, a nastavu opće gimnazije pohađaju 63 učenika. U školi je zaposleno 25 nastavnika. Naša se škola među prvima uključila u pilot-projekt *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola*. Samo nakon godinu dana sudjelovanja u tome projektu u školi su se dogodile novine koje su prije bile gotovo nezamislive. Odjednom je suradnja učenika i nastavnika postala prisnija, osjetio se duh zajedništva i veća motiviranost. Učenici su školu počeli doživljavati kao mjesto gdje se i njih „pita”, a nastavnici su počeli više razmišljati o prijedlozima i zahtjevima učenika. Uključenost roditelja u rad škole je također postala puno bolja.

Samovrednovanje je povijesna prekretnica u našem školstvu i sretni smo što smo bili dio te povijesti koja stvara novu budućnost i novoga čovjeka.

SREDNJA ŠKOLA IVANA LUCIĆA, TROGIR

ODGOVORNI SMO ZA ONO ŠTO RADIMO, ALI I ZA ONO ŠTO NE RADIMO!

Srednja škola Ivana Lucića, Trogir smještena je u gradu Trogiru u Ulici Put Muline 2b. Osnovana je 1991. godine odlukom Skupštine općine Trogir.

U školskoj godini 2011./2012. u 16 razrednih odjela upisan je 451 učenik, a od toga je 12 razrednih odjela gimnazije i 4 razredna odjela programa „ekonomist”. U školi radi 41 nastavnik uključujući ravnatelja i stručne suradnike od kojih je pet profesora savjetnika i četiri profesora mentora.

Obrazovni programi u školi su: opća gimnazija i program „ekonomist”, a traju četiri godine. Svake školske godine škola sudjeluje na državnim natjecanjima i često osvaja jedno od prvih triju mjesta. Naročite uspjehe postiže Djevojački gimnazijski zbor koji sudjeluje na državnome natjecanju zborova u Varaždinu.

U školi se provode dva projekta: *Škola demokracije* i *Semep* (UNESCO). U školi također uspješno djeluje likovna skupina *Ars nova* koja svake godine organizira prodajnu izložbu u humanitarne svrhe, a djeluje i njemačka skupina čiji članovi u suradnji s Osnovnom školom kralja Zvonimira sudjeluju u Danima njemačke kulture.

Osim navedenih skupina vrlo uspješno djeluju i Skupina mladih lingvista, Skupina mladih filozofa, Vjeronaučna skupina, Matematička skupina i Povijesna skupina, a učenici svake godine sudjeluju i na sportskim prvenstvima iz nogometa, košarke i odbojke. Bitno je istaknuti i uspjeh naših učenika na državnoj maturi jer 98 % njih ispite državne mature položi u ljetnome ispitnom roku.

Prioritet je škole razvoj socijalnih vještina koje su temelj za uspješno snalaženje i djelovanje unutar školskoga okružja i cjelokupnoga društva. Na taj se način razvija senzibilitet kod učenika za različitost, toleranciju, samorazvoj, empatiju, ali i ekološku osviještenost. U interakciji s građanskim odgojem postiže se kod učenika odgovornost, aktivno upućivanje i sudjelovanje u građanskome društvu. Škola nastoji razvijati kompetencije vezane uz proces učenja i razvijati pozitivan stav prema učenju, čime se kod učenika postiže odgovornost prema vlastitu učenju i donošenju odgovornih odluka o vlastitu razvoju.

Cjelokupni rad škole usmjeren je ka stjecanju visoke razine kompetencija i vještina potrebnih za daljnje obrazovanje, uključivanje u procese rada i cjeloživotno učenje.

Pri ostvarivanju ciljeva izuzetno nam je pomoglo sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*. U projektu smo izdvojili prioriteta područja: poboljšanje kvalitete nastavnoga rada (ciljevi: povećanje profesionalne kompetencije odgovornosti nastavnika, osposobljavanje nastavnika za unapređivanje procesa nastave, razvijanje i poticanje kreativnosti i samoobrazovanja kod učenika) i poboljšanje uvjeta rada nastavnika i učenika (ciljevi: opremljenost knjižnice pedagoško-psihološkom, metodičko-didaktičkom i stručnom literaturom te razvijanje knjižnice u multimedijalni centar).

Zadovoljni smo dosadašnjim ostvarenim rezultatima u obama područjima djelovanja. Stvorili smo kritički odnos prema radu i unaprijedili kvalitetu rada uopće.

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU, SPLIT

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju, donedavno Graditeljska obrtnička i grafička škola u Splitu, nasljednica je jedne od najstarijih škola u Splitu, Strukovne risarske škole, odnosno Scuole di disegno industriale, kasnije znane kao Splitska škola za dizajn. Osnovao ju je 1907. godine inženjer, arhitekt, reformator obrazovanja i osnivač Etnografskoga muzeja i Galerije umjetnina Kamilo Tončić.

Vrste obrazovnih programa koji se provode u školi su:

- obrazovni programi likovne umjetnosti i dizajna
- obrazovni programi grafičke tehnologije i audio-vizualne tehnologije
- obrazovni programi graditeljstva i geodezije.

Posebnosti škole:

- provode se programi obrazovanja odraslih u područjima grafike i graditeljstva
- organiziraju se izložbe učeničkih radova izvan škole
- škola pruža usluge tiskanja, projektiranja, stručnoga nadzora i izvođenja građevinsko-obrtničkih radova

- izdavanje školskoga lista.

Učenici redovito sudjeluju u humanitarnome radu (učenici su vizualno osmislili i fizički obnovili Odjel neurologije KBC-a Split, obnovili su prostor Dječjega doma *Maestral* u Kaštel Lukšiću, uredili su prostorije udruge *Zvono* itd.)

Vizija škole:

- prijedlog i izrada novih nastavnih planova i programa, naročito u području održive gradnje i razvoja

• isticanje značenja učeničkih radova kroz izložbe, natjecanja i medije kako bi se potakla kreativnost i aktivnost učenika

- suradnja sa srodnim školama Europske unije
- razmjena nastavnika i učenika s nastavnicima i učenicima Europske unije
- sudjelovanje u natjecajima pristupnih fondova Europske unije.

Sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* pomoglo nam je u otkrivanju naših prednosti i nedostataka praćenjem rada nastavnika i anketiranjem učenika, roditelja i nastavnika putem upitnika. Primjećujemo da takav kritički osvrt na vlastiti rad podiže kvalitetu nastavnoga procesa. Uspostavljanjem neposredne komunikacije sa suradnikom mreže imali smo priliku objektivnije sagledati rad škole i ostvarivost Školskoga razvojnog plana. Projektom *Samovrednovanje srednjih škola* dobili smo dodatni poticaj za unapređivanje odnosa s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga sustava kroz različite projekte i dobrotvorne akcije.

TEHNIČKA ŠKOLA ZA STROJARSTVO I MEHATRONIKU, SPLIT

Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku iz Splita odiše disciplinom i korektnim odnosom nastavnika i učenika, što je preduvjet uspješnosti obrazovnih postignuća učenika. Iako se radi o objektu starome više od stotinu godina, vidljivo je da se školski prostori brižno njeguju i održavaju. U školskim je prostorima vidljiva sprega stoljetne tradicije i modernih tehnologija. Škola ima i vrt u kojemu se njeguju biljke mediteranskoga podneblja s dominantnim palmama. Zbog brige o navedenome školskom vrtu, škola je u više navrata dobila i nagradu od Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta. Djelatnici škole i učenici vode brigu o školskome vrtu.

Vrste obrazovnih programa koji se provode u školi su:

- računalni tehničar za strojarstvo
- tehničar za mehatroniku
- tehničar za energetiku.

Škola pokriva sektore strojarstva i brodogradnje i elektrotehnike i računalstva.

Školu pohađa 426 učenika od kojih su dvije djevojke. Nastava se odvija u 16 razrednih odjela. U školi radi 48 djelatnika, a od toga je 37 nastavnika. Strukovnu nastavu izvodi 19 djelatnika. U školi rade dvije stručne suradnice.

Stalnim ulaganjem, brigom o opremi i nabavom nove opreme škola prati razvojne trendove u privrednome okruženju. U sklopu škole nalazi se Centar za nove tehnologije koji ima praktikum za hidrauliku i pneumatiku, kabinet za CNC tehniku, praktikume za CAD/CAM tehnologiju, kabinete za elektroniku i automatizaciju i kabinete za robotiku.

Škola također ima kabinet za zavarivanje i toplinsku obradu i praktikum za strojarstvo. Nastava se izvodi u opremljenim učionicama koje su spojene na internet. Informatička oprema je dominantno zastupljena prilikom izvođenja nastave iz velikoga broja predmeta, a škola ima više od 150 računala.

Učenici škole redovito ostvaruju zapažene rezultate na međuzupanijskim i državnim natjecanjima i to ne samo iz strukovnih predmeta. Statistike pokazuju da učenici nakon završetka škole uspješno nastavljaju školovanje na visokim učilištima. To je pokazatelj kvalitete pruženih usluga od strane škole.

Škola teži praćenju novih tehnologija, poučavanju s naglaskom na stjecanje vještina, nastavi projektnoga tipa, stjecanju kompetencija za mogućnost sudjelovanja na tržištu rada i stalnoj interakciji i korelaciji između svih dionika u odgojno-obrazovnome procesu unutar škole, ali i sa svim interesnim skupinama u okruženju.

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola*, prema mišljenju Školskoga tima za kvalitetu, jedan je od načina „održanja” škole. Taj projekt omogućuje školi i svim njezinim „subjektima” (nastavnicima/pružateljima usluga i učenicima/korisnicima usluga) uvid u postojeću kvalitetu rada s namjerom poboljšanja i razvijanja kvalitete na prioritetnim područjima. Na taj način škola dobiva na kvaliteti i postaje „konkurentna na tržištu”, tj. atraktivnija za upis novih naraštaja. Sudjelovanjem u tome projektu stječemo korisna znanja i iskustva koja možemo primjenjivati u našem daljnjem radu.

V. GIMNAZIJA VLADIMIR NAZOR, SPLIT

VAŠE RAZLIČITOSTI UJEDINJUJEMO KVALITETOM.

Velika realka je svečano otvorena u Splitu 15. prosinca 1862. godine u početku kao trirazredna škola, a kasnije je prerasla u šestogodišnju školu. U početku je bila smještena u jednoj privatnoj kući na Dobrome pa 1865. godine u zapadnome krilu Prokurativa, a kasnije se preselila u kuću Tartaglia gdje je djelovala od 1881. do 1886. godine. Od 1886. do 1908. godine škola je bila smještena u zgradi staroga sjemeništa. Zbog nemogućih uvjeta rada poduzete su mjere da se sagradi nova zgrada za Veliku realku. Za lokaciju nove zgrade izabran je teren podno Gripa. Podignuta je u razdoblju od 1908. do 1910. godine s pročeljem dekoriranim u stilu bečke secesije. Nova je zgrada svečano otvorena 30. ožujka 1910. godine. Zgrada se izdvaja kao kvalitetan primjer projektirane školske zgrade s početka 20. stoljeća, a značajna je i kao primjer secesijske arhitekture u Splitu.

Učenici se obrazuju u programu opće gimnazije. Škola ima 24 razredna odjela. U njoj rade 62 djelatnika, a od toga je 50 nastavnika. U svakome je razredu i jedan odjel za sportaše.

Sudjelovali smo u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* u školskim godinama:

- 2007./2008. – dodijeljena suradnica mreže bila je Marija Roth
- 2008./2009. – dodijeljene suradnice mreže bile su Marija Roth i Edita Urličić.

Sastanci su bili veoma konstruktivni, suradnice mreže su svojim pitanjima poticale raspravu Školskoga tima za kvalitetu i pomogle da sve ono što inače godinama planiramo na početku i radimo tijekom školske godine pretvorimo u kvalitetni školski razvojni plan.

ISTARSKA ŽUPANIJA

GINNAZIJA I STRUKOVNA ŠKOLA JURJA DOBRILE, PAZIN

KVALITETOM DO USPIJEHA – PRIJATELJSTVO – SURADNJA – KREATIVNOST – KOMPETENCIJA.

Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile smještena je u Pazinu, malome gradiću u srcu Istre. Škola ima stoljetnu uspješnu tradiciju i prepoznatljiva je po svojim rezultatima ne samo na prostorima svoje sredine, već daleko šire. Danas školu pohađa 739 učenika raspoređenih u 27 razrednih odjela. U školi radi 78 djelatnika. Suvremeno je opremljena te ima uvjete za modernu nastavu. Učenici mogu birati obrazovanje u pet zanimanja: opća gimnazija, tehničar za elektroniku i upravni referent u četverogodišnjemu trajanju te elektromehaničar i prodavač u trogodišnjemu trajanju. Škola je za uspješan, kreativan i kvalitetan rad dobila ministrovo priznanje 2002. godine, dobila je Certifikat o statusu međunarodne Eko-škole 2003. godine i status Glasserove kvalitetne škole 2006. godine.

Krovni je projekt škole *Naš put prema kvalitetnoj školi* temeljen na postavkama *Teorije izbora W. Glassera*. U sklopu njega u školi djeluju projekti: *Na naš način* (dan kada kompletan rad u školi obavljaju učenici), *Susreti škola* (suradnja sa školama), *Eko – moja škola*, *Semep i Globe* (odgoj i obrazovanje za okoliš), *Mladi poduzetnik* (simulacija poslovanja poduzeća), *Škola demokracije* (debata, parlamentarna) i *Crveni križ* (humanitarna aktivnost). Brojne su i slobodne aktivnosti u kojima učenici mogu iskazati svoja umijeća (školski bend, videoskopina, fotoskupina, radioskupina, dramska, novinarsko-literarna, vokalna likovna, plesna, planinarska i sportska skupina).

Vizija škole predstavlja sliku onoga što zajedno želimo postići. Izražava naše vrijednosti i način kako ćemo ih ostvariti, a razvija se kao proizvod interakcije pojedinačnih vizija. U procesu njezina stvaranja i razvoja sudjeluju učenici, nastavnici i roditelji. Vizija škole temelji se na sljedećoj ideji: *kvalitetom do uspjeha – prijateljstvo – suradnja – kreativnost – kompetencija*.

Važnosti koje su presudne za školu kakvu želimo su učenje i poučavanje, uvažavanje, odgovornost i zadovoljni ljudi. Da bi navedeno i ostvarili, nastavnici su spremni kvalitetno poučavati, spremni su ponašati se odgovorno, učiniti da atmosfera u školi bude radna i prijateljska, rješavati dogovorom međusobne nesuglasice, poštovati se i uvažavati, pomagati jedni drugima i pridonijeti da škola bude mjesto sigurnoga i ugodnoga boravka. Posebnu pozornost posvećujemo edukaciji nastavnika slijedeći ideju: *kvalitetna škola – kvalitetni nastavnici – kvalitetna edukacija*.

Praćenje kvalitete odgojno-obrazovnoga rada u školi ostvaruje se vanjskim i unutarnjim vrednovanjem. O kvaliteti rada škole svjedoče rezultati koje učenici postižu u proteklih pet godina iz nacionalnih ispita i ispita državne mature, a koji su iz svih područja iznad državnoga prosjeka. Tomu mnogo pridonosi proces samovrednovanja koji se u školi sustavno razvija od samoga početka realizacije projekta *Samovrednovanje srednjih škola*.

U procesu samovrednovanja koristili smo se rezultatima nacionalnih ispita i ispita državne mature, provodili smo SWOT analizu u dva navrata (2006. i 2011. godine), anketirali smo roditelje i učenike s ciljem utvrđivanja zadovoljstva/nezadovoljstva školom, provodili smo vrednovanje kvalitete rada nastavnika od strane učenika za pojedine nastavne predmete, raspravljali smo o mogućnostima za

kvalitetniji rad, analizirali smo i popunjavali upitnike o procjeni funkcioniranja škole, pisali smo izvješća o posjetu suradnika mreže itd.

Cjelokupnim procesom samovrednovanja rukovodi Školski tim za kvalitetu koji čine voditelji stručnih vijeća, članovi razvojno-pedagoške službe, predsjednik Školskoga odbora, predstavnik učenika i predstavnik roditelja. Sastaje se na početku školske godine (utvrđivanja strategije rada i definiranja Školskoga razvojnog plana), na polugodištu (kontrolna točka), na kraju nastavne godine (planirano – ostvareno – mogućnosti) i po potrebi. Dosad smo surađivali s dvoje suradnika mreže s kojima smo izuzetno zadovoljni (Milivoj Vrabec i Suzana Hitrec).

Suradnici mreže pomogli su nam u osvještavanju određenih aspekata rada, refleksiji nastavne prakse, procesu samovrednovanja i usmjeravanju u daljnjim aktivnostima. Njihovo profesionalno i osobno iskustvo i kompetencije pomogli su nam u procesu samovrednovanja rada.

GIMNAZIJA PULA, PULA

TRADICIJA U EDUKACIJI I KVALITETI OBRAZOVANJA.

Gimnazija Pula smještena je u samome centru grada Pule u zajedničkoj zgradi sa Strukovnom školom i Industrijsko-obrtničkom školom. Započela je s radom u školskoj godini 1947./1948. Tijekom različitih društvenih promjena od pedesetih do ranih devedesetih godina mijenjali su se nazivi škole, a od 1. rujna 1992. godine radi samostalno pod nazivom Gimnazija Pula.

U školskoj godini 2011./2012. Gimnaziju Pula pohađalo je 755 učenika. U njoj je zaposleno 66 nastavnika od ukupno 80 djelatnika. Osam je nastavnika koji su u imenovani profesorima mentorima, pet je profesora savjetnika, a sedam je voditelja Županijskih stručnih vijeća. Gimnazija Pula izvodi srednjoškolski nastavni plan i program opće, prirodoslovno-matematičke i jezične gimnazije. Dvadeset i osam razreda raspoređeno je u dvije radne smjene.

Naša je vizija otvoreno komuniciranje između svih subjekata i poticanje aktivnoga uključivanja učenika, roditelja i lokalne zajednice u aktivnosti škole. Na taj način uspješnije utječemo na osposobljavanje mladih za život u demokratskoj zajednici i na prevenciju društveno neprihvaćenih oblika ponašanja.

Posebnost škole je to što ima tradiciju u edukaciji i kvaliteti obrazovanja. Uključeni smo u niz projekata: *Samovrednovanje srednjih škola*, *Eko-škola* (zlatni status), *Mladiekoin*, *Šumski istraživači*, *Gimnazijalci u institucijama EU*, *Imamo plan*, *Šalji dalje*, *68. internacionalno zasjedanje Europskoga parlamenta mladih*. Posjetili smo Hrvatski sabor, gostovali smo kod hrvatskoga predsjednika, gospodina Josipovića i promovirali smo rad škole i svoje uspjehe. Velik je broj naših učenika uključen u školska, državna i međunarodna natjecanja na kojima su ostvarili zavidne rezultate. Članovi Školskoga tima za kvalitetu odredili su ključna područja djelovanja i predstavili su Školski razvojni plan na Nastavničkom vijeću i Vijeću roditelja.

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* pomogao nam je osvijestiti vlastite potencijale. Povećala se motivacija za uključivanjem u projekt. Radi se na podizanju kvalitete rada i poučavanja. Razne akcije koje su se realizirale tijekom ove školske godine, počevši od uređenja učionica (učenici su obojili

svoje učionice), kupnje zelenila za školske hodnike i sl., pokazatelji su želje za razvojem u različitim segmentima djelovanja i želje za pozitivnim promjenama koje realiziramo kroz projekt *Samovrednovanje srednjih škola*.

GLAZBENA ŠKOLA IVANA MATETIĆA-RONJGOVA, PULA

TEMELJ GLAZBENOGA ŽIVOTA ISTRE.

Glazbena škola Ivana Matetića-Ronjgova u Puli je trenutačno smještena u prostorijama upravne zgrade Uljanik d.o.o., na još trima lokacijama u gradu Puli i na dislociranome odjeljenju u Barbanu.

Glazbenu školu Ivana Matetića-Ronjgova pohađa ukupno 440 učenika osnovne i srednje glazbene škole. U školi je zaposleno 48 nastavnika.

U školi se izvode programi:

- srednjega školstva u području glazbene umjetnosti za programe: glazbenik klavirist, glazbenik violinist, glazbenik violončelist, glazbenik gitarist, glazbenik flautist, glazbenik klarinetist, glazbenik saksofonist, glazbenik kornist, glazbenik trubač, glazbenik trombonist, glazbenik udaraljkaš, glazbenik harmonikaš, glazbenik pjevač i glazbenik teoretskoga smjera

- osnovnoga glazbenog školstva za programe: klavir, violina, violončelo, gitara, flauta, blok flauta, klarinet, truba, rog, harmonika i udaraljke.

Također se izvode i pripremni programi za osnovno glazbeno školovanje.

Škola provodi i dva fakultativna programa:

- osnove džeza
- istarsku pučku glazbu.

Škola se po fakultativnim programima razlikuje od drugih glazbenih škola.

Vizija je škole uvođenje novih programa kao što su viola, kontrabas i oboa, što veći upis djece u predškolske programe, širenje klasične glazbe, osnivanje još dislociranih odjeljenja za dijelove Istre koji su udaljeni od mjesta u kojima djeluju glazbene škole i populariziranje klasične glazbe među mladima. Škola djeluje na ovim prostorima 63 godine, temelj je glazbenoga života Istre i suosnivač je svih glazbenih škola u Istri i Sveučilišta Jurja Dobrile – Odjela za glazbu u Puli. Škola sudjeluje u svim važnijim događajima na području Istarske županije i na svim regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima gdje ostvaruje odlične rezultate.

GOSPODARSKA ŠKOLA ISTITUTO PROFESSIONALE, BUJE

Gospodarska škola Istituto professionale nalazi se u Bujama na sjeverozapadnome dijelu istarskoga poluotoka. Danas ima upisanih 297 redovitih učenika i 16 polaznika u obrazovanju odraslih. Ima 55 djelatnika, a od toga je četvero u stručno-razvojnoj službi, 44 ih je u nastavnome procesu s punim i nepunim radnim vremenom i sedam ih je u administrativno-tehničkoj službi.

Vizija je škole postati vodećom srednjoškolskom ustanovom na području sjeverozapadne Istre u području strukovnog obrazovanja. Škola obrazuje učenike u šest obrazovnih sektora u četverogodišnjemu i trogodišnjemu trajanju: strojarstvo, brodogradnja i metalurgija, elektrotehnika

i računalstvo, ekonomija, trgovina i poslovna administracija, turizam i ugostiteljstvo, šumarstvo, prerada i obrada drva, osobne usluge, usluge zaštite i druge usluge.

Gospodarska škola Istituto professionale uključila se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* odmah na početku u školskoj godini 2007./2008. Od toga su trenutka započeli konkretni pomaci: organizirana je pomoć učenicima za bolje rezultate u učenju, ali i ponašanju, nastavnici su se koristili novim nastavnim metodama s pomoću informatičke opreme, provodile su se radionice za usavršavanje rada nastavnika s učenicima s teškoćama, svi članovi kolektiva prolazili su tečaj medijacije, a učenici i nastavnici sudjelovali su u natjecanjima, smotrama, sajmovima, europskim projektima, humanitarnome radu i različitim aktivnostima unutar i izvan škole. Danas je Gospodarska škola Istituto professionale prepoznatljiva u svojem okruženju, što se može potvrditi sve većim brojem upisanih učenika i vrlo dobrim rezultatima na državnoj maturi.

Odabirom suradnika mreže i uključivanjem vanjskih članova u Školski tim za kvalitetu postavljena je nova koncepcija rada pod geslom: *Što mi možemo napraviti da naša škola bude prepoznatljiva u odnosu na slične škole?*

GRAD ZAGREB

DRUGA EKONOMSKA ŠKOLA, ZAGREB

UČIMO BITI KREATIVNI, PODUZETNI, ODGOVORNI I USPIJEŠNI.

Druga ekonomska škola utemeljena je 1956. godine na tradiciji Druge trgovačke akademije, a potom Drugoga ekonomskog praktikuma. Njezino je sjedište u Dobojskoj ulici 12. Današnji tip škole nastao je 1991. godine kada se bivši Ekonomski centar *Boris Kidrič* podijelio u tri škole: Prvu ekonomsku školu sa sjedištem u Medulićevoj 33 te Drugu ekonomsku školu i IX. (opću) gimnaziju sa sjedištem u Dobojskoj 12. Redovni strukovni obrazovni program škole provodi se u sektoru: ekonomija, trgovina i poslovna administracija, podsektor ekonomija (redovni obrazovni program „ekonomist“). Osim sadržaja obvezatnih predmeta kurikulum škole sadrži i sadržaje izbornih, fakultativnih i izvannastavnih predmeta. U skladu s dosadašnjim propisanim Nastavnim planom i programom za ekonomiste (do školske godine 2011./2012.) izborni i fakultativni predmeti su velikim dijelom usmjereni na razvoj ekonomske struke, npr. nastavni predmeti: Vanjsko-trgovinsko poslovanje, Turistička geografija, Organizacijsko ponašanje i Vježbenička tvrtka. Škola je u školskoj godini 2011./2012. imala ukupno 626 učenika (12 učenika s teškoćama u razvoju) u 21 razrednome odjelu. U njoj je bilo zaposleno 56 djelatnika (41 nastavnik, 2 stručna suradnika i 12 osoba iz administrativno-tehničke službe).

Misija škole je:

Suvremenim stručnim umijećima poučavanja, temeljenim na načelima tolerancije, suradnje, povjerenja i slobodnoga i kreativnoga izražavanja, osiguravamo uvjete za uspjeh svakoga učenika i omogućujemo razvoj njihovih osobnih i stručnih kompetencija potrebnih za daljnje školovanje i uključivanje na tržište rada.

Vizija škole je:

Vizija je biti društveno usmjerena škola, otvorena prema partnerskoj suradnji s učenicima, roditeljima, lokalnom zajednicom i s ostalim dionicima u okruženju. Snaga je ove suradnje upravo u obostrano korisnome dugoročnom angažmanu koji će pozitivno utjecati na kvalitetu nastavnoga procesa i na otkrivanje i razvijanje vlastitih potencijala i time na poboljšanje dobrobiti cjelokupnoga društva.

Škola se uključila u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2010./2011. U školi je provedeno samovrednovanje prema zadanim pokazateljima uspješnosti, a u svrhu utvrđivanja prednosti i nedostataka. Kao rezultat razvojnoga procesa, odnosno procesa unapređenja povećala se informiranost i interes učenika za upis u prvi razred i unaprijeđen je proces transparentnoga iznošenja informacija (mrežne stranice, letci, plakati i sl.).

GIMNAZIJA TITUŠA BREZOVAČKOGA, ZAGREB

MALA ŠKOLA S OZRAČJEM TOLERANCIJE, NENASILJA I DIJALOGA.

Gimnazija Tituša Brezovačkoga nalazi se u Habledićevoj ulici na Gornjem gradu u zgradi staroj 380 godina. Zgrada je oduvijek imala funkciju odgoja i obrazovanja, prvo kao đачki konvikt, a kasnije kao Škola za odgajatelje, Pedagoški obrazovni centar i zadnjih 20 godina kao opća gimnazija. Gimnazija je dobila ime po komediografu i pjesniku Titušu Brezovačkome (1757. – 1805.) čije su se komedije svojedobno prikazivale u atriju zgrade.

Nastavu, koja se već 11 godina odvija samo u jutarnjoj smjeni, pohađa preko 460 učenika. U školi rade 32 nastavnika te dva stručna suradnika, knjižničar i psiholog.

Kada bi našu školu trebalo opisati jednom rečenicom, mogli bismo reći da smo mi mala škola s ozračjem tolerancije, nenasilja i dijaloga, škola u kojoj se učenici osjećaju ugodno i slobodno i škola koja, osim obrazovanja, posvećuje veliku pozornost razvoju cjelovite ličnosti učenika. U nastavu se postepeno uvode suvremene nastavne metode i upotrebljava se moderna oprema (računala, projektori, digitalna kamera). Tijekom nastavne godine organizira se terenska nastava te gostovanja poznatih književnika, glumaca i učenicima zanimljivih javnih osoba. U našoj školi posvećujemo veliku pozornost kreativnim aktivnostima pa tako učenici sudjeluju u dramskoj, novinarskoj, astronomskoj i ekološkoj skupini, u zboru, u glazbenim, filmskim, informatičkim i likovnim radionicama i u školskome sportskom klubu. Ove smo se godine uspješno uključili u projekt *Kulturna geografija* koji financira Turistička zajednica grada Zagreba.

Ponosni smo što svi naši učenici upisuju fakultete, a većina upisuje prvi izbor studija. Na dosadašnjim ispitima državne mature naši su učenici ostvarili prolaznost gotovo 100 %. Imali smo najbolje rezultate u Republici Hrvatskoj iz Sociologije i Francuskoga jezika (2010. godine) te iz Matematike na osnovnoj razini (2011. godine). Našu školu pohađa veliki broj perspektivnih sportaša i glazbenika, a ove se godine možemo pohvaliti osvojenim prvim mjestom u badmintonu za djevojke na državnome prvenstvu školskih sportskih društava.

Posebnosti naše škole su i Dani otvorene nastave koji se organiziraju u ožujku povodom Dana škole. To je prigoda da učenici samostalno rade na zanimljivim projektima u malim skupinama. Humanitarni koncert povodom Dana škole tradicionalno se održava 18. ožujka u kinu Studentskoga centra. Učenici imaju glavnu ulogu u osmišljavanju i provedbi koncerta. Prihod koncerta poklanja se Domu svetoga Josipa u Hrvatskome Leskovcu. Veseli nas i dugogodišnja suradnja s Naestved gymnasium iz Danske koja uključuje razmjenu učenika i zajednički rad na različitim projektima.

Gimnazija Tituša Brezovačkoga pokrenula je proces samovrednovanja škole u jesen 2011. godine. Dosada smo osnovali Školski tim za kvalitetu, proveli KREDA analizu u kojoj su sudjelovali članovi Nastavničkoga vijeća, Vijeća roditelja i Vijeća učenika i počeli raditi na Školskome razvojnom planu za školsku godinu 2012./2013. KREDA analiza potvrdila je da mi već jesmo kvalitetna škola, a vjerujemo da će nam daljnji koraci u procesu samovrednovanja pomoći da postanemo još kvalitetniji.

HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA U ZAGREBU, ZAGREB

Hotelijersko-turistička škola u Zagrebu utemeljena je 15. rujna 1955. godine. Od osnutka do danas nosila je različite nazive: Hotelska škola (od 1955. do 1961.), Hotelijerska škola (od 1961. do 1978.), potom je bila integrirana u Ugostiteljsko-hotelijerski obrazovni centar (UHOC, od 1978. do 1990.), djelovala je unutar Ugostiteljsko-turističke škole (od 1990. do 1997.), a od 1. rujna 1997. započela je s radom kao samostalna ustanova sa sjedištem u Frankopanskoj 8.

Učenici se u Hotelijersko-turističkoj školi obrazuju za zvanje hotelijersko-turističkoga tehničara, a kvaliteta naobrazbe omogućuje im da se nakon završene srednje škole aktivno uključuju u poslove vezane uz turističku djelatnost.

U školskoj godini 2011./2012. u Hotelijersko-turističkoj školi u Zagrebu školovalo se 695 učenika u redovnome četverogodišnjem programu i 30 učenika u programu obrazovanja odraslih (prekvalifikacija za zanimanje „hotelijersko-turistički tehničar“). Od 1998. godine škola je unutar programa obrazovanja odraslih uvela i program usavršavanja za zanimanje hotelijersko-turističkoga menadžera.

Prema nastavnome planu i programu naši učenici tijekom četverogodišnjega školovanja uče tri strana jezika (engleski, njemački te talijanski ili francuski jezik). Od školske godine 2005./2006. uveden je i eksperimentalni program CLIL prema kojemu učenici pojedinih razreda slušaju određeni postotak nastavnoga gradiva pojedinih predmeta i na hrvatskome jeziku i na stranim jezicima.

Radi upotpunjavanja teorijske i praktične nastave škola izvodi i nastavno-stručne ekskurzije u obliku terenske nastave koju zajednički organiziraju stručni aktivisti i predmetni nastavnici Geografije, stranih jezika, ekonomske grupe predmeta, Povijesti umjetnosti i kulturno-povijesne baštine, ali u njoj sudjeluju i ostali predmetni nastavnici.

U školi se izvodi fakultativna nastava iz Talijanskoga, Francuskoga, Češkoga, Španjolskoga i Ruskoga jezika, dodatna i dopunska nastava stranih jezika i slobodne (izvannastavne) aktivnosti, primjerice, osnovan je sportski klub KROA-HTŠ (nogomet, košarka, odbojka, rukomet, odbojka i rukomet na pijesku, stolni tenis, atletika, plivanje, streljaštvo), postoji literarna, novinarska, dramska, fotografska i filmska skupina EOL i program stjecanja njemačke jezične diplome DSD, a škola je od 2003. godine ECDL testni centar za dobivanje europske računalne diplome. Naši učenici sudjeluju i na raznim natjecanjima: Gastro (redovito postižu veliki uspjeh i osvajaju medalje, a u nekoliko su navrata osvojili i pehar kao ukupni pobjednici), Lidrano (niz godina sudjelujemo na državnoj smotri), AEHT (Međunarodno natjecanje hotelijersko-turističkih i ugostiteljskih srednjih i viših škola – zlatne medalje 2004. i 2009. te srebrna 2010. godine), EuQuiz, natjecanja iz Hrvatskoga jezika i stranih jezika („Opportunities“, „Cambridge English Readers“), Povijesti i Geografije, razna sportska natjecanja na kojima naši učenici redovito postižu zapažene rezultate te natjecanja iz prve pomoći, Matematike („Klokani bez granica“), Informatike („Europe at School“, „Siemens Join Multimedia“) i Vjeronauka. Učenici ostvaruju vrhunske rezultate i u raznim projektima („Christmas in Europe“, „Comenius“, „Junior achievement“, DSD program – njemačka jezična diploma, „This is our time“ – projekt pod pokroviteljstvom UNESCO-a). Učenici sudjeluju i u raznim oblicima suradnje i razmjena sa školama

srodnih programa u Europi (Istituto turistico di Caserta u Italiji, Hrvatska dopunska škola Esslingen/ Stuttgart u Njemačkoj, Hrvatska gimnazija u Budimpešti u Mađarskoj, International youth meeting: Bridge of friendship, Brindisi u Italiji i Haren Ems u Njemačkoj) i u raznim humanitarnim akcijama (Vukovaru sa srcem, Nada za Afriku, Festival jednakih mogućnosti, pomoć Udruzi za školovanje pasa vodiča slijepih, blagdanske humanitarne akcije, u projektu skills@work u suradnji s British Councilom itd.). U svim svojim aktivnostima želimo biti maksimalno učinkoviti, želimo ostvariti zamišljeno i procijeniti svoja postignuća. Zbog toga sudjelujemo i u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od trenutka kada se projekt počeo provoditi. Naša suradnja s Centrom pridonijela je osvježavanju niza činjenica važnih za procjenu postignuća škole i za moguća poboljšanja procesa učenja/poučavanja.

POLJOPRIVREDNA ŠKOLA, ZAGREB

ČUVA I NJEGUJE TRADICIJU HRVATSKOGA POLJODJELSTVA.

Poljoprivredna škola smještena je u zagrebačkoj Dubravi u Ulici Gjüre Prejca 2. Našu školu pohađa 534 učenika u 22 razredna odjela. U školi je zaposleno 50 nastavnika.

Učenike obrazujemo u sedam obrazovnih programa: četiri četverogodišnja zanimanja (poljoprivredni tehničar opći, poljoprivredni tehničar vrtlar, poljoprivredni tehničar fitofarmaceut i agroturistički tehničar) i tri trogodišnja zanimanja (cvjećar, vrtlar i voćar-vinogradar-vinar). Izvrsno smo opremljeni. Imamo 18 učionica, LCD projektor, sve učionice imaju računalo i platno za projekciju, a nastavnici su prošli ECDL edukaciju, edukaciju o korištenju IT-a u organizaciji CARNeta te u učilištu Algebra (e-learning i web design). Praktična se nastava odvija u školskome vrtu koji ima staklenik, plastenik, hidroponski plastenik za uzgoj povrća, sušaru za voće i AEP – agroturistički edukativni poligon. Dobru opremljenost škole prepoznali su i cijene naši učenici i roditelji. Škola je uspješno sudjelovala u projektu CARDS 2003. (2007. godine završen je projekt *Agroturistički edukativni poligon – AEP*) i IPA projektu (2011. završen je projekt *Agroturistički centar izvrsnosti – ACI*). Učenici su zadovoljni uključenošću škole u projekte Europske unije, to cijene i traže da budu više informirani o EU fondovima. Time se posebno ponosimo jer to dokazuje da, osim što poučavamo, konkretno radimo i na pripremanju učenika za tržište rada u novim uvjetima koje nalaže Europska unija.

Vizija je škole promicanje kvalitete u odgoju i obrazovanju u području struke i u općemu obrazovanju, osiguravanje horizontalne i vertikalne prohodnosti polaznicima i korisnicima naših usluga i cjeloživotno obrazovanje.

Misija je inovativnošću, kreativnošću i multidisciplinarnim pristupom u odgoju i obrazovanju ostvariti prednost u području poljoprivredne struke u regiji te konkurirati na europskome tržištu znanja.

Osim što dajemo učenicima recentne informacije iz strukovnih sadržaja i smještamo struku i učeničko znanje u suvremeni kontekst, izuzetno dobro surađujemo s gospodarstvom:

- kroz projekt darovitih učenika u partnerstvu s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu ostvarujemo suradnju s OPG-ima koji se bave intenzivnom poljoprivredom

- kroz projekt *Znanjem do kvalitetnijega uzgoja u zaštićenim prostorima* (financira Ministarstvo poljoprivrede) održane su edukacijske radionice u kojima su sudjelovali učenici i nastavnici s predstavnicima udruga povrćara Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije

- kroz projekt *Edukacija u funkciji razvoja ruralnoga turizma Hrvatske*
- kroz organizaciju praktične i terenske nastave na farmama i OPG-ovima
- kroz suradnju s Mercatorom, Agrokorom, Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Zrinjcem.

Također smo surađivali i s Turističkom zajednicom grada Zagreba u projektu *Nove vizure starih atrakcija* kojim su učenici dali prijedloge uređenja dijelova užega centra Zagreba.

Naši učenici redovito sudjeluju i ostvaruju izvrsne rezultate na županijskim, državnim i međunarodnim natjecanjima u području struke (hortus-flora-agro i međunarodna natjecanja u aranžiranju), ali i u općeobrazovnim sadržajima (Engleski jezik, Povijest, Kemija, Biologija, Lidrano, sportska natjecanja). Nastavnici se stalno usavršavaju u području struke i u pedagoško-psihološkome i didaktičko-metodičkome području i to individualno i kolektivno u školi i izvan nje.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjelovali smo u školskoj godini 2008./2009. i u školskoj godini 2009./2010., a suradnice su nam bile kolegice Marija Rašan-Križanac i Marija Roth. Suradnja s kolegicama i njihove povratne informacije pomogle su nam u prepoznavanju naših jakih strana, u suočavanju s poteškoćama i u kretanju u nove izazove. Sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* pomoglo nam je u projektu vezanom uz unapređenje kvalitete nastave u strukovnome školstvu, a koji vodi Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKA ŠKOLA, ZAGREB

Prehrambeno-tehnološka škola osnovana je 1991. godine nakon reforme u školstvu i obavlja djelatnost srednje škole te ostvaruje program tehničke, industrijske i obrtničke škole za stjecanje srednje školske spreme. Nastala je na temeljima Poljoprivredno-prehrambenoga obrazovnog centra te od tada djeluje kao jedina samostalna prehrambena škola u Republici Hrvatskoj. Škola se nalazi u Zagrebu u Ulici Gjüre Prejca 2 i jedna je od četiriju škola smještenih na toj lokaciji.

U školi je trenutačno zaposleno 48 nastavnika, dvije stručne suradnice (pedagoginja, socijalna pedagoginja) i dva stručna suradnika knjižničara. Školu pohađa 635 učenika, a nastava je organizirana u 24 razredna odjela. Nastavni se program realizira u 10 učionica, šest kabineta, sportskoj dvorani, kod privatnih poduzetnika te u proizvodnim pogonima zagrebačkih tvornica *Kraš*, *Zvijezda*, *Franck*, *Ledo*, *Mlinar*, *Zagrebačke pekarnice Klara*, *Dukat* i *Cedevita*.

U našoj se školi učenici obrazuju:

- za četverogodišnji program: zanimanja: prehrambeni tehničar i tehničar nutricionist
- za trogodišnji program: zanimanja: konditor, rukovatelj prehrambenim strojevima, pekar JMO i mesar JMO

- za program obrazovanja odraslih: zanimanja: prehrambeni tehničar, konditor, rukovatelj prehrambenim strojevima, pekar JMO i mesar JMO.

Nova saznanja stječu se na stručnim ekskurzijama, posjećivanjem specijaliziranih izložbi i sajмова i sudjelovanjem na natjecanjima. Redovito sudjelujemo na državnim natjecanjima u disciplini Nutrivita i za zanimanje „pekar” te na Zagrebačkome velesajmu i svim događanjima vezanim uz prehrambenu struku (npr. Festival kruha i slastica, Eko-etno izložbe, Dani mode i ljepote i sl.). U školi djeluje učenička zadruga *Kreativa* koja sudjeluje na natjecanjima učeničkih školskih zadruga i ostvaruje zapažene rezultate. Pokušavamo omogućiti učenicima da u ozračju tolerancije i suradničkih odnosa steknu kompetencije potrebne za nastavak školovanja ili uključivanje u svijet rada i društvo znanja.

U samovrednovanju škola sudjelovali smo u školskim godinama 2008./2009. i 2010./2011. Proveli smo ankete među učenicima, roditeljima i nastavnicima, statistički ih obradili i na temelju rezultata napravili školske razvojne planove. Pritom su nas savjetovali i pomagali nam suradnici mreže.

Trudili smo se provesti sva prioriteta područja u školskim razvojnim planovima, osnovali smo školski tim za praćenje i provedbu projekata i realizirali smo suradnju s udrugom *Anbidexter*. Svakako smo osvijestili prednosti i nedostatke škole, poboljšali smo suradnju između nastavnika i unaprijedili smo rad škole. To ćemo iskustvo primijeniti u daljnjemu vrednovanju kvalitete naše škole.

Vizija škole je:

Prehrambeno-tehnološka škola je kvalitetna i sigurna škola u kojoj je ugodno učiti i raditi, u kojoj se svi ponašaju odgovorno pridonoseći da atmosfera bude radna i prijateljska, u kojoj se međusobne nesuglasice rješavaju dogovorno i u kojoj se dionici odgojno-obrazovnoga procesa međusobno uvažavaju i poštuju trudeći se dati svoj maksimum.

ŠKOLA ZA MEDICINSKE SESTRE VINOGRADSKA, ZAGREB

USPIJEH ZA SVE – PROMICANJE OSOBNE I KOLEKTIVNE IZVRSNOSTI KAKO UČENIKA, TAKO I NASTAVNIKA.

Škola za medicinske sestre Vinogradska je srednja strukovna škola koja realizira petogodišnji obrazovni program za medicinske sestre/tehničare opće njege.

Učenici škole uglavnom se zapošljavaju i nastavljaju sa usavršavanjem na različitim studijima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Topografska povezanost s kliničkom bolnicom „Sestre milosrdnice” osigurava vrhunske stručno-pedagoške preduvjete za obrazovanje zdravstvenih kadrova. Klinički odjeli bolnice školi su nastavne baze za realizaciju strukovnoga dijela programa, a liječnici i medicinske sestre aktivni su dionici u odgojno-obrazovnome procesu.

Nastavnici su odavno osvijestili potrebu za cjeloživotnim obrazovanjem i od 37 članova Nastavničkoga vijeća dvije su doktorice znanosti, dvije su magistre znanosti, dvije su odslušale poslijediplomski studij, dvije su na doktorskome studiju i pet je profesora mentora i savjetnika.

Nastavnice naše škole su autorice udžbenika koji se primjenjuju, recenzenti stručnih udžbenika, predavači na Zdravstvenome veleučilištu, članovi ispitnih povjerenstava na državnim stručnim ispitima

nastavnika zdravstvenih škola Republike Hrvatske i članovi ispitnih povjerenstava na stručnim ispitima medicinskih sestara pri Ministarstvu zdravlja. Kontinuirana usavršavanja nastavnika realiziraju se u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu najviše privatnim osobnim zalaganjem pojedinaca.

Projekti škole kao što su *Razmjena mladih Vijeća Europe* i realizacija ljetne strukovne prakse naših učenika u inozemstvu sigurno potvrđuju da škola prepoznaje potrebu komunikacije s europskim zemljama i izvrsno priprema mlade generacije za tržište rada, nažalost u inozemstvu, a sigurni smo i za cjeloživotno obrazovanje i napredovanje u struci u Republici Hrvatskoj i diljem svijeta.

Prepoznavši filozofiju obrazovanja 21. stoljeća i potrebe mladoga čovjeka i društva u cjelini, usmjeravamo svoju školu polako, ali sigurno na međusobnu interakciju potreba pojedinca i zajednice i novoga koncepta školstva i zdravstva u svijetu. Unutarnjom inovacijskom dinamikom u skladu s potrebama mladoga čovjeka i najnovijim pedagoškim, metodičkim i psihološkim saznanjima nastojimo kreirati ozračje škole koje svakomu pojedinom učeniku pruža osjećaj osobnoga uspjeha, a nastavniku moralnu satisfakciju i motivaciju za daljnji rad. Jedino vrednovanje trenutačnoga rada pojedinaca, učenika, nastavnika, ustanove ili sustava može pružiti učinkovite objektivne pokazatelje za promjenu i za osobni i društveni napredak.

Hvalevrijedni projekti Centra, primjerice, državna matura, vanjsko vrednovanje i samovrednovanje vode transparentnosti i dobromu osjećaju pojedinca. U odmjeravanju društvenih vrijednosti u budućnosti očekujemo da će egzistencija i esencija biti bar na istoj razini, da će škole biti krvotok društva i da će živjeti na zahtjevnim pedagoškim standardima.

ŠPORTSKA GIMNAZIJA, ZAGREB

ZAJEDNICA KOJA UČI POZITIVNOMU, KREATIVNOMU I KRITIČKOMU OZRAČJU.

Športska je gimnazija službeno počela s radom 1. rujna 1994. godine odlukom Skupštine Grada Zagreba. Od 2011. godine škola ima svoj prostor u Selskoj cesti 119. Namijenjena je darovitim sportašima, tj. mladim ljudima koji veliki dio svojega vremena posvećuju sportu. Obrazuju se prema programu opće gimnazije.

Način i organizacija rada udovoljavaju zahtjevima sportske i obrazovne karijere. U sklopu škole nalazi se i učenički dom kako bi se mladi sportaši kvalitetnije mogli obrazovati. U radu s učenicima sportašima poštuju se pravila najavljene provjere znanja, odgovaranje po dogovoru i konzultativni oblik nastave nakon dugotrajnih sportskih izbjivanja. Omogućen je individualni pristup učeniku zbog manjega broja učenika u razrednim odjelima. Škola radi u jednoj smjeni. Učenici se mogu hraniti u domsko-školskome restoranu, a nakon završetka nastave organiziran je niz fakultativnih i slobodnih aktivnosti. Učenici koji su smješteni u učeničkome domu imaju internatski način rada. Sve navedeno omogućuje bitno drugačiju percepciju Športske gimnazije od početka usmjerene na dobrobit učenika sportaša. Školu pohađa 327 učenika, a domskim se smještajem može koristiti 100 učenika. U školi je zaposleno 60 djelatnika (29 nastavnika, četiri stručna suradnika, četiri odgajatelja i 23 djelatnika u administrativno-tehničkoj službi).

Ponosni smo na veliki broj darovitih učenika, ali i na učenike koji su 26 puta bili prvaci Republike Hrvatske i tri puta dionici svjetskih prvenstava. Škola je 2011. godine proglašena najuspješnijom srednjom školom Republike Hrvatske u sportskim natjecanjima. Kontinuirano provodimo proces samovrednovanja čiji su rezultati korišteni za unapređivanje kvalitete rada. Uvedeni su novi izborni predmeti: psihologija sporta, sociologija sporta, fiziologija sporta, kondicijska priprema sportaša i niz fakultativnih predmeta prema interesu učenika.

UPRAVNA I BIROTEHNIČKA ŠKOLA, ZAGREB

Upravna i birotehnička škola djeluje 51 godinu. U tome smo razdoblju mijenjali programe i djelovali na različitim lokacijama u gradu Zagrebu. Od 1997. godine radili smo na trima, odnosno na pet lokacija u dvjema smjenama stalno čekajući preseljenje. Unatoč tim objektivnim teškoćama naša je škola vrlo uspješno obavljala sve svoje poslove. U našoj se školi učenici u 20 razrednih odjela obrazuju za četverogodišnja zanimanja poslovnoga tajnika i upravnoga referenta. Sudjelujemo u nizu projekata i izvannastavnim programima i aktivnostima. Osobito se ističemo u području ljudskih prava, građanskoga odgoja i ekologije. Njeguemo otvorenu komunikaciju između svih subjekata u školi te podržavamo profesionalni i osobni razvoj učenika i djelatnika škole. U našoj se školi potiče cjeloživotno horizontalno i vertikalno učenje uz korištenje različitih metoda, oblika rada te stilova učenja i poučavanja. Posljednjih desetak godina često se održavaju ogledni satovi i vode se brojne pedagoške radionice. Ponosni smo na postignuća učenika i djelatnika škole te smatramo da stalno unapređujemo kvalitetu rada. Uz kontinuirani zajednički rad nastojimo ostvariti našu misiju i postati zajednica koja uči u pozitivnome ozračju i zadovoljava potrebe učenika prema stjecanju općih i stručnih kompetencija.

Iskustvo u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* dalo nam je nove smjernice u stalnome preispitivanju svojega rada i u izmjeni iskustva s drugim školama. Zahvaljujući tomu iskustvu otkrili smo brojne nove izazove i postavili si ciljeve koje želimo zajednički ostvariti kako bi naša škola bila još bolja.

IV. DIO

SURADNICI MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

Ovaj dio odnosi se na suradnike mreže koji su sudjelovali u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2007./2008. do 2012./2013.

KARAKTERISTIKE SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

/ Biljana Vranković // Vehid Ibraković // Suzana Hitrec /

U ovome su dijelu predstavljeni suradnici mreže podrške samovrednovanju škola, njihovi osobni podatci, stečene kompetencije u njihovu profesionalnome razvoju i osvrta na sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*.

Osim opisa općih demografskih karakteristika suradnika mreže izdvojeni su i životopisi svih koji su nam dostavili podatke. Također su prikazani cjeloviti osobni osvrta dvaju suradnika mreže na proces samovrednovanja.

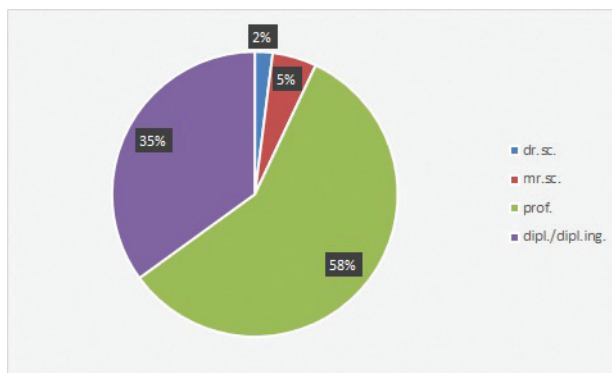
8.1. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE SURADNIKA MREŽE

/ Biljana Vranković /

Centar je od školske godine 2007./2008. do školske godine 2012./2013. imenovao 52 suradnika mreže. Iz godine u godinu mijenjao se broj suradnika mreže ovisno o broju zainteresiranih škola i njihovom potrebom za suradnikom mreže.

U školskoj godini 2011./2012. imenovano je 40 suradnika mreže koji su u jednoj školskoj godini dva puta posjetili svaku od 63 srednje škole. Prosječna dob aktivnih suradnika mreže je 47,5 godina, odnosno imaju od 33 do 61 godinu. S obzirom na spolnu strukturu, 10 je suradnika i 30 suradnica, odnosno 25 % su muškarci, a 75 % je žena. Prosječno je radno iskustvo aktivnih suradnika mreže 20,2 godine radnoga staža u struci, 7 godina radnoga staža u odgojno-obrazovnome sustavu (dva suradnika mreže) i 32 godine radnoga staža u nastavi (također dva suradnika mreže).

Od ukupno 40 suradnika mreže jedan je doktor znanosti, dva su magistra znanosti, 23 ih je nastavnika, a 14 ih je diplomiranih inženjera. Od ukupnoga broja suradnika mreže najviše je (58 %) onih koji imaju VSS profesorski smjer (slika 26.).

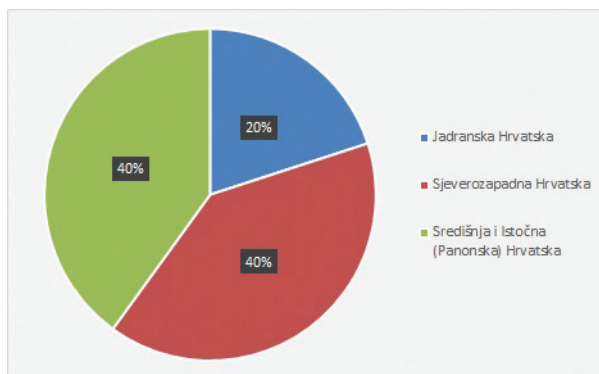

SLIKA 26. Struktura suradnika mreže podrške samovrednovanju škola prema stečenoj stručnoj spremi (prema podacima iz školske godine 2011./2012.)

Struktura suradnika mreže podrške samovrednovanju škola prema zanimanju pokazuje da je od ukupnoga broja suradnika mreže osam koji rade u svojoj školi kao stručni suradnici pedagozi, sedam ih radi kao nastavnici jezika (Hrvatskoga, Engleskoga, Njemačkoga i Francuskoga jezika), šest ih predaje strukovne predmete (nastavnici ekonomske grupe predmeta, poljoprivrede, mehanike i strojarstva), četiri su nastavnika Matematike, dva Fizike i po jedan je nastavnik Kemije, Povijesti i Informatike. Stručnih je suradnika psihologa pet, a ravnatelja škole je također pet.

Suradnici mreže su, prema geografskoj rasprostranjenosti, analizirani s obzirom na mjesto prebivališta klasificirano prema NUTS II regijama (aktualnim do rujna 2012.). Prema tome je 40 % suradnika mreže iz Sjeverozapadne Hrvatske (N = 16), pri čemu ih je 11 iz Zagreba, a po jedan iz Bedekovčine, Varaždina, Križevaca, Đurđevca i Stubičkih Toplica, 40 % ih je iz Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske (po dva su iz Bjelovara, Slavonskoga Broda, Vinkovaca, Hrvatske Kostajnice i

Osijeka i po jedan je iz Karlovca, Orahovice, Grubišnoga Polja, Kutine, Čazme i Đakova). Oko 20 % suradnika mreže je iz Jadranske Hrvatske (po dva su iz Rijeke i Splita i po jedan je iz Šibenika, Makarske i Boga na otoku Braču) (slika 27.). U školskoj godini 2012./2013. imenovan je 41 suradnik mreže.

SLIKA 27. Udio suradnika mreže podrške samovrednovanju škola prema NUTS II regijama (prema podacima iz školske godine 2011./2012.)

8.2. OSVRTI, ISKUSTVA I PROMIŠLJANJA NEKIH SURADNIKA MREŽE O PROCESU SAMOVREDNOVANJA

O samovrednovanju iz perspektive jednoga suradnika mreže

/ Vehid Ibraković /

Od svibnja 2008. godine, kada sam se prijavio na *Javni poziv za izbor suradnika mreže podrške samovrednovanju škola* za rad na razvojnome projektu *Nacionalni ispiti i samovrednovanje srednjih strukovnih škola*, razmišljam i učim koja je moja uloga kao suradnika mreže podrške samovrednovanju škola.

U ulozi suradnika mreže podrške samovrednovanju škola značajno mjesto zauzima refleksivni pristup čija je osnovna svrha unapređenje profesionalnoga umijeća koje podrazumijeva sposobnosti suradnika za snalaženjem u jedinstvenim i neizvjesnim situacijama u praksi. Suradnik mreže daje podršku procesu samovrednovanja, razmišlja, analizira svrhovitosti, donosi odluke o novim mogućim rješenjima i uspješno djeluje i rješava nove i nepredviđene okolnosti. Takvoga praktičara suradnika mreže uvjetno bi se moglo usporediti s umjetnikom.

Potrebne su argumentirane i kritičke rasprave o školskim razvojnim planovima radi osvježivanja pogrešaka i pronalaska zajedničkoga odgovora na pitanje koji će se prijedlozi primijeniti u praksi u svrhu mijenjanja i unapređenja školskoga razvojnoga plana. U tome smislu kritičko prijateljstvo suradnika mreže predstavlja jedan od važnih oblika refleksivnoga pristupa.

Suradnik mreže podrške samovrednovanju škola je povjerljiva osoba koja postavlja provokativna pitanja, omogućuje viđenje situacije iz druge perspektive i nudi kritički uvid u djelovanje čije rezultate prati. Suradnik mreže je „kritički prijatelj“ koji je spreman odvojiti vrijeme kako bi potpuno razumio radni kontekst i rezultate koje postižu pojedinci ili skupine nastojeći ostvariti svoje ciljeve. Budući da kritički pristup nosi sa sobom negativan prizvuk, kritičko prijateljstvo zahtijeva stvaranje povjerenja koje se postiže tako što se „kritički prijatelj“ ne koristi svojom ulogom za vrednovanje ili prosuđivanje, već je spreman pažljivo slušati, pojašnjavati ideje, ohrabrivati, ponuditi vrijednosne prosudbe samo ako se to od njega zahtijeva i reagirati na rad kao cjelinu i zalagati se za uspješnost djelovanja. „Kritički prijatelj kao osoba izvan škole koja pomaže onima u školi ima zadatak pokrenuti i ostvariti željene promjene“ (Stoll, Fink i Lorna, 2003., MacBeath, Schratz, Meuret i Jakobsen, 2000.). „Ljudi unutar škola ne vide uvijek što se događa. Pogled izvana može često opaziti ono što nije neposredno uočljivo onima unutar škole. „Kritički prijatelji“ su ljudi koji gledaju, slušaju, postavljaju izazovna pitanja i pomažu onima u školi srediti njihove misli i donijeti prikladne odluke. Ponekad pomažu pružajući stručnu potporu. Posebno je važno za taj odnos da je zasnovan na povjerenju i podršci. „Kritički prijatelji“ ne brinu o svojim vlastitim interesima. Oni će reći ljudima u školi ako smatraju da su očekivanja suviše niska ili ako su interpretacije promašene. Takve će teške poruke, koje su u isto vrijeme neugodne i ponekad bolne za čuti, vjerojatno lakše biti prihvaćene i upućene jer u školi znaju

da je „kritički prijatelj” zapravo na njihovoj strani. To zahtijeva od „kritičkoga prijatelja” da bude izuzetno obziran i diplomatsan” (Stoll, Fink & Lorna, 2003., 180).

Suradnik mreže se ne može svesti na samo neki oblik izvanjske kontrole ili supervizije kvalitete koja je za članove školskoga tima za kvalitetu često vrlo neugodna i koju oni ne vide kao nešto što im može pomoći u unapređenju svojega profesionalnog umijeća. Koliko god oni nerado prihvaćali uvide u svoju praksu, teško mogu postići unapređenje bez povratnih informacija o kvaliteti i bez pomoći iskusnijih osoba kao što su suradnici mreže podrške samovrednovanju.

Unatoč nastojanju da se ulogom suradnika mreže omogući unapređenje profesionalne prakse, ona može imati i pozitivne i negativne učinke. Ako se ostvaruje na vješt i povjerljiv način, može olakšati prikupljanje i analizu podataka te može omogućiti kritički dijalog i stimulirati refleksiju o svim prioritetnim područjima iz školskoga razvojnoga plana. Ako „kritički prijatelji” nisu u dovoljnoj mjeri razvili potrebne profesionalne kompetencije, tada je značaj njihovih posjeta upitan.

Uloga je suradnika mreže podrške samovrednovanju višestruka. Vezana je uz znanje, iskustvo, umijeće, sposobnost analize i interpretacije podataka i određene funkcije koje suradnik ispunjava (npr. voditelj, pomagač, kritičar, izazivač). Ponašanje je specifična aktivnost koju suradnik mreže ostvaruje (npr. slušanje, postavljanje pitanja, refleksija, povratne informacije, rezimiranje). Suradnik mora imati kvalitetu koja podrazumijeva karakter, stajališta, uvjerenja i vrijednosti (npr. poštovanje, empatija, iskrenost, pouzdanost, entuzijazam).

Uloga suradnika mreže se najčešće ostvaruje izravnim razgovorom, a značajno je i korištenje suvremenih komunikacijskih tehnologija, npr. e-pošte za ostvarivanje kvalitetnoga kritičkog prijateljstva. Suradnik mreže rjeđe nudi gotova rješenja, tj. savjete, a češće postavlja pitanja otvarajući mogućnost novih istraživanja i traženja rješenja.

Kompetencije koje smatram važnim za kvalitetno ostvarivanje uloge suradnika mreže su: komunikativnost, iskrenost, prijateljstvo, kreativnost, motiviranost, tolerancija, (samo)kritičnost, empatičnost, pouzdanost, konstruktivnost, optimizam, vedrina, objektivnost, odgovornost, otvorenost, sloboda i emocionalna inteligencija. Od stručnih kompetencija smatram važnim: poznavanje strategije za unapređivanje kvalitete školskoga razvojnog plana, poznavanje suvremenih nastavnih metoda, poznavanje suvremenih pristupa praćenja i provjeravanja postignuća, radno iskustvo, sposobnost stručnoga praćenja i komentiranja, sposobnost jasnoga i suvisloga stručnog izražavanja, analitičke vještine i socijalne vještine.

Suradnik mreže može kritičkim prijateljstvom zamijeniti nepopularne stručno-inspekcijske posjete školi (tzv. uvide) koji dosad nisu dali značajnija unapređenja i koje škole često percipiraju kao prijatnu ili barem nevažnu rutinu. Za razliku od klasičnih posjeta kritičko prijateljstvo omogućuje školskome timu za kvalitetu povratnu informaciju, razmjenu iskustava, međusobno učenje i otvaranje za promjene. Savjeti suradnika mreže doživljavaju se kao objektivni, iskreni, dobronamjerni, korisni, relevantni i poticajni. Pritom članovi školskoga tima za kvalitetu vide suradnike mreže kao podršku i pomoć pri unapređivanju svoje prakse.

Osnovne prepreke koje suradnici mreže trebaju prevladati u ostvarivanju kritičkoga prijateljstva su početna nelagoda, nepovjerenje i nedostatak (samo)kritičnosti. Vrlo važna prepreka ostvarivanju uloge suradnika mreže povezana je s nedostatkom stručnih kompetencija. Kako bi kritičko prijateljstvo suradnika mreže bilo još kvalitetnije, potrebne su stručne kompetencije. Kako ih pripremati za tu ulogu? Dakle, nije dovoljno samo odabrati osobe koje će biti suradnici mreže, već im je potrebno pomoći u razvitku neophodnih kompetencija koje podrazumijeva ta uloga. To se ostvaruje suradnjom i edukacijama koje održavaju djelatnici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Važna je prednost uloge suradnika mreže mogućnost razmjene ideja i iskustava s više osoba od kojih neki žive u različitim mjestima. Na taj način članovi školskoga tima za kvalitetu otvaraju mogućnost za raspravu o svojoj praksi s ljudima izvan svojega profesionalnog konteksta. To je vrlo važno jer razmjenom iskustava na međuškolskoj razini mogu pospješiti i ubrzati učenje i proces promjena.

Suradnici mreže imaju različite kompetencije koje se s jedne strane odnose na osobine ličnosti (komunikativnost, iskrenost, prijateljstvo, kreativnost, motiviranost, tolerantnost, samokritičnost, empatičnost, pouzdanost itd.), a s druge strane na stručne kompetencije kao što su poznavanje strategija za unapređenje kvalitete odgoja i obrazovanja, poznavanje suvremenih nastavnih metoda i sl. Važno je i određeno radno iskustvo te sposobnost jasnoga i suvisloga stručnog izražavanja.

Iz svega navedenoga možemo zaključiti da se kvalitetnim suradnikom mreže ne postaje slučajno, već je to umijeće koje se može i treba učiti. Svakako bih se složio s inicijativom koja bi podrazumijevala pomoć učiteljima, stručnim suradnicima, ravnateljima, roditeljima i učenicima naših škola u preuzimanju kompetencija suradnika mreže podrške samovrednovanju škola.

Samovrednovanje kao proces u kojemu zajedno rastemo

/ Suzana Hitrec /

Kao suradnica mreže obišla sam brojne srednje škole u svim dijelovima Republike Hrvatske. To se iskustvo ne može usporediti ni s jednim drugim profesionalnim iskustvom. Svi mi u našem odgojno-obrazovnom sustavu radimo isti posao u često bitno različitim uvjetima i to je zaista vidljivo u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*. Uloga suradnice mreže ispunila je moja očekivanja, interese i potrebu za suradnjom, kolegijalnom podrškom i općenito međusobnim osnaživanjem.

Razgovor s kolegama iz drugih škola često potiče pronalaženje nekih novih rješenja ili ideja kako još više unaprijediti rad svoje ustanove. Ponekad tijekom prvih susreta s članovima školskoga tima za kvalitetu postoje neke zadržke i sumnje u novu nepoznatu osobu koja dolazi izvana i razgovara o vrlo osjetljivim temama vezanima uz rad škole, međutim moja iskustva pokazuju da se vrlo brzo uspostavlja komunikacija temeljena na povjerenju te da kolege uočavaju dobronamjernost, motiviranost i stručnost, što su osnovni preduvjeti dobrog suradnika mreže.

Temelj uloge suradnika mreže je poticanje, podržavanje i osnaživanje školskih timova za kvalitetu da pronađu najbolje načine za rješavanje problema. Zadaće suradnika mreže su: pomagati školi u

sagledavanju stvarnoga stanja, poticati članove školskoga tima za kvalitetu na mijenjanje i ostvarenje ciljeva, raspravljati o odabranim područjima i načinima ostvarenja ciljeva, istraživati mogućnosti za promjene, obavještavati školski tim za kvalitetu o iskustvima drugih škola, razmatrati na koji su način prikupljeni podatci na temelju kojih je procijenjeno trenutačno stanje škole, raspraviti o izboru prioriternih područja, preispitati postavljene ciljeve i razmatrati jasnoću, strukturiranost i ostvarivost školskoga razvojnoga plana.

Tijekom posjeta članovi školskoga tima za kvalitetu vrlo često imaju potrebu pokazati neke aktivnosti na koje su posebno ponosni, rezultate projekata, nagrade i uvjete u kojima rade. Nakon posjeta suradnika mreže školi zadaća suradnika mreže ne prestaje. Suradnik mreže potiče provedbu i ostvarivanje postavljenih ciljeva, vrednuje učinjeno i izmjenjuje sve popratne materijale sa školskim timom za kvalitetu. Suradnik mreže ne vrednuje rad škole, ne daje gotova rješenja, ne piše školski razvojni plan umjesto školskoga tima za kvalitetu, ne raspravlja s drugima izvan škole o poteškoćama i problemima koje ima škola u kojoj je suradnik mreže i ne preuzima odgovornost za ostvarenje školskoga razvojnog plana.

Često sam se tijekom ovoga posla zapitala imaju li članovi školskoga tima za kvalitetu neku značajniju korist od mojih posjeta. U povratnoj informaciji koju sam dobila najčešće su kao korisno isticali priznanje za dosadašnji rad, potvrdu da su na „dobrome putu“, pogled izvana, bolje razumijevanje procesa samovrednovanja, osjećaj da suradnik mreže razumije školu, jasnije uočavanje svojih snaga i slabosti, izmjenu primjera dobre prakse, poticaj za sistematizaciju podataka (materijala o provedenim aktivnostima), poticaj na daljnji razvoj, dobivanje šire slike i uvida u odgojno-obrazovni sustav, nove ideje, dobivanje snažnoga suradnika u provedbi promjena i suočavanju s otporima i poteškoćama i „prijateljski vjetar u leđa“. Meni je vrlo korisno povezivanje i umrežavanje s kolegama iz drugih škola, razmjena iskustava stečenih u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*, primjena tih iskustava u mojoj školi, jaka kolegijalna podrška, dublji uvid u postojeće stanje sustava i osobni razvoj. Stoga, i uz sve ostale profesionalne obveze, vrlo rado sam i dalje suradnica mreže podrške samovrednovanju škola.

SAMOVREDNOVANJE je proces u kojemu zajedno rastemo i u kojemu postajemo bolji sebi i drugima, ali i jedni prema drugima.

8.3. ŽIVOTOPISI SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

/IVANA BILJAN/

viša savjetnica, Agencija za odgoj i obrazovanje, Osijek

Ivana Biljan, prof. pedagogije radi u Agenciji za odgoj i obrazovanje, podružnica Osijek na radnome mjestu više savjetnice za stručne suradnike pedagoge.

Radno iskustvo na poslovima stručne suradnice pedagoginje stekla je u Gimnaziji Matije Antuna Reljkovića, Vinkovci, Gimnaziji Vukovar, Dječjem vrtiću *Trnsko*, Zagreb, Gimnaziji Lucijana Vranjanina, Zagreb i Školi za medicinske sestre Mlinarska, Zagreb. Obavljala je i poslove asistentice, vanjske suradnice na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Osijeku na Odsjeku za pedagogiju i na Visokoj učiteljskoj školi. Napredovala je u zvanju stručne suradnice mentorice i obavlja dužnost voditeljice Županijskoga stručnog vijeća pedagoga Vukovarsko-srijemske županije. Održala je brojna predavanja i pedagoške radionice na gradskoj, županijskoj i međunarodnoj razini.

Obrazovanje je stekla na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na Odsjeku za pedagogiju i stekla je zvanje profesora pedagogije. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu je 2012. godine upisala doktorski studij pedagogije. Suradnica je Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja od uvođenja vanjskoga vrednovanja u Republici Hrvatskoj, a u Gimnaziji Vukovar bila je ispitni koordinator.

/KARMEN BRAČIĆ-BUNČEC/

ravnateljica, OŠ Stubičke Toplice

Karmen Bračić-Bunčec rođena je 14. lipnja 1961. u Zagrebu i po struci je diplomirana pedagoginja. Osim iskustva stručne suradnice pedagoginje njezino je područje profesionalnoga interesa stručno usavršavanje nastavnika i stručnih suradnika. Osobno je sudjelovala na mnogim stručnim skupovima i konferencijama na županijskoj i državnoj razini kao predavačica i voditeljica radionica i kao autorica stručnih članaka. Suautorica je *Priručnika za pripremanje i polaganje stručnoga ispita* 2011. godine. Posebnu pozornost posvećuje osobnomu stručnom usavršavanju u čemu kao posebno vrijedno ističe predavanja i radionice koje je za suradnike mreže organizirao Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Radila je kao stručna suradnica pedagoginja u Osnovnoj školi Donja Stubica i kao stručna suradnica pedagoginja u Srednjoj školi Oroslavje, a od 2009. godine je ravnateljica Osnovne škole Stubičke Toplice. Od školske godine 2008./2009. je suradnica mreže podrške samovrednovanju škola.

/ ĐORDANO BUCCI /

nastavnik stručnih predmeta, Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka

Đordano Bucci, mag. ing. mech. rođen je u Rijeci 1967. godine gdje do danas živi i radi. Diplomirao je 1995. godine na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, a deset godina kasnije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci položio je pedagošku grupu predmeta i stekao zanimanje nastavnika strojarske grupe predmeta. Promoviran je u zvanje profesora mentora 2011. godine. Kontinuirano se stručno usavršava u području samovrednovanja škola i primjenjuje metode poučavanja koje potiču kreativnost učenika. Stalno je zaposlen od 1994. godine u firmi Preda Rijeka d.o.o. na projektiranju opreme poslovnih prostora, a od 1996. do 2004. godine osnovao je i vodio firmu Ethos d.o.o. za konzalting, inženjering, trgovinu i usluge. Zaposlio se u Tehničkoj školi za strojarstvo i brodogradnju u Rijeci kao nastavnik stručnih predmeta 2004. godine gdje radi do danas.

U Klubu podvodnih aktivnosti „3. maj” bavi se ronjenjem prema standardima CMAS-a i ima zvanje ronioca s trima zvjezdicama i za taj se klub natječe u podvodnoj fotografiji. Za postignute rezultate u području podvodne fotografije 2009. godine dobio je Godišnju nagradu Zajednice tehničke kulture Rijeka.

/ DIJANA DIJANIĆ /

profesorica povijesti i filozofije, Poljoprivredna škola Zagreb

Dijana Dijanić je po zvanju profesorica mentorica i zaposlena je u Poljoprivrednoj školi u Zagrebu. Diplomirala je povijest i filozofiju na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a završila je i trogodišnji slobodni studij sinologije na tome fakultetu. Mentorica je za pedagošku praksu studentima povijesti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 2006. godine. Radeći s mladima uvidjela je koliko je važno davati povratne informacije i koliko one utječu na uspješnost učenika. Zbog toga je osmislila i provela niz projekata za učenike vezanih uz toleranciju, medijaciju, nenasilno rješavanje sukoba, demokratsko građanstvo i holokaust. Vodila je tim za vršnjačku medijaciju, a rad s učenicima prezentirala je na *IV. regionalnoj konferenciji Foruma za mirenje zemalja jugoistočne Europe* 2008. godine. Projekt *Vršnjačka medijacija* u školi proglašen je „Naj-akcijom 2009. godine” jer pridonosi međusobnomu uvažavanju, demokratičnosti i toleranciji mladih.

Područja koja smatra važnima su kako poučavati o holokaustu, antisemitizmu i toleranciji, a rad je prezentirala na *Konferenciji o obrazovanju za suzbijanje antisemitizma* u organizaciji OSCE/ODHIR u Beču 2010. godine. S učenicima redovito sudjeluje na županijskim natjecanjima iz povijesti, a 2012. godine učenici su se plasirali i na državno natjecanje.

Sudjelovala je u projektu ASOO-a *Razvoj osiguranja kvalitete u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* kao koordinatorica samovrednovanja u svojoj školi. Suautorica je i urednica knjige *Ženski biografski leksikon – Sjećanje žena na život u socijalizmu*. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* kao suradnik mreže uključena je od samoga početka od 2007. godine.

/ ĐUDITA FRANKO /

ravnateljica, Prva sušačka hrvatska gimnazija, Rijeka

Đudita Franko, dipl. psih. je od 1996. godine do danas ravnateljica Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci. Ukupno je 18 godina ravnateljica gimnazije koja ima oko 620 učenika i 60 djelatnika, što zahtijeva stalno vođenje i koordiniranje ljudi, vođenje projekata i upravljanje financijskim sredstvima. Na početku karijere od 1986. do 1996. godine radila je kao nastavnica psihologije i kao stručna suradnica u više riječkih škola i profesorica je u višoj poslovnoj školi. Od početka rada u školi, zbog kontinuiranoga obrazovanja i stjecanja stručnih kompetencija, aktivno je uključena u edukacijske treninge u području odgoja i obrazovanja mladih, ljudskih prava i intelektualnoga obrazovanja, obrazovanja za održivi razvoj, komunikacijskih vještina i timskoga rada.

Ona je organizatorica, inicijatorica, koordinatorica, konzultantica, suradnica ili voditeljica više desetaka različitih projekata, manifestacija, prezentacija, smotri učeničkoga stvaralaštva i drugih oblika prezentacija Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci namijenjenih učenicima i otvorenih za javnost. Organizatorica je i izlagačica na više znanstvenih i/ili stručnih skupova županijskoga, međužupanijskoga, državnoga i međunarodnoga karaktera. Autorica je više desetaka stručnih i preglednih članaka objavljenih u raznim publikacijama te suautorica *Priručnika za samovrednovanje srednjih škola* koji je izdao Nacionalni cenar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Izdavač je i članica uredništva te urednica godišnjaka *Izvešće* Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci. Također je izdavač i urednica zbornika radova, niza kataloga i stručnih publikacija gimnazije u kojoj radi izdanih povodom obilježavanja važnih obljetnica, organiziranja izložbi i stručnih skupova. Članica je brojnih povjerenstava, radnih skupina i stručnih tijela.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* aktivno sudjeluje od samoga početka i prepoznale su je kao vrijednu i stručnu suradnicu brojne škole s kojima je radila u procesu samovrednovanja i unapređenju kvalitete rada i obrazovanja od 2007. godine.

/ VIOLETA GRILEC /

nastavnica stručnih predmeta, Prehrambeno-tehnološka škola, Zagreb

Violeta Grilec dipl. ing. biokemijskoga inženjerstva i profesorica mentorica radi kao nastavnica već 21 godina, a od toga posljednjih 14 godina radi u Prehrambeno-tehnološkoj školi u Zagrebu kao nastavnica stručnih predmeta (kemija s vježbama i dr). Voditeljica je Stručnoga vijeća prirodne grupe predmeta, mentorica je pripravniciima za polaganje stručnih ispita, mentorica je učenicima za izradu završnih radova, članica je IPA projektnoga tima i članica je Povjerenstva za samovrednovanje škole. Odgovorna je osoba za rad s otrovima u svojoj školi, završila je edukaciju iz integrativne supervizije, registrirani je izmiritelj pri Ministarstvu pravosuđa i trener je za Građanski odgoj. Radila je i kao recenzentica udžbenika, u povjerenstvu je za odobrenje udžbenika, članica je Povjerenstva za izradu nastavnoga plana i programa, članica je Prosudbenoga povjerenstva za

provođenje školskoga, županijskoga i državnoga natjecanja, predsjednica je Vijeća roditelja XV. gimnazije, članica je Stručnoga povjerenstva za izradu Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira, članica je Sektorskoga vijeća, voditeljica je Županijskoga stručnog vijeća za građanski odgoj i demokratsko građanstvo, članica je više radnih skupina za izradu standarda kvalifikacija projekta *Daljnji razvoj Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira*, sudionica je u razvoju i izradi Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja sukladno NOK-u i ocjenjivačica je za vrednovanje zadataka otvorenoga tipa u ispitima državne mature sve od probne državne mature do danas.

Radila je i na međunarodnim projektima: CARDS 2003 – razvijanje kvalifikacija i kurikuluma, CARDS 2004 – Obrazovanje odraslih, Osiguranje kvalitete programa osposobljavanja i pružatelja usluga, IPA Komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala, Implementacija novih kurikuluma, Razvoj sustava osiguranja kvalitete u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju i sl. Kao suradnica mreže radi posljednje tri godine. Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* smatra jednim od najboljih u kojima je sudjelovala jer svi dionici puno nauče, steknu nova iskustva i vide stvari iz druge perspektive, tj. na human i topao način. Centar se iznimno trudi, pruža kvalitetnu kontinuiranu edukaciju i organizira razmjenu iskustava, a svi su djelatnici jako ugodni i susretljivi.

/ KRISTINA GUGIĆ /

profesorica pedagogije, Poljoprivredno šumarska škola, Vinkovci

Kristina Gugić profesorica je pedagogije zaposlena u Poljoprivredno šumarskoj školi Vinkovci kao stručna suradnica pedagoginja. Njezini su posebni interesi savjetodavni rad u školi, sistematski pristup obitelji, problematika nasilja u školi i vrijednosti mladih. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključena je kao suradnik mreže samovrednovanja od njegova pokretanja.

/ SUZANA HITREC /

ravnateljica, Upravno-birotehnička škola, Zagreb

Suzana Hitrec je po struci profesorica pedagogije. Diplomirala je 1989. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radila je kao stručna suradnica pedagoginja u Srednjoj školi Oroslovje u Oroslavju te kao stručna suradnica pedagoginja u Upravno-birotehničkoj školi u Zagrebu. Od 2000. je godine ravnateljica Upravno-birotehničke škole.

Dobitnica je Godišnje nagrade Ivan Filipović za promicanje pedagoške teorije i prakse 2006. godine. Od 2009. godine predsjednica je Udruge hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja. Bila je članica Upravnoga vijeća Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja od 2009. godine do 2013. godine.

Zaslužna je za vođenje brojnih seminara, pedagoških radionica, iskustvenih skupina i izlaganja za ravnatelje, pedagoge i psihologe stručne suradnike i nastavnike srednjih i osnovnih škola te predškolskih ustanova na županijskoj, državnoj i međunarodnoj razini iz područja pedagogije te upravljanja, vođenja i menadžmenta (kontinuirano od 1994. do danas).

/VEHID IBRAKOVIĆ/

nastavnik stručnih predmeta, Srednja škola Matije Antuna Reljkovića, Slavonski Brod

Vehid Ibraković diplomirao je 1987. godine na Poljoprivrednome fakultetu u Sarajevu – Odsjek za ratarstvo i stekao zvanje dipl. inž. poljoprivrede za ratarstvo. Nakon završenoga fakulteta zaposlio se 1988. godine u Srednjoj školi Matije Antuna Reljkovića u Slavonskome Brodu gdje je započeo svoje pedagoško djelovanje kao profesor poljoprivrednih stručnih predmeta. Od 2003. godine djeluje kao aktivan član školskoga tima za kvalitetu u izradi različitih projekata u školi. Ciljevi projekata su stvaranje pozitivnoga odnosa učenika prema radu i stvaranje pozitivne poduzetničke klime u školama, izgradnja infrastrukture potrebne za kvalitetan rad škole i ulaganje u znanost, razvoj, edukaciju i inovativnost. Od 2005. godine aktivni je član Mreže zajednice učenja (MZU). Proveo je akcijsko istraživanje tijekom školske godine 2007./2008. na temu *Sudjelovanje učenika u planiranju izvannastavne aktivnosti*. Od 2007. godine je profesor mentor. Od početka 2008. godine uključen je u znanstveni projekt *Razvoj stvaralaštva u cjeloživotnoj edukaciji učitelja*. U okviru toga projekta proveo je akcijsko istraživanje *Kreativnost u nastavi bilinogojstva*. Rezultate svojih kreativnih nastojanja prezentirao je na međunarodnoj konferenciji *Kreativni pristup osposobljavanju učitelja* koja je održana od 28. do 30. rujna 2009. godine u Požegi. Istraživanje je objavljeno na hrvatskome jeziku u knjizi radova *Poticanje stvaralaštva u odgoju i obrazovanju* u izdanju Profila te na engleskome jeziku u međunarodnome časopisu *Educational Journal of Living Theories*. Stekao je europsku računalnu diplomu – ECDL.

Voditelj je Međuzupanijskoga stručnog vijeća za poljoprivredu u Obrazovnome sektoru poljoprivrede, prehrane i veterinarstva za Virovitičko-podravsku, Požeško-slavonsku i Brodsko-posavsku županiju. Od 2008. godine je suradnik mreže podrške samovrednovanju škola.

/BLANKA ILIČIĆ/

profesorica matematike, Gimnazija Bjelovar, Bjelovar

Blanka Ilić radi kao nastavnica matematike u Gimnaziji u Bjelovaru. Osnovnu školu, gimnaziju i srednju glazbenu školu završila je u Bjelovaru. Diplomirala je na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Osim za usavršavanje u struci interesira se i za područja koja omogućuju proširivanje spoznaja i kompetencija pa se uključila u projekte: *Iskustveno-edukativni program iz Gestalt integrativne psihoterapije, Kvalitetna škola, Građanski odgoj i ljudska prava, Potpora demokratizaciji roditeljstva i razvoju roditeljskih kompetencija i Samovrednovanje srednjih škola*.

/ ZVONIMIR IMGRUND /

ravnatelj, Srednja škola Delnice, Delnice

Zvonimir Imgrund rođen je 7. lipnja 1953. godine u Brčkome gdje je završio osnovnu i srednju školu. Pedagoški fakultet u Rijeci završio je 1976. godine i stekao je zvanje prof. mehanike i strojarstva. Odmah nakon završetka studija zaposlio se u Srednjoškolskome centru Delnice gdje je predavao tehničku mehaniku, nacrtu geometriju, elemente strojeva i druge predmete struke u području strojarstva. Od 1984. godine je ravnatelj Srednje škole Delnice. Osmislio je i pokrenuo brojne projekte koji su školu učinili prepoznatljivom, npr.:

- *Škola kreativnoga pisanja* (voditelj poznati pisac Zvonko Maković)
- *Mala škola kazališta* (voditelj poznati pisac Miro Gavran)
- razmjena učenika s učenicima gimnazije Koniz iz Švicarske
- biblioteka *Prvi koraci* (dosad objavljene četiri knjige, objavljuju se nagrađeni literarni radovi učenika)
- *Škola u kojoj se dobro osjećam* – humaniziranje međuljudskih odnosa u školi s ciljem: „S osmjehom u školu!“.

Osobitu pozornost poklanja procesu samovrednovanja škole, a u proteklim godinama postignuti su i značajni pomaci u provedbi školskoga razvojnog plana kroz tri prioritetna razvojna cilja.

/ IVANA IVANČIĆ /

nastavnica stručnih predmeta, Ekonomska i trgovačka škola Ivana Domca, Vinkovci

Ivana Ivančić rođena je 13. studenoga 1971. godine u Vinkovcima. Diplomirala je na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Osijeku 1998. godine. Na tome je fakultetu 2009. godine stekla zvanje sveučilišne specijalistice ekonomije iz područja marketinga, a od 2010. godine doktorantica je poslijediplomskoga doktorskog studija „Management“. Zaposlena je u Ekonomskoj i trgovačkoj školi Ivana Domca u Vinkovcima kao nastavnica gospodarske grupe predmeta. Napredovala je u zvanje profesorice mentorice 2011. godine. Bavi se znanstvenim radom iz područja menadžmenta i upravljanja kvalitetom te je članica Hrvatskoga društva za kvalitetu. Postala je suradnica mreže podrške samovrednovanju škola 2008. godine.

/ MR. SC. ANA IVAKOVIĆ /

profesorica psihologije i pedagogije, IX. gimnazija, Zagreb

Mr. sc. Ana Ivaković, stručna suradnica mentorica radi kao školska psihologinja u IX. gimnaziji u Zagrebu. Diplomirala je psihologiju i pedagogiju na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i magistrirala je dječju i adolescentnu psihijatriju na Medicinskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Pohađala je niz edukacija iz bihevioralno-kognitivne psihologije i transakcijske analize te edukaciju iz čitanja i pisanja za kritičko mišljenje i neurolingvističko programiranje iz kojega posjeduje i NLPt

Master europski certifikat. Voditeljica je Županijskoga stručnog vijeća za psihologe stručne suradnike i psihologe nastavnike Grada Zagreba. Aktivna je članica *Razreda za školsku psihologiju* pri Komori psihologa. Dobitnica je nagrade *Ramiro Bujas* za poseban doprinos društvenoj afirmaciji psihologije Društva psihologa 1995. godine. Članica je uredništva elektroničkoga časopisa *Pogled kroz prozor* i voditeljica je *Foruma* s pedagoško-psihološkim temama na mrežnim stranicama www.ucitelji.hr.

/ ELIZABETA KARIN /

profesorica engleskoga i njemačkoga jezika, Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića, Makarska

Elizabeta Karin rođena je 1951. godine, a po struci je profesorica engleskoga i njemačkoga jezika. Diplomirala je 1975. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Kao jezičar i metodičar po struci čita dosta literature na stranim jezicima, naročito se bavi problemima učenja i samorazvoja, proučava NLP (Neuro Linguistic Programming), lingvistiku Gerarda Moigneta (francuski) i povijesni razvoj romanskih jezika, fonetiku i metode dinamične meditacije. Prije se intenzivnije bavila prevođenjem.

Dodatne kvalifikacije:

- studij francuskoga jezika i književnosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zadru
- mentorski trening Split, veljača – travanj 2006., 54 sata ECDL.

Radno iskustvo:

- Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića: listopad 2002. – danas
- Srednja strukovna škola Makarska: 1994. – 2002.
- Osnovna škola Podgora: 1985. – 1994.
- Hotelsko poduzeće Podgora: 1983.– 1985.
- Srednja škola Makarska: 1981. – 1982.
- Gimnazija Virovitica: 1975. – 1979.

Interesi i dodatne aktivnosti:

- vanjska suradnica na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Splitu, Metodičke vježbe 2007./2008.
- voditeljica stručnoga aktiva nastavnika stranih jezika u školi od 2004.
- mentorica mlađim kolegicama za stručni ispit po potrebi
- partnerica u vođenju seminara *Lerner-centered teaching* u Splitu, 2010./2011. s kolegicama Annie Polatsek i Ivanom Lekić
- inicijatorica uvođenja fakultativne nastave za njemačku jezičnu diplomu u našoj školi i nastavnica DSD-a u školi (Deutsches Sprachdiplom).

/ SVJETLANA KELEMOVIĆ MOSTARKIĆ /

nastavnica stručnih predmeta, Srednja škola Matije Antuna Reljkovića, Slavonski Brod

Svjetlana Kelemović Mostarkić zaposlena je u Srednjoj školi Matije Antuna Reljkovića u Slavonskome Brodu. Po struci je dipl. ing. prehrambene tehnologije i profesorica je prehrambenih stručnih predmeta. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključila se u srpnju 2009. godine. Od 1993. godine do danas radi kao profesorica prehrambenih stručnih predmeta i u Srednjoj školi Matije Antuna Reljkovića u Slavonskome Brodu (21 godina rada u školi).

Sudjelovala je na različitim natjecanjima učenika i učeničkih zadruga, na sajmovima, izložbama itd.

Sudionica je raznih stručnih usavršavanja u struci i metodici nastave, a 2009. godine dobila je ECDL diplomu. Osposobljena je za „Upravljanje projektnim ciklusom”, osnovnim alatom za pripremu i provedbu projekata (sudjelovala u CARDS projektu u školskome timu za kvalitetu). Od 2005. godine koordinatorica je Vijeća roditelja matične škole. Godine 2008. provela je akcijsko istraživanje s učenicima na temu: *Kako aktivno uključiti učenike u planiranje i pripremanje nastave?* koje je trajalo oko 6 mjeseci pod mentorstvom dr. sc. Branka Bognara. U travnju 2009. godine promovirana je u zvanje profesorice mentorice od strane Agencije za odgoj i obrazovanje, a od 2011. godine voditeljica je obrazovanja odraslih u matičnoj školi.

/ INES KONJEVOD /

profesorica hrvatskoga jezika i književnosti, Srednja škola Ivana Trnskoga, Hrvatska Kostajnica

Ines Konjevod rođena je 1970. godine u Vinkovcima, a po zanimanju je prof. hrvatskoga jezika i književnosti. U školskoj godini 2008./2009. promovirana je u zvanje profesorice mentorice. Na Pedagoškome fakultetu Sveučilišta u Osijeku diplomirala je 1995. godine. Stručni ispit položila je 1998. godine. Radi u Srednjoj školi Ivana Trnskoga u Hrvatskoj Kostajnici.

Smatra da je projekt *Samovrednovanje srednjih škola* vrlo koristan. Sudjelovanje u tome projektu dovodi školu u situaciju da postane svjesna realnih mogućnosti i unutarnjih resursa i da još više aktivira unutarnje snage. Na temelju iskustava prikupljenih u školama kao suradnica mreže podrške samovrednovanju škola ocjenjuje taj projekt vrlo važnim za unapređenje rada škola. Smatra da je važno da proces samovrednovanja zaista zaživi u praksi svih škola jer je to i njihova zakonska obveza (i Zakon o odgoju i obrazovanju, Zakon o strukovnome obrazovanju i Nacionalni kurikulum to navode kao obvezu svih škola), a kada se provodi na način kako ga provodi Centar, kao poticajnu suradnju bez onoga „inspekcijskog” nadzora, projekt se doista realizira na obostrano zadovoljstvo i škola i suradnika mreže.

Smatra da se taj zaključak iznova potvrđuje svake godine, a potvrdio su u školskoj godini 2012./2013. u svim školama u kojima je bila suradnica mreže jer se doista osjećala dobrodošlom i potrebnom. Također smatra da je taj projekt važan za unapređenje rada škola i za unapređenje kvalitete obrazovnog sustava uopće jer je najvažnije spoznati gdje smo i što trebamo učiniti da bismo bili

bolji, a kada se to osvijesti, lakše je doći do cilja koji smo sami sebi postavili, ali i do rezultata koje svi očekuju od škola (učenici, roditelji, nastavnici, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, ali i sveukupna javnost).

/MIRNA KORKUT /

profesorica pedagogije, Šumarska i drvodjeljska škola, Karlovac

Mirna Korkut rođena je 2. kolovoza 1955. godine. Završila je jednopredmetni studij pedagogije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1981. godine do danas zaposlena je u Šumarskoj i drvodjeljskoj školi u Karlovcu na radnome mjestu pedagoginje škole i ima ukupno 33 godinu radnoga iskustva. Kao pedagoginja u srednjoj školi u potpunosti je upoznata s problematikom srednjoškolskoga obrazovanja. Kolektiv u kojemu radi od samoga ju je početka poticao na odgovorno i savjesno pristupanje radnim obvezama. Smatra da uspijeva ostvarivati vrlo uspješnu suradnju sa svim subjektima odgojno-obrazovnoga procesa. Osim širokoga spektra poslova koji su propisani godišnjim planom i programom rada pedagoga, posebno je privlači rad s učenicima koji aktivno ostvaruje kroz slobodne aktivnosti i kroz različite učeničke projekte u kojima je postizala rezultate i dosada i koji su pridonijeli prepoznatljivosti škole u kojoj radi. Posebno je ističe mentorstvo u projektima vezanim uz područje odgoja i obrazovanja za ljudska prava u okviru kojih je već jedanaest godina prisutna na državnim smotrama *Projekt građanin*.

Od 2000. godine u nastavni program uvodi izborni predmet Kultura življenja koji i predaje učenicima u četverogodišnjim programima u svojoj školi. Tri školske godine bila je koordinatorica za državnu maturu. U školskoj godini 2010./2011. bila je koordinatorica za samovrednovanje u pilot-projektu *Osiguranje kvalitete u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* i kroz brojne edukacije stekla je dodatna znanja i vještine za proces samovrednovanja rada škole. Kao suradnica mreže sudjelovala je u svim edukacijama Centra.

/ZORAN KOVAČ /

ravnatelj, Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga, Križevci

Zoran Kovač diplomirao je 1989. godine na Pedagoškome fakultetu u Osijeku, smjer PTO. U 24 godine radnoga staža radio je kao nastavnik Tehničke kulture u osnovnoj školi, zatim kao programer u privredi, a zadnjih 13 godina predaje Informatiku u gimnaziji Ivana Zakmardija Dijankovečkoga u Križevcima te računalstvo u Srednjoj školi Ivana Seljaneca, Križevci. Od 2013. godine je ravnatelj Gimnazije Ivana Zakmardija Dijankovečkoga u Križevcima.

Stvari koje u zadnje vrijeme određuju njegov rad su stručno usavršavanje i stečeno iskustvo upravo u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* te CARNetova *E-learning akademija*. Pod tim utjecajem neminovno je počeo preispitivati svoj rad i to u organizacijskom i metodičkom smislu.

/RATKO KOVAČIĆ /

profesor psihologije, Elektrostrojarska škola, Varaždin

Ratko Kovačić rođen je 22. rujna 1966. godine u Zagrebu. Po zvanju je prof. psihologije, a trenutačno je zaposlen u Elektrostrojarskoj školi u Varaždinu kao stručni suradnik psiholog.

Studij psihologije završio je na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* kao suradnik mreže je od 2007. godine. Glavna motivacija za pristupanje tome projektu bila je pomoći kolegama u povećanju kvalitete rada, sagledavanju i vrednovanju vlastita rada i povećanju ukupnoga zadovoljstva u radu u školi.

Radio je i kao koordinator za državnu maturu od samih početaka tako da je odlično upoznat sa svim procedurama. U radu mu je najvažnije pomagati kolegama i potaknuti ih na promišljanje o kvaliteti svojega rada. Osim psihologije bavi se i prevođenjem.

/DAVOR KULIĆ /

ravnatelj, Obrtnička škola, Split

Davor Kulić rođen je 1962. godine, a po struci je dipl. ing. matematike i informatike. Trenutačno je ravnatelj Obrtničke škole u Splitu. Do danas je radio kao profesor matematike, informatike i računalstva u više škola. Od 2009. godine suradnik je mreže podrške samovrednovanju škola. Od 2007. do 2009. godine član je Povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za izvođenje srednjoškolskoga obrazovanja odraslih, a 2006. godine postao je i certificirani predavač i ispitivač osnovnoga i naprednoga ECDL programa. Pohađao je sljedeća stručna osposobljavanja:

- ECDL Expert – certificirani predavač i ispitivač Core i Advanced ECDL programa Hrvatskoga informatičkog zbora u Zagrebu
- Comenius LLP EU – dizajniranje e-learning tečajeva, korištenje ICT alata za kreiranje online tečajeva, korištenje online platformi za sinkronizirani e-learning, korištenje softwarea za generiranje kvizova i procjena znanja pri Acrosslimits, Hamrun na Malti
- Škola stranih jezika – Engleski jezik B1a (Pre-Intermediate).

Diseminator je za pretpristupnu pomoć Europske unije Republici Hrvatskoj i osposobljen je za pisanje prijedloga projekata koji će se financirati iz sredstava EU pri Agenciji za odgoj i obrazovanje. Radio je u različitim vrstama timova unutar škole i školskoga sustava (Školski odbor, Komisija za provođenje upisa u školu, Povjerenstvo MZOŠ-a za utvrđivanje uvjeta za izvođenje srednjoškolskoga obrazovanja odraslih i sl.). Suradnik je mreže od 2009. godine. Sudjeluje u radu skupine za ispravljanje nacionalnih ispita i ispita državne mature iz Matematike od 2007. godine.

/MAJA KRALJ-STANČEC/

profesorica pedagogije, Hotelijersko-turistička škola, Zagreb

Maja Kralj Stančec rođena je 3. svibnja 1966. godine u Zagrebu. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je 1989. godine na Odsjeku za pedagogiju.

Radi kao stručna suradnica pedagoginja u Hotelijersko-turističkoj školi u Zagrebu od 1997. godine. Također je zadužena i za poslove ispitne koordinatorice od uvođenja nacionalnih ispita u srednje strukovne škole sve do danas.

Pohađala je sljedeće edukacije:

- 1993. – 1996. – edukacije i supervizije iz područja pružanja pomoći prognanicima i izbjeglicama

- 2002. – izrada i publiciranje mrežne stranice s pomoću FrontPagea
- 2002. – izrada online tečaja s pomoću alata WebCT
- 2005. – danas – edukacije za članove tima za krizne intervencije
- 2006. – danas – edukacije za ispitne koordinate za provedbu državne mature
- 2008. – danas – edukacije za suradnike mreže podrške samovrednovanju škola
- 2008. – 2010. – edukacija iz TI i RT (Choice Theory/Reality Therapy Chertfication)
- 2011. – Prevencija depresije i suicida djece i mladih.

Suradnica je mreže u procesu samovrednovanja srednjih škola od 2008. godine.

/SANJA NEJAŠMIĆ/

profesorica francuskoga jezika i književnosti, Srednja škola Bol, Bol

Sanja Nejašmić profesorica je francuskoga jezika i povijesti umjetnosti i diplomirani knjižničar. Zaposlena je na neodređeno vrijeme u Srednjoj školi Bol u Bolu na Braču na pola radnoga vremena na radnome mjestu nastavnice francuskoga jezika, likovne umjetnosti i povijesti hrvatske kulturne baštine te u osnovnoj školi Vladimira Nazora u Postirama na pola radnoga vremena na radnome mjestu stručne suradnice školske knjižničarke.

Uključena je u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* od školske godine 2009./2010. Od 2007. do 2010. godine bila je članica Stručne radne skupine za izradu ispita iz Likovne umjetnosti i sudjelovala je u izradi ispita od školske godine 2008./2009. do školske godine 2011./2012. Kao školska knjižničarka sudjeluje u nacionalnim projektima *Turistička kultura* i *Čitajmo mi, u obitelji svi* te u školskim projektima *Eko-škole*. Potpredsjednica je udruge KOGULA za promicanje kulture i umjetnosti u Postirama i sudjeluje u projektima *Mladi na djelu* (inicijative mladih), *Booking* i *Nema brige s nama su knjige* te u razmjeni mladih *Wroclaw the meeting place* u suradnji s Agencijom za mobilnost i programe EU.

/ SNJEŽANA NELL /

diplomirana psihologinja, Obrtnička škola, Split

Radi u Obrtničkoj školi u Splitu već 20 godina kao stručna suradnica psihologinja. Uključuje se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* kao suradnica mreže jer voli izazove i zanima je kako druge škole „dišu“.

Za poslove suradnice mreže svakako joj je pomogla dodatna izobrazba iz psihopatologije i psihodinamike djece i adolescenata. Također je vanjska suradnica Centra za socijalnu skrb kao voditeljica mjere nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi. Imenovana je članicom Županijskoga povjerenstva za suzbijanje ovisnosti 2005. godine. Dvije godine sudjelovala je u organizaciji i vođenju radionice za sve nositelje preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama. S kolegicom Helenom Piplović uobličila je preventivne aktivnosti škole u brošuru *Naše bonace i tramontane* koja je služila kao vodič za roditelje (projekt potpomognut poglavarstvom grada Splita). Napredovala je u zvanje stručne suradnice mentorice. Imenovana je za voditeljicu Županijskoga stručnog vijeća profesora psihologije i stručnih suradnika psihologa srednjih škola.

Koristi se svim stečenim znanjima prilikom posjeta školama i prilikom razgovora s nastavnicima i ravnateljima koji su nositelji svih aktivnosti na putu ka unapređenju i razvoju njihovih škola.

/ DR. SC. GORAN NOVAKOVIĆ /

profesor hrvatskoga jezika, XII. gimnazija, Zagreb

Rođen je u Zagrebu gdje se školovao do doktorata. Predaje Hrvatski jezik i književnost u XII. gimnaziji u Zagrebu i na Sveučilištu u Puli. U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjeluje od 2008. godine.

/ BLAŽENKA ORCT /

profesorica matematike, Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje

Blaženka Orct je profesorica matematike i radi u Srednjoj školi Bartola Kašića u Grubišnome Polju. Diplomirala je na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U profesora mentora promovirana je 2007. godine, a u profesora savjetnika 2012. godine. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključila se u školskoj godini 2009./2010. U svojoj je školi ispitna koordinatorica od 2006. godine. Uključuje se svake godine u ocjenjivanje ispita državne mature i u određivanje praga prolaznosti na ispitima iz Matematike.

Trenutačno je članica Povjerenstva za izradu ispitnih materijala za državnu maturu iz Matematike. Smatra je da će uključivanjem u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* pomoći školama u daljnjem razvoju s kojima će surađivati. Svoje višegodišnje iskustvo želi prenijeti članovima školskoga tima za kvalitetu u školama s kojima surađuje.

/VESNA PAVIĆ/

nastavnica stručnih predmeta, Tehnička škola Kutina, Kutina

Vesna Pavić je po struci dipl. ing. prehrambene tehnologije. Nakon završetka Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta u Osijeku zaposlila se 1978. godine u Tehničkoj školi Kutina u kojoj i danas radi kao nastavnica kemijske skupine predmeta. Položila je pedagoško-psihološke predmete i stekla potrebne kompetencije za rad u školama. U svojem dugogodišnjem pedagoškom radu obnašala je dužnosti voditeljice smjene, satničarke, a trenutačno je i zamjenica ravnatelja škole.

Završila je ECDL tečaj za stjecanje europske računalne diplome. Stečene kompetencije pomažu joj u odgojno-obrazovnome radu s učenicima. Nakon provedenih prvih nacionalnih ispita u strukovnim školama uključuje se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* kao članica školskoga tima za kvalitetu matične škole. Voditeljica je školskoga tima za kvalitetu Tehničke škole Kutina od školske godine 2007./2008. U školskoj godini 2008./2009. uključuje se u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* kao suradnica mreže podrške samovrednovanju škola. Članica je Društva kemičara grada Kutine od 1978. godine. Aktivno sudjeluje u radu Društva kemičara grada Kutine i članica je Izvršnoga odbora društva. Prije šest godina Tehnička škola Kutina je u suradnji s Društvom kemičara grada Kutine pokrenula projekt *Prezentacije istaknutih završnih radova* učenika iz područja kemije i ekologije. Do uvođenja državne mature u hrvatski odgojno-obrazovni sustav u tome su projektu sudjelovali i učenici Srednje škole Tina Ujevića u Kutini.

/VESNA PAVKOVIĆ-DONČEVIĆ/

nastavnica matematike i informatike, Ekonomska i birotehnička škola, Bjelovar

Vesna Pavković-Dončević rođena je 1964. godine u Bjelovaru. Završila je Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, matematički odjel, inženjerski profil, smjer Matematička informatika i statistika i stekla je zvanje dipl. ing. matematike i informatike. Zaposlena je u Ekonomskoj i birotehničkoj školi u Bjelovaru kao nastavnica matematike i informatike. Profesionalne kompetencije:

- ispitivačica i ocjenjivačica ECDL-a
- voditeljica Županijskoga stručnog vijeća nastavnika informatike/računalstva

Bjelovarsko-bilogorske županije

- edukatorica Carneta u projektu *ICTEdu (Modul 1, Modul 2)*
- sudionica radionica *Netzwerk 1, ECO NET, Promotion of Training Firms in South Eastern Europe (Kultur kontakt Austria) i Modul II*

• sudionica projekta Centra za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva-CEPOR 4 programa/radionice: *Poduzetničke vještine i znanja; Marketing i prezentacijske vještine; Vođenje vježbeničkih tvrtki, Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje*

- začetnica projekta i mentorica osnivanja vježbeničke tvrtke u nižemu razredu osnovne škole
- jedna od četiriju voditeljica mentora u projektu *Od ideje do projekta*
- članica Udruge informatičara Bjelovarsko-bilogorske županije

- članica Udruge skauta „Sv. Juraj” Bjelovar.

Samovrednovanje srednjih škola je jedan od projekata koji joj čini posebno zadovoljstvo jer gotovo svakodnevno obogaćuje životna iskustva. Stoga je izuzetno sretna što se provodi cijeli niz godina i ponosna je što u njemu sudjeluje.

/ IRENA PAVLOVIĆ /

profesorica engleskoga jezika i profesorica filozofije, Srednja škola Čazma, Čazma

Irena Pavlović radi u Srednjoj školi Čazma. Profesorica je mentorica engleskoga jezika i filozofije. Samovrednovanje smatra jednim od ključnih preduvjeta za učinkovitu reformu školstva. Naime, da bi promjene zaživjele, nije dovoljan samo pisani skup naputaka i propisa, već se u svijesti svih dionika obrazovnoga procesa mora dogoditi pomak od objekta – primatelja ka subjektu. Težimo školstvu u kojemu nastavnici i učenici nisu pasivni nego imaju aktivnu ulogu u procesima napretka i sami preuzimaju inicijativu za poboljšanje i razvoj. Osvješćivanje trenutačnoga stanja, njegovih prednosti, nedostataka i mogućnosti prvi je korak na tom putu.

Biti suradnik mreže prije svega znači povećati mogućnosti vlastite škole da uspješno provede samovrednovanje. Vještine stečene edukacijom i uvježbane kroz suradnju s drugim školama omogućuju uspješnu komunikaciju u nizu poslovnih (i privatnih) prigoda, sagledavanje situacije iz više perspektiva istodobno i rješavanje problema kako bi sve uključene strane bile zadovoljne ishodom. Suradnja s kolegama iz druge sredine neprocjenjiva je za proširivanje vidika i širenje spoznaja o svijetu, a suradnja s Odjelom za promicanje kvalitete obrazovanja u Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja prilika je za usvajanje drugačijega suvremenijeg pristupa radu – onog u kojemu djelatnici sami preuzimaju inicijativu, ali i snose odgovornost za svoj rad. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključena je četiri godine.

/ NATAŠA PERKOVIĆ /

profesorica sociologije, Srednja škola Ivana Trnskoga, Hrvatska Kostajnica

Nataša Perković, profesorica sociologije rođena je 25. lipnja 1977. godine u Sisku. Nakon završene opće gimnazije 1995. godine obrazovanje je nastavila na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je upisala studij sociologije. Diplomirala je 2001. godine. Radila je u nekoliko srednjih škola na području Sisačko-moslavačke županije, a od 2008. godine zaposlila se u Srednjoj školi Ivana Trnskoga u Hrvatskoj Kostajnici gdje radi i danas. Dio radnoga vremena radi u Srednjoj školi Viktorovac u Sisku. Radi kao nastavnica sociologije i politike i gospodarstva i ispitna je koordinatorica za državnu maturu.

Njezina je misija upoznati nove ljude i kolege, saslušati ih i razgovarati o lijepim i ružnim trenutcima posla u prosvjeti, ponuditi im kreativna i zanimljiva rješenja i potaknuti ih na traženje odgovora.

U projektu *Samovrednovanje srednjih škola* sudjeluje treću godinu zaredom.

/MR. SC. MIRO PLAVČIĆ /

profesor fizike, Tehnička škola, Šibenik

Miro Plavčić rođen je 1959. u Šibeniku. Nakon završene osnovne škole u Vrpolju i gimnazije u Šibeniku završava studij fizike u Zagrebu. Radio je kao nastavnik fizike u okolici Samobora i u Sisku, 1985. godine se s obitelji vraća živjeti i raditi u Šibenik. Oženjen je i otac četvero djece. Danas radi kao nastavnik fizike u Tehničkoj školi u Šibeniku. Posebno se bavi radom s nadarenom djecom, te je sudjelovao u organiziranju niza aktivnosti u vezi s time. Intenzivno se bavi stručnim i znanstvenim radom. Sudjeluje u nizu aktivnosti i projekata vezanih za fiziku, nastavu i školstvo.

Suradnik mreže podrške samovrednovanju škola je od 2008. godine. Kao suradnik mreže je surađivao s desetak škola. Kao suradnik mreže ističe da je uz pomoć Centra imao prilike steći posebnu edukaciju i neponovljivo iskustvo. S prijateljima je 2005. godine sudjelovao u inicijativi osnivanja Hrvatskog katoličkog društva prosvjetnih djelatnika „biskup Srećko Badurina” u Šibeniku. Predsjednik je tog Društva od 2009. godine. Potaknuo je *Feštu o fizike* – okupljanje znanstvenika, osnovnoškolskih i srednjoškolskih nastavnika, učenika i ljubitelja fizike oko zadane teme (npr. fizika svjetla, fizika zvuka, fizika vode, ...). Fešta je događaj koji se ponovio pet puta i postala je tradicionalna, a održava se u osnovnoj školi u Kistanjama (koja je suorganizator). Završio je poslijediplomski studij iz fizike 2009. godine te je postao magistar znanosti. U slobodno se vrijeme bavi karitativnim radom, poljoprivredom i zidanjem.

/GORDANA POPOVIĆ /

profesorica pedagogije, Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija R. Boškovića, Osijek

Gordana Popović živi i radi u Osijeku gdje je završila studij pedagogije na Pedagoškome fakultetu u Osijeku 1991. godine i stekla zvanje profesorice pedagogije. Zaposlena je u Tehničkoj školi i prirodoslovnoj gimnaziji Ruđera Boškovića kao stručna suradnica pedagoginja i ima ukupno 15 godina radnoga iskustva. Napredovala je u zvanje stručnoga suradnika mentora 2009. godine. Povremeno piše stručne članke u pedagoškoj periodici, izlaže na stručnim skupovima i koordinira raznim projektima. Dionica je raznih oblika stručnoga usavršavanja i autorica triju priručnika za razrednike i šest knjižica za roditelje. Uz posao školske pedagoginje intenzivnije se bavi djelatnostima vezanima uz uvođenje građanskoga odgoja u škole. Četiri je puta sudjelovala s predloženim istraživačkim temama na državnoj smotri *Projekt građanin*. Godine 2011. u Zagrebu sudjelovala je na 4. sjednici *Nacionalnoga odbora za odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo* Vlade Republike Hrvatske.

S Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja surađuje od njegova osnutka kao ispitna koordinadora, a od školske godine 2008./2009. do danas kao suradnica mreže. Kompetencije koje joj pomažu u radu su: marljivost, spremnost na različite zadatke, učenje i otvorenost prema novome, motiviranost i sklonost timskom radu.

/MR. SC. Marija Rašan-Križanac /*ravnateljica, Hotelijsko-turistička škola u Zagrebu, Zagreb*

Mr. sc. Marija Rašan-Križanac ravnateljica je Hotelijsko-turističke škole u Zagrebu. Njezino temeljno obrazovanje je diplomirana politologinja, magistrica znanosti iz područja međunarodnih odnosa. Radeći u školi stekla je i još uvijek stječe različita znanja i kompetencije vezane uz komunikacijske procese, međuljudske odnose i procese učenja i procjenjivanja kompetencija, vrednovanja i samovrednovanja.

Višegodišnja je suradnica mreže podrške u procesu vrednovanja i samovrednovanja srednjih škola i u tome kontekstu ističe da je to dragocjeno iskustvo susreta i razmjene mišljenja među kolegama o svim bitnim pitanjima obrazovnoga procesa. U zajedničkim susretima suradnika mreže i školskih timova za kvalitetu razvijali su se međusobni odnosi suradnje i razumijevanja. Samim procesom kreiranja razvojnih planova započelo je osvještavanje postojećega stanja u školi i jasnije sagledavanje njezinih razvojnih potencijala. Realizacija razvojnih ciljeva unutar škole pridonijela je razvoju timskoga rada i osvještavanju vrijednosti zajedništva. Vizija škole postaje sve više istinski zajednički cilj svih djelatnika škole.

/TOMISLAV REŠKOVAC /*profesor hrvatskoga jezika i profesor filozofije i logike, Privatna klasična gimnazija s pravom javnosti, Zagreb*

Tomislav Reškovic rođen je 1962. godine u Zagrebu. Diplomirao je filozofiju i komparativnu književnost na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1987. godine. Zaposlen je kao profesor filozofije i logike u Privatnoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Autor je udžbenika *Filozofija* (Zagreb: Profil, 2008.), *Bioetika* (Zagreb: Profil, 2009.) i *Filozofija morala* (Zagreb: Profil, 2011.). Mentor je Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za nastavnu praksu filozofije. Bio je član Nacionalnog operativnog tijela za izradu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije Vlade Republike Hrvatske. Također je član Nacionalnog vijeća za odgoj i obrazovanje. Predavač je i voditelj seminara i radionica za stručno usavršavanje nastavnika te je stručni suradnik, konzultant i istraživač na različitim projektima koji se bave građanskim obrazovanjem i evaluacijom obrazovanja.

/MARIJA ROTH /*profesorica psihologije, X. gimnazija „Ivan Supek“, Zagreb*

Marija Roth, prof. psihologije zaposlena je u X. gimnaziji „Ivan Supek“ kao psihologinja stručna suradnica. Završila je studij psihologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Godine 2002. upisala je trogodišnju Školu kibernetike i psihoterapije pri Medicinskome fakultetu Sveučilišta u

Zagrebu koju završava 2005. godine. Upisala je četverogodišnju edukaciju iz Gestalt integrativne psihoterapije pri Institute für Integrative Gestalt Psychotherapie IGW u Njemačkoj 2007. godine gdje je i apsolvirala. U razdoblju od 2000. godine do danas pohađala je više od pedeset seminara, konferencija, edukacija i stručnih skupova iz područja psihologije i školstva.

/ ENI SURIĆ FABER /

profesorica psihologije, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Eni Surić Faber diplomirala je psihologiju 1990. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Završila je različite edukacije iz područja psihoterapije, savjetovanja, poučavanja i usavršavanja komunikacijskih vještina. Zaposlena je u Privatnoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu kao stručna suradnica i nastavnica psihologije.

Vodi različite edukacije namijenjene stručnomu usavršavanju nastavnika. U okviru projekta *Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje*, namijenjenoga usavršavanju nastavnika, ostvarila je najviši status – potvrditeljica za koji ima međunarodni certifikat. Suautorica je i voditeljica u projektu *Aktivno učenje i kritičko mišljenje u visokoškolskoj nastavi*. U projekt *Samovrednovanje srednjih škola* uključena je od samoga početka. Jedna je od suautorica *Priručnika za samovrednovanje srednjih škola*.

/ ZLATICA ŠIMUNOVIĆ /

profesorica pedagogije, Škola za medicinske sestre Vrapče, Zagreb

Zlatica Šimunović profesorica je pedagogije, stručna suradnica pedagoginja i mentorica. Radi u Školi za medicinske sestre Vrapče u Zagrebu. Dodatno obrazovanje/stručno usavršavanje:

- 2001. – 2006. – The William Glasser Institute: Reality Therapy Certification (Choice Theory, Reality Therapy and Lead-Management) i postcertifikatni praktikumi pri Svetovalno izobraževalnem centru, Kranj
- 2001. – 2005. – Forum za slobodu odgoja *Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje; Edukacijom do zdravlja i Primarna prevencija ovisnosti* – sada trenerica u svim trima edukacijskim programima
- listopad 2006. – veljača 2007. – Kulturkontakt Austrija: Ciklus seminara: Razvoj škole – Supervizija (3 modula)
 - od 2007. – redovito na svim edukacijama u organizaciji Centra za suradnike mreže
 - 2009./2010. – supervizant u supervizijskoj skupini mr. sc. M. Fajdetić, AZOO
 - 2011./2012. – Trening savjetodavnoga razgovora (4 modula), AZOO.

/ DARKO ŠPOLJAR /

nastavnik stručnih predmeta, Strukovna škola Đurđevac, Đurđevac

Darko Špoljar rođen je 1965. godine, a po struci je dipl. ing. strojarstva i zaposlen je u Strukovnoj školi u Đurđevcu. Završio je studij strojarstva, smjer strojarske konstrukcije na Fakultetu strojarstva

i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu 2001. godine. U Strukovnoj školi Đurđevac radi od 1992. godine do danas. Nastavnik je stručne skupine predmeta u strojarstvu, satničar, voditelj smjene, ispitni koordinator i voditelj obrazovanja odraslih. Član je Školskoga odbora iz redova nastavnika u trećemu uzastopnom mandatu. Od samoga početka rada u školi zanima ga kvaliteta poučavanja i što bolji izlazni rezultati. Ispitni je koordinator, a dodatno obrazovanje koje je stekao je:

- ECDL ekspert, 2007.
- stručno-andragoški voditelj, Andragoško učilište Zvonimir u Zagrebu, 2008.

/ SNJEŽANA ŠVELEC /

profesorica matematike i fizike, Elektrotehnička i prometna škola, Osijek

Snježana Švelec rođena je 5. srpnja 1965. godine u Vinkovcima. Osnovnu i srednju školu završila je u Osijeku. Na studiju matematike i fizike na Pedagoškome fakultetu u Osijeku diplomirala je 1991. godine. Od 1992. godine radi u Elektrotehničkoj i prometnoj školi u Osijeku kao nastavnica matematike i fizike, a kasnije samo fizike. Aktivno sudjeluje u svim aktivnostima škole. Profesionalno se izgrađivala, napredovala je u zvanju i postigla je zvanje profesora savjetnika. Osim toga, voditeljica je Županijskoga stručnog vijeća nastavnika fizike Osječko-baranjske županije za strukovne škole, mentorica je nastavnicima pripravnicima tijekom polaganja stručnoga ispita iz fizike i stručna ispitivačica Obrtničke komore Osječko-baranjske županije za polaganje majstorskoga ispita (optičari). Radi u udruzi *Živo srebro* kao volonter i savjetuje roditelje koji imaju djecu s ADHD poremećajem.

U školskoj godini 2008./2009. javila se na javni poziv Centra za izbor suradnika mreže podrške samovrednovanju škola zaintrigirana mogućnošću rada u području razvoja kvalitete obrazovanja. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja osigurao je izvrsna predavanja i radionice, a komunikacija s kolegama – suradnicima i s djelatnicima Centra bila je izvrsna i poticajna.

Posebnu vrijednost njezinu profesionalnom razvoju u području samovrednovanja dale su škole u kojima je bila suradnik mreže. Škole u kojima je djelovala kao suradnica mreže žele trajno raditi na unapređenju svojega rada.

/ MARTA ŽIGER /

profesorica hrvatskoga jezika i komparativne književnosti, Srednja škola Bedekovčina, Bedekovčina

Marta Žiger rođena je 25. lipnja 1951. godine. Diplomirala je na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Kao nastavnica hrvatskoga jezika radi od 1978. godine u Srednjoj školi u Bedekovčini.

Bila je voditeljica slobodnih aktivnosti: literarno recitatorske skupine od 1978. do 1991. i literarne skupine od 1996. do 2010. Također je bila voditeljica stručnoga aktiva jezične grupe predmeta od 1993. do 1996. godine i u školskim godinama 2006./2007., 2007./2008. i 2008./2009. Vrlo aktivno radi u povjerenstvima:

- školska razina (član povjerenstva u „SCHOLA MEDICA“ 2001., član povjerenstva za realizaciju – fotomonografija 2005.),
- županijska razina (natjecanje u poznavanju hrvatskoga jezika od 1995. do 1997. i 2002./2003.; 1999./2000. „Europa u školi“; 2001./2002. rad u Odboru za organizaciju kulturno-umjetničkoga programa proslave 160. godišnjice školstva na području općine Bedekovčina; natjecanje učenika srednjih škola KZŽ iz hrvatskoga jezika (predsjednica povjerenstva) 2007./2008.; natjecanje učenika srednjih škola KZŽ iz hrvatskoga jezika (članica povjerenstva) 2008./2009.).

Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja s raznih natjecanja i manifestacija (2005./2006. – druga nagrada „Gjalski“; 2006./2007. – prva nagrada „Gjalski“ 2011./2012. – na natjecanju „Europa u školi“ nagrađen literarni rad i odlazak na državno natjecanje i dr.). Godine 1999. promovirana je u profesora mentora, a 2005. u profesora savjetnika. U školskoj godini 2008./2009. započela je (zajedno s učenicima) rad na projektu *Kaj v našem življenju* (proučavanje kajkavskoga dijalekta i baštine).

Vanjska je suradnica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u ocjenjivanju nacionalnih ispita i ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika i u određivanju pragova prolaznosti te je od 2009. godine suradnica mreže podrške samovrednovanju škola.

/MARIJA ŽIVKOVIĆ/

diplomirana pedagoginja, Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Đakovo

Uključena je u projekt *Samovrednovanje srednjih škola* kao suradnica mreže podrške samovrednovanju škola od samoga početka. Smatra da je vrijeme u kojemu živimo nesigurno i da živimo u svijetu promjena. Vrata svih škola moraju biti otvorena dobronamjernim ljudima. Ono što nitko ne može uzeti učiteljima je topla riječ i suradnja među njima. Kao suradnici mreže stvorio se onaj novi osjećaj energije i mogućnosti prema novim izazovima koje donosi nova škola težeći ka ostvarenju učeničkih kompetencija, odgovornosti i uspjeha. Sve škole s kojima je surađivala, i ona osobno, podržavaju projekt *Samovrednovanje srednjih škola* nadajući se da će se više škola uključiti i uvidjeti vrijednost i izazove samovrednovanja škola uz suradnika mreže.

/SNJEŽANA KONOPEK/

profesorica pedagogije, Srednja škola Stjepan Ivšić, Orahovica

		K	O	R	I	S	N	O					
					Z	A	N	I	M	LJ	I	V	O
		D	I	N	A	M	I	Č	N	O			
					P	O	T	I	C	A	J	N	O
P	O	Z	I	T	I	V	N	O					
			P	O	T	R	E	B	N	O			
					R	E	A	L	N	O			
					O	D	L	I	Č	N	O		
		P	O	U	Č	N	O						
A	M	B	I	C	I	O	Z	N	O				
		M	O	T	I	V	I	R	A	J	U	Ć	E
					J	A	K	O	D	O	B	R	O
P	R	I	M	J	E	NJ	I	V	O				
				E	N	E	R	G	I	Č	N	O	

REZULTATI I PREPORUKE

Rezultati kontinuirane provedbe projekta *Samovrednovanje srednjih škola* ogledaju se u sljedećemu:

- Sudjelovanje u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* koji se temelji na pristupu „iznutra” te na okretanju škole prema samoj sebi i na jačanju svih njezinih potencijala pridonosi unapređenju kvalitete rada škole.
- Kontinuiranom provedbom samovrednovanje postaje sastavni dio rada škole.
- Školski timovi za kvalitetu kao nositelji samovrednovanja ističu važnu ulogu samovrednovanja za unapređenje kvalitete rada škole.
- Suradnici mreže, tj. vanjski suradnici škola pridonose razvoju projekta *Samovrednovanje srednjih škola*.
- Školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže zadovoljni su zajedničkom suradnjom i načinom rada.
- Školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže zadovoljni su suradnjom i podrškom koju dobivaju od Centra.
- Školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže zadovoljni su dosadašnjim edukacijama i ističu potrebu za daljnjim usavršavanjem u području samovrednovanja.
- Školski timovi za kvalitetu i suradnici mreže podržavaju suradnički pristup u provedbi projekta *Samovrednovanje srednjih škola*.

S obzirom na dosadašnju praksu u provedbi projekta *Samovrednovanje srednjih škola*, a s ciljem daljnjega rada na unapređenju kvalitete rada škole, preporučujemo:

- nastavak projekta *Samovrednovanje srednjih škola* s naglaskom na potrebi uključivanja većega broja škola – daljnje poticanje škola na promišljanje o kvaliteti rada i na korištenje mehanizma samovrednovanja škola kao ključnoga elementa unapređenja dosadašnjega rada
- daljnji razvoj suradnika mreže na lokalnoj razini
- nastavak edukacija za školske timove za kvalitetu i suradnike mreže u području samovrednovanja
- oblikovanje novih modela razmjene iskustava korištenjem postojećih resursa – škole u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* i suradnici mreže
- razvoj novih instrumenata i materijala za podršku procesu samovrednovanja škola.

ZAKLJUČAK

10

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* u Republici Hrvatskoj provodi se kontinuirano od 2006. godine nakon provedbe prvih nacionalnih ispita u koordinaciji Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Tadašnji pilot-projekt provodio se pod nazivom *Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola*. Od školske godine 2008./2009. projekt nosi naziv *Samovrednovanje srednjih škola* i u njega su se mogle uključiti sve srednje škole u Republici Hrvatskoj.

Višegodišnja provedba projekta *Samovrednovanje srednjih škola* pokazala je da je samovrednovanje važan proces za razvoj škole. Škole na sustavan i objektivan način utvrđuju koliko su dobre i što je potrebno učiniti kako bi bile još bolje. Takav pristup unapređenju rada škola temeljen je na ideji da se najvažnije promjene u obrazovanju događaju „odozdo” ili „iznutra”. Škole, odnosno djelatnici škola koji najbolje poznaju svoje snage, ali i svoje slabosti najkompetentniji su pokretači aktivnosti kojima je krajnji cilj unapređenje rada svih djelatnika škole i njihovih učenika. Samovrednovanje je ciklični proces koji svaka škola provodi s punom odgovornošću i autonomno. Iako su glavni nositelji samovrednovanja svake škole školski timovi za kvalitetu, ono pretpostavlja i uključenost svih dionika škole (učenici, djelatnici škole, roditelji itd.) te njihovu motiviranost, predanost i težnju za stalnim poboljšanjem vlastita rada i razvoja škole. Neki od najvažnijih zadataka školskih timova za kvalitetu su planiranje procesa samovrednovanja, pisanje izvješća o samovrednovanju, praćenje realizacije školskoga razvojnog plana, suradnja sa svim djelatnicima škole, vanjskim suradnicima tj. suradnicima mreže podrške samovrednovanju škola i implementacija procesa samovrednovanja u redovni rad škole.

U procesu samovrednovanja važnu ulogu imaju suradnici mreže koje je pojedina škola odabrala za svoje vanjske procjenitelje i „kritičke prijatelje” kako bi joj pomagali u unapređenju kvalitete njihova rada. Budući da samovrednovanje pretpostavlja da škole moraju i mogu same najbolje kreirati svoj razvoj, onda je glavna uloga suradnika mreže poticati, podržavati i osnaživati školske timove za kvalitetu da, u skladu sa svojim specifičnim uvjetima, pronađu najučinkovitije načine unapređivanja kvalitete rada škole. Njihova je uloga i poticanje članova školskih timova za kvalitetu na propitivanje njihovih mišljenja i mišljenja drugih kako bi spoznali kakvo je trenutačno stanje u njihovoj školi te u skladu s time donijeli svoje zaključke i odluke o budućem razvoju. Specifični su zadatci suradnika mreže pomaganje školi u dobivanju realnoga uvida u postignuća učenika, propitivanje područja prednosti i slabosti u organizaciji rada škole, propitivanje postojećih i mogućih resursa i strategija za ostvarivanje razvojnih prioriteta, raspravljanje o ciljevima i razvojnim prioritetima škole u tekućoj i sljedećoj školskoj godini, procjenjivanje jasnoće školskoga razvojnog plana i njegove strukturiranosti i ostvarivosti te praćenje provedbe školskoga razvojnog plana i preispitivanje ostvarivosti postavljenih razvojnih ciljeva. Suradnici mreže prate i vrednuju proces samovrednovanja i pridonose razvoju kolegijalne podrške i razvoju samovrednovanja u Republici Hrvatskoj.

U jednoj školskoj godini suradnici mreže i školski timovi za kvalitetu sastaju se dva puta. Na tim se sastancima najčešće raspravlja o pitanjima vezanim uz školski razvojni plan, što ne iznenađuje jer se ta pitanja tiču strategije poboljšanja kvalitete rada škole. Iz svih se zaključaka iščitava

optimizam, odgovornost i zadovoljstvo radi unapređenja i poboljšanja kvalitete rada naših škola. Suradnici mreže smatraju da samovrednovanje pridonosi unapređenju kvalitete rada škole, ali i profesionalnomu i osobnomu razvoju svih dionika odgojno-obrazovnog sustava. Suradnici mreže pridonose konstruktivnim promjenama škole poticanjem novih ideja i poticanjem provedbe procesa samovrednovanja i to primjerima iz vlastita iskustva kao i novostečenim znanjima na edukacijama iz područja samovrednovanja.

Centar potiče škole na samovrednovanje, pruža im pomoć i podršku, savjetuje ih, organizira potrebne edukacije iz područja vanjskoga vrednovanja i samovrednovanja, koordinira posjete suradnika mreže školama, razvija popratne instrumente za potrebe samovrednovanja (upitnici, obrasci itd.) i provodi analize tih upitnika i obrazaca.

Definiranje prioritetnih područja polazište je za strateško planiranje budućega razvoja škole. Školski timovi za kvalitetu određuju koje segmente rada škole, tj. koja prioritetna područja žele unaprijediti. Analizom sadržaja samoevaluacijskih izvješća škola i njihovih školskih razvojnih planova definirana su i imenovana sljedeća prioritetna područja: *učenje i poučavanje, organizacija nastave i rada škole, materijalno-tehnički uvjeti, ljudski resursi, školsko ozračje, praćenje i vrednovanje, suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnog procesa, nastavni plan i program, upravljanje školom i ostalo*. Rezultati projekta *Samovrednovanje srednjih škola* donose uvid na kvalitetu obrazovanja „iznutra”. Analizom prioritetnih područja iz školskih razvojnih planova dobivena je okvirna slika onih područja srednjih škola na kojima školski timovi za kvalitetu rade da bi se podigla kvaliteta njihova rada. Unatoč razlikama u obrazovnim programima gimnazija i obrazovnim programima strukovnih škola redoslijed učestalosti odabira prioritetnih područja u njihovim školskim razvojnim planovima je gotovo jednak. U gimnazijama je na prvome mjestu prioritetno područje *učenje i poučavanje*, a u strukovnim su školama uz *učenje i poučavanje* na prvome mjestu i *materijalno-tehnički uvjeti*. I u gimnazijama i u strukovnim školama je na drugome mjestu *organizacija nastave i rada škole*. Na trećemu su mjestu u gimnazijama *materijalno-tehnički uvjeti*, a u strukovnim školama *ljudski resursi*.

U monografiji su opisani i rezultati analize odabranih prioritetnih područja unapređenja kvalitete rada škola: *kvaliteta nastave, uvjeti rada i suradnja s vanjskim partnerima*. *Kvaliteta nastave*, odnosno *učenje i poučavanje* je područje koje uključuje ciljeve usko vezane uz planiranje i pripremanje nastave, uz izvedbu nastave, korelaciju s drugim nastavnim predmetima, nastavničke vještine i podršku koju nastavnici pružaju učenicima. To se područje odnosi i na učenikove vještine za učenje, motivaciju, angažiranost na nastavi, stilove i tehnike učenja i na zajedničku interakciju koja utječe na kvalitetu učenja, uspjeh na nastavi i unapređenje nastave. Školski timovi za kvalitetu smatraju da je najbolje poučavanje ono koje je obogaćeno različitim nastavnim strategijama, u kojemu se primjenjuju različita nastavna sredstva i pomagala tijekom nastavnoga procesa, u kojemu nastavni sadržaji koreliraju s drugim nastavnim predmetima i koji imaju praktičnu nastavu i sl. Dobromu poučavanju pridonose sljedeća obilježja nastavnika: stručnost, angažiranost, motivacija, odgovornost prema radu, dosljednost, opuštenost,

tolerancija, sistematičnost, kvalitetna priprema nastavnoga sata, sustavna obrada nastavnih jedinica i poticanje individualnosti učenika. Poboljšanju kvalitete nastave pridonijelo bi unapređenje materijalnih i prostornih uvjeta škole, primjena različitih nastavnih strategija, razvoj nastavničkih kompetencija, redovito stručno usavršavanje nastavnika, unapređenje organizacije rada i motivacije učenika i nastavnika, bolji odnosi učenik – nastavnik – roditelj i promjene nastavnoga plana i programa. *Uvjeti rada*, odnosno *materijalno-tehnički uvjeti* uključuju sve što je vezano uz vanjski i unutarnji prostor škole (gradnja i preuređenje prostora, opremanje učionica, kabineta, školske dvorane i zajedničkih prostorija), uz nabavu opreme (informatizacija, nastavna sredstva i pomagala, didaktička oprema i potrošni materijal) i uz financiranje škole. Najbolji uvjeti za rad s učenicima i za učenje, prema mišljenjima školskih timova za kvalitetu, ogledaju se u kabinetskoj nastavi (nastavi na pojedinim predmetima), tehničkoj i informatičkoj opremljenosti, uvjetima rada školske knjižnice, uvjetima rada u sportskoj dvorani, lokaciji škola i vanjskome okruženju te u ostalome (stručnost i rad nastavnika i dobri organizacijski uvjeti). *Suradnja s vanjskim partnerima*, odnosno *suradnja s različitim dionicima odgojno-obrazovnoga sustava* uključuje suradnju s roditeljima i poticanje da se uključe u rad škole i učenje svojega djeteta. Odnosi se i na suradnju s članovima Školskoga odbora i članovima lokalne zajednice, na formiranje uloge i statusa škole u zajednici i na partnerstvo s drugim školama, institucijama i pravnim osobama. Najsnažnija obilježja suradnje škole i roditelja ogledaju se u individualnim razgovorima s roditeljima, roditeljskim sastancima, aktivnome sudjelovanju roditelja u radu škole i individualnome pristupu učenicima. Školski timovi za kvalitetu smatraju da je potrebno poboljšati suradnju s roditeljima radi boljega funkcioniranja rada škole i bolje obaviještenosti o uspjehu i problemima učenika. Roditelji moraju biti obaviješteni, educirani i angažirani u radu škole. Školski timovi za kvalitetu kao najsnažniji oblik suradnje škole i lokalne zajednice navode organiziranje zajedničkih aktivnosti i projekata te financijsku potporu lokalne zajednice, ali su ta područja i na popisu planova za poboljšanje nastavka suradnje škole i lokalne zajednice.

Opći su dojmovi školskih timova za kvalitetu i suradnika mreže o projektu *Samovrednovanje srednjih škola* pozitivni. Školski su timovi za kvalitetu vrlo zainteresirani za provedbu projekta *Samovrednovanje srednjih škola*, spremni su objektivno sagledati rad svojih škola i spremni su učiti, prihvatiti promjene i razvijati se kako bi bili još uspješniji i samostalniji u radu.

Projekt *Samovrednovanje srednjih škola* omogućuje školi i svim njezinim dionicima uvid u to koliko je kvalitetan njezin rad, ali omogućuje joj i kontinuirano poboljšanje i daljnji razvoj kvalitete rada. Škola tako postaje transparentnija u radu i prema osnivaču i prema njezinim učenicima.

Zahvaljujemo školskim timovima za kvalitetu onih škola koje su sudjelovale u projektu *Samovrednovanje srednjih škola* što su prihvatili pomoć i podršku Centra u trajnome unapređivanju svojega rada procesom samovrednovanja i što su svoje uspjehe, ali i probleme podijelili sa suradnicima mreže. Iskustva stečena provedbom projekta *Samovrednovanje srednjih škola* od 2006. do 2013. godine pridonose razvoju metodologije sustavnoga vanjskog vrednovanja škola.

PREPORUČENA LITERATURA

1. Backman, E., Trafford, B. (2007). Demokratsko upravljanje školama. Izdalo Vijeće Europe.
2. Bezinović, P. (ur.) (2010). Samovrednovanje škola: Prva iskustva u osnovnim školama. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje i Institut za društvena istraživanja.
3. Bezinović, P. (2006). Korištenje rezultata nacionalnih ispita za samovrednovanje škola—Prilog unapređivanju kvalitete obrazovanja u Hrvatskoj. Priručnik za ispitne koordinate i ravnatelje. Institut za društvena istraživanja u Zagrebu i Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
4. Bloom, B. (1969). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 1 – Cognitive.
5. Bransford, J., Vye, N., Stevens, R., Kuhl, P., Schwartz, D., Bell, P., Meltzoff, A., Barron, B., Pea, R., Reeves, B., Roschelle, J. and Sabelli, N. (2006). Learning Theories and Education: Toward a Decade of Synergy. (U) P. A. Alexander and P. H. Winne (ur.): Handbook of Educational Psychology Second edition, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
6. Burcar, Ž. (2007). Od izvrsnog učitelja do izvrsnog ravnatelja. Zagreb: Vlastita naklada.
7. Collins, J. (2007). Od dobrog do izvrsnog. Zagreb: BINOZA PRESS d.o.o.
8. Corte de, E. (2010). Historical developments in the understanding of learning. (U) Dumont, H., Istance, D., Benavides, F. (ur.): The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice, OECD.
9. Cushman, K. (1998). How Friends Can Be Critical as Schools Make Essential Changes. Oxon Hill, MD: Coalition of Essential Schools.
10. Doherty, J., MacBeath, J., Jardine, S., Smith, I., McCall, J. (2001). Do schools need critical friends? In: MacBeath, J. & Mortimore (eds): Improving school effectiveness. Buckingham, OUP.
11. Dryden, G., Vos, J. (2001). Revolucija u učenju. Zagreb: Educa.
12. Drandić, B. (ur.) (1993). Priručnik za ravnatelje odgojno-obrazovnih ustanova. Zagreb: Znamen.
13. Glasser, W. (2001). Kvalitetna škola. Zagreb: Alinea.
14. Glasser, W. (1997). Rukovoditelj i teorija izbora. Varaždin: Varaždinska poslovna škola.
15. Gray, J., Wilcox, B. (1998). Good school, bad school: Evaluating performance and encouraging improvement. Open University Press Buckingham, Philadelphia.
16. Gossen, D., Anderson, J. (1996): Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole. Zagreb: Alinea.
17. Green, B. (1996). Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola. Zagreb: Alinea.
18. Green, H. (ur.) (2004). Professional Standards for Teachers and School Leaders – A key to school improvement. Oxfordshire. GB: RoutledgeFalmer.

19. Harris, A. (2002). School improvement. What's in it for school?. London. GB: RoutledgeFalmer.
20. Harris, A., Day, C., Hopkins, D., Hadfield, M., Hargreaves, A., Chapman, C. (2003). Effective leadership for school improvement. London. GB: RoutledgeFalmer.
21. Jarvis, P. (2006). Adult education & lifelong learning: theory and practice (3rd ed). London. RoutledgeFalmer.
22. Jensen, E. (2003). Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje. Zagreb: Educa.
23. Jensen, E. (2004). Različiti mozgovi, različiti učenici. Zagreb: Educa.
24. Knowles, M. S., Holton III, E. F., Swanson, R. A. (1998). The adult learner. Houston. The Gulf Publishing co.
25. Kolb, D. A. (1984). Experiential learning, Experience as the source of learning and development. NJ: Prentice Hall.
26. Kolb, D. A., Boyatzis, R. E., Mainemelis, C. (2000). Experiential Theory: Previous research and new directions (U) R. J. Sternberg i L. F. Zhang (ur.): Perspectives on cognitive, learning and thinking styles. NJ, Lawrence Erlbaum.1.
27. Krathwohl, D. (1969). Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 2 – Affective Domain, New York: David McKay Co. Inc.
28. Mattes, W. (2007). Nastavne metode. Zagreb: Naklada Ljevak.
29. MacBeath, J. (1999.). Schools must speak for themselves: The case for school self-evaluation. Routledge.
30. MacBeath, J., MacGlynn, A. (2002). Self-evaluation: What's in it for schools? London: RoutledgeFalmer.
31. MacBeath, J., Gray J., Cullen, J., Frost, D., Steward S., Swaffield, S. (2007). Schools on the Edge: Responding to Challenging Circumstances. Paul Chapman Publishing
32. MacNemara, G., O'Hara, J. (2008). Trusting schools and teachers: Developing educational professionalism through self-evaluation (Irish studies). Peter Lang Publishing.
33. Meyer, H. (2005). Što je dobra nastava. Zagreb: Erudita.
34. Muraja J., Reberšak, M., Vranković, B. (2008). Vodič za provedbu samovrednovanja u srednjim školama. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
35. Muraja, J., Vranković, B., Staničić, S., Pasarić, B., Surić-Faber, E., Hitrec, S., Reberšak, M., Franko, Đ. (2010). Priručnik za samovrednovanje srednjih škola. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
36. Pasarić, B. (2003). Vrednovanje obrazovne djelatnosti – 1. Rijeka: vlastito izdanje.
37. Pastuović, N. (1999). Edukologija – integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja. Zagreb: Znamen.

38. Poljak, V. (1977.). Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
39. Priručnik za samovrednovanje i vrednovanje rada škole (2005.). Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije i British Council.
40. Rau, M. J. (2001). Aspects of Governance: A case study – Portugal. Governance for Quality of Education. Conference Proceeding. Budapest: The Open Society Institute & World Bank.
41. Reberšak, M., Vranković, B., Muraja, J., Vlahović Štetić, V., Brajković, S., Kolić-Vehovac, S., Jovanović, J., Župa, S., Marjanović, V., Krajačić Sokol, I., Baraba, I., Šojat, A. (2009). Vodič za provedbu samovrednovanja u osnovnim školama. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
42. Reberšak, M. (2009). Samovrednovanje škola – korak u razvoju školskog kurikulumu // Kurikulumi ranog odgoja i obveznog obrazovanja / Bouillet, D.; Matijević, M. (ur.). Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
43. Silov, M. (ur.) (2001). Suvremeno upravljanje i rukovođenje u školskom sustavu. Zagreb: Persona.
44. Skoko, H. (2000). Upravljanje kvalitetom. Zagreb: Sinergija.
45. Singer, R. (1972). The Psychomotor Domain – Movement Behaviors. Philadelphia: Lea & Febiger Publishers.
46. Staničić, S. (2006). Menadžment u obrazovanju. Rijeka: Vlastita naklada.
47. Stoll, L., Fink, D. (2000). Mijenjajmo naše škole – Kako unaprijediti djelotvornost i kvalitetu škola. Zagreb: Educa.
48. Swaffield, S. (2003). No sleeping partners: relationship between headteachers and critical friends. Predstavljeno na: Annual meeting of the American Educational Research Association, Chicago.
49. Swaffield, S., MacBeath, J. (2005). School self-evaluation and the role of a critical friend. Cambridge Journal of Education.
50. Terhart, E. (2001). Metode poučavanja i učenja – uvod u probleme metodičke organizacije poučavanja i učenja. Zagreb: Educa.
51. Tot, D. (2013.). Kultura samovrednovanja škole i učitelja. Učiteljski fakultet. Zagreb.
52. Vizek Vidović, V. i dr. (2003). Psihologija obrazovanja. Zagreb: IEP-VERN.
53. Vranković, B., Reberšak, M., Muraja J. (2009). Improvement of School Quality Through Key Objectives, (98 – 105) 8. International WSEAS Conference; Education and Educational Technology (EDU '09) – Genova, Italy.
54. Vranković, B., Reberšak, M. (2008). School development plan, (411 – 421) 2 International Conference on Advanced and Systematic Research. Zadar.
55. Waihrich, H., Koontz, H. (1994). Menadžment. Zagreb: MATE.

IZVORI PODATAKA

1. Samoevaluacijsko izvješće škola gimnazijskih programa u školskoj godini 2006./2007.
2. Samoevaluacijsko izvješće škola strukovnih programa u školskoj godini 2007./2008.
3. Izvješća suradnika mreže o prvome i drugome posjetu škola (od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012.)
4. Izvješća školskih timova za kvalitetu o prvome i drugome posjetu suradnika mreže (od školske godine 2007./2008. do školske godine 2011./2012.)
5. Životopisi suradnika mreže
6. Izvješća škola o njihovim karakteristikama i osvrtu na proces samovrednovanja

PRILOZI

PRILOG 1. POPIS ŠKOLA KOJE SU SUDJELOVALE U PROJEKTU
SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA OD ŠKOLSKE GODINE
2007./2008. DO ŠKOLSKE GODINE 2012./2013.

NAZIV ŠKOLE	BROJ GODINA U PROJEKTU	ŠKOLSKA GODINA					
		2007. /2008.	2008. /2009.	2009. /2010.	2010. /2011.	2011. /2012.	2012. /2013.
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA VELIKA GORICA, VELIKA GORICA	2					✓	✓
SREDNJA ŠKOLA BAN JOSIP JELAČIĆ, ZAPREŠIĆ	4		✓		✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA IVAN ŠVEAR, IVANIĆ GRAD	1		✓				
SREDNJA ŠKOLA JASTREBARSKO, JASTREBARSKO	3		✓	✓	✓		
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA							
SREDNJA ŠKOLA BEDEKOVČINA, BEDEKOVČINA	1		✓				
SREDNJA ŠKOLA KRAPINA, KRAPINA	2		✓				✓
SREDNJA ŠKOLA OROSLAVJE, OROSLAVJE	1	✓					
SREDNJA ŠKOLA PREGRADA	5	✓	✓	✓	✓	✓	
ŠKOLA ZA UMJETNOST, DIZAJN, GRAFIKU I ODJEĆU, ZABOK	3				✓	✓	✓
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA ŠKOLA SISAK	1						✓
INDUSTRIJSKO-OBRTNIČKA ŠKOLA, SISAK	4			✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA GLINA	1			✓			
SREDNJA ŠKOLA IVANA TRNSKOGA, HRVATSKA KOSTAJNICA	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA NOVSKA, NOVSKA	5		✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA PETRINJA, PETRINJA	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA TINA UJEVIĆA, KUTINA	1						✓
SREDNJA ŠKOLA TOPUSKO, TOPUSKO	3				✓	✓	✓
TEHNIČKA ŠKOLA, KUTINA	5		✓	✓	✓	✓	✓
TEHNIČKA ŠKOLA, SISAK	3				✓	✓	✓
KARLOVAČKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA BERNARDINA FRANKOPANA, OGULIN	1	✓					
GIMNAZIJA KARLOVAC, KARLOVAC	2	✓	✓				
MEDICINSKA ŠKOLA KARLOVAC	1						✓
OBRTNIČKA I TEHNIČKA ŠKOLA, OGULIN	5		✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA SLUNJ, SLUNJ	1		✓				
ŠUMARSKA I DRVODJELJSKA ŠKOLA KARLOVAC	1						✓
TRGOVAČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA, KARLOVAC	3		✓	✓	✓		

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA							
II. GIMNAZIJA VARAŽDIN	1						✓
PRIVATNA VARAŽDINSKA GIMNAZIJA, VARAŽDIN	3	✓	✓			✓	
SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA VARAŽDIN, VARAŽDIN	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA ARBORETUM OPEKA, VINICA	3		✓			✓	✓
SREDNJA ŠKOLA U MARUŠEVCU S PRAVOM JAVNOSTI, MARUŠEVEC	1			✓			
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA DR. IVANA KRANJČEVA, ĐURĐEVAC	5		✓	✓	✓	✓	✓
GIMNAZIJA FRAN GALOVIĆ, KOPRIVNICA	1	✓					
GIMNAZIJA IVANA ZAKMARDIJA DIJANKOVEČKOGA, KRIŽEVCI	2					✓	✓
OBRTNIČKA ŠKOLA, KOPRIVNICA	3		✓	✓	✓		
SREDNJA GOSPODARSKA ŠKOLA KRIŽEVCI	1						✓
SREDNJA ŠKOLA IVAN SELJANEC, KRIŽEVCI	1		✓				
STRUKOVNA ŠKOLA ĐURĐEVAC, ĐURĐEVAC	2		✓		✓		
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA I BIROTEHNIČKA ŠKOLA, BJELOVAR	1					✓	
GIMNAZIJA DARUVAR, DARUVAR	2		✓				✓
KOMERCIJALNA I TRGOVAČKA ŠKOLA, BJELOVAR	1			✓			
MEDICINSKA ŠKOLA, BJELOVAR	2		✓	✓			
OBRTNIČKA ŠKOLA, BJELOVAR	1			✓			
SREDNJA ŠKOLA BARTOLA KAŠIĆA, GRUBIŠNO POLJE	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA ČAZMA	1						✓
SREDNJA ŠKOLA DARUVAR, DARUVAR (danas: Ekonomska i turistička škola, Daruvar)	3		✓	✓			✓
TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA I PREHRAMBENA ŠKOLA, BJELOVAR	1					✓	
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA ŠKOLA MIJE MIRKOVIĆA, RIJEKA	1		✓				
GRADITELJSKA ŠKOLA ZA INDUSTRIJU I OBRT, RIJEKA	1						✓
HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA, OPATIJA	1					✓	
MEDICINSKA ŠKOLA U RIJECI	2		✓				✓
PRVA SUŠAČKA HRVATSKA GIMNAZIJA, RIJEKA	1						✓
SREDNJA ŠKOLA AMBROZA HARAČIĆA, CRES	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA MARKANTUNA DE DOMINISA, RAB	1						✓
TEHNIČKA ŠKOLA ZA STROJARSTVO I BRODOGRADNJU, RIJEKA	3		✓			✓	✓
LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA							
SREDNJA ŠKOLA OTOČAC, OTOČAC	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA PAVLA RITTERA VITEZOVIĆA, SENJ	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA PLITVIČKA JEZERA, KORENICA	2	✓	✓				
STRUKOVNA ŠKOLA GOSPIĆ, GOSPIĆ	1		✓				
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA PETRA PRERADOVIĆA, VIROVITICA	2		✓				✓
SREDNJA ŠKOLA MARKA MARULIĆA, SLATINA	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA PITOMAČA, PITOMAČA	3		✓	✓	✓		

SREDNJA ŠKOLA STJEPAN IVŠIĆ, ORAHOVICA	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
STRUKOVNA ŠKOLA VIROVITICA, VIROVITICA	1		✓				
TEHNIČKA ŠKOLA, VIROVITICA	2		✓	✓			
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA POŽEGA	1						✓
SREDNJA ŠKOLA PAKRAC	1						✓
BRODSKO-POSavska ŽUPANIJA							
ELEKTROTEHNIČKA I EKONOMSKA ŠKOLA, NOVA GRADIŠKA	5		✓	✓	✓	✓	✓
GIMNAZIJA NOVA GRADIŠKA, NOVA GRADIŠKA	5		✓	✓	✓	✓	✓
KLASIČNA GIMNAZIJA FRA MARIJANA LANOSOVIĆA, SLAVONSKI BROD	1						✓
SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA, SLAVONSKI BROD	1						✓
SREDNJA ŠKOLA MATIJE ANTUNA RELJKOVIĆA, SLAVONSKI BROD	3		✓	✓	✓		
TEHNIČKA ŠKOLA, SLAVONSKI BROD	3		✓	✓	✓		
ZADARSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKO-BIROTEHNIČKA I TRGOVAČKA ŠKOLA, ZADAR	1					✓	
GIMNAZIJA JURJA BARAKOVIĆA, ZADAR	1						✓
KLASIČNA GIMNAZIJA IVANA PAVLA II, ZADAR	2				✓		✓
OBRTNIČKA ŠKOLA GOJKA MATULINE, ZADAR	5		✓	✓	✓	✓	✓
PRIRODOSLOVNO GRAFIČKA ŠKOLA, ZADAR	1					✓	
SREDNJA ŠKOLA KNEZA BRANIMIRA, BENKOVAC	2		✓			✓	
SREDNJA ŠKOLA OBROVAC, OBROVAC	2					✓	✓
ZADARSKA PRIVATNA GIMNAZIJA S PRAVOM JAVNOSTI, ZADAR	1				✓		
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA I UPRAVNA ŠKOLA, OSIJEK	1				✓		
GIMNAZIJA BELI MANASTIR	1						✓
GRADITELJSKO-GEODETSKA ŠKOLA, OSIJEK	4		✓	✓	✓	✓	
I. GIMNAZIJA, OSIJEK	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
II. GIMNAZIJA, OSIJEK	3	✓				✓	✓
III. GIMNAZIJA, OSIJEK	4			✓	✓	✓	✓
MEDICINSKA ŠKOLA, OSIJEK	3		✓	✓	✓		
OBRTNIČKA ŠKOLA ANTUNA HORVATA, ĐAKOVO	4		✓	✓	✓	✓	
SREDNJA ŠKOLA DALJ, DALJ	3			✓	✓	✓	
SREDNJA ŠKOLA ISIDORA KRŠNJAVOGA, NAŠICE	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA JOSIPA KOZARCA, ĐURĐENOVAC	1			✓			
SREDNJA ŠKOLA: PROSVJETNO-KULTURNI CENTAR MAĐARA U RH, OSIJEK	3		✓	✓	✓		
ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA, OSIJEK	5		✓	✓	✓	✓	✓
TRGOVAČKA I KOMERCIJALNA ŠKOLA DAVOR MILAS, OSIJEK	1		✓				
UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA ŠKOLA, OSIJEK	2				✓	✓	
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA ŠKOLA, ŠIBENIK	2			✓	✓		
GIMNAZIJA ANTUNA VRANČIĆA, ŠIBENIK	5	✓	✓	✓	✓		✓
MEDICINSKA I KEMIJSKA ŠKOLA, ŠIBENIK	1			✓			

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKA I TRGOVAČKA ŠKOLA IVANA DOMCA, VINKOVCI	2		✓				✓
EKONOMSKA ŠKOLA VUKOVAR	1						✓
GIMNAZIJA ŽUPANJA, ŽUPANJA	1	✓					
POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKA ŠKOLA, VINKOVCI	2		✓	✓			
SREDNJA ŠKOLA ILOK, ILOK	3		✓	✓			✓
TEHNIČKA ŠKOLA NIKOLE TESLE, VUKOVAR	4		✓	✓	✓		✓
TEHNIČKA ŠKOLA, ŽUPANJA	1		✓				
ZDRAVSTVENA I VETERINARSKA ŠKOLA DR. ANDRIJE ŠTAMPARA, VINKOVCI	1						✓
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA							
EKONOMSKO-BIROTEHNIČKA ŠKOLA, SPLIT	1						✓
ELEKTROTEHNIČKA ŠKOLA, SPLIT	4		✓	✓	✓		✓
GIMNAZIJA DINKA ŠIMUNOVIĆA, SINJ	1						✓
II. GIMNAZIJA, SPLIT	1			✓			
III. GIMNAZIJA, SPLIT	1						✓
OBRTNIČKA ŠKOLA, SPLIT	1						✓
TEHNIČKA I INDUSTRIJSKA ŠKOLA RUĐERA BOŠKOVIĆA, SPLIT	1						✓
PRIRODOSLOVNA TEHNIČKA ŠKOLA, SPLIT	1					✓	
PRIVATNA SREDNJA ŠKOLA MARKO ANTUN DE DOMINIS, SPLIT	5		✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA BANA JOSIPA JELAČIĆA SINJ	1						✓
SREDNJA ŠKOLA ANTUN MATIJAŠEVIĆ KARAMANEO, VIS	3	✓	✓				✓
SREDNJA ŠKOLA BOL, BOL	4	✓	✓	✓			✓
SREDNJA ŠKOLA BRAČ, SUPETAR	2					✓	✓
SREDNJA ŠKOLA FRA ANDRIJE KAČIĆA MIOŠIĆE, MAKARSKA	2		✓				✓
SREDNJA ŠKOLA IVANA LUCIĆA, TROGIR	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ŠKOLA LIKOVNIH UMJETNOSTI, SPLIT	1		✓				
ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU, SPLIT	2					✓	✓
TEHNIČKA ŠKOLA ZA STROJARSTVO I MEHATRONIKU, SPLIT	2					✓	✓
TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA, SPLIT	1		✓				
V. GIMNAZIJA VLADIMIR NAZOR, SPLIT	2	✓	✓				
ISTARSKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA I STRUKOVNA ŠKOLA JURJA DOBRILE, PAZIN	5	✓	✓		✓	✓	✓
GIMNAZIJA PULA, PULA	2					✓	✓
GLAZBENA ŠKOLA IVANA MATETIĆA RONJGOVA, PULA	1		✓				
GOSPODARSKA ŠKOLA, BUJE	5		✓	✓	✓	✓	✓
SREDNJA ŠKOLA MATE BALOTE, POREČ	1					✓	
SREDNJA ŠKOLA VLADIMIR GORTAN BUJE	1						✓
TALIJANSKA SREDNJA ŠKOLA DANTE ALIGHIERI, PULA	1					✓	
TALIJANSKA SREDNJA ŠKOLA LEONARDO DA VINCI, BUJE	2				✓	✓	
TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA ANTONA ŠTIFANIĆA, POREČ	2		✓	✓			
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA							
MEDICINSKA ŠKOLA, DUBROVNIK	1			✓			
SREDNJA ŠKOLA METKOVIĆ	1						✓
SREDNJA ŠKOLA VELA LUKA, VELA LUKA	3		✓	✓			✓

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA							
GIMNAZIJA JOSIPA SLAVENSKOG ČAKOVEC	1						✓
GRAD ZAGREB							
CENTAR ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE VINKO BEK, ZAGREB	1		✓				
DRUGA EKONOMSKA ŠKOLA, ZAGREB	1				✓		
EKONOMSKA ŠKOLA KATARINA ZRINSKI, ZAGREB	1					✓	
ELEKTROSTROJARSKA OBRTNIČKA ŠKOLA, ZAGREB	1						✓
ELEKTROTEHNIČKA ŠKOLA, ZAGREB	1						✓
GIMNAZIJA TITUŠA BREZOVAČKOG, ZAGREB	1					✓	
GRAFIČKA ŠKOLA, ZAGREB	1					✓	
HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA, ZAGREB	5		✓	✓	✓	✓	✓
I. SREDNJA INFORMATIČKA ŠKOLA S PRAVOM JAVNOSTI, ZAGREB	1		✓				
III. GIMNAZIJA, ZAGREB	1					✓	
INDUSTRIJSKA OBRTNIČKA ŠKOLA, ZAGREB	1						✓
NADBISKUPSKA KLASIČNA GIMNAZIJA S PRAVOM JAVNOSTI, ZAGREB	1	✓					
POLIOPRIVREDNA ŠKOLA, ZAGREB	2		✓	✓			
POŠTANSKA I TELEKOMUNIKACIJSKA ŠKOLA, ZAGREB	1						✓
PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKA ŠKOLA, ZAGREB	2		✓		✓		
PRIRODOSLOVNA ŠKOLA VLADIMIRA PRELOGA, ZAGREB	2			✓	✓		
PRIVATNA GIMNAZIJA I EKONOMSKA ŠKOLA KATARINA ZRINSKI, ZAGREB	1						✓
PRIVATNA JEZIČNO-INFORMATIČKA GIMNAZIJA "SVIJET"	1						✓
PRIVATNA SREDNJA EKONOMSKA ŠKOLA INOVA S PRAVOM JAVNOSTI, ZAGREB	2		✓	✓			
PRVA EKONOMSKA ŠKOLA, ZAGREB	5		✓	✓	✓	✓	✓
SRPSKA PRAVOSLAVNA OPŠTA GIMNAZIJA KANTAKUZINA KATARINA BRANKOVIĆ, ZAGREB	1					✓	
ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA, ZAGREB	5		✓	✓	✓	✓	✓
ŠKOLA ZA CESTOVNI PROMET, ZAGREB	3		✓	✓	✓		
ŠKOLA ZA MEDICINSKA SESTRE MLINARSKA, ZAGREB	2					✓	✓
ŠKOLA ZA MEDICINSKE SESTRE VIHOGRADSKA, ZAGREB	2					✓	✓
ŠKOLA ZA MEDICINSKE SESTRE VRAPČE, ZAGREB	1						✓
ŠPORTSKA GIMNAZIJA, ZAGREB	3				✓	✓	✓
UPRAVNA I BIROTEHNIČKA ŠKOLA, ZAGREB	2			✓	✓		
VETERINARSKA ŠKOLA, ZAGREB	1						✓
V. GIMNAZIJA, ZAGREB	1						✓
X. GIMNAZIJA IVAN SUPEK, ZAGREB	1	✓					
XII. GIMNAZIJA, ZAGREB	3			✓		✓	✓
XIII. GIMNAZIJA, ZAGREB	1						✓
XVI. GIMNAZIJA, ZAGREB	1						✓
XVIII. GIMNAZIJA, ZAGREB	1		✓				
ŽENSKA OPĆA GIMNAZIJA DRUŽBE SESTARA MILOSRDNICA, ZAGREB	1						✓
UKUPNO		23	83	65	55	62	97

PRILOG 2.

POPIS ODRŽANIH EDUKACIJA, KONFERENCIJA I SEMINARA O SAMOVREDNOVANJU SREDNJIH ŠKOLA

I. STRUČNI SKUP ZA ISPITNE KOORDINATORE I RAVNATELJE SREDNJIH ŠKOLA

Vrijeme: rujan 2006.

Mjesto: Zagreb, Split, Osijek, Rijeka

Održana predavanja i radionice:

- Korištenje rezultata nacionalnih ispita za samovrednovanje škola – predavanje i predstavljanje priručnika (dr. sc. Petar Bezinović).

II. STRUČNI SKUP ZA ISPITNE KOORDINATORE I RAVNATELJE SREDNJIH ŠKOLA

Vrijeme: 15. i 16. listopada 2007.

Mjesto: Šibenik

Održana predavanja i radionice:

- Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Vodič kroz samoevaluacijsko izvješće (mr. sc. Biljana Vranković)
- SWOT analiza i školski razvojni plan (mr. sc. Biljana Vranković, Maja Reberšak).

III. KONFERENCIJA: NACIONALNI ISPITI I SAMOVREDNOVANJE ŠKOLA: KORACI U UNAPREĐENJU KVALITETE OBRAZOVANJA

Vrijeme: 1. i 2. listopada 2008.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja:

- Samovrednovanje – od ideje do realizacije (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Samovrednovanje škola i kultura kvalitete u obrazovanju (dr. sc. Petar Bezinović)
- Različitim putovima prema istome cilju: škole u projektu sa suradnikom mreže i bez suradnika mreže podrške samovrednovanju škola (mr. sc. Biljana Vranković)
- Dobra praksa – iskustvo škole u projektu (Snježana Novaković, I. gimnazija, Osijek)
- Dobra praksa – iskustvo škole u projektu (Karmen Bračić-Bunčec, Srednja škola Oroslavje)
- Samovrednovanje bez suradnika mreže (Danica Bavčević, III. gimnazija, Split)
- Školsko samovrednovanje – iskustvo škole izvan projekta (Veronika Javor, Gordana Rendulić, XV. gimnazija, Zagreb)
- Uloga suradnika mreže podrške samovrednovanju škola (Maja Reberšak)
- Edukacija suradnika mreže podrške za samovrednovanju škola (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović, prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Uloga suradnika mreže u praksi (Dijana Dijanić, Poljoprivredna škola, Zagreb)

- Iskustvo suradnika mreže – suradnja sa školom (Marija Roth, X. gimnazija, Zagreb)
- Prikaz rezultata analize školskih razvojnih planova (mr. sc. Biljana Vranković)
- Hrvatski jezik – tumačenje rezultata nacionalnih ispita i procjena nastavnoga procesa (dr. sc. Sanja Fulgosi).

IV. KONFERENCIJA: UVOĐENJE VANJSKOGA VREDNOVANJA I SAMOVREDNOVANJA ŠKOLA U OBRAZOVNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Vrijeme: 23. rujna 2009.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja:

- Samovrednovanje srednjih škola – od ispita do kvalitete (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Teorijski modeli učinkovitosti škola – smjernice za samovrednovanje (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Dobra praksa, škola koja je dvije godine u projektu (Ivanica Belamarić, Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik)
- Dobra praksa – iskustvo škole u projektu, prva godina (Nada Peleh-Serenčeš i Koraljka Hausmet-Lasović, Gimnazija Nova Gradiška)
- Dobra praksa – iskustvo škole u projektu, prva godina (Melita Perić, Ekonomska škola Mije Mirkovića, Rijeka)
- Doprinosi suradnika mreže samovrednovanju škola (mr. sc. Biljana Vranković)
- Iskustva suradnika mreže – dvije godine u ulozi suradnika mreže (Ivana Biljan, Gimnazija Matije Antuna Reljkovića, Vinkovci)
- Iskustva suradnika mreže – prva godina rada u ulozi suradnika mreže (Đordano Bucci, Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka)
- Iskustva suradnika mreže – prva godina rada u ulozi suradnika mreže (Gordana Popović, Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Osijek).

V. EDUKACIJA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU: UČINKOVITOST ŠKOLE, RAZVOJ ŠKOLSKE STRATEGIJE I OSOBINE TIMSKOGA RADA

Vrijeme: 29. i 30. travnja 2010.; 5. i 6. svibnja 2010.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- Upoznavanje i kriteriji učinkovitosti (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Učinkovitost škole – teorijski modeli (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Strateško planiranje (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Pristupi strateškomu planiranju (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Definiranje organizacijske vizije (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Formuliranje razvojnih ciljeva (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Priroda timskoga rada (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)

- Timska suradnja (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Timski proces 1 – Poticanje kreativnosti (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Timski proces 2 – Odlučivanje usuglašavanjem (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Evaluacija i završetak edukacije (prof. dr. sc. Vlatka Domović, prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i dr. sc. Jasmina Muraja).

VI. EDUKACIJA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU: SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA U ŠKOLSKOJ GODINI 2011./2012.

Vrijeme: 2. prosinca 2011.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- O projektu *Samovrednovanje srednjih škola* (mr. sc. Biljana Vranković)
- Iskustva suradnika mreže podrške samovrednovanju škola (Suzana Hitrec, prof.)
- Izvješće o samovrednovanju (Bojana Bodin Petrov, prof.)
- KREDA analiza (mr. sc. Biljana Vranković)
- Školski razvojni plan (Sandra Antulić, prof.).

VII. EDUKACIJA ŠKOLSKIH TIMOVA ZA KVALITETU: SAMOVREDNOVANJE SREDNJIH ŠKOLA U ŠKOLSKOJ GODINI 2012./2013.

Vrijeme: 29. listopada 2012.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- O projektu *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2012./2013. (mr. sc. Biljana Vranković)
- Interpretacija rezultata državne mature – ljetni rok 2012. (Goran Sirovatka, dipl. ing. i mr. sc. Nataša Tepić)
- Smjernice za popunjavanje obrasca za izvješće o samovrednovanju škola (Ines Elezović, mag. soc.)
- KREDA analiza (mr. sc. Biljana Vranković)
- Školski razvojni plan (Bojana Bodin Petrov, prof.).

PRILOG 3.

POPIS ODRŽANIH EDUKACIJA I RAZMJENA ISKUSTAVA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

I. POČETNA EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: Osposobljavanje suradnika mreže podrške samovrednovanju škola za školsku godinu 2007./2008.

Vrijeme: 17. svibnja 2007.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

I. dan

- Upoznavanje s projektom (dr. sc. Petar Bezinović)
- Analiza uloge suradnika mreže kao „kritičkoga prijatelja” (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović, prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Poticanje upravljanja promjenama (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Ključne komunikacijske vještine: planiranje i vođenje individualnoga razgovora (postavljanje pitanja, aktivno slušanje) (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Komunikacijske vještine u grupnome radu: uspostava povjerenja, grupna pravila, davanje „feedbacka”, konfrontacija (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Upute za grupni rad za sljedeći dan i evaluacija I. dana (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)

II. dan

- „Feedback” na I. dan (prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Slučaj 1.: Simulacija grupnoga razgovora (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Slučaj 2.: Simulacija grupnoga razgovora u školi (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Slučaj 3.: Simulacija grupnoga razgovora u školi (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Slučaj 4.: Simulacija grupnoga razgovora u školi i plenarni osvrt na rad u skupinama (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Zaključivanje seminara i završna evaluacija (dr. sc. Petar Bezinović).

II. RAZMJENA ISKUSTAVA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

Vrijeme: 7. rujna 2007.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- Otvaranje seminara (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Analiza izvješća suradnika mreže (Maja Reberšak)
- Razvojni ciljevi – očekivanja i realizacija (Maja Reberšak)
- Utjecaj rezultata nacionalnih ispita na samovrednovanje (mr. sc. Biljana Vranković)
- Razmjena iskustva suradnika mreže – 5 minuta izlaganja svakoga dionika
- Diskusija o iskustvima i radu suradnika mreže (moderatorica dr. sc. Jasmina Muraja)
- Razrada plana za nastavak aktivnosti suradnika mreže (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Zaključci, pitanja, prijedlozi i zatvaranje sastanka (dr. sc. Jasmina Muraja).

III. EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA

Vrijeme: 4. i 5. lipnja 2008.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

I. dan

- Otvaranje seminara (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Nacionalni ispiti i samovrednovanje škola (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Samovrednovanje u strukovnim školama – plan aktivnosti (mr. sc. Biljana Vranković)
- SWOT analiza – radionica (mr. sc. Biljana Vranković i Maja Reberšak)
- Školski razvojni plan – radionica (Maja Reberšak i mr. sc. Biljana Vranković)
- Primjer samoevaluacijskoga izvješća (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Analiza slučaja – radionica (mr. sc. Biljana Vranković i Maja Reberšak)

II. dan

Opći cilj II. dana edukacije: pripremiti dionike za ulogu suradnika mreže podrške samovrednovanju škola

- Osvrt na I. dan
- Osobine suradnika mreže za samovrednovanje škola – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
 - Vrste razgovora i komunikacijske vještine – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
 - Planiranje razgovora – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
 - Simulacija grupnoga razgovora 1. dio (Hrvatski jezik i Matematika) – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
 - Simulacija grupnoga razgovora 2. dio (SWOT analiza i školski razvojni plan) – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Zaključivanje seminara i završna evaluacija (dr. sc. Jasmina Muraja).

IV. RAZMJENA ISKUSTAVA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: I. sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2008./2009.

Vrijeme: **16. siječnja 2009.**

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja:

- Izvješće i razmjena iskustava suradnika mreže u praksi (moderatorica: dr. sc. Jasmina Muraja).

V. RAZMJENA ISKUSTAVA I EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA:

II. sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2008./2009.

Vrijeme: 7. i 8. srpnja 2009.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja:

I. dan

- Samovrednovanje u srednjim školama i razvoj mreže suradnika (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Drugi sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2008./2009.
- Izvješće i razmjena iskustava suradnika mreže u praksi (moderator: dr. sc. Jasmina Muraja)
- KREDA analiza – radionica (mr. sc. Biljana Vranković i Natalija Gjeri)
- Školski razvojni plan – radionica (Natalija Gjeri i mr. sc. Biljana Vranković)
- Diskusija i evaluacija prvoga dana (dr. sc. Jasmina Muraja)

II. dan

- Kratki osvrt na I. dan usavršavanja (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Definiranje uloge i obilježja suradnika mreže – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Komunikacijske vještine: vrste razgovora – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Komunikacijske vještine: vođenje razgovora – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Planiranje razgovora – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Individualna/grupna priprema plana posjeta školi – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Evaluacija stručnoga usavršavanja suradnika mreže (dr. sc. Jasmina Muraja).

VI. RAZMJENA ISKUSTAVA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: Sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2009./2010.

Vrijeme: 6. srpnja 2010.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja:

- Predstavljanje *Priručnika za samovrednovanje srednjih škola* (dr. sc. Jasmina Muraja)

- Izvješće Centra o projektu *Samovrednovanje srednjih škola* (mr. sc. Biljana Vranković)
- Izvješće suradnika mreže o projektu *Samovrednovanje srednjih škola* i suradnji sa školama – suradnici mreže
- Evaluacija projekta *Samovrednovanje srednjih škola* (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Smjernice i dogovor za nastavak projekta *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2010./2011. (dr. sc. Jasmina Muraja).

VII. EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: Sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2010./2011. – I. grupa suradnika mreže

Vrijeme: 7. lipnja 2011.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- Otvaranje seminara (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Asertivnost – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Modeli učenja odraslih (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Analiza radionice o asertivnosti – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Modeli učenja u početnome seminaru za suradnike mreže (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Obogaćivanje početnoga seminara za suradnike mreže – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak).
- Evaluacija edukacije (dr. sc. Jasmina Muraja).

VIII. RAZMIJENA ISKUSTAVA I EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: I. sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2011./2012.; edukacija – II. grupa suradnika mreže

Vrijeme: 26. i 27. siječnja 2012.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

I. dan

- Otvaranje seminara (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Asertivnost – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Modeli učenja odraslih (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Analiza radionice o asertivnosti – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Modeli učenja u početnome seminaru za suradnike mreže (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak)
- Obogaćivanje početnoga seminara za suradnike mreže – radionica (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović i prof. dr. sc. Antonija Žižak).

II. dan

- O projektu *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2011./2012. (mr. sc. Biljana Vranković)
- Osiguranje kvalitete u radu srednjih škola (Bojana Bodin Petrov, prof.)
- Pozitivna iskustva suradnika mreže podrške samovrednovanju škola – radionica (Bojana Bodin Petrov, prof.)
- Kreiranje modela podrške školama za različite situacije – radionica (mr. sc. Biljana Vranković)
- Evaluacija edukacije i razmjene iskustava (mr. sc. Biljana Vranković).

IX. RAZMJENA ISKUSTAVA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: II. sastanak suradnika mreže u školskoj godini 2011./2012.

Vrijeme: 4. srpnja 2012.

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- Otvaranje seminara (dr. sc. Jasmina Muraja)
- Osvrt na dosadašnje aktivnosti projekta *Samovrednovanje srednjih škola* u školskoj godini 2011./2012. (mr. sc. Biljana Vranković i Antonia Grga Vergles)
- Školski timovi za kvalitetu o suradnicima mreže (mr. sc. Biljana Vranković)
- Posjeti suradnika mreže školama – radionica (Bojana Bodin Petrov, prof.)
- Pozitivno školsko ozračje kao preduvjet uspješnoga samovrednovanja (Ines Elezović, mag. soc.)
- Smjernice za aktivnosti u školskoj godini 2012./2013. (mr. sc. Biljana Vranković)
- Evaluacija edukacije i razmjene iskustava (mr. sc. Biljana Vranković).

X. EDUKACIJA SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA: Suradničko učenje i samoregulacija učenja

Vrijeme: 18. i 19. veljače 2013. (I. SKUPINA SURADNIKA MREŽE)

17. i 18. rujna 2013. (II. SKUPINA SURADNIKA MREŽE)

Mjesto: Zagreb

Održana predavanja i radionice:

- Otvaranje skupa (mr. sc. Biljana Vranković i dr. sc. Jasmina Muraja)
- Poučavanje usmjereno na učenika – suradničko učenje (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Radionice vezane uz *Poučavanje usmjereno na učenika – suradničko učenje* (prof. dr. sc. Vlatka Domović)
- Samoregulacija učenja – opći okvir (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Radionice vezane uz *Samoregulaciju učenja* (prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović)
- Evaluacija edukacije i razmjene iskustava (mr. sc. Biljana Vranković).

PRILOG 4.

POPIS SURADNIKA MREŽE PODRŠKE SAMOVREDNOVANJU ŠKOLA
OD ŠKOLSKE GODINE 2007./2008. DO ŠKOLSKE GODINE 2012./2013.

	IME I PREZIME	BROJ GODINA U PROJEKTU	ŠKOLSKA GODINA					
			2007. /2008.	2008. /2009.	2009. /2010.	2010. /2011.	2011. /2012.	2012. /2013.
1.	IVANA BILJAN	5	✓	✓	✓	✓		✓
2.	KARMEN BRAČIĆ-BUNČEC	5		✓	✓	✓	✓	✓
3.	ĐORDANO BUCCI	5		✓	✓	✓	✓	✓
4.	DIJANA DIJANIĆ	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5.	ANDREJA DODIG BLAŠKOVIĆ	3	✓	✓	✓			
6.	ĐUDITA FRANKO	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7.	VIOLETA GRILEC	4			✓	✓	✓	✓
8.	MARIJANA GRUBIĆ	1		✓				
9.	KRISTINA GUGIĆ	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10.	SUZANA HITREC	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11.	VEHID IBRAKOVIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓
12.	BLANKA ILIČIĆ	5	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13.	ZVONIMIR IMGRUND	5		✓	✓	✓	✓	✓
14.	IVANA IVANČIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓
15.	mr. sc. ANA IVAKOVIĆ	4			✓	✓	✓	✓
16.	ELIZABETA KARIN	4			✓	✓	✓	✓
17.	SVJETLANA KELEMOVIĆ MOSTARKIĆ	4			✓	✓	✓	✓
18.	SNJEŽANA KONOPEK	4			✓	✓	✓	✓
19.	INES KONJEVOD	5		✓	✓	✓	✓	✓
20.	MIRNA KORKUT	4			✓	✓	✓	✓
21.	ZORAN KOVAČ	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22.	RATKO KOVAČIĆ	5	✓		✓	✓	✓	✓
23.	DAVOR KULIĆ	4			✓	✓	✓	✓
24.	MAJA KRALJ STANČEC	5		✓	✓	✓	✓	✓
25.	ORNELA MALOGORSKI	3		✓	✓	✓		
26.	SANJA NEJAŠMIĆ	4			✓	✓	✓	✓
27.	SNJEŽANA NELL	4			✓	✓	✓	✓
28.	dr. sc. GORAN NOVAKOVIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓
29.	BLAŽENKA ORCT	4			✓	✓	✓	✓
30.	DARIO ÖSTERREICHER	1			✓			
31.	VESNA PAVIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓
32.	VESNA PAVKOVIĆ-DONČEVIĆ	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
33.	IRENA PAVLOVIĆ	4			✓	✓	✓	✓
34.	NATAŠA PERKOVIĆ	4			✓	✓	✓	✓
35.	mr.sc.MIRO PLAVČIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓
36.	GORDANA POPOVIĆ	5		✓	✓	✓	✓	✓

37.	mr. sc. Marija Rašan-Križanac	5		✓	✓	✓	✓	✓
38.	Tomislav Rešković	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
39.	Marija Roth	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
40.	dr. sc. Denis Stefan	1		✓				
41.	Eni Surić Faber	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
42.	Nedjeljka Šahbazić	1		✓				
43.	Nevena Šanjek	1		✓				
44.	Biserka Šavora	1	✓					
45.	Klara Šćuka	2		✓	✓			
46.	Zlatica Šimunović	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
47.	Darko Špoljar	5		✓	✓	✓	✓	✓
48.	Snježana Švelec	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓
49.	Edita Urličić	3		✓	✓	✓		
50.	Milivoj Vrabec	1	✓					
51.	Anita Žalac	2	✓	✓				
52.	Marta Žiger	4			✓	✓	✓	✓
53.	Marija Živković	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓

IZ RECENZIJE

Samovrednovanje škola jedan je od temeljnih mehanizama na kojemu počiva njihov razvoj. Istodobno je samovrednovanje obrazovnih ustanova i značajna istraživačka tema koja je u svijetu prisutna već nekoliko desetljeća. U Republici je Hrvatskoj samovrednovanje, kao i vanjsko vrednovanje, fenomen novijega datuma te su cjelovite studije koje pružaju dubinske uvide u tu problematiku malobrojne. Stoga pojavljivanje ove monografije ima visoku praktičnu vrijednost. S jedne strane ona nudi kvalitetnu analizu dosadašnjega procesa samovrednovanja srednjih škola, a s druge strane pruža podlogu za daljnji razvoj strategija za unapređivanje škola, a time i cijeloga obrazovnog sustava. Dodatnu vrijednost ove publikacije čini kombinacija pristupa „odozgo prema dolje” i „odozdo prema gore”. U tekstu su kombinirane perspektive kreatora projekta kao aktivnoga dionika u procesu kreiranja obrazovne politike i mišljenja praktičara involviranih u proces samovrednovanja.

prof. dr. sc. Vlatka Domović

Autori su u svojem izričaju jasni i koncizni. Prikazuju najvažnije teme i ističu praktičnu komponentu koja se odnosi na aktivnosti vezane uz proces samovrednovanja. Tomu posebno pridonose pojedini iskazi dionika u kojima je prikazana uloga odnosa i komunikacijskih procesa koje su pojedinci poduzimali za vrijeme rada i aktivnosti u projektu *Samovrednovanje srednjih škola*. Monografija ima oblik modernoga teksta, a iako nema namjeru inicijalno biti didaktički osmišljena, i pak ispunjava i tu ulogu te potencijalne čitatelje poučava i nekim aktivnostima na koje bi trebalo posebno obratiti pozornost. Svakako se može preporučiti studentima učiteljskih studija, nastavnicima srednjih, ali i osnovnih škola i stručnjacima koji se bave radom koji zahtijeva razumijevanje i primjenu samoevaluacijskih procesa. Ujedno bi mogla imati i svojevrsnu „veleposlaničku” ulogu prikazujući aktivnosti unutar projekta *Samovrednovanje srednjih škola* pojedincima izvan granica Republike Hrvatske te tako promovirati vrijednosti našega srednjoškolskog obrazovanja u EU, ali i šire.

prof. dr. sc. Zvezdan Penezić